

DR.9.8.2001

[DOKUMEN INI BELUM DISEMAK]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Khamis, 9 Ogos 2001

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi

DOA

**[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng)
mempengerusikan Mesyuarat]**

RANG UNDANG-UNDANG

**RANG UNDANG-UNDANG AHLI PARLIMEN
(SARAAN) (PINDAAN) (NO.2) 2001**

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah, "Bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang." **[8 Ogos 2001]**

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Saya ingin meminta Yang Berhormat bagi Kubang Kerian menyambung ucapan dan selepas itu Yang Berhormat Menteri akan menjawab.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tak dapat kepada yang lain, Tuan Yang di-Pertua. Yang lain tak dapat berucap?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, keputusan telah dibuat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tak boleh adjust sikit?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Di peringkat Jawatankuasa Yang Berhormat boleh berikan pandangan Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terus tak boleh?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Keputusan sudah dibuat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih.

10.04 pg

Tuan Husam bin Haji Musa [Kubang Kerian]: Assalamualaikum dan selamat pagi. Saya ucap terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua, kerana dapat menyambung perbahasan ini. Semalam ucapan saya terganggu disebabkan

kekurangan kuorum dan mungkin semalam ialah satu hari yang penting bagi sebahagian daripada Ahli Parlimen kita kerana ada satu taklimat tentang meritokrasi yang khusus di PWTC menyebabkan saya tidak dapat menyambung ucapan saya sampai akhir. Meritokrasi seperti yang dipaparkan dalam akhbar hari ini nampaknya masih lagi isu yang tidak jelas, adakah kuota sistem akan dikekalkan ataupun akan diubah. Namun begitu, saya yakin Ahli-ahli Parlimen Barisan Nasional akan memberikan penjelasan jika ada kesempatan dalam Dewan ini.

Yang saya ingin tarikkan perhatian, Tuan Yang di-Pertua, ialah apabila kita berbincang tentang kecemerlangan pendidikan, ia bukan sahaja boleh dicapai melalui satu shock seperti ini. Tetapi pada saya ialah kecemerlangan pendidikan mestilah dimulakan pada awal lagi sebab itu telah menjadi hasrat....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Tuan Husam bin Haji Musa: Ya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Sri Aman bangun.

Tuan Husam bin Haji Musa: Sekejap, saya habiskan ini dahulu, baru hendak mukadimah.

Kita mulakan kecemerlangan pendidikan ini dari awal. Tiap-tiap pelajar yang cemerlang daripada awal, peringkat rendah, peringkat menengah seharusnya mendapat galakan kerajaan dalam pelbagai bentuk. Umpamanya, biasiswa...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, sekarang kita...

Tuan Husam bin Haji Musa: Ya, Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya panaskan enjin sikit...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Bahas rang undang-undang yang bukan....

Tuan Husam bin Haji Musa: ...dalam setengah minit. Ya, saya faham Tuan Yang di-Pertua, enjin tak panas lagi, tak masuk tajuk, izinkan setengah minit.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Saya minta Yang Berhormat teruskan ucapan yang berkaitan dengan rang undang-undang ini.

Tuan Husam bin Haji Musa: Ya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Teruskan ucapan.

Tuan Husam bin Haji Musa: Teruskan ucapan. Saya sedang teruskan sekarang.

Jadi, dengan itu guru-guru agama tidak disalahkan. Ada satu berita dalam *New Straits Times* yang saya baca pagi ini disalahkan guru-guru agama. Untuk rekod...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Tuan Husam bin Haji Musa: Ya. Saya masukkan. Sekarang kita membincangkan rang undang-undang untuk menaikkan ataupun mengubah elaun Tuan Yang di-Pertua kepada gaji. Saya rasa kita semua ingin merakamkan tahniah dan menjadi catatan Parlimen ini bahawa kenaikan ini disokong oleh parti pembangkang juga kerana Timbalan Yang di-Pertua dan Yang di-Pertua adalah milik bersama bagi institusi Parlimen bukan sahaja milik parti kerajaan, bahkan milik kesemua ahli Parlimen yang telah dipilih oleh rakyat jelata, dan dengan itu fairness adalah dapat dicapai dan setakat ini sedikit-sebanyak saya berpuas hati dengan layanan yang telah diberikan oleh ketiga-tiga....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Sri Aman bangun.

Tuan Husam bin Haji Musa: Boleh.

Tuan Jimmy Lim Donald: Dua pertanyaan, minta penjelasan dari kawan saya. Pertama, semalam kita terpaksa menamatkan perbahasan oleh kerana kawan Yang Berhormat sendiri yang memberitahu Dewan bahawa kita tidak cukup kuorum. Apakah sebab beliau berbuat sedemikian terhadap Yang Berhormat. Dan yang kedua, kalau Speaker dan Timbalan Speaker milik kita bersama, adakah ini bererti pihak pembangkang tidak akan melawan mereka pada pilihan raya yang akan datang nanti.

Beberapa Ahli: *[Menyampuk]*

Tuan Husam bin Haji Musa: Kita boleh fikirkan, tetapi yang lebih elok lagi Yang di-Pertua dan Timbalan tak payah bertanding pilihan raya. Kita lantik mana-mana yang ada merit dan kita bermula meritokrasi daripada sini. Tetapi saya yakin Yang di-Pertua dan Timbalan Yang di-Pertua layak untuk disambung kepada tugasnya.

Semalam kuorum telah dipanggil kerana barangkali, saya belum berbincang walaupun duduk sebelah, saya pun hairan macam mana dia boleh terpanggil. Tetapi boleh jadilah beliau ingin menunjukkan bahawa jika Parlimen sedang bersidang, acara parti seperti itu harus dikemudiankan. Mengapakah sudahlah menteri tak hadir

- semalam saya ucap tahniah Menteri di Jabatan Perdana Menteri boleh tunggu sampai habis, satu contoh yang baik, walaupun saya yakin hati kecilnya....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Larut bangun.

Tuan Husam bin Haji Musa: Nanti saya habis dahululah. Hati kecilnya teronta-ronta untuk pergi dengar taklimat. Tetapi jika sekiranya taklimat diadakan selepas sidang Parlimen itu lebih baik. Saya rasa dalam konteks inilah Ahli Parlimen Kuala Terengganu telah memanggil kuorum untuk menunjukkan kepada lain-lain masa. Jika Parlimen ini sedang bersidang....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, sebenarnya dua pihak pun tidak hadir.

Tuan Husam bin Haji Musa: Ya, daripada segi business Tuan Yang di-Pertua, ini bukan saya hendak lawan Tuan Yang di-Pertua, daripada segi urusan Parlimen menjadi tanggungjawab pihak kerajaan untuk memastikan kuorum wujud. Ya Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Soal taklimat semalam itu Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat bagi Kubang Kerian, taklimat semalam itu urusan UMNO yang tidak ada kait-mengait dengan PAS. Soal kuorum tak kuorum di Parlimen ini tanggungjawab bersama. Saya dengar orang PAS pun ramai tak datang, dan kalau tak dipanggil kuorum semalam tidak ada apa-apa masalah. Ini yang menyebabkan tak cukup kuorum dipanggil kuorum oleh orang PAS sendiri. Ini masalah orang PAS, jangan salahkan orang lain.

Tuan Husam bin Haji Musa: Tuan Yang di-Pertua, kalau orang PAS tak hadir pun, UMNO hadir kita cukup kuorum. Jadi, orang UMNO wakil Barisan Nasional mesti memastikan urusan kerajaan berjalan dengan baik. Jika sekiranya taklimat parti ini dikemudiankan daripada urusan rasmi Parlimen, saya yakin semua Ahli Parlimen Barisan Nasional boleh hadir. Tetapi oleh kerana urusan parti telah ditindan dengan urusan rasmi Parlimen, dan saya kembali ke contoh Batu Gajah semalam, inilah satu contoh, apakah priority kerajaan, apakah sense kerajaan kepada Parlimen, apakah bentuk penghormatan sebenar, yang Batu Gajah telah sebutkan menteri-menteri daripada kewajipan menteri. Mereka seharusnya hadir terutama semasa rang undang-undang kementerian mereka dibentangkan dan mereka menggulung perbahasan bagi satu-satu kementerian baru kita akan rasa confidence itu berlaku. Tetapi ini tidak berlaku kerana pada, mungkin saya tak tahu

apa perasaan mereka kerana mereka menganggap Parlimen adalah satu tempat yang for sure everything will passed.

Jadi, semalam kita buat satu shock kalau sistem meritokrasi itu hendak dijadikan satu shock, apa salah kalau kita shock Parlimen baru dia terkejut sikit, lain kali dia teringat hendak pergi taklimatkah atau hendak cukupkan kuorum. Kalau hendak cukup kuorum tunggu, kalau hendak pergi taklimat kita boleh panggil kuorum. Jadi, saya rasa ini bukanlah satu perkara yang salah. Saya tak penting yang itu Tuan Yang di-Pertua, tajuk saya sebenarnya lain. Itu hanya satu intro sahaja.

Saya balik kepada tajuk. Tujuan daripada kita menyokong perubahan ini ialah sebagai satu gambaran bahawa yang pertama kita mendukung demokrasi berparlimen dengan membawa institusi Yang di-Pertua dan Timbalan Yang di-Pertua kepada satu penghormatan kepada satu ketinggian. Semalam saya telah bangkitkan yang manakah lebih tinggi dalam urusan Parlimen, menteri lebih tinggi ataupun Timbalan Yang di-Pertua ataupun Yang di-Pertua lebih tinggi dalam urusan Parlimen. Saya telah bangkitkan dalam contoh, Aturan Urusan Mesyuarat, dan kita telah acapkali dengar dalam Dewan ini ketiga-tiga yang terlibat, Yang di-Pertua, Timbalan Yang di-Pertua selalu menyebut bahawa ini kuasa menteri. Yang di-Pertua tidak ada kuasa, ini adalah kuasa menteri, kita tak ada kuasa untuk memberi arahan kepada mereka.

Saya rasa pandangan ini kena diubah. Menteri lebih berkuasa daripada Yang di-Pertua daripada luar urusan Parlimen. Tetapi apabila sampai kepada urusan Parlimen walaupun gaji menteri lebih besar seperti yang telah dibangkitkan oleh Kota Melaka semalam, yang telah dinaikkan, tetapi dalam urusan Parlimen Yang di-Pertua dan Timbalan Yang di-Pertua mestilah lebih supreme, lebih atas, lebih tinggi, lebih terhormat dan mereka tidak boleh menerima instruction yang sebenar-benar daripada mana-mana pihak untuk mengubah mana-mana susunan aturan urusan mesyuarat sehingga kita kelam-kabut.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Larut bangun.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih sahabat saya dari Kubang Kerian. Saya kagumlah kalau pembangkang turut menyokong pindaan ini. Maknanya, kita tahu tanggungjawab bukan sahaja Yang di-Pertua, bahkan Timbalan Yang di-Pertua yang akan dijadikan sebagai full time, dengan izin, eksekutif. Cuma kalau boleh pindaan ini juga memandangkan kedudukan timbalan

Yang di-Pertua ini adalah agak lebih tinggi ataupun mungkin sama dengan timbalan menteri. Jadi, apa salahnya kemudahan-kemudahan yang dinikmati oleh timbalan-timbalan menteri ini turut diberikan ataupun dirasakan sama oleh timbalan-timbalan Yang di-Pertua dalam pindaan ini. Boleh sikit lagi.

Memandangkan sebagaimana yang dikatakan oleh Kubang Kerian tadi kedudukan mereka supaya daripada segi protokolnya kita tahu Yang di-Pertua dan Timbalan Yang di-Pertua adalah tinggi. Dan apa salahnya pindaan ini juga, kemudahan-kemudahan yang dinikmati oleh menteri memandangkan kedudukan mereka dalam Parlimen ini mendahului timbalan-timbalan menteri. Kita sendiri melihat. Dan sebagaimana yang dikatakan oleh Kubang Kerian tadi sokongan yang diberikan oleh pembangkang selepas ini tidak dapat dinafikan, itulah yang kita mahu supaya kita lebih konstruktif dalam Parlimen ini memberi nasihat, cadangan-cadangan dan adakah ini satu jaminan bahawa tidak akan berlaku lagi insiden-insiden yang membabitkan ahli-ahli Parlimen terutamanya di pihak pembangkang sehinggakan peraturan mesyuarat tidak diendahkan, sampai ada dalam persidangan kita sebelum ini ahli Parlimen yang terpaksa diminta keluar dan digantung. Jikalau ini jaminan Yang Berhormat, saya cukup kagumlah dengan pihak pembangkang. Terima kasih.

Tuan Husam bin Haji Musa: Tuan Yang di-Pertua, sokongan kita bukanlah dalam bentuk tangible benefit tetapi juga dalam bentuk spirit iaitu Timbalan Yang di-Pertua dan Yang di-Pertua daripada segi spiritnya, bukan sahaja daripada segi gajinya, elaunnya, kemudahannya, tetapi kedudukannya, penghormatannya dalam urusan Parlimen, ini lebih penting. Sebab itu mereka mesti di atas daripada menteri. Menteri tidak boleh mengarahkan mereka tetapi mereka boleh mengarahkan menteri. Yang lebih penting dalam Aturan Urusan Mesyuarat jangan mudah mereka ini hendak...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, saya minta Yang Berhormat memberi contoh bila masa menteri mengarahkan Yang di-Pertua atau Timbalan Yang di-Pertua.

Tuan Husam bin Haji Musa: Saya merujuk kepada perubahan Aturan Urusan Mesyuarat yang kita alami sepanjang tiga minggu yang lepas. Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) yang asalnya tidak ada dalam Aturan Urusan

Mesyuarat telah dikedepankan, dibentangkan pada hari Selasa, dibahas pada hari Rabu, dalam sekelip mata. Rang Undang-undang Kesihatan Mental.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Penjelasan Tuan Yang di-Pertua. Bolehkah Ahli Yang Berhormat bagi Kubang Kerian melihat Peraturan Mesyuarat 48 sama ada sesuatu rang undang-undang itu memerlukan lebih dari satu period sama ada dua hari atau satu hari memadai.

Tuan Husam bin Haji Musa: Kita sekarang sedang bercakap tentang legal and moral responsibility. Kalau hendak cakap daripada segi legal responsibility semua kita boleh sahkan daripada segi undang-undang, kita boleh pinda undang-undang. Sebab itu saya sebutkan spirit.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, tadi soalan dari Menteri, Yang Berhormat perlu memberikan....

Tuan Husam bin Haji Musa: Saya faham soalan itu, saya faham. Memang bawa hari ini, esok boleh bahas memang. Tetapi daripada segi spirit tunggang-langgang habis. Kita hendak berbahas. Parlimen kita kata bukan rubber stamp, bukan juga Jabatan Kebajikan Masyarakat macam yang Tambun faham, datang cakap longkang kawasan kita tak betul. Daripada segi fungsi Parlimen ialah untuk menjadi satu pusat accountability, check and balance. Pertama dalam policy of political perspective. Kedua, administrative or bureaucratic perspective, dan ketiga, economical financial perspective. Hendak capai ketiga objektif ini ahli Parlimen kena memainkan peranannya dengan berkesan. Hendak membolehkan berkesan kita memerlukan masa untuk study sesuatu rang undang-undang. Kalau rang undang-undang itu dibawa hari ini kemudian esok dibentangkan, dibahaskan tak ada masa, kita bukan robot.

Jadi, itu yang dimaksudkan oleh Yang Amat Berhormat Kubang Pasu dalam bukunya *What Went Wrong* dengan Parlimen sebagai satu rubber stamp pada zaman pemerintahan Tunku Abdul Rahman. Saya berharap semua kita dapat membaca buku *What Went Wrong*, chapter pertama dalam buku *Malay Dilemma* untuk kita mempunyai rasa inovasi terhadap perjalanan Parlimen sekarang.

Jadi, jika sekiranya Menteri rasa mereka tidak pernah mengeluarkan arahan, maka Tuan Yang di-Pertua dan Timbalan Yang di-Pertua mestilah menggunakan kedudukan mereka untuk memastikan bahawa Aturan Urusan Mesyuarat tidak dipinda begitu.

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Pohon penjelasan daripada Kubang Kerian berkaitan dengan Aturan Urusan Mesyuarat yang kita terima tiap-tiap pagi. Saya fikir pandangan Yang Berhormat bagi Kubang Kerian itu juga disebut dengan lebih jelas dan lantang oleh Yang Berhormat bagi Tambun yang mempunyai pengalaman menjadi Ahli Parlimen ini selama beberapa penggal. Jadi, Ahli Parlimen veteran dari Barisan Nasional sendiri merasai dan apa yang kita dengar daripada sumber-sumber lain bahawa Aturan Urusan Mesyuarat ini ditukar-tukar dalam saat-saat terakhir, dengan izin, at the wind and fancies of ministers completely.

Jadi, kalau Ahli Parlimen, backbenches Barisan Nasional yang mendapat taklimat daripada kementerian itu, menteri ini, dapat cenderamata itu, cenderamata ini, dapat risalah itu, risalah ini, daripada pihak kementerian pun terasa susah hendak debat kerana siap untuk itu besok paginya lain datangnya Aturan Urusan Mesyuarat, inikan pula kita di pihak pembangkang ini, Yang Berhormat bagi Kubang Kerian, yang tak adapun dengar taklimat, yang tidak ada manfaat, maklumat, statistik daripada jabatan-jabatan kerajaan yang sepatutnya berkhidmat untuk semua Ahli Parlimen tetapi hanya memberi khidmat kepada back benches sahaja. Itu pun back benches kompelin.

Jadi, apa pandangan Yang Berhormat Kubang Kerian kalau kita merasai amat-amat sekali kerugian kerana tidak mempunyai guna daripada pihak jabatan dan tidak dapat peluang untuk berbahas setelah kita bersusah payah mencari maklumat untuk bersiap untuk berbahas.

Tuan Husam bin Haji Musa: Terima kasih Tumpat. Dalam hal ini satu cadangan yang ringkas yang saya rasa boleh diterima oleh kerajaan. Jika sekiranya usul tergepar mana-mana pihak, kena ada justifikasi mengapakah usul ini menjadi tergepar dan memenuhi tiga syarat untuk menjadi tergepar; tertentu, perlu disegerakan, keperluan orang ramai.

Jika sesuatu rang undang-undang yang hendak diubah daripada aturan yang asal, maka pihak Menteri kenalah memaklumkan kepada Tuan Yang di-Pertua dan dibacakan dalam Dewan ini apakah sebab rang undang-undang yang asalnya adalah di belakang hendak diawalkan. Mesti ada justifikasi, jangan ubah macam itu sahaja. Jadi, kalau ada justifikasi, ada urgency yang sebenar, saya rasa kita boleh terima tetapi kalau sekadar lambat siap rang undang-undang tetapi hendak cepat, kita jadi mangsa, saya rasa ini amalan yang boleh dibaiki, bukan satu amalan yang baik yang kena dipertahankan. Kalau hendak baiki ini pun kita sudah, macam mana

hendak baiki benda-benda lain, perkara kecil. Bukan untuk kepentingan saya tetapi kalau saya tidak jadi Ahli Parlimen pun semua Ahli Parlimen yang lain merasai keselesaan dan rasa dihormati untuk mereka terlibat secara berkesan. Saya rasa ini dapat ditimbang oleh Menteri yang arif daripada Jabatan Perdana Menteri.

Tuan Yang di-Pertua....

Puan Fong Po Kuan: Minta penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Batu Gajah.

Tuan Husam bin Haji Musa: Batu Gajah.

Puan Fong Po Kuan: Terima kasih Yang Berhormat Kubang Kerian. Setujukah Yang Berhormat bahawa tidak kira sama ada rang undang-undang tersebut yang akan dibentangkan di dalam Dewan ini di bawah bidang kuasa Menteri tersebut atau bukan. Semua menteri seharusnya beri keutamaan untuk hadir ke Dewan sebab kita kata *ministry responsibility – collective responsibility*. Kita boleh tengok dalam Dewan ini, pernah sekali, Menteri, Timbalan, Setiausaha Parlimen tidak hadir, lepas itu Menteri yang lain yang menjawab, dia kata *collective responsibility* tetapi apabila tiba untuk hadir ke Dewan ini, mereka tidak seorang pun peduli. Mereka tidak hendak hadir kerana kata ini bukan di bawah bidang kuasa saya, bukan rang undang-undang kementerian saya. Setujukah bahawa kita mesti memastikan Menteri semua hadir tidak kira sama ada rang undang-undang di bawah kementerian atau tidak. Ini baru menunjukkan ada *collective responsibility*.

Tuan Husam bin Haji Musa: Saya duduk di tengah-tengahlah Tuan Yang di-Pertua. Saya hendak suruh Menteri hadir tiap-tiap hari pun saya boleh cuba selang. Batu Gajah satu hari insya -Allah, boleh menjadi Menteri, jangan buat macam itulah tetapi saya rasa macam sekarang, hari ini, pagi ini setengah Menteri duduk dalam Dewan Negara.. Sri Gading pun kita boleh lantik menjadi Menteri, boleh, boleh. *[Ketawa][Disampuk]* Sekurang-kurangnya Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, Bahagian Agama. *[Ketawa]* Larut, Bahagian Sukan, insya -Allah. *[Ketawa]*

Jadi, hari ini Menteri mungkin duduk di Dewan Negara. Mungkin! Mungkin tidak, gaji mereka naik. Jadi, yang saya hendak, saya rasa, yang mudah, yang fleksibel, yang praktikal. Kalau Menteri tidak dapat hadir atas satu-satu sebab mereka mesti hantar nota kepada Tuan Yang di-Pertua Dewan, "Hari ini saya tidak dapat hadir kerana saya ada function ini, paginya, petangnya, tengah harinya". Sekurang-kurangnya kita tahu di mana Menteri kita duduk. Sekarang Menteri Belia

dan Sukan, sukan kita jatuh tetapi semasa kita berbahas tentang mutu sukan, dia tidak ada! Jadi, macam mana? Sukan apalah sibuk sangat? Takkan hari-hari kena berlumba lari dan bukan dia yang hendak berlari.

Jadi, buat nota kepada Tuan Yang di-Pertua, menteri hari ini tidak dapat hadir kerana sebab-sebab yang tertentu dan dibacakan pada awal pagi. Menteri tidak dapat hadir sebelah pagi kerana ada taklimat meritokrasi, sebelah petang kerana taklimat parti yang lain, tidak apa! Tetapi kalau taklimat parti kena kecualilah Dato', minta maaf saya. Saya sudah terlebih tadi. Ini yang saya kata dari segi spirit, penghormatan kepada institusi Tuan Yang di-Pertua dan Timbalan Yang di-Pertua. Kalau naik gaji tetapi dari segi spirit duduk macam sama, saya pun hendak naik gaji.

Bukan saya marah Tuan Yang di-Pertua, Timbalan Yang di-Pertua naik gaji. *[Ketawa]* Tuan Yang di-Pertua naik gaji saya sokong tetapi saya hendak tambah lagi pemartabatan itu, penghormatan itu, makna dan signifikan kepada institusi Parlimen yang kita dokong sekarang dan sokongan ini menunjukkan bahawa PAS tidak akan ubah struktur pemerintahan yang ada sekarang seperti yang didakwa oleh Perdana Menteri bahawa Mullah akan rule over the country. Keputusan Kabinet akan over-rule by ulama. Ini satu tuduhan politik yang liar. Kita sudah...

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Parit Buntar, bangun.

Tuan Husam bin Haji Musa: *..[Ketawa]*...saya tak dan turunkan lagi.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Satu, satu sahaja, satu sahaja. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat bagi Kubang Kerian.

Disebabkan ketidakhadiran menteri-menteri sejak dalam sesi ini sampai hari yang terakhir hari ini, tidak nampak Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, tidak nampak Menteri Belia dan Sukan, tidak nampak Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat. Tetapi kita biasanya seronok tengok macam Menteri Kerja Raya, Menteri Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, yang paling tidaknya Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Alhamdulillah yang kita dapati biasa duduk di sana memerhatikan sidang hari ini. Bila Menteri tidak hadir, biasanya Timbalan Menteri, bila Timbalan Menteri tidak hadir, biasanya Setiausaha Parlimen, sebab itu bentuk jawapan, kualiti jawapan sebahagiannya dijawab oleh Setiausaha Parlimen yang baru memegang jawatan dalam kementerian itu. Sudah tentulah jawapan mereka inferior. Bagi mengelakkan inferiority jawapan itu, maka kita dapati biasanya

mereka merujuk terus kepada cara denial syndrome iaitu semuanya dinafikan. Kalau kita kata betul, dia kata salah; kalau kita kata salah, dia kata betul. Dengan memberikan hujah-hujah yang kadang-kadang kita lihat hujah-hujah itu tidak sama sekali dapat mempertahankan apa yang diperkatakan.

Nombor dua, akibat daripada itu, bila jawapan inferior seperti itu, maka kita dapati kadang-kadang ada Setiausaha Parlimen yang membaca teks. Bila kita berikan soalan tambahan pun teks itu juga yang dibaca. Kadang-kadang tidak berkait langsung dengan apa yang ditanya dalam soalan tambahan itu. Macam mana observasi daripada Kubang Kerian tentang ini?

Tuan Husam bin Haji Musa: Tuan Yang di-Pertua, secara peribadi, bila sahaja Menteri buka pintu itu, "Rais sudah datang", happy! Enjoy! Kita menikmati Menteri datang. Kalau tengok sebelah sini kosong, Gaya sahaja ada, Sibu, kalau Sibu ada saya seronok. [Ketawa] Tetapi kalau Menteri ada rasa pleasure! Rasa, bukan dihormati sahaja, rasa nikmat bahawa kita sebenarnya serius dalam urusan-urusan kita dan Menteri sendiri datang untuk ambil perhatian ataupun untuk berikan jawapan. Ini secara ikhlas saya sebut dan saya rasakan ini dinikmati oleh semua Ahli Parlimen lain.

Kalau Perdana Menteri lagi datang, Oi.....memang! Walaupun kadang-kadang jawapannya adalah macam itu tetapi kita satisfy, ada autoriti dalam urusan kerajaan autoritilah yang mustahak. Mengapakah kita ada Parlimen sekarang, to legitimate the power, untuk memberikan satu pihak autoriti tetapi mana kuasa autoriti itu? Bila kita berhadapan dengan check and balance seperti ini? Mana dia? Mana dia pergi sembunyi. Datang dan beritahu. Tugas mereka to reveal, to explain, to justify. Ini tugas mereka. Jangan dok cakap dekat luar sahaja. Menteri Agama di Jabatan Perdana Menteri tidak pernah datang menjawab. Saya hendak rakamkan dukacita saya, Menteri di Jabatan Perdana Menteri bahagian agama tidak datang untuk menjawab sendiri.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Tumpat.

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Terima kasih Kubang Kerian. Saya amat terperanjat dengan apa yang kita dengar daripada Yang Berhormat bagi Kubang Kerian dan sebelum ini soalan daripada Yang Berhormat bagi Batu Gajah. Saya dengar semalam, Tuan Yang di-Pertua, bagaimana Yang Berhormat bagi Tambun bercakap dan saya dapati pandangannya banyak boleh kita memanfaatkan bersama untuk kebaikan masa depan Dewan yang mulia ini. Cara Yang Berhormat bagi

Tambun bercakap semalam seolah-olah beliau menganggap dirinya lain daripada pihak kerajaan.

Dia beri contoh katanya, usul tergepar, kalau pembangkang bawa hanya pembangkang dengan kerajaan boleh bercakap. Dia kata, macam mana pula kalau back benches bawa usul tergepar. Maknanya dia punya jauh back benches Barisan Nasional dengan Menteri, Timbalan Menteri, Setiausaha Parlimen begitu jauh. Tambun yang experience – pengalaman lama sebagai back benches merasai dia itu bukan kerajaan. Sebab dia bagi contoh, kalau pembangkang bawa, kerajaan jawab tetapi kalau back benches bawa di mana pembangkang hendak bercakap, dia kata. Maknanya begitu besar krisis dalam Parlimen. Menteri, Timbalan Menteri dan Setiausaha Parlimen yang bergaji begitu tinggi menempatkan diri dengan kedudukan mereka dengan tidak hadir langsung dalam Dewan ini begitu jauh dengan yang....., saya kasihan ini, Ahli-ahli back benches Barisan Nasional yang merasai mereka ini kumpulan ketiga dalam Dewan ini. Padahal prinsip Parlimen ini Tuan Yang di-Pertua, ialah kerajaan dengan pembangkang tetapi yang kerajaan setengah ini menganggap mereka bukan kerajaan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat....bukan masa untuk berucap.

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Tidak, ini saya hendak tanya Kubang Kerian macam mana keadaan ini jelas terbukti daripada apa yang kita dengar sebentar tadi dan semalam daripada Barisan Nasional sendiri.

Tuan Husam bin Haji Musa: Tuan Yang di-Pertua, untuk berlaku adil mana yang baik itu dia baik, kita terima tetapi saya ada perkara yang saya tidak bersetuju dengan Yang Berhormat bagi Tambun juga iaitu dia kata, jangan banyak ucapan politik dalam Dewan. Saya rasa ini tidak munasabah. Kita bukan budak sekolah dan ini adalah pusat aktiviti politik yang sihat dan semua keputusan, polisi negara sebenarnya political driven. Diasaskan kepada politik dan ucapan-ucapan di luar Dewan jika tidak ada check and balance di sini, lagi dahsyat. Hari-hari politik. Guru Agama disalahkan kerana budak-budak tidak belajar bersungguh-sungguh sedangkan pencapaian di sekolah agama telah terbukti antara yang paling excellence. Sebab itu ramai ibu bapa hantar pelajar-pelajar ke sekolah menengah agama yang berasrama penuh ini kerana pencapaian mereka seratus peratus - excellence, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih sahabat saya Yang Berhormat bagi Kubang Kerian. Saya harap Kubang Kerian jangan sentuh benda yang Kubang Kerian tidak jelas. Yang Amat Berhormat Perdana Menteri tidak menyalahkan guru agama keseluruhannya. Dalam ucapannya yang saya dengar begitu jelas, setengah-setengah mengambil kesempatan dalam pelajaran agama bukan mengajar agama tetapi mengajar politik pembangkang, membenci kerajaan, membenci pemimpin. Itu yang dikesalkannya. Bukan seluruhnya.

Tuan Husam bin Haji Musa: Saya tidak panjangkan perkara ini Tuan Yang di-Pertua, kerana agak sensitif tetapi laporan muka depan *Straits Time* hari ini, stated very clearly. Satu generalisasi telah dibuat terhadap guru-guru agama dan mereka tidak ada kesempatan mempertahankan diri. Dan satu kebencian kepada aliran agama telah tertanam secara tidak langsung. Jadi, kalau salah, salahlah laporan. Kalau salah sebut kena rephrase sebab itu kena berhati-hati. Mentang-mentang kita menjadi Perdana Menteri kita boleh cakap sesuka hati, tidak kena.

Saya balik kepada tajuk kita, Tuan Yang di-Pertua iaitu sokongan ini membuktikan bahawa kita mendukung Demokrasi Berparlimen, sistem Kolektif Kabinet yang ada dan Kabinet adalah multi-racial, mewakili semua kaum dan Parlimen adalah pusat bagi tanggungjawab kolektif ini. Ini adalah sokongan sejak lama, sejak PAS ditubuhkan. Jadi, kalau ada pihak yang mengatakan kita ini akan menggunakan satu sistem yang lain, ulama boleh over-ruled decision Kabinet, ini tidak masuk akal. Ini yang perlu difahami. Jika tidak, penyertaan kita akan menjadi sia-sia. Yang paling penting penyertaan pembangkang ialah aspek kekalahannya. Sangat pedih bila kalah pilihan raya. Bila sudah kerja kuat empat tahun tiba-tiba kalah pilihan raya adalah satu saat yang paling kecewa tetapi apa sikap penyokong kita, pemimpin kita?

Sudah berapa kali Pilihanraya Umum diadakan, kalah, terima kekalahan. Balik tidur tiga hari, hari keempat keluar balik kedai kopi, minum, berjuang balik, kalah lagi, berjuang lagi! Tidak ada niat kita untuk pergi kepada militan, kepada aspek-aspek yang lain. Sebab itu jika ada ahli atau mana-mana pihak yang terlibat dengan militancy kita telah secara terbuka seperti yang disebut oleh Presiden dan semalam disebut oleh Timbalan Presiden dan disiarkan oleh TV3 dan *New Straits*

Times – kecil, muka surat 20 berapa, kecil! Tak nampak orang. Masa hentam besar. Masa jawab kecil. Jadi, tidak balance.

Telah disebut oleh Timbalan Presiden PAS bahawa mana-mana pihak yang dibuktikan, bukan yang disyaki ataupun yang di implicate kan tetapi dibuktikan terlibat, ambil tindakan. Kita menentang militancy dan sikap kita ialah mendukung Demokrasi Berparlimen seperti yang wujud pada hari ini. Jadi, itu kunci sokongan kita.

Tuan Yang di-Pertua.....

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Penjelasan.

Tuan Husam bin Haji Musa: Ya?

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih rakan saya Yang Berhormat bagi Kubang Kerian. Berkaitan dengan soal apa yang disebut oleh Yang Berhormat bagi Kubang Kerian tadi bahawa sikap PAS jelas dalam soal mempertahankan sistem demokrasi. Sebarang peralihan kuasa ialah melalui proses demokrasi pilihan raya. Sebab itu kita menolak sebarang bentuk elemen-elemen ataupun unsur-unsur militan. Adakah Yang Berhormat bersetuju bahawa sebenarnya untuk hendak mengalahkan UMNO dan Barisan Nasional ini tidak perlu angkat senjata.

Kalau kata bahawa PAS hendak mengalahkan dan menewaskan UMNO dan Barisan Nasional seolah-olah UMNO itu kuat, padahal UMNO bukan kuat pun. Terbukti bahawa di Kelantan dan di Terengganu kita boleh mengalahkan melalui peti-peti undi yang ada. Insya-Allah, tahun 2004 ini kita yakin bahawa melalui peti undi juga kita boleh mengalahkan UMNO dan Barisan Nasional, bukan melalui senjata. Insya-Allah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: *[Menyampuk]*

Tuan Husam bin Haji Musa: Apa dia? Giliran saya sekarang. Saya ada tiga perkara sahaja lagi yang ringkas dan seperti yang disebut oleh Yang Berhormat bagi Pokok Sena tadi. Memang betul iaitu saya bukan kata UMNO tidak kuat, kita tidak boleh under-rate UMNO. UMNO kuat kerana mereka bergantung kepada kekuatan kerajaan, kepada jentera kerajaan, kepada polisnya, kepada ISAny, kepada instrument of powersnya, kepada medianya, *Nanyang* pun dia beli. Habis dia kontrol. Otak rakyat dikontrol melalui peperangan media. Bila media sudah dikawal, otak pun terkawal. Saya tidak memandang rendah kekuatan UMNO dan Barisan Nasional tetapi semalam saya telah sebutkan teori stabiliti.

Teori stabiliti ialah bukan instrument of powers yang kuat ataupun tekanan yang kuat semata-mata tetapi teori stabiliti ialah satu saluran untuk rakyat menyuarakan perasaan mereka dan pandangan mereka. Ini paling penting bagi stabiliti kerana jika instrument of powers itu menjadi tunjang kepada stabiliti, Suharto runtuh walaupun instrument powernya begitu kuat. Shah Iran runtuh, Marcos lebih dahulu runtuh. Jadi, inti demokrasi dan kedudukan Tuan Yang di-Pertua, Timbalan Yang di-Pertua sebagai tonggak Parlimen ialah untuk channel out rasa hati, perasaan, ingin tahu, inginkan penjelasan, pandangan, pendirian mereka. Mesti ada satu saluran yang sah, yang diizinkan, barulah stabiliti itu akan wujud.

Jadi, kalau ceramah stop, tahan bawah ISA tidak tahu apa kesalahan, setakat beritahu mereka ini ahli PAS, tidak cukup. Apa kesalahan mereka? Kalau tarikh pergi ke luar negara pun belum ada lagi, apa kecekapan Menteri Dalam Negeri? Sampai tahanan sudah berapa hari duduk dalam tahanan. Jadi, saluran yang sah ini adalah mustahak bagi teori stabiliti dan keberkesanan Parlimen ini sendiri. Sebab itu saya sudah sebutkan setakat hari ini kita rasa 90% Tuan Yang di-Pertua dan Timbalan Yang di-Pertua adalah fair tetapi kalau seratus peratus fair untuk setiap masa, lebih baiklah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Macam mana Yang Berhormat boleh kata begitu, 90% - seratus peratus. *[Ketawa]*

Tuan Husam bin Haji Musa: Yang ini seratus peratus. *[Ketawa]* Yang ini, yang ini seratus peratus. Tetapi ada juga kadang-kadang tidak boleh lari, fasal, kita pun tahu adat permainan. Kadang-kadang referee dalam permainan pun kadang-kadang tersalah tiup wisel.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ini anggapan Yang Berhormat.

Tuan Husam bin Haji Musa: Ya?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tak betul

Tuan Husam bin Haji Musa: Ya, betul. Ini anggapan peribadi saya. Itu pun sudah bagi tinggi Yang Berhormat. Kalau orang lain mungkin dia beri rendah lagi *[Ketawa]* personally...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Tumpat bangun.

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Pohon Penjelasan.

Tuan Husam bin Haji Musa: Boleh.

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Ya, saya gembira Yang Berhormat Kubang Kerian merujuk kepada isu yang dibahaskan awal tadi, Aturan Urusan Mesyuarat. Sebagaimana Yang Berhormat Kubang Kerian maklum bahawa dalam sistem Dewan Rakyat kita ini ada di pihak kerajaan ketua majlis, timbalan ketua majlis, di pihak pembangkang ada jawatan Ketua Pembangkang, pertamanya saya pohon penjelasan Yang Berhormat Kubang Kerian adakah patutnya institusi Ketua Pembangkang ini diberikan suatu lagi keutamaan kalau tidak pun setaraf dengan ketua kerajaan, setaraf mungkin dengan sekurang-kurangnya Timbalan Yang di-Pertua Dewan dari segi kemudahan tugas dan sebagainya, bukan untuk penyandang sekarang ini, ini untuk tujuan lepas pilihan raya yang akan datang, takkan 20 tahun jadi Perdana Menteri, tiba-tiba jadi ketua pembangkang kedudukannya tidak menentu, itu amatlah kasihan sekali, kita tidak mahu itu berlaku.

Keduanya, yang saya pohon penjelasan dari Kubang Kerian ialah tentang tugas sebenar dalam Dewan, dan ini saya pohon pandangan dan simpati dari rakan-rakan dalam kawasan backbenchers. Sebenarnya untuk berfungsi, ketua majlis, timbalan ketua majlis sebagai Chief Whip tidak berfungsi untuk urusan perjalanan harian kita.

Akhirnya wujud backbenchers club daripada pihak Barisan Nasional sebab tidak ada orang hendak menjadi team manager kawan saya daripada Larut fahamlah bagaimana hendak organise satu pasukan untuk berlawanan dengan pasukan pembangkang yang begini kuat ini.

Jadi, tidakkah baik kalau kita cadangkan bahawa untuk kedua-dua pihak, pihak kerajaan pun, ada seorang Chief Whip yang di luar daripada Kabinet dan di pihak pembangkang pun diwujudkan jawatan Chief Whip yang bukan ketua pembangkang dan orang-orangnya diberikan tugas, diberikan elaun kemudahan, supaya setiap minggu boleh dibincang apa urusan aturan mesyuarat untuk minggu depan, bincang dengan pihak pejabat Yang di-Pertua Dewan supaya semua ini dapat kita laksanakan dengan teratur dan tidak merugikan masa mana-mana pihak. Pohon penjelasan Kubang Kerian tentang dua perkara yang saya sebutkan itu.

Tuan Haji Husam bin Haji Musa: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tumpat memang kreatif, kedudukan *check and balance* kita akan jadi imbang jika sekiranya dari segi *tangible* dan *spirit* juga Ketua Pembangkang ditingkatkan ditukar menjadi gaji bulanan yang sama taraf dengan sekurang-kurangnya Timbalan Yang di-Pertua dan kemudahan-kemudahan yang lain jika sekiranya kita menghormati

kedudukan Parlimen kita, Ketua Pembangkang juga mesti diberikan standing yang sama. Dari segi spirit saya hendak cerita, Ketua Pembangkang sepatutnya boleh access kepada maklumat, Ketua Pembangkang boleh diminta hadir ataupun boleh turut hadir jika beliau ingin dalam satu-satu taklimat kerajaan, dalam satu-satu program tertentu yang melibatkan kepentingan orang ramai, yang perlu bagi pengetahuan pembangkang dandan pada hari Merdeka mereka dijemput, dan hari-hari lain juga kena dijemputkan sama dan yang paling penting saya rasa ialah Ketua Pembangkang boleh pergi kepada mana-mana jabatan atas kapasitinya sebagai Ketua Pembangkang secara rasmi untuk mendapatkan taklimat, mendapatkan bahan maklumat dan informasi, ini penghormatan.

Saya telah sebutkan, jika sekiranya saluran dua hala ini wujud, ketegangan dapat dielakkan. Jangan layan pembangkang sebagai musuh yang perlu diburu setiap hari, jika sekiranya ada satu hubungan dua hala, saya rasa effectiveness Parlimen kita dan kestabilan dan ketenangan dalam masyarakat kita dapat ditegakkan.

Tuan Yang di-Pertua, yang akhir ialah saya mencadangkan supaya kita ada siaran langsung, walaupun telah beberapa kali ditolak dibahaskan, tetapi jika siaran langsung ada saya rasa menteri mesti datang fasal mereka tahu rakyat akan melihat kalau bangku kosong, budak-budak sekolah tengok, orang kampung tengok, pengundi-pengundi tengok tentu mereka tidak sedap dan mereka datang. Di Thailand negeri yang kita rasa lebih ke belakang daripada kita ada siaran langsung disiarkan dan ini saya rasa boleh meningkatkan keberkesanan kita dan Timbalan Yang di-Pertua pun akan rasa lebih seronok sedikit.

Yang saya telah sebutkan semalam ialah enquiry committee iaitu untuk menimbulkan keberkesanan kita, Parlimen ini boleh menubuhkan Select Committee dari semasa ke semasa terutama enquiry committee bagi mengkaji sesuatu isu.

Tuan Yang di-Pertua, Usul persendirian pembangkang selalu duduk dalam Aturan Urusan Mesyuarat yang paling akhir sekali dan hanya boleh dibentangkan selepas semua urusan kerajaan selesai dan masa persidangan telah diatur sedemikian rupa sehingga hanya urusan kerajaan yang sempat diselesaikan.

Saya berharap bahawa kita boleh buat suatu perubahan supaya hari yang terakhir mesti diuntukkan sekurang-kurangnya satu hari sebagai masa untuk kita membahaskan usul persendirian pembangkang, jika tidak ia hanya duduk di atas kertas macam ini sahaja, bukan main lagi Ahli-ahli Parlimen kita ini merangka usul-

usul ini tetapi duduk di atas kertas ini dan tidak pergi ke mana-mana, jadi saya rasa ini satu daripada perubahan yang Timbalan Yang di-Pertua dan Tuan Yang di-Pertua boleh usahakan ekoran daripada kenaikan gaji yang telah disokong bersama ini.

Yang akhir sekali ialah lawatan Timbalan-timbalan Yang di-Pertua keluar negara menghadiri sidang-sidang Parlimen di lain-lain negara supaya dari sana mereka dapat belajar dan membawa perubahan ke arah keberkesanan Parlimen kita. Dengan kata-kata yang demikian, saya menyokong rang undang-undang ini. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Menteri, sila jawab. Kepong, apa ada?

10.48 pagi

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim]: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Ahli-ahli Yang Berhormat, terlebih dahulu saya ingin merakamkan ucapan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian membahaskan rang undang-undang yang di hadapan kita khususnya Yang Berhormat Tambun, Kota Melaka, Sri Aman, Bandau, Kubang Kerian dan juga anggota yang telah membuat celahan dari semasa ke semasa, semasa kita berbahas.

Urusan di hadapan kita ialah urusan yang baik iaitu memberi penegasan status serta penghormatan yang tinggi kepada institusi Parlimen menerusi penjawat-penjawat tertinggi institusi tersebut, yakni Yang di-Pertua serta Timbalan-timbalan Yang di-Pertua.

Saya perlu membuat pengakuan terlebih dahulu sesungguhnya dan sebaiknya pindaan ini meliputi aspek-aspek yang lain, yang menyentuh tentang perjalanan Parlimen, yang menyentuh tentang urusan-urusan persediaan pentadbiran dan lain-lain termasuklah barangkali kedudukan Ketua Pembangkang dan juga cara-cara kita mentafsir dan menterjemah keputusan-keputusan Parlimen.

Sebelum saya pergi kepada spesifik, apa yang Ahli-ahli Yang Berhormat rasai dari Tambun sampai ke Kubang Kerian, saya sedia maklum dan salah satu daripada rasa yang penting ialah persoalan setelah kita berucap, beria-ia di Parlimen baik dari segi penyokong kerajaan mahu pun pembangkang, bagaimanakah setiap unjuran itu diterjemahkan oleh kerajaan, soal ini tidak pernah kita bincangkan.

Justeru, alangkah baiknya ada satu petak atau ada satu ruang di mana semua Ahli Parlimen mempunyai *common ground*, dengan izin dan meminta bahawa

setiap yang mereka bawa ke Parlimen itu se kurang-kurangnya ada reaksi dari jabatan-jabatan kerajaan, selain daripada kita meminta supaya menteri hadir, timbalan menteri hadir dan sebagainya.

Mengenai rakan-rakan sejawat saya menteri yang tidak dapat hadir, oleh kerana saya juga mengaku saya salah seorang daripada yang agak lama juga menghuni Dewan ini, bolehlah saya katakan oleh kerana kerja begitu banyak dan sibuk, barangkali terlalu banyak *emphasis* diberikan kepada Timbalan Menteri dan Setiausaha Parlimen bagi membantu tetapi saya bersetuju dengan prinsip terutama yang dibawa oleh Kubang Kerian iaitu ada masa-masa kita perlu menunjukkan tumpuan serta sokongan kepada institusi dengan kehadiran atau penglibatan. Insya-Allah saya akan cuba membawa satu kertas Kabinet, nota Kabinet mengandungi sebahagian daripada apa yang sempat saya luahkan ini.

Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana kita membilang dari satu, bertanya khabar dengan salam, jika dilipat sekecil kuku, kalau disibar seluas alam, maka saya perlu ringkaskan ucapan ini, sebab Tuan Yang di-Pertua pun yang hendak dengar ialah pindaan kepada angka-angka. *[Ketawa]*

Angka-angka itu insya-Allah akan timbul. Dan sebelum sampai ke situ saya juga mohon ada sedikit pindaan nanti akan dibuat di peringkat Jawatankuasa dan dimohon agar pihak pembangkang pun tidaklah aral untuk memberi sokongan lantaran catatan yang dibuat pada angka itu berbeza sedikit yakni antara 572 dengan 752. Notis telah pun dikeluarkan semalam dan saya berharap berada di hadapan Ahli-ahli Yang Berhormat belaka.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan usaha-usaha meningkatkan kemudahan fizikal kepada Ahli-ahli Parlimen Dewan Rakyat dan Dewan Negara, sukacita saya memaklumkan bahawa Jemaah Menteri dalam mesyuaratnya pada 18 Julai tahun ini telah meluluskan peruntukan sebanyak RM41,846,000 bagi membolehkan Jabatan Kerja Raya menjalankan kerja-kerja pengubahsuaian dan menaik taraf kemudahan-kemudahan di Blok Menara dan Blok Utama Bangunan Parlimen yang telah berusia 38 tahun ini.

Usaha-usaha ini termasuklah memperbaiki sistem siar raya, sistem pendawaian elektrik, hawa dingin, penggantian perabot-perabot, bilik air, surau, mengecat bangunan dan menyediakan bilik-bilik istirehat ala *executive lounge* di hotel untuk keselesaan Ahli-ahli Dewan Rakyat dan Dewan Negara.

Bagi blok utama pula antara langkah-langkah pembaikan yang akan dijalankan ialah kemudahan di Dewan Persidangan termasuk sistem siar raya atau PA system. Kantin, bilik-bilik untuk pegawai, staf, bilik taklimat, bilik-bilik air menggantikan pagar parameter dan juga lanskap dalaman.

Mengikut perancangan, Jabatan Kerja Raya akan memulakan usaha-usaha ini pada bulan Februari tahun depan dan dijangka siap Oktober tahun 2002 dan sama-samalah kita lihat nanti wajah baru serta pengubahsuaian fizikal yang nanti boleh membantu Ahli-ahli Yang Berhormat serta institusi yang kita amat hargai ini.

Tuan Yang di-Pertua, ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Menteri, Kepong bangun.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan. Memang kita mengalu-alukan pengubahsuaian dengan jumlah lebih RM84 juta dan lantaran daripada itu bolehkah Yang Berhormat terangkan bagaimana kemudahan-kemudahan bagi setiap Ahli Parlimen misalnya menambahkan satu setiausaha ataupun satu pegawai penyelidik ataupun komputer dan sebagainya untuk seseorang Ahli Parlimen memainkan peranan dan kewajipan yang lebih berkesan.

Saya nampak kalau bangunan sahaja dipereleakkan tidak akan melengkapkan Ahli Parlimennya.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Kepong. Ini pun adalah sesuatu yang kita tidak boleh ambil remeh sahaja. Tadi ada saya menyebut iaitu sekiranya diizinkan Allah S.W.T. saya akan cuba mengemukakan kepada kerajaan, pandangan seperti yang telah diluahkan oleh rakan-rakan Ahli Yang Berhormat berkaitan dengan servis atau perkhidmatan sebagai MP, Ahli Parlimen di kawasan masing-masing. Oleh itu, wajar sekiranya sebahagian daripada penumpuan kepada perhatian ini dimasukkan kira dalam penyampaian laporan tersebut.

Saya memang mengambil berat tentang hal-hal sedemikian oleh kerana kita perlu mewujudkan institusi Parlimen ini sebagai satu institusi yang akhirnya kita sendiri memberi pertanggungjawaban dalam semua aspek tetapi lantaran barangkali kesuntukan peruntukan yang tertentu, maka semua yang kita pohon itu mungkin tidak dapat kita adakan sekali gus. Oleh itu, saya akan cuba dengan sedaya upaya mengisi sebahagian daripada perasaan yang memerlukan peralatan-peralatan seperti itu tetapi beradalah hendaknya di perenggan yang sederhana.

Tuan Yang di-Pertua, banyak perkara telah dibangkitkan oleh Tambun dan Kubang Kerian, saya akan cuba secara am memberi reaksi dan juga jawapan kepadanya, supaya tajuk-tajuk tersebut dapat ulasan dan juga satu pembentangan yang boleh dianggap sebagai *reciprocal* kepada pendapat-pendapat tersebut.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Menteri, Hulu Langat bangun.

Dato' Haji Badrul Hisham bin Abdul Aziz: Terima kasih Datuk Menteri. Tadi Datuk ada menyebut tentang hendak menukar sistem siar raya dan sebagainya sebagai salah satu cara untuk memperbaiki kemudahan dalam Dewan, tetapi saya menarik perhatian Yang Berhormat Menteri, dua penggal saya berada di sini, sistem siar raya ini telah dua kali ditukar tetapi belum sekali pun dapat digunakan sepenuhnya. Alat siar raya di hadapan ini dan lampu ini entah apa gunanya, belum pernah dapat digunakan. Sudah dua kali ditukar, kecuali mikrofon ini sahaja yang boleh dipakai, jadi harapan kita ialah tidak ada duit lagi yang dibuang untuk menukar sistem yang tidak dapat digunakan. Terima kasih.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, ulasan Hulu Langat tentunya akan disampaikan kepada bahagian teknikal yang akan membuat pindaan kepada apa-apa peralatan PA yang dimaksudkan tadi, insya-Allah.

Tuan Yang di-Pertua, perkara-perkara

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Gelang Patah.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Saya fikir izinkan saya menyampaikan sedikit ulasan mengenai pandangan Tambun. Pada amnya perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Tambun dan sebahagian daripada Kubang Kerian adalah tentang urusan Dewan institusi Parlimen, sekiranya tidak ada aral, sebaik-baiknya antara pembangkang dan penyokong kerajaan, wajar diadakan satu jawatankuasa persahabatan atau jawatankuasa bergerak demi kepentingan khidmat di Parlimen, kemudian disampaikan pandangan-pandangan kepada Tun Speaker atau Setiausaha Dewan bagi perkhidmatan Parlimen menilai terlebih dahulu. Selepas itu, perkhidmatan Parlimen menyampaikan kepada Jabatan Perdana Menteri khususnya atau kepada kerajaan tentang pandangan-pandangan yang menyentuh tentang hal-hal am spesifik perkhidmatan di Dewan Rakyat khususnya.

Pandangan ini saya sampaikan oleh kerana sekiranya hanya pembangkang yang menyebut dan penyokong kerajaan tidak merasa sedemikian, maka pandangan

tersebut mungkin *marginalise* atau disudutkan, perlu perkara ini dipertimbangkan. Sebahagian daripada pandangan-pandangan ini juga berkaitan dengan Peraturan Mesyuarat, oleh itu baik kiranya pandangan-pandangan tersebut dimuatkan semasa kita membahaskan Usul mengenai PM atau Peraturan Mesyuarat nanti.

Tuan Yang di-Pertua, pandangan dari Bentong supaya membenarkan jawapan-jawapan bertulis disalurkan menerusi keperluan-keperluan tertentu, pandangan ini tentunya baik dan akan memberi kesan serta tujuan yang bermanfaat, cuma

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Gelang Patah.

Tuan Chang See Ten: Boleh tanya sedikit?

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Saya sambung sedikit sahaja. Cuma cara-caranya jawapan bertulis itu hendak disalurkan haruslah diberi tajuk dan juga matlamat tertentu.

Tuan Chang See Ten: Tuan Yang di-Pertua, minta penjelasan daripada Yang Berhormat Datuk Menteri iaitu memang kita sokong apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat Datuk Menteri tentang untuk memperbaiki kelengkapan hardware di Parlimen, tetapi dari segi software, saya ingin mendapat penjelasan, adakah pihak kerajaan akan menimbang supaya kita mengadakan *researcher* di Parlimen yang boleh diguna pakai oleh semua Ahli Parlimen sama ada dari pihak penyokong kerajaan ataupun daripada pembangkang atau daripada menteri, timbalan menteri atau setiausaha Parlimen, hendak gunakan penyelidik atau kepakaran *researcher* ini di Parlimen seperti yang diamalkan di Australia yang mana Parlimen Australia menggunakan 55 *researchers* dan mereka ada buat *steering*, iaitu mereka akan buat kerja dengan secara adil, yang mana sesiapa yang hendak minta kerjasama, *research* mereka mesti membuat permohonan kepada mereka dan *first come first serve*, tidak kira dia dari pembangkang atau dari penyokong kerajaan, atau dari menteri, timbalan menteri atau setiausaha Parlimen. Ini akan dapat mempertingkatkan kualiti kita para Ahli Parlimen, sama ada pihak kerajaan akan menimbangkannya.

Kemungkinan kita tidak perlu 55 *researchers* pada peringkat awal walaupun populasi negara kita ini dengan populasi di Australia lebih kurang sama, tetapi kita boleh mula dengan mengadakan 10 orang *researchers* di Parlimen. Mereka adalah dikira staf Parlimen. Kadang-kadang bila kita Ahli Parlimen perlu ada maklumat

tentang hal-hal negara jiran kita, kita tidak ada masa, boleh hantar researchers pergi menyaksi atau pergi research ke negara itu dan balik dengan maklumat yang terperinci kepada kita.

Kedua, saya ingin tanya bolehkah pihak kementerian dari segi untuk mempertingkatkan servis Ahli Parlimen kepada rakyat jelata, kita meminta kementerian-kementerian yang berkaitan dengan pembangunan sosial dan pembangunan belia supaya mereka mengadakan satu tempat bersama dan boleh tolong Ahli Parlimen bersama dengan staf daripada kementerian itu seperti Jabatan Perpaduan Pembangunan Masyarakat, Kementerian Belia dan Sukan dan lain-lain di peringkat negeri dan Persekutuan. Adakan satu tempat seperti yang diamalkan di Singapura, Peoples' Association, yang mana adalah satu tempat yang baik untuk orang ramai berkumpul di sana adakan aktiviti-aktiviti dan boleh memberikan servis kepada orang ramai. Apabila ada aduan mereka boleh sampai ke sana dan boleh menolong Ahli Parlimen berkhidmat.

Ketiga, adakah kerajaan akan menolong mempertingkatkan servis Ahli Parlimen seperti yang diamalkan di negara Australia yang mana pihak kerajaan membekalkan pejabat dengan diadakan kerani dengan tiga orang setiausaha kepada Ahli Parlimen sama ada dari pembangkang ataupun pihak kerajaan supaya boleh mempertingkatkan servis Ahli Parlimen kepada rakyat jelata di negara kita ini? Ini tiga soalan saya minta penjelasan.

Seorang Ahli: Sokong, sokong.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih kepada pandangan-pandangan tersebut. Tadi ada saya menyebut oleh kerana banyak perkara yang menyentuh institusi Parlimen dan juga khidmat ahli-ahli Parlimen. amat baik sekiranya cadangan itu tadi direalisasikan. Jika tidak 145 orang anggota atau 163 orang anggota akan mengemukakan pelbagai pandangan dalam sesi yang berjalan sekarang. Tetapi sekiranya kita mempunyai satu jawatankuasa bersama demi khidmat Ahli Parlimen tentulah dari situ akan muncul pandangan-pandangan lain yang boleh diambil kira oleh kerajaan dan juga perkhidmatan Parlimen sendiri.

Khusus kepada pandangan Ahli Yang Berhormat mengenai khidmat Ahli Parlimen, support staff atau penyelidikan yang diperlukan dan juga perbandingan-perbandingan dibuat dengan Australia, ini semua memang merupakan lagu yang

merdu, tetapi saya perlu menyatakan bahawa Peoples' Centre di Singapura itu adalah milik satu parti dan bukannya satu institusi yang diguna sama oleh semua pihak.

Jadi, tidak semua contoh ini mungkin dapat kita tiru walaupun to copy is a compliment, dengan izin, ianya mungkin tidak sesuai dengan apa yang harus kita lakukan. Oleh yang demikian, maksud asal saya tadi ialah agar penilaian yang ikhlas dibuat oleh kita semua sebagai Ahli Parlimen minta agar kerajaan kita memberi reaksi positif kepada sebahagian besar walaupun tidak semua daripada pandangan-pandangan tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, pada tahun 1957 seorang yang bernama Sir Ivor Jennings pernah

Tuan Yang di-Pertua: Ya, ya.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: ...menulis bukunya berkaitan dengan Kabinet atau Cabinet Government dan beliau menyatakan "*Parlimen is where the people decide*", dengan izin, ini adalah meliputi pandangan semua belah pihak yakni sekiranya institusi Parlimen ingin kita tingkatkan dan imejnya digilap ianya bergantung kepada khidmat.

Tuan Nasharudin bin Mat Isa: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Yan bangun Yang Berhormat.

Tuan Nasharudin bin Mat Isa: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Menteri.

Sebelum Yang Berhormat Menteri menjawab soalan yang ditimbulkan oleh Gelang Patah tadi, ada disebut tentang cadangan yang diperlukan kepada jawapan soalan bertulis. Saya ingin mencadangkan kenapa tidak semua jawapan soalan bertulis ini dibuat satu compilation seperti mana soalan-soalan yang kita buat yang diedarkan kepada Ahli-ahli Parlimen sebelum bersidang.

Jadi, kenapa tidak dikumpulkan semua jawapan soalan bertulis ini juga di-compile dan diedarkan kepada semua Ahli-ahli Parlimen untuk dijadikan rujukan?

Keduanya, Yang Berhormat Menteri, seperti mana yang kita semua sedia maklum tiket kapal terbang sudah pun naik. Kami berulang alik sama ada daripada kawasan Parlimen sendiri ke Kuala Lumpur ataupun ke mana-mana kawasan di Malaysia ini. Walaupun kita mendapat rebat 25% daripada harga tiket kapal terbang tetapi kenapa tidak difikirkan untuk memudahkan perjalanan Ahli-ahli Parlimen ini sama ada rebat tiket kapal terbang itu ditambah ataupun tol percuma ataupun waran

kereta api itu kita serah balik. Kita ambil sama ada tiket kapal terbang - percuma mungkin terlampau - kalau dapat sekurang-kurangnya rebat 50% ataupun paling tidak tol jalan raya yang kita gunakan daripada Johor sampai ke Perlis ini percuma.

Terima kasih.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Yan. Ini merupakan cadangan yang pada ketika ini mungkin pihak saya tidak dapat memberi keputusan yang muktamad tetapi sesungguhnya pandangan itu kemungkinan juga dialami oleh pihak penyokong kerajaan, dan perkara tersebut tentunya relevan semasa kita mengemukakan nanti cadangan-cadangan balas dalam menilai perkhidmatan Ahli-ahli Parlimen kita.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon meneruskan jawapan ini. Salah satu daripada isu yang penting yang dikemukakan juga oleh Yang Berhormat bagi Tambun dan disebut juga oleh beberapa orang anggota lain ialah tentang Public Accounts Committee yang dikatakan sistem sokongannya tidak mencukupi. Pandangan ini adalah serius saya fikir, oleh kerana PAC merupakan salah satu daripada institusi dalaman di Dewan ini yang perlu mendapat sokongan sepenuhnya daripada perkhidmatan, peruntukan dan lain-lain. Saya yakin ini merupakan satu tajuk yang boleh dimasukkan kira di dalam laporan yang kita akan kemukakan bagi pertimbangan pihak berkuasa dan semasa kita menilai semula pencapaian khidmat Parlimen.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Kota Melaka mengemukakan pandangan-pandangan tentang kekurangan kakitangan, tentang peranan Menteri, kemudahan-kemudahan yang diperolehi oleh anggota pentadbiran serta meminta supaya sistem persidangan ini lebih adil, dan Timbalan Speaker diminta supaya memainkan peranan itu seterusnya sampai ke peringkat Tuan Speaker sendiri.

Saya suka menerangkan secara am bahawa apa-apa yang diputuskan oleh kerajaan menerusi Kabinet adalah di bawah Seksyen 6 undang-undang yang kita sedang rumus dan bincangkan di sini. Di situ dinyatakan bahawa Kabinet berkuasa dari masa ke semasa menentukan apa-apa faedah yang boleh diberi kepada anggota pentadbiran dan Jadual 1 serta Jadual 2 akta yang di hadapan kita ini juga memberi peruntukan-peruntukan khusus terhadap Ahli Parlimen dan juga perkhidmatan yang bertanggung di bawahnya.

Apa yang harus diambil kira ialah tentang nisbah gratuity tadi yang disebut oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Sesungguhnya memang ada perbezaan yang wujud

iaitu nisbah yang berjalan pada masa ini bagi anggota pentadbiran tidak lagi memakai angka 72 bulan sedangkan bagi Ahli Parlimen ianya masih

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Boleh?

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: pada perenggan 72 bulan. Sekiranya discrepancy dengan izin, ini merupakan satu perbezaan yang perlu kita ubah demi penyelarasan, ianya wajar dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat menerusi perkhidmatan Parlimen supaya kita menimbang semula keadaan tersebut.

Saya faham bahawa ini merupakan sesuatu yang pokok dan penting dan seharusnya ditonjolkan kepada perhatian kerajaan. Saya perlu membuat satu pengakuan....

Tuan Yang di-Pertua: Ada yang bangun, Yang Berhormat ya.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih, Yang Berhormat Menteri. Saya cuma hendak bertanya sama ada dalam pindaan yang dibuat ini yang mana Timbalan Yang di-Pertua Dewan Rakyat akan menjadi eksekutif sepenuh masa dengan kemudahan-kemudahan yang akan diberikan. Apakah kerajaan juga akan menimbang dalam pindaan-pindaan yang akan datang kepada Ahli-ahli Parlimen yang lain supaya menjadikan Ahli Parlimen ini seperti negara lain, di Singapore sebagai contohnya, supaya dapat meningkatkan lagi mutu perkhidmatan Ahli Parlimen. Sekarang pun sepenuh masa - bukan tidak sepenuh masa - tidak tahulah kalau ada rakan-rakan daripada sebelah sana yang tidak sepenuh masa. Diberi satu gaji atau elaun supaya mereka ini hanya tumpu kepada menjadi wakil rakyat, tidak lagi terpaksa terbabit dengan kegiatan-kegiatan lain seperti berniaga kerana hendak menampung akibat daripada harapan dan permintaan rakyat di kawasan masing-masing. Umpamanya dinaikkan gaji tinggi selaras dengan perkhidmatan Ahli Parlimen supaya mereka boleh tumpu hanya menjadi Ahli Parlimen, kerana ini berlaku, saya nampak

Kalau cadangan ini diterima, tidak akan berlaku lagi politicking, dengan izin, kerana orang nampak hari ini menjadi wakil rakyat seolah-olah itulah platform untuk mendapatkan kedudukan sama dalam Barisan Nasional baik, dalam pembangkang baik. Jadi, kalaulah mereka tahu bahawa menjadi Ahli Parlimen ini sepenuh masa dan memang pun dibuat, tidak akan berlaku lagi saya rasa tidak cukup kuorum dan sebagainya. Jadi, saya minta sedikit pandangan pihak Menteri, adakah ini dalam kajian pindaan yang akan datang?

Terima kasih. [Tepuk]

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Larut yang membuat pandangan ini. Saya tekankan kembali iaitu semasa isu Timbalan Speaker dikemukakan, isu-isu berkaitan dengan Ahli-ahli Parlimen lain tidak ada diterima oleh kerajaan secara rasmi.

Jadi, di sini saya perlu barangkali membuat imbasan kalau boleh, jawatankuasa ataupun badan Backbencher dan Ahli-ahli Parlimen yang lain wajar menimbangkan perkara ini secara terperinci dan tidak harus timbul daripada pihak lain untuk mengemukakannya. Tetapi saya kurang sama pendapat sekiranya perolehan Ahli Parlimen tinggi, maka politicking kurang. Saya fikir lepas itu lagi teruk sebab *[Ketawa]* keadaannya masa itu boleh digambarkan lebih menarik dan lebih tinggi pulangnya. Kemungkinan kesannya tidak seperti yang disebutkan itu, tetapi kita cuba apa yang harus penyokong kerajaan kemukakan dan saya bersedia untuk mengemukakan pandangan kedua-dua belah pihak sebagai satu entiti.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Bangun]*

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Boleh sambung sedikit.....

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Sudah panjang.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, hendak beri jalan lagi atau tidak?

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Boleh saya sambung sedikit sahaja lagi? Sedikit lagi.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Sebab sudah saya hendak

Tuan Yang di-Pertua: Nanti sekejap, Yang Berhormat bagi Larut.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Sedikit sahaja. Terima kasih Yang Berhormat. Saya bangkitkan perkara ini kerana bukan untuk kepentingan mana-mana individu. Umpamanya, kita lihat pada hari ini Chief Executive gajinya tinggi, elaunnya tinggi dibandingkan dengan Ahli Parlimen. Sedangkan Ahli Parlimen duduk di sini untuk meluluskan rang undang-undang dan sebagainya. Di luar tarafnya rendah. Saya tidak tahulah kalau pembangkang mungkin setuju atau tidak setuju. Ahli Parlimen menggubal undang-undang, meluluskan undang-undang. Tetapi saya bercakap ini secara constructive. Kita sudah bercakap tadi bahawa kita datang ke Parlimen ini bukan hendak membuang masa. Jadi, Chief Executive pegang 20, 30 anak syarikat dan ahli-ahli politik tidak berpeluang. Adalah baru-baru ini – terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri - Tenaga Nasional telah diberikan kepada orang politik. Apa

salahnya Petronas? Telekom? Bekas Menteri Kewangan yang dahulu pun seorang peguam, bukan ahli perniagaan, tetapi bila diberi peluang dia berjaya menyelamatkan negara kita supaya kita tidak berhutang.

Jadi, itu yang saya bangkitkan kerana Ahli Parlimen pada hari ini mengikut undang-undang yang ada pinjaman perumahan RM120,000. Ini taraf dengan izin, terrace house, berkembar. Itu yang pandai-pandai sikit macam Jeli, Tumpat bolehlah buat rumah banglo tiga empat tingkat. Sewa kereta Yang Berhormat Menteri RM40,000. Ini taraf kancil. Tak kan hendak biarkan Ahli Parlimen naik kereta kancil. *[Tepuk]* Begitu pun terima kasih kepada kerajaan kerana adanya kerajaan pada hari ini pembangkang pun berpeluang juga berniaga, pakai kereta besar macam Kubang Kerian sesekali datang, tidak tahulah kereta sendirilah atau kereta orang lain. *[Ketawa]*

Jadi, saya mintalah supaya perkara ini diberikan pertimbangan, supaya lebih bermutu kita datang ke Parlimen ini. Kalau tidak kadang-kadang naik teksi rakan-rakan yang lain, terpaksa. Ini Ahli-ahli Parlimen, seolah-olah Ahli Parlimen sekarang orang sudah tidak hormat lagi. Tidak macam di zaman dahulu bila pergi ke kawasan buat kenduri-kendara, sekarang dia tidak peduli. Lambat sedikit datang ke kawasan, penumbuk tidak tunjuklah, tetapi sedap juga dia melepaskan.

Terima kasih.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya menyatakan sekali lagi iaitu penting

Datuk Yong Teck Lee: Tuan Yang di-Pertua, ...

Tuan Yang di-Pertua: Nanti kejap. Beri jawab dahulu, Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: ...penting bagi Ahli-ahli Parlimen

Datuk Yong Teck Lee: berikutan daripada Yang Berhormat bagi Larut.

Tuan Yang di-Pertua: ...merumuskan semua pandangan ini secara collective. Kita boleh bangkitkan pelbagai lagi pandangan, perbezaan serta perkara-perkara yang dianggap agak aib bagi perkhidmatan Parlimen.

Jadi, cadangan saya tadi supaya pandangan collective ini dikumpulkan dan dibuat satu memorandumnya yang khusus semoga sekali rap dapat dipertimbangkan langkah-langkah penting yang harus diambil. Awal-awal tadi saya nyatakan saya berminat tentang isu seperti ini supaya jangkauan perjuangan perkhidmatan demokrasi dan lain-lain buat dekad-dekad akan datang lebih berkesan.

Jadi, sekiranya Ahli-ahli Yang Berhormat menyokong dan memberi pandangan positif ke arah itu, wajar cadangan tersebut atau pandangan tersebut diberi perhitungan supaya bernas akhirnya.

Izinkan saya menyentuh sedikit tentang pandangan Kota Melaka

Datuk Yong Teck Lee: *[Bangun]*

Tuan Kerk Kim Hock: *[Bangun]*

Tuan Kerk Kim Hock: Terima kasih kepada Dato' Menteri oleh kerana telah mengesahkan satu dedahan yang sudah saya buat tahun lalu di mana saya telah mengatakan bahawa Kabinet telah meluluskan bagi kiraan ganjaran untuk Menteri dan anggota Kabinet. Tempoh perkhidmatan maksimum tidak dipakai lagi iaitu bagi Ahli Parlimen dan pegawai kerajaan tempoh maksimum ialah 72 tahun atau 6 bulan.....

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Bulan. *[Ketawa]*

Tuan Kerk Kim Hock: 72 bulan atau 6 tahun. Sekarang bagi Kabinet ialah tidak ada had iaitu mengikut tempoh perkhidmatan yang sebenarnya.

Saya faham di bawah Akta Ahli Parlimen ini Seksyen 6, subseksyen 5 seperti disebutkan oleh Yang Berhormat Menteri tadi bahawa Kabinet telah pun mempunyai hak untuk menetapkan keistimewaan elaun tetapi ini tidak termasuk ganjaran. Ganjaran adalah di jadual 1, Seksyen 4(1) mana kabinet mempunyai hak dan kuasa untuk menetapkan bagi sendiri. Ini adalah salah tidak terpakai. Ini menyalahi undang-undang di Malaysia. Jadi, saya tidak tahu bagaimana hari ini Menteri boleh mengesahkan apa yang saya dedahkan pada tahun lalu. Ini menyalahi undang-undang, tidak pernah diminta permintaan ini tidak pernah juga meminta atau mengeluarkan satu arahan kepada Parlimen. Tidak boleh. Kerajaan tidak buat itu macam. Ini salah. Ini dalam jadual. Cara perhitungan ganjaran. Jadi, saya minta satu penjelasan.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, apa-apa yang berada dalam undang-undang Akta Parlimen dan Seksyen 6(5) itu dianggap substantive. Sekiranya kuasa itu diberi di situ maka pindaan tersebut bolehlah dibuat oleh Kabinet. Yang menjadi persoalan barangkali di sini ialah perbezaan yang telah wujud. Jadi, saya telah cuba jawabkan sekiranya itu menjadi isu apakah tidak wajar bagi ahli-ahli Parlimen juga keadaan yang hendak dipohon itu dipertimbangkan sama. Kalau hendak dikatakan ini sudah salah, itu belum tentu sebab the cannons of interpretation dengan izin, adalah seperti saya sebutkan tadi. Jadual tersebut

tertakluk kepada seksyen substantive yang berkenaan. Jadi, sekiranya Ahli-ahli Yang Berhormat tidak puas hati dengan keadaan-keadaan sedemikian jalan keluar ialah bagi semua ahli-ahli Yang Berhormat menyatakan hal yang hendak dipohonkan itu agar dapat diselaraskan. Dan tadi saya tekankan kertas yang berada dalam bentuk cadangan bagi Tuan Yang di-Pertua dan Timbalan Yang Di-Pertua itu adalah tujuan-tujuan spesifik.

Tuan Kerk Kim Hock: Tuan Yang di-Pertua, sekejap.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Oleh kerana saya telah beri banyak peluang untuk menjawab izinkan saya meneruskan jawapan ini.

Tuan Kerk Kim Hock: Tuan Yang di-Pertua, ini perkara mustahak ini kita Ahli Parlimen

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Yang saya pun mustahak juga hendak disampaikan jawapan-jawapannya.

Tuan Kerk Kim Hock: Tetapi ini tidak boleh. Mana...

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Apabila sudah mula secara antagonistic kita tidak akan dapat huraian selanjutnya.

Tuan Yang di-Pertua: Kota Melaka.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, Kota Melaka tidak memberi pertimbangan kepada apa yang saya sebut. Kuasa yang diberi di bawah 6(5) adalah kuasa substantive.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Menyampuk][Bercakap tanpa pembesar suara]*

Tuan Yang di-Pertua: Saya belum baca lagi Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tidak wajar bagi Tuan Yang di-Pertua untuk membuat apa-apa ruling selain daripada peraturan mesyuarat. Yang berkaitan dengan undang-undang negara

Tuan Yang di-Pertua: Saya minta Kota Melaka cukuplah. Saya tidak baca lagilah ya. Sila, sila. Sila duduk Yang Berhormat. Sila duduk Yang Berhormat ya.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Menyampuk][Bercakap tanpa pembesar suara]*

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Kalau ikut Kota Melaka semua yang dilakukan oleh kerajaan tentulah salah.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Menyampuk][Bercakap tanpa pembesar suara]*

Tuan Yang di-Pertua: Baiklah.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Itu tidak menjadi soal. Yang menjadi soal sekarang ialah azam Parlimen ini untuk mengiktiraf wajar atau tidak

penyelarasan diperbuat di mana Ahli Yang Berhormat tahu bahawa pindaan Jadual 1 telah dibuat. Siapa yang beritahu. Saya tidak ada menyebut Jadual 1 dipinda oleh kerajaan. Yang saya beritahu bahawa kuasa 5(6) ada pada Kabinet dan nisbah yang ditentukan oleh kerajaan bagi anggota-anggota pentadbiran adalah mengikut kuasa yang diberi di bawah 5(6). Jika itu dipertikaikan oleh Yang Berhormat boleh kita kembali kepada *status quo* dalam erti kata tidak perlu dipertimbangkan apa-apa. Tetapi setelah mendengar hujah-hujah daripada pembangkang dan penyokong kerajaan khidmat Parlimen kita, khidmat ahli-ahli anggota kita wajar diselaraskan. Itu yang sempat saya sebut. Tetapi kalau Ahli Yang Berhormat menganggap ini hutang daripada belukar saya tidak dapat bagaimana hendak menerangkan keadaan ini. Saya tidak memberi laluan kepada Kota Melaka jadi dia tidak boleh berdiri Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Menyampuk] [Bercakap tanpa pembesar suara]*

Tuan Yang di-Pertua: Ini Yang Berhormat...

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Izinkan saya meneruskan.

Tuan Yang di-Pertua: Dia tidak bagi jalan Yang Berhormat. Dia sudah tidak beri jalan Yang Berhormat. Dia sudah tidak beri jalan Yang Berhormat ya. Biarlah.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Menyampuk] [Bercakap tanpa pembesar suara]*

Tuan Yang di-Pertua: Iyalah, baiklah. Sila teruskan Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, izinkan meneruskan. Pandangan Kota Melaka itu saya berhajat tadi hendak mengulas lagi beberapa hal yang beliau telah kemukakan termasuk yang beliau temui saya semalam setelah habis sesi semasa loceng dibunyi. Walau bagaimanapun saya fikir pandangan-pandangan beliau itu adalah pandangan-pandangan yang kita tidak boleh katakan langsung tidak relevan. Tetapi sebagai jawapan yang perlu diberi oleh kerajaan pengamatan kepada peruntukan 6(5) itu wajar diambil kira. Dan sekiranya Ahli-ahli Yang Berhormat berasa khuatir bahawa nisbah tersebut dilanjut atau diguna pakai bagi ahli-ahli Parlimen yang lain ianya juga saya anggap adalah berpatutan walaupun pandangan daripada pihak-pihak yang berkenaan daripada Treasury atau Perbendaharaan mungkin tidak seperti yang diduga oleh sesetengah pihak. Saya pergi kepada kekurangan kakitangan...

Datuk Yong Teck Lee: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Ada yang bangun Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Sekejap lagi saya sudahkan dahulu tentang kakitangan. Perkara ini adalah terletak di bawah bidang kuasa perkhidmatan Parlimen. Dan saya cadangkan supaya perkhidmatan Parlimenlah menerima teguran-teguran tersebut dan mengemukakannya kepada kerajaan bagi diputuskan.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Gaya.

Datuk Yong Teck Lee: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih juga kepada Yang Berhormat Menteri, beliau menunjukkan satu minda yang terbuka. Beliau juga objektif mendengar pandangan daripada semua Ahli-ahli Yang Berhormat. Cuma Tuan Yang di-Pertua, kita dalam satu sistem berdemokrasi mengikut sistem Komanwel di mana ahli-ahli Parlimen hanya merupakan ahli, dia bukan anggota kerajaan. Oleh sebab itu ahli-ahli Parlimen backbencher ini hanya menerima allowance bukan gaji. Pindaan yang dicadangkan di sini membawa satu perubahan di mana jawatan Timbalan Yang di-Pertua menjadi daripada separuh masa kepada jawatan sepenuh masa. Sekiranya pandangan daripada Ahli-ahli Yang Berhormat hari ini dan kelmarin yang membandingkan dengan MP di negara Malaysia dengan di Republik Singapura ini sekiranya ini diambil kira maka dia membawa satu perubahan di mana Ahli-ahli Yang Berhormat menjadi jawatan sepenuh masa. Kalau ini sepenuh masa Tuan Yang di-Pertua, ia juga bermakna kita sebagai ahli backbencher, Ahli-ahli Yang Berhormat bukan anggota kerajaan juga terikat dengan peraturan-peraturan sebagai pegawai sepenuh masa. Misalnya kalau kita ada pejabat dan kakitangan sepenuh masa kita juga terikat dengan pergi kerja jam 8.00 tidak boleh pulang hingga waktu pejabat. Begitu juga kalau kita hendak ke luar negeri ambil cuti kita kena memohon cuti walaupun Dewan tidak bersidang. Masa kini kita hanya memohon cuti sekiranya Dewan bersidang. Kalau Dewan tidak bersidang kita bebas mana-mana hendak jalan. Kita bebas menjalankan tugas sebagai doktor, sebagai peguam dan lain-lain.

Jadi, Yang Berhormat Menteri saya memohon supaya apabila kita mempertimbangkan soal kemudahan gaji dan lain-lain kita juga mempertimbangkan konsep demokrasi berparlimen ini di mana kita bukan merupakan ahli-ahli anggota kerajaan sepenuh masa. Kalau dibandingkan dengan Singapore kelmarin dan hari ini dibincang tahun lalu kita ada delegasi Malaysia ke AIPO, Singapore dan nampaknya banyak Ahli Parlimen Singapore tidak mahu jadi Ahli Parlimen. Mereka kena ditawarkan RM100,000 equivalent sebulan sebagai ahli Parlimen biasa, backbencher barulah mereka datang bekerja sebagai doktor, lawyer dan lain-lain.

Adakah negara kita mampu. Saya berdiri kerana Yang Berhormat Menteri baru-baru itu cakap fasal komen daripada Treasury. Kita terus terang bahawa tidak mungkin Treasury akan setuju dengan cadangan daripada ahli-ahli backbencher ini di mana ditambah research officer, tidak mahu Kancil lagi, dia mahu four wheel drive dan lain-lain. Ini membawa satu dilema kepada backbencher yang full time. Nampaknya backbencher yang full time ini yang paling rajin hadir tetapi yang tidak memerlukan kemudahan tambahan itu juga tidak hadir dengan izin, the MP who need it most are the one who come. Those who don't need it at all, tidak ada hadir di Dewan yang mulia ini. Jadi, itu Tuan Yang di-Pertua saya memohon supaya Menteri sewaktu membawa pandangan-pandangan Yang Berhormat di sini juga mempertimbangkan konsep demokrasi berparlimen bukan hanya kereta pejabat, pegawai dan lain-lain. Itu Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan kepada Yang Berhormat bagi Gaya. Pandangan itu sesungguhnya selaras dengan apa yang hendak saya sebutkan susulan kepada beberapa cadangan asas yang dikemukakan itu. Tetapi barangkali Tuan Yang di-Pertua, Ahli-ahli Yang Berhormat belum lagi tercetus untuk membuat satu pandangan kolektif. Ini terserahlah kepada pihak berkenaan bak kata pepatah lama "Langkah seribu batu mula dengan langkah pertama". Jadi sama ada hendak dibuat atau tidak terserahlah kepada kita.

Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya meneruskan untuk menjawab beberapa pandangan yang dikemukakan oleh ahli-ahli Yang Berhormat yang lain khususnya yang berkaitan dengan perjalanan Parlimen. Banyak perkara yang telah dibangkitkan berkaitan dengan...

Tuan Kerk Kim Hock: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Kota Melaka bangun lagi.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Menyampuk] [Bercakap tanpa pembesar suara]*

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: ...berkaitan dengan hal-hal yang menyentuh tentang perjalanan Parlimen dan juga dengan perkhidmatan yang disumbang.

Tuan Yang di-Pertua: Hendak beri jalan kepada Kota Melaka tidak?

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Izinkan saya meneruskan Tuan Yang di-Pertua supaya the train of sort dapat dilaksanakan dan selepas itu baru ditimbang sama ada hendak dibenar atau tidak.

Tuan Yang di-Pertua: Dia tidak beri jalan Yang Berhormat.

Tuan Kerk Kim Hock: [*Menyampuk*] [*Bercakap tanpa pembesar suara*]

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Jika Ahli-ahli Yang Berhormat tidak mahu duduk macam mana saya hendak jawab. Tuan Yang di-Pertua, sama ada saya hendak jawab spesifik atau tidak bergantung kepada perimbangan yang ada dalam senarai berbanding dengan pandangan-pandangan sahabat-sahabat Yang Berhormat yang lain.

Dan Ahli Yang Berhormat dari Melaka kena menunjukkandecorum sedikit.

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah Yang Berhormat Kota Melaka.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Saya sudah beri peluang tadi, beri peluang bagi saya untuk meneruskan.

Tuan Yang di-Pertua: Kalau dia tidak mahu jawab dia tidak mahu jawablah.

Tuan Kerk Kim Hock: [*Menyampuk*] [*Bercakap tanpa pembesar suara*]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat duduklah, sila duduk.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Seseorang yang menaruh pandangan sebagai menohmah orang lain tanpa tidak harus ...

Tuan Kerk Kim Hock: [*Menyampuk*] [*Bercakap tanpa pembesar suara*]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Kota Melaka, Kota Melaka...

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Saya lihat kualiti Yang Berhormat berdebat bukan kualiti yang hendak seperti saya perkenalkan. Berdinginlah dan beri pandangan kepada yang umum.

Dato' Haji Fadzil bin Md. Noor: [*Bangun*]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat tolonglah.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Sekiranya yang telah mendapat perhatian sambung kemudian. Tetapi tidak harus mengemukakan sikap *haughtiness* dengan izin.

Sekiranya yang telah mendapat perhatian.

Tuan Kerk Kim Hock: [*Menyampuk*] [*Bercakap tanpa pembesar suara*]

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, peluangnya akan diberi. Saya kata izinkan saya menyampaikan sedikit pandangan tadi. Sebentar tadi Pendang berdiri jadi elok saya beri kepada Pendang kalau hendak teruskan pandangan.

Tuan Yang di-Pertua, Kota Melaka telah menyatakan iaitu taraf Timbalan Speaker sama dengan Timbalan Menteri. Dari mana dia dapat perbandingan ini

saya tidak tahu. Barangkali perangai sebegini muncul daripada sangkaan. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat Timbalan Menteri gajinya RM8,965. Sedangkan Timbalan Speaker yang kita hendak cadang ini sekadar RM8,000.

Timbalan Menteri mempunyai apa yang dianggap sebagai Residual Executive Function tetapi Timbalan Speaker tidak ada fungsi tersebut. Timbalan Menteri adalah sebahagian daripada sistem keanggotaan pentadbiran tetapi Timbalan Speaker tidak sedemikian. Ada banyak lagi contoh, alasan yang menunjukkan bahawa sangkaan bahawa Timbalan Menteri sama tarafnya dengan Timbalan Speaker tidaklah benar.

Jadi, oleh yang demikian semasa saya duduk di sini kelmarin, saya hanya membiarkan beliau meluahkan kata-kata tersebut dengan sangkaan bahawa mungkin itu benar. Jadi, sekarang saya hendak menyatakan kepada Yang Berhormat bagi Kota Melaka, eloklah kita hentikan sangkaan seperti itu oleh kerana Ahli Parlimen dengan eksekutif tidaklah ada kaitan sama tarafnya. Sistemnya berbeza sama sekali.

Dr. Tan Seng Giaw: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Kepong bangun.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan. Adakah Tuan Yang di-Pertua, Speaker sekarang itu setaraf dengan seorang Menteri? Adakah ini setaraf dan dengan demikian, adakah Setiausaha Dewan Rakyat atau Negara merupakan ketua jabatan. Jadi, mereka ini mengetuai satu jabatan, Jabatan Parlimen. Adakah ini benar?

Dato' Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Speaker, Speaker Dewan Rakyat adalah Ketua Parlimen yang menguruskan pentadbiran Parlimen dan di bawah beliau, semua pentadbiran itu akur dengan arahan serta pentadbiran beliau. Beliau adalah dianggap tinggi dalam susunan protokol negara dan misalnya apabila beliau ke Istana Negara, beliau mengatasi menteri-menteri daripada segi kedudukan dan taraf beliau tetapi saya suka menyatakan di sini bahawa kehakiman juga mempunyai kedudukan yang tinggi, cuma tidak adalah dibandingkan siapa lebih tinggi antara Perdana Menteri, Speaker, Ketua Hakim dan sebagainya.

Kalau ini terus kita lakukan, tidak siang hari, lagi malam. Sentiasa kita bertanya, siapa lebih tinggi, siapa lebih berkuasa. Jadi, untuk menjawab semua ini, Perdana Menteri tertinggi dalam semua keadaan protokol tetapi lebih kepada beliau ialah Yang di-Pertuan Agong adalah mengatasi semua protokol dan semua manusia

lain jatuh kedudukannya selepas Baginda. Jadi, memadailah dengan yang demikian. Saya memang menyedari dan saya sentiasa memberi pandangan positif agar sistem Parlimen di bawah Speaker mempunyai protokol dan kedudukan yang sewajarnya.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Kubang Kerian memberi banyak pandangan seperti juga daripada Yang Berhormat bagi Tambun. Memadai bagi saya menyatakan bahawa tidak ada hajat kerajaan untuk menjadikan Parlimen sebagai *rubber stamp* seperti yang disebut itu. Memang saya ada membaca buku ketua saya, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri itu tetapi beliau pada masa itu adalah berurusan dengan situasi dan konteks sejarah yang berlainan.

Bagaimana berlainan? Pada masa itu tidaklah ada skop dan juga perjalanan politik atau situasi yang ada seperti hari. Jika kita mempertikaikan tentang lewat sesuatu rang undang-undang itu, kita juga yang membuat Peraturan 48. Peraturan 48 kata satu hari memadai bagi satu rang undang-undang itu tetapi saya akuilah iaitu Rang Undang-undang Perlembagaan misalnya, wajar disemak dahulu, cuma pindaan Rang Undang-undang Perlembagaan kelmarin itu didapati tidak kontroversial. Sekiranya kontroversial atau melibatkan banyak hal yang perlu diatasi dan diambil kira oleh pucuk pimpinan kerajaan, tentulah Perdana Menteri sendiri membentangkan rang undang-undang tersebut.

Saya diarahkan membuatnya sebab kerajaan berpendapat pindaan ini adalah kebanyakannya consequential, berkaitan dengan perkembangan yang ada di negara dan juga keutamaan-keutamaan yang diberi, misalnya di bawah Perkara 8, Perkara 6, 114, 119 dan lain-lain. Saya berharap Yang Berhormat bagi Kubang Kerian tidaklah menganggap bahawa perbuatan itu mencerminkan satu sikap yang tidak acuh atau tidak hormat kepada Parlimen. Juga saya cuba....

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Jeli bangun Yang Berhormat.

Dato' Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Teruskan sedikit ya sebelum dicelah lagi. Mengenai committee of inquiry dan sebagainya, yang ada sekarang yang saya dapati berfungsi ialah Public Accounts Committee. Terserahlah kepada jawatankuasa pilihan dan juga bentuk kerjasama yang wujud sekiranya lain-lain jawatankuasa difikirkan penting diwujudkan oleh Parlimen. Dengan sistem suara majoritilah, dapat kita wujudkan sedemikian.

Tuan Yang di-Pertua, saya hanya ingin membuat intimacy kepada pandangan beliau bahawa kita mesti pro aktif dan membuat pandangan supaya

Parlimen pada masa-masa akan datang sesungguhnya mencerminkan segala aspek demokrasi yang diperlukan. Saya menyokong pandangan tersebut.

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Jeli bangun ya.

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Menteri di Jabatan Perdana Menteri. Sehubungan dengan apa yang disuarakan oleh Yang Berhormat bagi Kubang Kerian, saya memerhatikan dan membaca beberapa artikel mengenai Parlimen-Parlimen di kebanyakan dunia. Kita perhatikan beberapa negara umumnya kebanyakan negara, Ahli-ahli Parlimen telah dibahagi-bahagikan mengikut kepada sektor-sektor kementerian dan Ahli-ahli Parlimen ini tidak hanya terbatas kepada Ahli Parlimen daripada parti kerajaan tetapi juga parti pembangkang yang mana, satu rang undang-undang yang hendak dibawa ke Parlimen, maka akan dimesyuaratkan oleh committee ini yang terdiri daripada pihak kerajaan dan juga parti pembangkang.

Begitulah juga umpamanya dalam kes PAC kita, dengan izin, yang mana PAC ini dianggotai oleh pihak parti kerajaan dan juga parti pembangkang. Jadi, saya melihat bahawa PAC ini seolah-olah meniru kebanyakan struktur dan juga pilihan yang dibuat oleh Parlimen-Parlimen di kebanyakan dunia tetapi saya pun hairan, apakah sudah ada setakat ini mengikut pengetahuan Yang Berhormat Menteri yang mana rang undang-undang yang dibawa oleh pihak kerajaan dan disediakan oleh pihak Jabatan Peguam Negara yang mana tidak diluluskan mengikut sejarah. Ia tidak diluluskan oleh Parlimen kerana kita perhatikan bahawa sekarang ini, saya tidak pernah ingat dalam sejarah yang mana dibawa oleh kerajaan yang tidak diluluskan oleh Parlimen.

Semua pembahas-pembahas daripada parti kerajaan semua menyokong, sama ada mereka faham atau tidak faham yang kebanyakannya tidak faham pun sokong. Yang tidak faham pun mereka sokong. Jadi, tiba-tiba semua jadi seolah-olah kalau datang sahaja rang undang-undang, pasti lulus. Sedangkan pernah berlaku satu kali di mana Akta Pengambilan Balik Tanah telah dibawa ke Parlimen untuk diluluskan dan diluluskan tanpa mengira bahawa empat tahun kemudiannya Akta Pengambilan Balik Tanah telah dipinda balik kepada yang asal.

Sebab itulah saya memohon Yang Berhormat Menteri, pernah ada ataupun tidak, mana rang undang-undang yang dibawa oleh kerajaan yang tidak diluluskan

oleh Parlimen mengikut pengetahuan Yang Berhormat Menteri. Sekian, terima kasih.

Dato' Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Jeli. Sesungguhnya tidak ada rang undang-undang yang dikemukakan oleh Kerajaan Perikatan ataupun oleh Barisan Nasional yang tidak diterima atau tidak dilulus oleh Dewan Rakyat. Ini kita jangan gusar sangat. Ini bergantung kepada sistem *majoritism*, dengan izin, di mana falsafah *majoritism* ialah parti yang mewakili suara teramai dalam institusi Parlimen, sesungguhnya akan mendukung supaya semua gerak dan perjuangan parti itu menerusi undang-undang diluluskan oleh parti tersebut.

Jadi, kalau Yang Berhormat pembangkang, satu hari mungkin berasa bahawa semua undang-undang Yang Berhormat perlu diluluskan, mestilah memegang kepada konsep *majoritism* tersebut. Lain caranya, saya dapati tidak berkaedah.

Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya pergi kepada Yang Berhormat bagi Sri Aman dan menjawab pandangan beliau berkaitan dengan telefon dan sebagainya, tuntutan yang lama baru diterima, *mileage* ataupun tuntutan-tuntutan yang lain, saya telah meminta supaya perkhidmatan Parlimen menimbang dan meneliti kes-kes tersebut supaya diatasi segera. Maklumlah perjalanan antara Sabah, Sarawak dan Semenanjung memerlukan imbuhan yang segera dan boleh dibayangkan kesukaran sekiranya lewat bayaran tersebut.

Tentang bangunan Parlimen yang tidak begitu ceria, tadi telah saya jawab bahawa dengan peruntukan yang baru itu, saya percaya kita mempunyai satu institusi fizikal yang boleh kita banggakan bersama. Tentang cadangan supaya Ahli Yang Berhormat juga duduk menyertai sebagai anggota suruhanjaya-suruhanjaya, pada masa ini tidak boleh oleh kerana Perkara 142, Perlembagaan menghalang seseorang anggota legislatif menganggotai mana-mana suruhanjaya yang ada di bawah Perlembagaan Persekutuan kecuali peruntukan itu ditarik balik satu hari nanti.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Bandau menyatakan bahawa rayuan-rayuan dalam kes kesalahan pilihan raya berkaitan dengan Seksyen 11(1)(C), kesalahan pilihan raya dibangkitkan dan apakah kedudukan yang sebenarnya berkaitan dengan ADUN Likas. Oleh kerana kes ini masih berjalan, tidaklah competent, dengan izin, bagi saya untuk menjawabnya. Cuma memadai

bagi saya menjelaskan bahawa kerajaan bercadang untuk menerima pandangan-pandangan daripada Suruhanjaya Pilihan Raya tentang beberapa pindaan yang akan dilakukan.

Mengenai Seksyen 36 yang memberi kuasa mutlak kepada hakim pilihan raya tidak boleh dirayu sabit dengan keputusannya, ini adalah merupakan akademik dan juga masalah perundangan yang sedang berjalan. Saya berharap mahkamah kita akan dapat memberi keputusan *judisprudential* yang tepat tentang kedudukan tersebut.

Namun, izinkan saya menamatkan pandangan ini iaitu pindaan-pindaan yang akan dikemukakan nanti berkemungkinan membenarkan rayuan daripada kes-kes pilihan raya yang dipersalahkan di bawah Akta Kesalahan Pilihan Raya dibawa terus ke perenggan mahkamah rayuan dalam tempoh yang sesingkat mungkin supaya perkhidmatan itu benar-benar membantu rayuan tersebut mencapai penyelesaian ...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tuan Yang di-Pertua.

Dr. Maximus Johnity Ongkili: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Dua orang bangun Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Hendak bagi kepada siapa Yang Berhormat?

Dato' Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Terserah kepada Tuan Yang di-Pertualah. [Ketawa]

Tuan Yang di-Pertua: Bandau ya. Perkara ini yang dikeluarkan berkenaan Bandau. Ya, nanti dahulu Sri Gading.

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya sentuh perkara ini pada hari kelmarin kerana ada kaitan dengan bukan Ahli Dewan Undangan Negeri Likas tetapi Ahli Parlimen Gaya kerana ada kaitan dengan rang undang-undang yang sedia ada. Saya minta penjelasan pada hari kelmarin oleh kerana mengikut undang-undang yang sedia ada tidak ada room ataupun ruang untuk soal rayuan dan seperti mana yang saya sentuh pada hari kelmarin di bawah Election Offences Act, dengan izin, the decision of the election court is final juga di bawah Code of Judicature Act 1964 di mana rayuan tidak boleh dibawa kepada pihak mahkamah yang appeal, rayuan, jika mahkamah rendah itu menentukan bahawa peruntukan yang ada menentukan bahawa keputusan itu adalah muktamad dan memandangkan, saya katakan kelmarin warta dikeluarkan bahawa Yang Berhormat itu telahpun *commit an offence*, dengan izin.

Ini pun kita minta penjelasan, adakah ini conviction atau tidak, sebab perkataan digunakan commit an offence, di bawah Election Offences Act 11(2) dia punya akibat cukup serius, Tuan Yang di-Pertua. Dengan izin, I will just read it, saya ingin baca supaya pihak Menteri boleh menjelaskan kedudukan supaya interpretasi jelas dan pihak rakyat pun boleh mengambil kira pendekatan dan penjelasan yang diberikan oleh pihak kerajaan dengan izin, Election Offences Act 11(2)," *every person who is convicted of a corrupt practice shall, subject to any specific provision to contrary, in any written law relating to any election by conviction become incapable of been registered or listed as an elector or voting at any election or of being elected at any election and if at that date he has been elected at any election his seats are re-vacated from the date of such conviction....*" Kita berpendapat bahawa walaupun kes ini di peringkat state of execution, dengan izin, serius implikasinya bagi kedudukan Ahli Parlimen bagi Gaya. Saya minta penjelasan seterusnya.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih diucapkan kepada Yang Berhormat bagi Bandau. Tadi saya nyatakan tidak bijak bagi kita membahaskan kes ini oleh kerana ia masih berhadapan dengan sistem keadilan justeru kita hadkan hanya kepada perkara-perkara pokok.

Perkara pokok yang hendak saya sebutkan ialah soalan pertama, adakah anggota itu dihukum penjara. Jika ianya tidak dihukum penjara maka peruntukan Perkara 48 Perlembagaan tidak berkait. Saya bacakan peruntukan itu, "Tertakluk kepada peruntukan-peruntukan perkara ini, seseorang adalah hilang kelayakan menjadi ahli mana-mana majlis Parlimen" kemudian saya pergi kepada tahap sebenar. "...ia telah disabitkan dengan satu kesalahan oleh suatu mahkamah di Persekutuan dan dihukum penjara selama tempoh tidak kurang daripada satu tahun." Saya soalkan, adakah ahli dan anggota yang disabitkan namanya itu dipenjarakan bagi tempoh tertentu? Jawapannya tidak payah saya beri. barangkali lantaran inilah maka mahkamah yang berkenaan di Sabah membuat interpretasi walaupun dalam bentuk judicial review dengan izin, secara terhad tempoh hari.

Saya berharap kita letakkan di situ dahulu kes tersebut oleh kerana prinsip sub judice tentulah dikenakan bagi pihak-pihak walaupun kita membincangkannya secara yang ada di hadapan kita ...

Dr. Maximus Johnity Ongkili: [Bangun]

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Ya, hendak beri Yang Berhormat bagi Sri Gading.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Yang Berhormat Sri Gading.

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Sekali sahaja

Tuan Yang di-Pertua: Beri kepada Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Menteri. Saya hendak undur sedikit, kalau boleh Yang Berhormat Menteri. Macam Yang Berhormat Menteri tadi kata, kita membilang dari satu, berjumpa bertemu kita bersalam, hendak dikecil sebesar kuku, hendak dibesar sebesar alam.

Saya tertarik dengan Yang Berhormat Datuk Menteri ini memang sudah lama, ucapan yang begitu, bahasa yang bernas yang berguna. Ini, Yang Berhormat Datuk Menteri menyatakan membaik pulih, memperbaiki Parlimen luar dan dalam belanjanya RM84 juta. Jadi, saya hendak bertanya ada atau tidak perancangan kerajaan di Putrajaya Pusat Pentadbiran Negara kita hendak dibina Parlimen baru, bangunan Parlimen baru. Kalau dalam masa tiga hingga empat tahun ini hendak dibina baru, tidak payahlah memakai RM84 juta ini, cukuplah sekadar ini. Yang ada ini pun sudah begitu canggih, sudah begitu molek. Ini kalau tetapi kalau hendak juga hendak dibelanjakan, saya sokong juga kerana kita kerajaan ini sokong menyokong, lain pembangkang. Pembangkang itu apa sahaja yang kita buat semua tidak boleh, kan. Jadi, kita memang sokong menyokong kerana sikap kita sokong menyokong itulah pembangkang ini iri hati. Itu sahajalah. Terima kasih.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, pandangan Yang Berhormat bagi Sri Gading itu saya jawab begini. Peruntukan yang RM41, 846,000 itu adalah untuk bangunan ini yang kita huni dan beroperasi sebagai Ahli Parlimen sekarang. Ianya tidak ada kaitan dengan apa-apa cadangan atau kemungkinan dibina Parlimen di Putrajaya dan setakat yang saya ketahui, menerusi Kabinet kita tidak ada rancangan untuk membina sebuah lagi Parlimen di sana [Tepuk]. Ini dapat kita kaitkan dengan sentimen kenegaraan barangkali yang telah tertumpu di sini sekian lama dan saya rasa kemungkinan kerajaan akan terus menganggap kawasan inilah kawasan pengaliran perjuangan negara menerusi Parlimen dan dari semasa ke semasa, sesuai dengan pandangan Tuan Yang di-Pertua, kita akan memperbaiki kemudahan-kemudahan tersebut.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat tadi ada satu usul Yang Berhormat, yang patut disegerakan Yang Berhormat.

USUL**WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN DIBEBAHKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT DAN PENANGGUHAN**

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan bahawa mengikut Peraturan Mesyuarat 12(1) Majlis Mesyuarat hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga selesai urusan kerajaan yang tertera di dalam Aturan Urusan Mesyuarat pada hari ini dan selepas itu Majlis Mesyuarat ditangguhkan kepada satu tarikh yang tidak ditetapkan.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: Saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis untuk diputuskan.

Masalah dikemukakan bagi diputuskan; dan disetujui.

[Perbahasan disambung semula]

Tuan Yang di-Pertua: Sila, sila.

Dr. Maximus Johnity Ongkili: *[Bangun]*

Tuan Chang See Ten: *[Bangun]*

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat bagi Parit Buntar yang mencelah yang menyatakan bahawa ...

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Tuan Yang di-Pertua, sekali lagi...

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: ...pandangan-pandangan yang berkaitan dengan denial syndrome katanya berleluasa di perenggan pemimpin-pemimpin tertentu kerajaan.

Sekiranya ada sindrom ini berkaitan dengan mana-mana pihak, wajar saya pohon Ahli Yang Berhormat bagi Parit Buntar menspesifikasikannya dan tidak hanya melonggokkan kami daripada anggota pentadbiran sekali gus dan ini tidaklah mencerminkan satu penentuan yang sihat bagi kita untuk berhujah dan memperbaiki keadaan.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Bandau bangun ya, Yang Berhormat.

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Menteri. Hanya sekali sahaja lagi kerana penjelasan Yang Berhormat Menteri tadi berkaitan dengan kedudukan, kelayakan sebagai Ahli Parlimen di bawah peruntukan Perlembagaan di mana Yang Berhormat katakan yang pokok ialah soal

jenayah. Saya rasa penjelasan ini tidak jelas dan ini akan menjadi presiden kepada kes-kes pada masa akan datang.

Jadi, seperti mana yang sedia maklum Yang Berhormat Menteri sedia maklum di bawah Election Offences Act dengan izin 1954, provision Seksyen 11, punishment capacities for corrupt practice. Ini harus diambil kira memandangkan Warta dikeluarkan seperti yang saya katakan yang Jilid 45, No.13, pada 2 Julai yang mengatakan bahawa dengan izin, I found the corrupt practice has been proved to be have been committed with the knowledge and consent of the specific candidate, second respondent Yong Teck Lee, under section 11(c) (d) of the Election Offences Act dan di bawah peruntukan Election Offences Act 1954 ini diperuntukkan di bawah Seksyen 11(2) yang cukup serius dengan izin, every person who is convicted of corrupt practice shall, seperti mana yang saya sebutkan tadi, subject to any specific provision to the contrary in any written law relating to any election by conviction become incapable of being registered or listed as an elector or voting at any election or being elected at any election and that if he has been elected at any election his seat have been vacated from the date of such conviction. Kalau kita tidak memberi penghormatan dan tumpuan kepada undang-undang yang diberi peruntukan yang disediakan oleh Parlimen dan kita hanya membuat assessment berasaskan jenayah, saya rasa itu tidak memberi gambaran yang betul tentang kes ini.

[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Haji Muhamad bin Abdullah)
mempengerusikan Mesyuarat]

Kalau sekadar dipenjarakan dan itu dianggap pokok tetapi kalau dengan izin, commit to election offence di bawah peruntukan undang-undang yang sedia ada dan yang telah dikatakan telah commit an election offence itu sampai sebenarnya mengikut peruntukan menjadi ahli pengundi pun tidak boleh, apatah lagi untuk menjadi Ahli Yang Berhormat. Sekali lagi saya mohon penjelasan walaupun kes ini di bawah rayuan tetapi bukan kita membincangkan soal merit atau demerit tetapi rujukan kepada undang-undang yang sedia ada. Terima kasih.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Bandau. Ada satu prinsip penaksiran dalam undang-undang yang mungkin kita ingin mengambil imbasan iaitu apabila peruntukan sesuatu Perlembagaan didapati dan peruntukan undang-undang yang biasa dibandingkan, maka peruntukan Perlembagaan itu akan

mengatasinya. Tujuan saya tadi mengemukakan peruntukan tersebut supaya kita maklum iaitu seseorang yang dijatuhkan hukuman jenayah biasanya dijatuhkan hukuman itu kemudian dikenakan penjara ataupun denda. Dalam kes berkenaan, tidak ada dikenakan. Jadi dalam konteks penghakiman ianya adalah terserah kepada mahkamah yang akan menimbangkannya kembali tetapi dalam pertimbangan tersebut, saya yakin bahawa peruntukan Perkara 48 yang saya sebutkan tadi relevan dan akan diambil kira. Sekiranya tidak diambil kira, kita pun akan terikat juga dengan keputusan tersebut. Oleh itu saya mohon agar kes ini tidak lagi kita bincang atau bahas lantaran ianya berkeadaan seperti yang telah dimaklumkan yakni dalam pertimbangan mahkamah.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Tumpat dalam celahannya juga...

Tuan Chang See Ten: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ada yang berdiri lagi..

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim:.. tentang Ketua Pembangkang

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya Yang Berhormat Menteri ada Yang Berhormat bagi Gelang Patah bangun.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: .. Izinkan saya menyampaikan sedikit, Ketua Pembangkang dan prinsip parliamentary yang perlu diiktiraf.

Saya suka menegaskan iaitu sekali-kali kerajaan tidak memperkecil kedudukan Ketua Pembangkang sama ada semasa saudara Lim Kit Siang dahulu ataupun Datuk Ketua Pembangkang sekarang, prinsip itu tidak ada diubah. Cuma dalam masa kita meminda rang undang-undang ini, hal-hal berkaitan dengan Ahli Parlimen lain tidak diambil kira sebab tiadanya penonjolan atau rayuan dalam bentuk memorandum yang dikemukakan. Oleh itu cubalah imbas balik apa yang saya sebutkan pada awal tadi sekiranya ini merupakan sesuatu yang akan memberi ketegasan kepada imej Parlimen dan disokong oleh saudara-saudara Ahli Yang Berhormat daripada penyokong kerajaan tidaklah menjadi halangan. Namun demikian ianya adalah pandangan yang perlu dipertimbangkan dari semasa ke semasa khususnya bagi kita memberi interpretasi kepada demokrasi di negara kita.

Dr. Tan Seng Giaw: *[Bangun]*

Tuan Chang See Ten: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ada dua orang, Gelang Patah.

Tuan Chang See Ten: Tuan Yang di-Pertua, minta penjelasan. Tadi saya mendengar Yang Berhormat Datuk Menteri ada mengatakan bangunan Parlimen ini akan berada di sini tidak akan berpindah. Dengan ini adakah pihak kerajaan untuk masa depan ada rancangan supaya kita mempertingkatkan kemudahan di Parlimen terutama dalam Dewan ini iaitu dengan pendawaian fiber optic dan dengan kelengkapan equipment IT supaya boleh memudahkan kerja Tuan Yang di-Pertua dan Menteri, Timbalan Menteri dan Setiausaha Parlimen dan para pegawai kerajaan yang menolong Menteri, Timbalan Menteri dan Setiausaha Parlimen. Bila mereka menjawab senang sahaja melalui kelengkapan IT, boleh menjawab dengan secepat mungkin dengan maklumat yang terperinci, tidak ada masalah yang kurang kualiti seperti yang dikatakan oleh pembangkang bila Setiausaha Parlimen menjawab ada yang kurang kualiti, itu adalah superiority complex mereka. Tetapi bila ada IT hal ini tidak akan timbul lagi. Adakah pihak kerajaan ada rancangan ini supaya kita ada kelengkapan yang saya sebutkan tadi.

Sekian, terima kasih.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Bertepatan dengan apa yang disuarakan oleh Yang Berhormat, kerajaan memang berazam untuk memperbaiki kemudahan-kemudahan IT yang ada di Parlimen. Cuma saya di perenggan ini tidak dapat menyatakan satu-persatu apakah kemudahan-kemudahan tersebut.

Mengenai fiber optik dan sebagainya saya percaya sekarang lintasan mesej ataupun lintasan hubungan menerusi Internet sudah mencapai ke tahap 44,000 kbps dan dengan keadaan itu sudah cukup kebolehan bagi kita berinteraksi cuma apabila sistem talian Internet ini diperbaiki sama ada oleh Telekom ataupun IHP yang lain, saya yakin kecepatan ini akan dilipatgandakan. Peruntukan tersebut tentunya dapat dipertimbangkan oleh kerana sebahagian daripada peruntukan yang disebutkan itu pun akan dilibatkan untuk tujuan yang berkenaan.

Tuan Yang di-Pertua, saya tidak mempunyai banyak senarai yang lain...

Dr. Tan Seng Giaw: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kepong berdiri Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Cuma pandangan-pandangan am selepas ini bagi penggulungan. Kepong.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan. Saya sekali gus soalan dan penjelasan yang terakhir bagi saya dan berhubung dengan dua tiga perkara dan tadi saya kembali kepada hujah Yang Berhormat mengenai kedudukan yang penting kepada Ketua Pembangkang dan pihak pembangkang. Saya pun seronok kalau itu yang dibuat yang akan terus dibuat dan adakah Yang Berhormat mengira untuk menjayakan kedaulatan dan *sovereignty* Parlimen kita yang disebutkan oleh Yang Berhormat dan menentukan kerusi itu tidak memihak kepada sesiapa, *in must be impartiality* yang boleh dipertingkatkan darjatnya dan dengan itu bolehkah Yang Berhormat mempertimbangkan salah satu Timbalan Yang di-Pertua kerana saraan kita sekarang. Salah satu Timbalan Yang di-Pertua daripada bukan parti-parti pemerintah dan seterusnya itu kita adakan satu panel. Panel Tuan Yang di-Pertua, panel speaker yang terdiri daripada anggota-anggota pelbagai parti dan dari semasa ke semasa anggota panel ini boleh menjadi pengerusi, ini satu cadangan saya.

Seterusnya Tuan Yang di-Pertua, saya belum lagi dengar hujah daripada Yang Berhormat mengenai jawatankuasa-jawatankuasa pilihan sebab saya ada dengar hujah daripada Ahli-ahli Yang Berhormat di sini menyentuh mengenai jawatankuasa-jawatankuasa pilihan. Tentulah dengan kedaulatan atau *sovereignty* Parlimen yang akan meningkatkan hubungan kita dengan rakyat dan khalayak ramai, kita perlulah meningkatkan peranan dan fungsi serta kewajipan kita melalui jawatankuasa-jawatankuasa pilihan dari segi perundangan, pentadbiran, kewangan dan mengkaji semula seperti PAC dan sebagainya. Adakah cadangan Yang Berhormat untuk mempertingkatkan peranan, fungsi dan kewajipan jawatankuasa-jawatankuasa di Parlimen kita supaya kita benar-benar boleh berhubung dengan lebih baik dengan orang ramai. Sekian terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Kepong barangkali lupa satu aspek iaitu adakah setakat ini Timbalan Yang di-Pertua Dewan *impartial* atau berat sebelah? Jika pandangan ini yang dikemukakan bermakna ada perasaan bahawa setakat ini salah seorang atau kedua-dua Timbalan Yang di-Pertua tidak bersikap adil. Jika itulah pandangan, sebab itulah muncul

cadangan tersebut agar Timbalan Yang di-Pertua dari pihak-pihak tertentu hendak dikemukakan.

Saya menjuruskan perkara ini hanya kepada Peraturan Mesyuarat. Peraturan Mesyuarat yang akan kita pinda nanti adalah terletak pada pandangan dan keputusan anggota-anggota Yang Berhormat. Jika anggota-anggota mempunyai pandangan selaras dengan apa yang dicadangkan maka pandangan Yang Berhormat itu tentu tidak akan mendapat pengalahirannya namun saya tidak dapat menerima *notion* ataupun pendapat bahawa oleh kerana Timbalan Yang di-Pertua datang bukan dari satu sektor maka beliau mungkin tidak *partial* atau *impartial* atau *bias*.

Tuan Yang di-Pertua, akhir sekali izinkan saya memberi pandangan berkaitan dengan beberapa teguran ketidakhadiran dan ketidakhadiran ada dikaitkan lantaran tidak ada liputan secara langsung ataupun dikaitkan dengan alasan-alasan yang lain. Saya kira sekiranya proses Parlimen kita diperkukuh daripada segi kewibawaannya, daripada segi keikhlasannya, daripada segi cara kita menyampaikan hujah-hujah, cara kita tidak menyinggung, saya percaya mutunya akan lebih tinggi namun untuk mencadangkan kepada kementerian yang berkenaan agar dibuat liputan secara langsung, isu ini sudah pun dibahaskan banyak kali dan pihak kerajaan berpendapat sekiranya kamera TV diletakkan di sini maka kebanyakan pihak mungkin akan *play to the gallery* dengan izin, dan bukan sesungguhnya berfungsi sebagai Ahli Parlimen.

Namun demikian hujah sebaliknya pun ada. Dengan adanya liputan itu maka kita semua di Dewan ini akan bergegas dan akan siaga untuk mengemukakan pandangan. Hanya masalah yang akan menentukan tetapi di kebanyakan sistem, kedua-duanya ada dilahirkan. Liputan secara langsung dan juga tanpa liputan dan atas penelitian sama ada A yang baik atau B yang lebih baik, ini terserahlah kepada majoritism yang saya sebut tadi.

Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan berbanyak terima kasih kepada semua yang telah memberi pandangan dan pandangan-pandangan itu seperti yang saya sebutkan tadi seharusnya diambil berat oleh kita semua sebab kita semua di sini adalah orang suruhan rakyat. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada majlis bagi

diputuskan. Masalahnya ialah bahawa rang undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Rang undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa

[Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]

mempengersusikan Jawatankuasa]

Fasal 1 jadi sebahagian daripada rang undang-undang.

Fasal 2 - [Cadangan Pindaan oleh Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu]

12.15 tgh.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi [Kuala Terengganu]:

Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Tuan Pengerusi, saya ingin mengemukakan tambahan kepada pindaan di bawah Seksyen 2 yang berbunyi ahli atau anggota (anggota pentadbiran), Ahli Parlimen, Tuan Yang di-Pertua dan Timbalan Yang di-Pertua Dewan Negara dan Tuan Yang di-Pertua dan Timbalan Yang di-Pertua Dewan Rakyat dengan menambah perkataan dan semua Ahli Parlimen yang terpilih termasuk Ahli Parlimen pembangkang diberikan hak serta keistimewaan yang sama rata tanpa sebarang diskriminasi di dalam segala urusan pentadbiran dan kewangan negara.

Tuan Pengerusi, tambahan kepada pindaan ini adalah begitu penting sebagaimana yang disebutkan tadi juga oleh menteri di Jabatan Perdana Menteri tentang betapa pentingnya kita meletakkan keluhuran di dalam Parlimen ini dan meletakkan martabat Ahli-ahli Parlimen ini di tempat yang sebenarnya. Apa yang menjadi masalah di negara kita sekarang ini adalah martabat Ahli-ahli Parlimen pembangkang terutamanya tidak diambil kira langsung oleh kerajaan yang memerintah. Kami Ahli-ahli Parlimen pembangkang dianggap sebagai dengan izin, mungkin out cast ataupun mereka yang hanya mampu membuat kacau sama ada di dalam atau di luar Parlimen.

Hak-hak yang asasi yang sepatutnya diberikan kepada Ahli-ahli Parlimen pembangkang telah dinafikan kepada kami sejak daripada berpuluh-puluh tahun dan inilah yang perlu kami perjuangkan di dalam Parlimen ini dan sebab itulah

pentingnya kepada tambahan ini supaya terserlah di dalam rang undang-undang ini bahawa sesungguhnya segala hak yang diberikan kepada semua Ahli-ahli Parlimen juga dapat dinikmati oleh Ahli-ahli Parlimen pembangkang.

Sebagai contohnya sebagaimana yang telah berulang kali disebut oleh Ahli-ahli Parlimen pembangkang dan ditimbulkan juga semalam oleh Ahli Parlimen bagi Kota Melaka dari segi peruntukan setengah juta (RM500,000) setiap tahun yang diberikan kepada Ahli-ahli Parlimen. Ini adalah suatu diskriminasi yang begitu jelas yang berlaku di negara kita sejak daripada awal kemerdekaan di mana peruntukan tidak pernah diberikan kepada Ahli-ahli Parlimen pembangkang. Apakah kesalahan kami?

Kami dipilih oleh rakyat, kami dipilih melalui sistem demokrasi yang disanjung dan dipuja dalam negara kita. Kami dipilih melalui suara yang majoriti oleh pengundi-pengundi di kawasan-kawasan kami tetapi kami dinafikan, Ahli-ahli Parlimen pembangkang dinafikan hak untuk mendapat peruntukan tahunan yang hanya diberikan kepada Ahli-ahli Parlimen daripada kerajaan. Saya ingin penjelasan daripada kementerian dan menteri sendiri, mengapakah hal ini boleh berlaku dan Ahli-ahli Parlimen daripada kerajaan boleh berbelanja dengan peruntukan setengah juta ini sedangkan kami Ahli-ahli Parlimen daripada pembangkang hendak cari sedikit bantuan ataupun peruntukan pun memerlukan kami menggunakan wang elaun ataupun gaji kami sendiri untuk memberikan sedikit bantuan dan peruntukan kepada kawasan-kawasan kami. Ini adalah suatu yang begitu terserlah dalam peruntukan ataupun yang sepatutnya diberikan oleh Ahli-ahli Parlimen.

Yang keduanya dari segi hak mendapatkan taklimat. Kami Ahli-ahli Parlimen daripada pembangkang tidak langsung mendapat hak untuk diberikan taklimat sama ada daripada jabatan-jabatan serta agensi-agensi kerajaan. Yang diberikan hanyalah kepada anggota *back benches* ataupun Ahli-ahli Parlimen daripada parti-parti yang memerintah. Kami tidak mengetahui perjalanan seperti kes isu MAS, kami tidak mendapat taklimat dalam kes UEM-Renong. Kami tidak diberikan sebarang taklimat tentang perkembangan-perkembangan yang berlaku di negara kita. Hanya yang disiarkan yang kami tahu adalah melalui akhbar-akhbar yang dimiliki oleh parti yang memerintah.

Saya ingin mendapat penjelasan dan juga jawapan daripada menteri berkenaan tentang arahan yang diberikan oleh Kabinet pada 26 Januari 2000 yang telah mempersetujui supaya semua jabatan-jabatan serta agensi Kerajaan

Persekutuan di negeri Terengganu dan Kelantan tidak memberikan sebarang taklimat kepada kerajaan berkenaan. Ini juga merupakan satu diskriminasi yang begitu terserlah. Apakah salah kami sebagai Ahli-ahli Parlimen terutamanya di negeri Kelantan dan negeri Terengganu yang dipilih oleh rakyat? Saya ulang, yang dipilih melalui sistem demokrasi yang kami sama-sama dukung tetapi arahan Kabinet tidak membenarkan supaya semua jabatan dan agensi Persekutuan memberikan taklimat kepada Kerajaan Negeri Terengganu dan Kelantan.

Ini juga saya minta dalam Parlimen ini merakamkan bahawa sesungguhnya kami telah mengalami suatu diskriminasi, mungkin ala apartheid yang dilakukan oleh kerajaan UMNO dan Barisan Nasional terhadap Ahli-ahli Parlimen dan juga kerajaan yang sah yang dipilih oleh rakyat.

Tuan Yang di-Pertua, begitulah juga hak-hak yang lain, terutamanya daripada segi hak kami dalam konteks untuk membuat lawatan-lawatan ke jabatan-jabatan dan agensi persekutuan. Begitu juga hak-hak kami untuk membuat lawatan-lawatan ke sekolah-sekolah di kawasan Parlimen kami. Kami tidak dibenarkan, malahan kami tidak pernah dijemput dalam apa-apa program sekolah sama ada PIBG ataupun program-program tahunan, sukan dan sebagainya seolah-olah kami Ahli-ahli Parlimen ini dianggap sebagai satu musuh kepada sekolah ataupun kepada institusi pendidikan yang ada di kawasan Parlimen kami ini sendiri. Ini juga suatu yang perlulah pihak kementerian, kerajaan dan menteri sendiri meneliti kembali, apakah selama-lamanya dengan perubahan yang ada di negara kita ini, hendak meletakkan Ahli-ahli Parlimen daripada pembangkang khususnya selama-lamanya sebagai mereka yang membuat kacau semata-mata. Tanggapan yang dibuat oleh kerajaan ataupun mereka yang tidak boleh diberikan sebarang kerjasama kerana mereka ini membangkang.

Apakah dalam era yang kita sebut sebagai era IT, era globalisasi dan sebagainya, ini masih boleh berlaku di sebuah negara yang mahu membangun, di sebuah negara yang Perdana Menteri sendiri bercakap soal globalisasi, bercakap soal perlu dan pentingnya kita menuju ke suatu taraf yang lebih tinggi tetapi taraf Ahli-ahli Parlimen terutamanya Ahli-ahli Parlimen Pembangkang adalah suatu yang begitu rendah di kalangan ataupun yang dilihat di mata pemerintah sendiri.

Tuan Yang di-Pertua, begitulah juga saya melihat kepada persoalan yang ada di hadapan ini. Dalam konteks kalau kita melihat, kalau di negeri Kelantan dan Terengganu, macam saya sendiri dipilih melalui sistem demokrasi di negeri

Terengganu dalam pilihan raya yang lepas. Tetapi, hak yang ada pada kami, walaupun kami memerintah negeri Terengganu, saya menjadi Ahli Parlimen bagi negeri Terengganu yang dipilih oleh rakyat, dengan majoriti yang terbanyak, yang dihormati oleh semua, tetapi kami dinafikan. Saya sebagai Ahli Parlimen dinafikan hak-hak yang sepatutnya ada dalam peruntukan-peruntukan yang diberikan kepada Ahli-ahli Parlimen di negeri-negeri walaupun kami memerintah di negeri tersebut. Sebagai contohnya juga, saya ingin menyebut daripada segi peluang-peluang yang ada kepada kami, Ahli-ahli Parlimen Pembangkang daripada segi hak Ketua Pembangkang. Tadi juga disebut oleh Yang Berhormat Menteri sendiri hak Ketua Pembangkang. Ini telah pun berulang kali, terlalu banyak diperkatakan tentang hak Ketua Pembangkang. Sekurang-kurangnya memberikan suatu hak yang sama, taraf Menteri mungkin untuk Ketua Pembangkang sendiri, kemudahan-kemudahan yang boleh diberikan kepada Ketua Pembangkang itu sendiri agar ianya dapat memartabatkan kedudukan Ketua Pembangkang itu sendiri.

Begitu juga hak-hak kami di dalam Parlimen ini sendiri. Kami terpaksa membuat persiapan sendiri. Ahli-ahli Pembangkang tidak pernah mendapat taklimat tentang perkembangan-perkembangan ataupun perubahan-perubahan dasar yang dilakukan oleh kerajaan. Bila kami membawa sesuatu usul dan sebagainya, dianggap sebagai seolah-olah mengkritik semata-mata. Apakah salahnya kalau kami juga daripada pembangkang diberikan taklimat mengenai pembelian saham MAS? Apa salahnya daripada pembangkang juga diberikan taklimat mengenai tindakan kerajaan membeli saham UEM Renong. Apa salahnya kerajaan memberi taklimat kepada kami tentang apa yang disebut sebagai Kumpulan Mujahidin Malaysia? Tidak menjadi masalah dan di situlah saya rasa kalau diberikan taklimat, penjelasan-penjelasan yang lebih baik boleh diberikan ataupun feed back yang lebih baik boleh diberikan kepada kita.

Minggu lepas, saya telah pergi ke Universiti Malaya. Saya telah pergi ke Universiti Malaya sebagai seorang bekas pensyarah di Universiti Malaya dan bertanya kepada kawan-kawan di Universiti Malaya tentang apa yang berlaku tentang kebakaran di Dewan Tuanku Canselor (DTC). Kawan-kawan di Universiti Malaya, rakan-rakan pensyarah di Universiti Malaya memberitahu dan mereka menyatakan kekesalan mereka. Mereka telah menyatakan kekesalan dan mereka mengharapkan saya merakamkan kekesalan yang amat sangat di kalangan mereka ini.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat, tidak ada kaitan dengan pindaan ini.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Ya, ya. Saya mengaitkan ini. Peranan saya sebagai Ahli Parlimen, saya mengaitkan ini. Mereka menyatakan kekesalan mereka tentang apa yang dilakukan oleh menteri-menteri sendiri, Perdana Menteri sendiri terhadap tuduhan-tuduhan yang melulu. Pelajar yang militanlah, Menteri di Jabatan Perdana Menteri sendiri telah membuat kenyataan tidak menolak kemungkinan kejadian kebakaran DTC adalah perbuatan khianat yang dirancang. Ini semua adalah suatu tindakan yang dianggap sebagai suatu tindakan yang begitu teruk yang dilakukan oleh mereka yang mempunyai kuasa dalam pemerintahan mereka.

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: *[Bangun] [Mengetuk Mikrofon]*

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ini sudah terkeluar Yang Berhormat. Ya, ada yang berdiri Yang Berhormat. Ya, hendak beri penjelasan? Ya, sila.

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya hendak minta sedikit penjelasan daripada Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu tentang taklimat yang diberikan. Kami, Ahli-ahli Parlimen Barisan Nasional dalam akta ataupun sesuatu perancangan yang dibuat oleh kerajaan, tetapi saya hendak tanya, adakah taklimat yang sama diberikan kepada Ahli-ahli Pembangkang di Dewan Undangan Negeri Terengganu dan Kelantan. Saya hendak tanya itu sahaja. Kalau ada di sana, kita boleh buat di sini.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Pengerusi, di negeri Terengganu, kita memberikan peruntukan juga kepada Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri daripada pembangkang di negeri Terengganu dan kerajaan negeri sentiasa memberikan kerjasama ke arah pembangunan negeri Terengganu, ke arah mengembalikan hak serta martabat rakyat negeri Terengganu selepas lebih 40 tahun negeri Terengganu ini, rakyatnya berada di bawah tahap kemiskinan yang begitu teruk walaupun negeri Terengganu adalah negeri yang kedua terkaya di Malaysia. Kita memberikan.....*[Disampuk]*

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat, masuk kepada cadangan pindaanlah Yang Berhormat.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Ya, saya.....

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kalau panjang itu, itu semu sentuh dasar, memang tidak.....

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Pengerusi, sebagai akhirnya, saya ingin sekali lagi menegaskan perkara-perkara supaya, menteri memberi jawapan di dalam Dewan yang mulia ini, yang pertamanya daripada segi taklimat yang dipersetujui oleh Kabinet supaya tidak memberikan taklimat kepada kerajaan negeri Terengganu dan Kelantan dan ini menafikan hak yang ada kepada kami. Yang keduanya, daripada segi hak-hak kami Ahli Parlimen Pembangkang, apakah sebenarnya hak-hak yang ada kepada kami terutamanya dalam konteks bantuan-bantuan yang perlu diberikan?

Dr. Tan Seng Giaw: *[Bangun]*

Tuan Husam bin Haji Musa: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ini yang berdiri dua orang ini hendak apa ini?

Tuan Husam bin Haji Musa: Penjelasan.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Hendak beri penjelasan. Hendak beri kepada Kubang Kerian?

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Ya.

Tuan Husam bin Haji Musa: Terima kasih Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu. Cadangan yang dibawa oleh Yang Berhormat ini, adakah pada hemat Yang Berhormat, meninggikan lagi imej kerajaan jika sekiranya kerajaan menerima cadangan ini? Tidak mencacatkan imej kerajaan bahkan menjadi land mark, saat yang bersejarah bahawa secara undang-undang, kerajaan telah menerima peruntukan setiap Ahli Parlimen adalah tidak didiskriminasikan. Ini akan meninggikan imej kerajaan. Tetapi, kalau tolak, saya rasa imej kerajaan tidak baik.

Yang kedua, adakah ini bukannya selaras dengan perlembagaan? Pindaan yang kita telah buat baru-baru ini, tidak ada diskriminasi, hatta dalam ras, lelaki, perempuan tidak ada diskriminasi, apatah lagi dalam dunia demokrasi berparlimen, pembangkang dan kerajaan mestilah juga tidak ada diskriminasi.

Yang ketiga ialah, menteri sendiri telah mengakui bahawa pindaan ini adalah suatu pindaan yang tidak mencakupi keseluruhannya. Jadi, kalau kita masuk ini, lagi lengkap pindaan yang tidak menyeluruh tadi.

Yang keempat, saya minta penjelasan. Mengikut jawapan bertulis yang diberi kepada Yang Berhormat bagi Besut, daripada peruntukan RM500,000

peruntukan kecil pembangunan, 10% sahaja telah digunakan untuk infrastruktur. Ini jawapan rasmi daripada kerajaan. 60% 'sosial' iaitu, habuan politik, hendak 'beli orang' dan sebagainya. Jadi, boleh Yang Berhormat kemaskan lagi pertanyaan saya tadi?

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, soalan yang akhir tidak payah jawab ya. Yang lain, cuba jawab.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Pengerusi, inilah yang kita mahukan. Saya memberi contoh dan ramai rakan di dalam Dewan yang mulia ini, memberi contoh daripada segi Parlimen-parlimen yang lain. Baru-baru ini, saya pergi ke Parlimen di Germany dan bagaimana hak yang diberikan kepada Ahli-ahli Parlimen parti pembangkang walaupun parti-parti komunis, PDS, bekas komunis, mereka diberikan hak yang sama, diberikan tempat, diberikan peruntukan. Peruntukan yang diberikan ataupun yang disediakan setiap tahun adalah lebih kurang 230 juta Dutch mark dan dibahagi-bahagikan kepada parti-parti yang terbesar di Germany. Begitu juga peruntukan yang diberikan kepada semua Ahli-ahli Parlimen adalah sama rata dan diberikan. Inilah persoalan kita, persoalan peruntukan RM500,000 yang ditimbulkan tadi dan Yang Berhormat bagi Kubang Kerian menyebut tadi. Apakah salahnya diberikan kepada kami, Ahli-ahli Parlimen daripada pembangkang, untuk kami membangunkan rakyat di kawasan-kawasan yang kami dipilih di kawasan-kawasan itu dan memberikan bantuan yang perlu kepada rakyat di kawasan-kawasan itu.

Dengan tidak memberikan peruntukan ini seolah-olah mendiskriminasikan sokongan dan dukungan daripada rakyat yang telah memberikan sokongan ataupun undi mereka kepada Ahli-ahli Parlimen Pembangkang dalam pilihan raya yang lepas dan saya harap untuk menaikkan martabat, saya mengusulkan supaya pindaan ini tercatat di dalam rang undang-undang ini supaya Ahli-ahli Parlimen daripada pembangkang ini tidak lagi terus-menerus didiskriminasikan. Kerajaan bercakap soal untuk meningkatkan lagi prestasi, untuk membangunkan negara kita dan sebagainya, dalam hal yang sama, dalam institusi yang mulia yang ada di dalam negara kita, di dalam Parlimen ini sendiri, diskriminasi terus-menerus berlaku terutamanya terhadap Ahli-ahli Parlimen daripada pembangkang.

Tuan Pengerusi, saya ingin melanjutkan sedikit daripada sudut kami, Ahli-ahli Parlimen Pembangkang, hak kami untuk membuat lawatan ke sekolah-sekolah di dalam Parlimen kami. Apa sebabnya kalaulah saya sebagai Ahli Parlimen tidak

dibenarkan untuk melawat sekolah-sekolah di dalam kawasan Parlimen saya, untuk meneliti, untuk memberi malahan saya pernah teringat Ahli Parlimen Yang Berhormat Ketua Pembangkang sendiri hendak beri komputer pun, begitu payah. Hendak menyampaikan komputer ke sekolah pun begitu payah kerana semata-mata Ahli Parlimen Yang Berhormat Ketua Pembangkang dianggap sebagai daripada parti pembangkang.

Ini suatu yang saya kira terlalu ketinggalan zaman. Cara dan sekatan-sekatan yang dilakukan ini adalah suatu yang ketinggalan zaman. Saya harap perkara ini diambil perhatian oleh Yang Berhormat Menteri dan memberikan hak-hak yang sama. Bukan kami ke sekolah itu untuk meracuni fikiran pelajar-pelajar dan sebagainya, sebagaimana yang disebut oleh Yang Berhormat Perdana Menteri sendiri. Kami mempunyai tugas dan tanggungjawab yang besar. Ahli-ahli Parlimen, semuanya mempunyai tugas dan tanggungjawab yang besar untuk membangunkan negara ini sendiri. Untuk melihat pembangunan negara ini berjalan dengan lancar dan baik. Tugas dan tanggungjawab ini, kalaulah kami dinafikan, Ahli-ahli Parlimen Pembangkang ini dinafikan hak-hak yang saya kira sebagai hak-hak yang asas ini, maka tidak ada ertinya kami dalam konteks sebagai Ahli Parlimen ini boleh berperanan dengan baik, dengan sekatan-sekatan yang ada. Begitulah juga saya mengharapkan supaya kami juga Ahli-ahli Parlimen Pembangkang diberikan maklumat-maklumat tentang perubahan-perubahan polisi kerajaan. Bukan hanya bila Parlimen bersidang, barulah menteri menjawab ataupun menteri membentangkan, barulah kami mengetahui tentang perubahan-perubahan polisi yang dilakukan oleh kerajaan sendiri.

Tuan Pengerusi, saya rasa itulah yang dapat saya sampaikan dan saya harap, insya-Allah dengan perubahan-perubahan ataupun dengan tambahan pindaan yang saya berikan dan dikemukakan ini, mendapat perhatian dan dapat diluluskan agar martabat Parlimen ini sendiri akan dapat mencapai kepada suatu tahap yang lebih baik. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Terima kasih Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa pindaan sebagaimana yang tertera dalam kertas pindaan yang telah diedarkan, sekarang ini terbuka untuk dibahaskan. Ya, sebab itu tadi dia. Ya, Kepong.

12.34 tgh.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Pengerusi, saya ambil beberapa minit untuk menghujah pindaan ini. Sebenarnya, Seksyen 2 ini dengan pindaannya, merangkumi bidang yang luas. Tuan Pengerusi, ini kerana Speaker dan Ahli-ahli Parlimen, tradisi Speaker itu 800 tahun sudah sebagai pengantar di antara Parlimen dengan Yang di-Pertuan Agong dan hubungan Parlimen dengan rakyat, kebertanggungjawaban dan kredibiliti kerajaan atau eksekutif kepada Parlimen dan seterusnya perkhidmatan yang diberi oleh Ahli-ahli Parlimen.

Tuan Pengerusi, tadi saya ada sentuh, perlulah kita di dalam Dewan ini mengadakan salah satu Timbalan Yang di-Pertua sebagai ahli daripada parti-parti bukan pemerintah dan juga satu panel yang terdiri daripada anggota-anggota daripada pelbagai parti untuk menjawat Pengerusinya sebagai yang tertinggi di dalam Dewan ini.

Tuan Yang di-Pertua, untuk ahli-ahli Parlimen menghubungkan dengan rakyat maka pindaan ini adalah penting untuk memberikan hak dan keistimewaan sama rata kepada semua ahli Parlimen yang apabila kita mengangkat sumpah ataupun berikrar dalam Dewan ini, semua ahli Parlimen ikrar ataupun sumpah dengan mengikut jadual Perlembagaan yang sama untuk menunaikan kewajipan sebagai yang termaktub dalam Perlembagaan. Tidak ada perbezaan, tidak ada diskriminasi. Cuma apabila melaksanakan tugasnya, pihak pemerintahan, pihak Barisan Nasional yang mendiskriminasikan di antara ahli-ahli Parlimen. Saya berharap Kerajaan PAS Kelantan dan juga Kerajaan Terengganu akan menunjukkan kepada Barisan Nasional begitu adilnya untuk melayani semua Ahli Dewan Undangan Negeri di kedua-dua negeri itu.

Tuan Yang di-Pertua, di sini saya hendak mencadangkan supaya Jawatankuasa Pilihan mengadakan satu kajian ke atas diskriminasi terhadap ahli-ahli Parlimen di dalam Dewan yang mulia ini, apakah hak dan keistimewaan yang diberikan kepada pihak ahli-ahli parti pemerintah dan kepada pihak pembangkang dan satu jawatankuasa ini untuk mengkaji semula semua aspek diskriminasi seperti mana kita kaji diskriminasi terhadap jantina. Ini memang satu perkara yang penting kita buat untuk mewujudkan satu suasana yang lebih sihat bagi Dewan yang mulia ini. Dengan maklumat ataupun taklimat ataupun apa sahaja data dan statistik yang diberi oleh pihak kerajaan kerana di kebanyakan sektor, kebanyakan bidang, kebanyakan masa, hanya kerajaan yang memerintah yang mempunyai fakta-fakta,

yang mempunyai data-data, yang mempunyai maklumat yang lengkap. Kalau pihak ahli pembangkang tak diberi maklumat ini maka kita jahillah.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ada yang berdiri Yang Berhormat, hendak beri penjelasan.

Dr. Tan Seng Giaw: Tebrau.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Ya.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Tebrau.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Tebrau.

Dr. Tan Seng Giaw: Ha.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Hendak bagi?

Dr. Tan Seng Giaw: Ha.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Hendak bagi, bagilah. Ha, ha, ha! Begitu, usahlah.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih Yang Berhormat bagi Kepong, diharapkan tidak dikepong. Tadi Yang Berhormat bercakap di Kelantan, di Terengganu ikut contoh. Kita pembangkang didiskriminasikan oleh kerajaan.. Yang Berhormat sedarkah di Kelantan dan Terengganu memecat imam, memecat guru-guru, memecat ketua kampung, apa pasal. Baru sahaja naik. Kalau ikut parti itu, parti Islam, tidak boleh pecat, tidak boleh pecat, tidak boleh menghilangkan rezeki orang. Jadi, Yang Berhormat sedarkah, di negeri Kelantan pun lagi teruk daripada di sini.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, Tebrau itu dekat dengan Singapura. Kalau tidak salah saya, Selat Tebrau.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Selat Tebrau, lebih cantik daripada Kepong yang tidak berapa cantik.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Tak payahlah ya. Semua orang tahu Selat Tebrau.

Dr. Tan Seng Giaw: Kawasan Tebrau itu kalau tidak silap saya salah satu kawasan yang paling tercemar. Tercemar fikiran, tercemar alam sekitar, paling tercemar. Dia tidak dapat membezakan di antara pentadbiran masjid dan pengurusan Parlimen,. Itulah saya berharap kita boleh sama-sama membincangkan macam mana untuk....

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Yang Berhormat, Yang Berhormat cakap di sini...boleh.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, hendak bagi jalan?

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Boleh, sikit.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tak bagi, Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Saya hendak pendekkan.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tak bagi Yang Berhormat ya.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Allah, okaylah. Terima kasih sahaja.

Dr. Tan Seng Giaw: Nanti hendak ucap juga. Jangan khuatir kita sama -sama hendak habiskan satu sahaja Tuan Pengerusi.

Tuan Haji Ismail bin Noh: Terima kasih, Tuan Pengerusi dan terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Kepong. Apakah Yang Berhormat setuju sekiranya saya memberi maklumat bahawa pentadbiran Majlis Agama Islam di negeri Kelantan yang mentadbirkan urusan imam di seluruh negeri Kelantan, bukan Kerajaan Negeri Kelantan. Barangkali Yang Berhormat bagi Tebrau tidak mempunyai maklumat sedemikian. Barangkali jahil dengan maklumat ini. Sekian, terima kasih.

Dr. Tan Seng Giaw: Ya, saya pun berharaplah Yang Berhormat bagi Tebrau menjadi 'tebu' lain kali untuk memahami keadaan yang sebenar.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Yang Berhormat, boleh sikit.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia minta berdiri lagi Yang Berhormat, hendak beri jalan?

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Terima kasih. Saya faham Majlis Agama tetapi Yang Berhormat tak mengapalah, saya hormat jugalah. Tetapi perkataan jahil itu tak baik. Jahil ini zaman jahiliah Yang Berhormat. Kalau sebagai orang alim tidak sebut seseorang itu jahil, barangkali kurang bijak, bahasa yang baik. Saya walaupun tidak pakai serban tetapi insya-Allah, saya cakap yang baik. Yang sebenarnya arahan itu daripada kerajaan. Saya tahu itu arahan kerajaan dan kerajaan itu adalah Kerajaan PAS. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, terus.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, saya berharap Tebrau boleh membezakan di antara 'Tebrau' dengan 'tebu'. Itu memang satu perkara yang penting.

Seterusnya Tuan Pengerusi, tadi saya ada mencadangkan satu Jawatankuasa Pilihan untuk mengkaji semua aspek diskriminasi terhadap ahli-ahli Parlimen kita supaya kita boleh bersama-sama memainkan peranan yang penting termasuklah untuk mewujudkan satu pertanggungjawaban (accountability) eksekutif terhadap Dewan kita ini kerana hanya pihak kerajaan, pihak parti pemerintah yang mempunyai maklumat yang lengkap, dengan sedemikian...

Tuan Husam bin Haji Musa: Terima kasih, Tuan Pengerusi dan Yang Berhormat bagi Kepong,. Saya adalah sedikit sahaja iaitu setuju atau tidak bahawa oleh kerana misinformation wujud berkenaan dengan pentadbiran kedua-dua kerajaan negeri, Ahli-ahli Yang Berhormat daripada Barisan Nasional boleh hadir dan melawat di kedua-dua kerajaan negeri dan yang saya hendak tanya Yang Berhormat bagi Kepong ialah daripada segi perubatan kesihatan ataupun daripada segi kejiwaan, adakah amalan kesempitan jiwa dan terpenjara oleh perasaan terancam yang membawa kepada diskriminasi. Ini satu gejala kejiwaan politik yang tertentu ataupun adakah cara-cara untuk kita menghadapi sindrom ini daripada segi perubatan, sebagai seorang doktor.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, memang Kubang Kerian mempunyai pandangan yang tersendiri dan sangat segarlah bagi saya. *[Ketawa]* Sangat segar bagi saya bagaimana kita boleh menyegarkan, membersihkan fikiran Ahli-ahli Parlimen Barisan Nasional, tampuk pimpinan Barisan Nasional. Bagaimana kita boleh menyegarkan fikiran mereka itu memang satu perkara yang kita mesti kajilah. Cara-cara yang terbaik untuk menyegarkan fikiranya.

Tuan Pengerusi, yang penting sekali kita mesti ada satu maklumat daripada pihak kerajaan kepada semua ahli dengan sama rata supaya kita boleh memainkan peranan kita dengan berkesan. Kerana tidak cukup masa bagi semua orang saya mengakhiri dengan mengatakan bahawa 'mebnting menuju tampuk, berkata menuju benar.' Sekian, terima kasih.

Beberapa Ahli: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Saya benarkan seorang lagi selepas itu minta Menteri menjawab. Ya, saya minta Parit Buntar. Parit Buntar dahulu, selepas itu saya akan bagi...

12.44 tgh.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali [Parit Buntar]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya setuju dengan pindaan yang dikemukakan oleh wakil Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu terhadap peruntukan pindaan Seksyen 2 itu. Dan kerana ini juga sebagaimana yang kita tahu, berkaitan juga dengan kemartabatan dan kewibawaan kita sebagai seorang Ahli Parlimen. Saya hendak sebut secara ringkas sahaja perasaan saya sebagai Ahli Parlimen.

Ahli Parlimen ini mesti menemui rakyat sebab kita mewakili rakyat. Di kawasan saya di Parit Buntar rakyatnya pelbagai, rakyat miskin, rakyat yang paling miskin, rakyat terdiri daripada berbagai-bagai keturunan, yang orang hdianya, orang Tionghuanya, orang Melayunya dan ada sub-sub golongan lagi ethnic group. Apa yang berlaku ialah seolah-olah bila kita menjadi wakil rakyat ini daripada awal-awal lagi sebelum pun pengharaman ceramah, setiap kali kita turun bertemu dengan rakyat, ternampak gambaran dicurigai. Polis biasanya ada. Kita diberitahu, SB-SB pun ada.

Hendak bertemu dengan rakyat yang memilih kita bercerita tentang hal mengenai kehidupan rakyat. Saya tidak tahu, ini secara peribadi. Saya tidak tahu kepada teman-teman yang lain. Bila saya turun misalnya ke Sungai Burung sebagai Ahli Dewan Undangan Negeri di sana, tiap-tiap kali bila saya turun, hingga polis mengatakan, "Doktor, jangan turun hujung minggu, kami tidak dapat cuti". Saya pun tidak tahu, saya pun kadang-kadang confuse sebab seolah-olah kita ini seperti fugitive, seperti orang buruan. Diburu di sana, diburu di sini, apa lagi bila peraturan yang mengatakan bahawa tidak boleh ceramah.

Ini lagi. Sudahlah kita jatuh ditimpa lagi oleh kerana peraturan-peraturan yang ada ini. Saya tidak tahulah Yang Berhormat pernah lihat, kemungkinan pernah mendengar feed-back, bagaimana dalam ceramah-ceramah yang kita adakan di dalam rumah, di markas yang diizinkan, hendak pergi ke tempat itu barisan polis-polis, hendak masuk ke tempat itu, barisan polis-polis, hendak masuk ke jalan itu barisan polis-polis, paling tidaknya dua, tiga sekatan jalan raya. Kita sebagai wakil rakyat, kadang-kadang ditengking, diherdik. Saya hendak guna perkataan ini. Ditengking, diherdik oleh polis-polis biasa pun! Di manalah...

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: Terima kasih Tuan Pengerusi dan Yang Berhormat bagi Parit Buntar. Oleh kerana kita sekapal, maka nasib kita pun sama. Jadi, kita perhatikan bahawa selalunya alasan yang diberikan oleh teman-

teman Yang Berhormat kita daripada Barisan Nasional ialah mereka sendiri pun akur dan patuh untuk tidak mengadakan ceramah. Apakah kerana mereka cemburu kerana ceramah yang mereka gunakan walaupun diberi wang dan sebagainya hanya dua atau tiga orang pendengar. Manakala, penceramah kita yang tidak diberi sebarang wang, ribu-ribu orang yang mendengar. Adakah sebab itu yang menyebabkan mereka bertindak begitu? Penjelasan.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Observasi Yang Berhormat bagi Jeli itu barangkali ada betulnya tetapi yang saya hendak sebutkan itu bukan hanya setakat observasi Jeli tetapi beyond – di luar daripada itu dan kesannya kepada kewibawaan wakil rakyat, Ahli Parlimen yang dipilih oleh rakyat.

Saya ambil contoh. Apa kata petani misalnya dalam majlis kita berjumpa dengan petani, 30 orang petani, hendak cerita masalah petani. Seperti di Parit Buntar, kawasan padinya rendah, biasanya waktu menuai pun air banyak dan tidak boleh menggunakan jentera untuk menuai padi yang penghasilannya rendah dan tidak dapat dituai pula. Mereka mengadakan majlis, organized oleh petani-petani dan minta saya datang untuk mendengar kalau-kalau boleh mencelah, membawa ke Parlimen, membawa ke jabatan-jabatan, di peringkat-peringkat badan yang berkuasa untuk sama-sama kita menyelesaikan masalah itu. Itu pun kadang-kadang belum lagi majlis itu dibuat, sudah dapat pelbagai halangan, halangan demi halangan, halangan demi halangan.

Saya hendak pergi, bukan sahaja halangan, ugutan kepada mereka yang menganjurkan majlis-majlis sedemikian. Saya hendak pergi kepada sekolah. Ini saya betul-betul tersentuh hati dengan sekolah ini. Hubungan saya dengan sekolah ini, Tuan Pengerusi, sudah lama – 23 tahun.....

Datuk Haji Mohd Ali bin Haji Hassan: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ada yang berdiri, Tebrau berdiri. Bagi jalan?

Datuk Haji Mohd Ali bin Haji Hassan: Saya ingat, tidak payahlah. Saya minta maaflah.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Tidak bagi, cakap tidak bagi.

Datuk Haji Mohd Ali bin Haji Hassan: Sedikit sahaja.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya minta kali ini ..., saya ingat tidak payah. Kita hendak dekat pukul 1.00 dah ni. Kita pun ada kerjalah. Kita pun ada kerja. Saya hormati...

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Tak kiralah pukul 1.00 atau pukul 2.00 Yang Berhormat.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: saya hormati Tebrau tetapi saya minta maaf kali ini i Tebrau. Lain kali saya bagi, saya bagi tetapi yang point macam ini tidak payahlah saya rasa.

Saya hendak menyebutkan tentang sekolah ini. Kita ada special attachment kepada sekolah ini fasal commitment kita hendak membangun sekolah, hendak membina manusia yang akan menggantikan kita mentadbir dan mengurus negara ini. Saya hendak tahu, adakah di mana-mana tempat di sekolah yang saya pergi sudah dibuat laporan dan laporan itu mendapati saya subversif, laporan itu mendapati saya mencurigakan orang, laporan itu mengatakan saya meluap-luapkan semangat supaya meminta guru-guru dan murid-murid bangun menentang kerajaan.

Saya hendak mintalah kalau misalnya, Yang Berhormat tahulah mesti ada perbincangan di kalangan Ahli kabinet dan sebagainya. Saya tidak tahulah tetapi sehingga ini tidak ada, pertuduhan tidak ada, laporan kes mahkamah tidak ada, tidak ada! Macam mana misalnya, rakyat, petani-petani memandang perkara ini. Kasihan! Saya tengok di sekolah-sekolah, guru-guru memang hendak mempersilakan kita, seluruh guru, seluruh guru besar, seluruh pengetua memang hendak mempersilakan kita datang tetapi dia kata, selalunya, "Yang Berhormat ada masalah sedikit". Saya fahamlah. Adakah wakil rakyat macam saya ini menyebabkan masalah sedikit?

Sebab itu saya mintalah Yang Berhormat Menteri supaya kalau dapat, saya memang menyampaikan ini ada sedikit berbau emosi itu saya minta maaf kerana saya memang sebenarnya kadang-kadang tertekan dengan majlis-majlis sedemikian.

Satu perkara lagi yang saya hendak sebutkan. Saya tidak pernah pun menyuarakan kepada Ketua Pembangkang yang menjadi ketua saya dan kepada teman-teman yang lain. Di mana-mana juga sejak saya memperbaharui passport saya tiga bulan yang lalu, saya tidak tahu, tiap-tiap kali saya hendak pergi ke luar negara ataupun pergi ke Sarawak baru-baru ini, atas urusan rasmi saya pergi ke Sarawak, saya ditahan di situ paling tidaknya dalam 30 ke 40 minit. Saya tidak tahu fasal apa dan saya sudah tanyakan kenapa, dia kata ada urusan sedikit. Kadang-

kadang saya bila sudah dua, tiga kali sampai macam itu, bila ada kawan-kawan hendak turun daripada kapal terbang, hendak pergi ke imigresen, saya beritahu dia, "Mungkin saudara boleh pergi dahulu kerana saya mungkin lama sedikit di imigresen ini."

Jadi, saya orang akan perhati. Seluruhnya yang sudah pergi ke imigresen itu perhati saya, doktor ada apa, doktor ada apa, apahal, apa masalah? Jadi, saya harap gambaran itu, gambaran macam kita ini criminal, gambaran macam kita ini sudah melakukan satu crime, padahal tidak ada. Yang saya tahu tidak ada lagi pertuduhan yang diberikan kepada saya, tidak ada lagi kes-kes mahkamah yang tertunda yang patut saya lalui dan sebagainya. Saya haraplah Yang Berhormat Menteri kalau dapat dan saya sokong tadi pindaan ini dan sekali lagi saya hendak menyebutkan.

Kadang-kadang saya hendak balik ke Parit Buntar misalnya, bila kita naik kapal terbang, bila orang datang mengambil kita dari kapal terbang. Kadang-kadang saya bimbang hendak bertemu dengan mereka. Kadang-kadang ada satu, dua motokar hendak datang bertemu dengan kita, hendak minta bantuan itu, bantuan ini. Bantuan kecemasan untuk anak-anak mereka tetapi yalah, kerana kita tidak ada peruntukan. Kita dinafikan daripada memiliki peruntukan itu untuk membantu mereka, saya rasa teman-teman yang lain pun macam saya, sudah ada satu kesan psikologi dalam kehidupan kita. Hendak pergi bertemu rakyat, rakyat menanyakan bantuan. Jawapan kepada kita memang angkat tangan begitu sahaja.

Tetapi walau macam mana pun kita usahakan, secara yang kita mampu, secara yang daif yang kita ada ini, kita usahakan dan alhamdulillah, rakyat masih bersama-sama dengan kita dan kebanyakan rakyat sebahagiannya faham bahawa apa juga masalah yang kita hadapi itu mereka dapat menjiwai masalah itu tetapi saya hendak menyebutkan setakat rakyat hendak menjiwai masalah itu soalnya sampai bila dan sampai mana.

Sebab itu saya dengan rendah diri mintalah Yang Berhormat Menteri dan saya ingin sedikit, betul-betul daripada hati saya, cara Yang Berhormat Menteri menjawab tadi, cara keterbukaan Yang Berhormat Menteri sepatutnya menjadi cerminlah kepada pimpinan-pimpinan yang lain dalam parti pemerintah, insya-Allah. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Saya bagi Gelang Patah.

12.54 tgh.

Tuan Chang See Ten [Gelang Patah]: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak mengetengahkan bahawa saya tidak boleh menyokong apa yang diminta oleh Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu kerana seseorang Ahli Parlimen dalam Dewan ini jika ada pertimbangan rasional, tidak akan menyokong pindaan ini kerana ini akan menjatuhkan imej Parlimen bila kita masukkan apa yang dicadangkan oleh Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu. Kerana kita tidak boleh dalam undang-undang ini, kita bezakan Ahli Parlimen daripada pembangkang dan Ahli Parlimen daripada pihak penyokong kerajaan.

Saya harap Ahli Parlimen daripada pihak pembangkang perlu ada pertimbangan rasional tentang hal ini dan memang di mana-mana negara, jika kita kata pihak pentadbiran kerajaan, kalau kata semua negara perfect, ini tidak berada di dunia ini. Memang ada tetapi tidak boleh kerana ada rungutan ini kita masuk dalam undang-undang, ada perbezaan ini untuk Ahli Parlimen yang dipilih termasuk Ahli Parlimen pembangkang diberikan hak serta keistimewaan yang sama rata tanpa sebarang diskriminasi di dalam segala urusan pentadbiran dan kewangan negara.

Dato' Haji Fadzil bin Md. Noor: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ada yang berdiri, Yang Berhormat.

Tuan Chang See Ten: Tidak boleh buat demikian.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Hendak beri jalan, Yang Berhormat?

Tuan Chang See Ten: Tidak, tidak bagi. Saya sekarang tidak bagi. Saya hendak habiskan perkataan saya dahulu.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak bagi, Yang Berhormat.

Dato' Haji Fadzil bin Md. Noor: untuk pertimbangan Yang Berhormat... tadi Yang Berhormat cakap jangan ada diskriminasi..

Tuan Chang See Ten: Kita pun tahu in perfectness, di mana-mana pun memang berlaku.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak bagi, Yang Berhormat.

Tuan Chang See Ten: Saya harap Ketua Pembangkang tunjukkan teladan yang baik, patuh kepada peraturan Parlimen...

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak bagi.

Dato' Haji Fadzil bin Md. Noor: Yang Berhormat cakap.I...

Tuan Chang See Ten:...selaku pemimpin pembangkang, tunjukkan teladan yang baik.

Dato' Haji Fadzil bin Md. Noor: ..tadi cakap hendak diskriminasi. Sekarang bila ada rang undang-undang ini tidak pula.

Tuan Chang See Ten:...saya tidak bagi laluan, saya tidak bagi laluan.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak bagi.

Tuan Chang See Ten: Walaupun Ketua Pembangkang kena patuhi, kena duduk.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kalau tak bagi terus yang lain, Yang Berhormat.

Tuan Chang See Ten: Saya kata kita kena mempertingkatkan imej Parlimen. Kita tidak boleh dalam undang-undang kita masukkan cadangan itu. Itu akan turunkan imej kita sendiri termasuk Ahli Parlimen daripada pembangkang sebab itu kita pun tahu tiada perfectness in this world di mana-mana pun tetapi seperti kita tahu kita punya jari tangan pun tidak sama panjang. Dalam hutan pokok pun tidak sama tinggi. Kita tidak boleh kerana ada rungutan kita hendak masukkan dalam undang-undang dan rang undang-undang ini penting untuk Ahli Parlimen. Kita mesti menjaga maruah Ahli Parlimen. Mana boleh masukkan dalam rang undang-undang ini ada Ahli Parlimen daripada pembangkang dan daripada penyokong kerajaan berlainan. Itu rasa Ahli Parlimen pembangkang tetapi tidak boleh masuk dalam ini. Saya memang tidak bersetuju.

Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, saya bagi Tambun dahulu. Mula-mula ramai lepas itu nanti Kota Melaka seorang.

12.57 tgh.

Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah [Tambun]: Sebenarnya saya hendak tanya tadi...

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Tambun lepas itu Kota Melaka, lepas itu Menteri menjawab. Sila.

Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah: [Ketawa] Saya tadi hendak bertanya kepada Gelang Patah...

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ha?

Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah: ...tetapi sudah beri kepada saya, saya cakap sedikit.

Saya faham apa yang dinyatakan oleh Yang Berhormat bagi Gelang Patah. Kita sekarang bercakap tentang rang undang-undang. Dalam rang undang-undang ini ada articles. Terdapat rungutan daripada pembangkang. Adakah dengan adanya rungutan tersebut kita hendak pinda article dalam rang undang-undang. Disebabkan rang undang-undang ini ada peringkat. Satu, peringkat rang undang-undang, kemudian peraturan dan kemudian pelaksanaan. Yang dirungutkan itu lebih kepada peraturan-peraturan dan juga pentadbiran.

Situasi sentiasa berubah tetapi undang-undang takkan kita hendak ubah setiap kali. Undang-undang ini adalah untuk penggunaan yang meluas. Article ini untuk keseluruhan digunakan secara umum. Apabila ia diterjemahkan dalam bentuk aktiviti ataupun kegiatan, di sinilah pentingnya peraturan-peraturan dan pentadbiran. Jadi, perkara yang boleh diselesaikan di peringkat peraturan dan juga di peringkat pentadbiran tidak perlu kepada kita meminda rang undang-undang. Saya bersetuju dengan pandangan Yang Berhormat bagi Gelang Patah.

Saya percaya pandangan beliau berasaskan kepada kajian yang telah beliau buat di mana-mana sekalipun. Kita tidak meminda article, meletakkan perkara-perkara yang lebih menumpukan kepada perkara yang spesifik, perkara yang bukan umum. Undang-undang biasanya begitu umum.

Jadi, saya menyokong pandangan Yang Berhormat Gelang Patah. Kita menolak cadangan pindaan tersebut. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Kota Melaka, sudah dekat pukul 1.00.

Tuan Kerk Kim Hock: Sambung nantilah. Mula nanti.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cuba cakap sedikitlah, serupa juga ya. *[Ketawa]* Senang ya.

12.59 tgh.

Tuan Kerk Kim Hock [Kota Melaka]: Tuan Pengerusi, dari sudut untuk mengangkat martabat Parlimen dan juga untuk menjaga prinsip demokrasi, saya rasa cadangan yang dibuat oleh Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu itu lebih penting daripada untuk menjadikan jawatan Timbalan Yang di-Pertua sebagai jawatan sepenuh masa. Oleh kerana itu saya pohonlah lebih masa diperuntukkan untuk lebih Ahli Parlimen berucap.

Tadi ada dua orang Ahli Parlimen Barisan Nasional telah mengatakan bahawa kemungkinan perkataan itu pada pandangan mereka tidak sesuai. Kalau itulah sebabnya, saya rasa kemungkinan Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu boleh menimbang untuk menarik balik tetapi sanggupkah kerajaan memberikan jaminan bahawa diskriminasi tidak akan berlaku? Saya akan kata di sini bahawa saya sanggup menyokong oleh kerana saya pun tidak pasti bahawa jaminan itu akan dilaksanakan oleh kerana kalau kita lihat rekod ISA, jaminan pernah dibuat di Parlimen ini tetapi tidak pernah ditunaikan.

Oleh kerana itu, saya rasa walaupun daripada perkataan itu kemungkinan ada kebimbangan ia tidak begitu elok tetapi dari permintaan kita ialah bahawa kita hendak melihatkan satu jaminan di mana diskriminasi tidak boleh berlaku lagi.

Saya rasa sudah sampai masa, saya sambung nanti.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, sekarang sudah pukul 1.00 Yang Berhormat.

Majlis mesyuarat bersidang semula.

[Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]
mempengerusikan Mesyuarat]

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ahli-ahli Yang Berhormat Majlis ditangguhkan jam 2.30 petang.

Mesyuarat dtempohkan pada pukul 1.00 tengah hari.

Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang.

[Tuan Yang di-Pertua ***mempengerusikan Mesyuarat***]

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, mesyuarat disambung semula. Majlis dalam Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

[Tuan Yang di-Pertua ***mempengerusikan Jawatankuasa***]

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, kita ada dua rang undang-undang lagi dan satu Usul, entah panjang atau pendek, saya tidak boleh hendak teka tetapi apa yang boleh saya minta ialah supaya Ahli-ahli Yang Berhormat menjimatkan masa sedikit ya. Okaylah, saya minta Yang Berhormat bagi Kota Melaka sambung.

2.34 ptg.

Tuan Kerk Kim Hock [Kota Melaka]: Tuan Pengerusi, terima kasih, saya tidak akan berucap panjang.

Tuan Pengerusi, saya bersetuju bahawa dalam satu sistem demokrasi yang matang, kemungkinan pindaan yang dicadangkan oleh Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu tidak payah dibuat tetapi ini telah menunjukkan bahawa motif beliau ialah berasaskan rekod pemerintahan kerajaan di mana diskriminasi terhadap pembangkang telah berlaku selama 43 tahun. Walaupun negara kita telah bebas daripada penjajahan British selama 43 tahun tetapi diskriminasi terhadap Ahli Parlimen pembangkang masih lagi berlaku dan ini adalah satu perkara yang serius oleh kerana saya ingin membawa satu contoh di sini, perihal peruntukan kecil bagi kawasan pilihan raya. Umum mengetahui bahawa semua Ahli Parlimen diberikan secara prinsip RM500,000 setahun untuk membiayai projek kecil di kawasan pilihan raya masing-masing tetapi hakikatnya ialah ahli pembangkang tidak dapat memohon, kalau memohon pun sukar mendapat.

Dan apa yang sebenarnya berlaku ialah di kawasan pembangkang, permohonan itu hanya dibuat oleh pemimpin-pemimpin Barisan Nasional terutama sekali UMNO. Dan apa yang berlaku di kawasan sebagai contoh, ia ada dua buah jalan di bawah kaki Bukit China, ada sebuah jalan itu, ia penduduk dekat sepuluh lebih rumah semua orang Cina dan sejak DAP menawan kawasan Kota Melaka sejak tahun 1999, jalan itu tidak pernah diturap langsung kecuali satu kali apabila seorang ADUN DAP melompat ke Barisan Nasional dan sejak itu tidak pernah diturap tetapi di sebelah sahaja jalan, ada sebuah jalan yang majoriti penghuni adalah orang Melayu tetapi setiap tiga tahun, empat tahun diturap semula.

Ini adalah oleh kerana ini di tempat itu ada wakil Barisan Nasional yang selalu membuat permohonan dan apabila keadaan ini berlaku memang perasaan rakyat ialah bahawa diskriminasi telah wujud daripada segi kaum. Jadi, saya ingin mengingatkan kerajaan, diskriminasi bukan terhadap Ahli Parlimen pembangkang sahaja tetapi diskriminasi telah menjadi diskriminasi kaum dalam perihal ini. Selama 32 tahun kalau tidak silap, DAP memang di Kota Melaka, tidak pernah kita berjaya menyewa kawasan atau dewan sekolah, cuma satu kali sahaja kita dapat menyewa Dewan Hang Tuah apabila DAP menganjurkan satu perayaan hari jadi untuk bekas Perdana Menteri kita yang pertama. Itu sahaja, itu satu kali sahaja, itu kali pertama dan akhirnya kita berjaya dapat menyewa dewan kerajaan. Lepas itu apabila

permohonan dibuat untuk menyewa Stadium Kubu ataupun dewan kerajaan kita tidak dapat, sedangkan apabila perayaan hari Tahun Baru Cina sampai, MCA boleh menggunakan dewan kerajaan di Ayer Keroh tetapi kalau kita minta langsung tidak dapat. Inilah diskriminasi yang telah berlaku dan banyak lagi saya tidak disebut di sini,

Tuan Pengerusi, saya tahu bahawa ramai pemimpin Barisan Nasional juga adalah orang yang intelek, yang pandai, yang tahu prinsip demokrasi. Saya tidak ingin menyebut dan mengulangi di sini tetapi masalahnya ialah apabila mereka ada di luar kerajaan atau bukan di dalam corridors of power, dengan izin, mereka akan memahami prinsip, akan tulis buku yang cantik memuji semua prinsip tetapi apabila kembali ke kerajaan dan mempunyai kuasa, maka prinsip ini semua diketepikan.

Jadi, masalah di Malaysia ialah walaupun saya kata mereka faham, saya pernah baca satu artikel yang ditulis oleh Perdana Menteri kita semasa beliau pergi ke Australia, mengecam sistem demokrasi kita sebagai limited democracy tetapi apabila beliau sendiri menjadi Perdana Menteri, prinsip mustahak ini semua diketepikan.

Jadi, saya berasa bahawa walaupun kerajaan, saya berani berkata di sini, di bawah pemerintahan Barisan Nasional, memang ada kemajuan ekonomi, memang dapat mencatat kemajuan, walaupun rekod kemajuan itu dicemari oleh begitu banyak serangan ke atas hak-hak asasi dan juga pembaziran yang tidak harus berlaku.

Tuan Pengerusi, tetapi apa yang mustahak ialah kita hendak tahu apakah sebabnya di negara lain, mereka tidak memerlukan ISA, mengapakah mereka boleh memerintah dengan cara yang terbaik ialah bahawa parti politik di negara yang matang itu menganggap kuasa memerintah itu sebagai alat atau mints bukan masalah akhir atau ends.

Jadi, mereka menganggap kuasa memerintah sebagai alat untuk melaksanakan polisi mereka. Sekiranya polisi mereka tidak diterima oleh rakyat, mereka sanggup kalah dan lawan balik tetapi apabila kuasa memerintah itu sendiri menjadi matlamat akhir, segala usaha akan digunakan untuk mempertahankan kuasa memerintah dan itu menjadi masalah di Malaysia di mana segala usaha kerajaan ialah untuk mempertahankan kuasa memerintah dan bukan mempertahankan polisinya. Itulah perbezaan yang begitu besar sekali di demokrasi

yang diamalkan oleh kita berbanding dengan demokrasi yang matang, yang wujud di negara-negara lain.

Jadi, Tuan Pengerusi, ada satu.....

Tuan Pengerusi: Sri Gading bangun.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih sahabat saya Yang Berhormat bagi Kota Melaka. Ada satu negara, demokrasinya macam mana, lebih dahsyat, ada juga ISA. Kadang-kadang kebebasan agama tidak boleh, hendak bang pun tidak boleh, banyak tahanan macam-macam, orang Islam hendak dikebumikan pun payah dan sebagainya, lebih dahsyat, dekat sahaja negara ini. Jangan katakan hendak membandingkan dengan negara-negara lain, sebenarnya negara kita mengamalkan demokrasi yang memberikan begitu kebebasan kepada rakyat, asalkan rakyat dapat memenuhi dan juga mematuhi undang-undang dan juga Perlembagaan. Tidak ada masalah.

Tuan Kerk Kim Hock: Tuan Pengerusi, kalau ada negara yang tidak mematuhi prinsip demokrasi, kita pun kritik juga. Kita tidak sokong negara begitu yang tidak memahami prinsip atau tidak sanggup mematuhi prinsip demokrasi. Tetapi apa yang mustahak saya telah menegaskan di Dewan yang mulia ini, bahawa kalau kita betul-betul mengamalkan sistem demokrasi, maka adalah tanggungjawab kita untuk melaksanakan, menghormati prinsip-prinsip dan ciri-ciri penting

Tuan Pengerusi: Ya.

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Yang Berhormat bagi Kota Melaka. Ada satu lagi negara jiran kita, minta penjelasan. Filipina, ia adalah masalah MNLF, MILF, National Liberation Movement Front, Islamic Liberation Front, berperang dengan senjata, berperang berpuluh tahun, Kerajaan Filipina tidak tangkap mereka itu guna ISA, yang Kerajaan Filipina dan Malaysia pun terlibat ialah membantu, berjumpa dengan mereka, damaikan mereka, ada persefahaman antara mereka dan kerajaan, bukankah itu contoh yang lebih baik, bukankah itu menunjukkan ISA adalah tidak perlu digunakan untuk mendamaikan walaupun orang menggunakan kekerasan terhadap kerajaan. Pohon penjelasan daripada Kota Melaka.

Tuan Kerk Kim Hock: Tuan Pengerusi, saya berani mengaku di sini bahawa pada permulaannya DAP tidak membantah ISA. Kalau mengikut rekod dan sejarah yang ada dengan DAP, kita pada masa itu oleh kerana kita sanggup menyokong rang undang-undang itu, oleh kerana kita mempercayai apa jaminan yang telah dikeluarkan oleh kerajaan dan kita juga faham bahawa ancaman komunis itu perlulah

diatasi. Tetapi rekod saya sudah banyak kali menyebutkan di sini bahawa rekod ISA telah dipenuhi dengan penyalahgunaan kuasa.

Jadi, ini bukan kerana DAP membantah sahaja, kita lihat rekod itu, kalau siapa yang tidak percaya, bacalah rekod sejarah DAP, kita awal-awal tidak membantah ISA. Saya berani mengaku di sini tetapi kerajaan ini telah membuktikan bahawa ia bukanlah sebuah kerajaan yang boleh dipercayai dan sekarang saya telah katakan hari itu, telah menjadi begitu angkuh sekali, tidak sanggup membentangkan Kertas Putih. Sebenarnya, apa yang telah berlaku baru-baru ini, di mana beberapa orang aktivis reformasi ditangkap dan sekarang ada sepuluh orang ditangkap. Sekurang-kurangnya apa yang dilakukan oleh kerajaan ialah membentangkan satu Kertas Putih, kalau tidak sekurang-kurangnya mengadakan penerangan menteri. Kalau lebih serius lagi adakan sesi Parlimen khas untuk membincangkan apa yang telah dilakukan oleh polis tetapi kita telah sampai kepada satu tahap di mana kerajaan telah menjadi begitu angkuh walaupun hari itu saya telah katakan sebenarnya pada permukaannya sikap angkuh itu ialah sikap frust, tetapi apa yang mustahak, saya pernah menegaskan di sini bahawa yang mustahak prinsip tidak boleh dihakiskan, tidak boleh dibuang. Kita boleh mempunyai perbezaan pendapat tetapi yang mustahak ialah prinsip haruslah dikekalkan.

Pemimpin boleh datang, boleh pergi tetapi akhirnya sistem ini hendaklah dikekalkan dan saya begitu kecewa sekali bahawa walaupun kita telah mencapai kemerdekaan selama 43 tahun tetapi kita belum mencapai kematangan politik yang memuaskan. Itu sahaja, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Menteri menjawab.

2.43 ptg.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim]: Tuan Pengerusi terima kasih dan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian, susulan daripada cadangan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu.

Oleh kerana hal-hal yang dibangkitkan ini telah kebanyakannya saya jawab semasa saya menggulung sebentar tadi, maka hanya tinggal beberapa perkara yang perlu diperjelas.

Pertama ialah tentang ungkitan mengenai bantuan ataupun projek-projek khas Ahli-ahli Parlimen. Sebenarnya, peruntukan tersebut bukan diberi kepada Ahli Parlimen Barisan Nasional, cuma ianya diberi peruntukan menerusi pegawai

pembangunan negeri masing-masing, menurut saluran Jabatan Perdana Menteri khusus untuk pembangunan kawasan tersebut. Kawasan-kawasan yang bukan dalam kawalan Barisan Nasional juga memperoleh peruntukan itu dan dibelanjakan wang tersebut oleh pegawai pembangunan yang berkenaan.

Cuma dalam soal-soal kemenangan kepada parti yang memerintah, tentulah ada sedikit kedinginannya atau faedahnya bagi Ahli-ahli Yang Berhormat itu me minta supaya projek-projeknya diluluskan menurut hemah SDO atau Pegawai Pembangunan Negeri tersebut.

Jika Ahli-ahli Yang Berhormat daripada pembangkang merasakan bahawa ada perkara-perkara yang harus dibina di kawasannya, silalah berhubung dengan pegawai pembangunan yang dimaksudkan tersebut agar dipertimbangkan oleh beliau.

Tuan Pengerusi, ...

Tuan Pengerusi: Ya, Pendang bangun.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Izinkan saya menjawab sekejap dahulu, kalau Pendang bersetuju ataupun Pendang hendak mula

Dato' Haji Fadzil bin Md. Noor: Terima kasih Tuan Pengerusi, dan terima kasih Yang Berhormat Menteri, sahabat baik saya. Saya ingin memaklumkan juga dan mungkin tidak sampai maklumat ini kepada Yang Berhormat Menteri kerana peruntukan untuk Ahli-ahli Parlimen ini di bawah Perdana Menteri secara direct, mungkin tidak di bawah mana-mana menteri di Jabatan Perdana Menteri. Pengalaman di kawasan saya, peruntukan RM500,000 itu betul-betul diuruskan oleh Pegawai Pembangunan Negeri atau SDO tetapi perancangan sesuatu projek yang hendak dilaksanakan dengan menggunakan peruntukan RM500,000 dibuat oleh Ahli-ahli Parlimen di kawasan di mana Barisan Nasional memenangi kawasan itu.

Bagi kawasan yang dimenangi oleh pembangkang macam kawasan Pendang, hak untuk membuat rancangan-rancangan dan mengagihkan wang RM500,000 itu diberi kepada Ketua Bahagian UMNO yang tidak ada apa-apa asas untuk menggunakan wang itu, diberi kepada ketua bahagian UMNO dan saya memperoleh salinan projek-projek yang dicadangkan oleh Ketua Bahagian Umno itu untuk tahun 2000 yang lalu dan kemudian diserahkan kepada Menteri Besar dan Menteri Besar memberi kelulusan, SDO melaksanakan. Jadi hak itu diberi kepada Ketua Bahagian UMNO yang tidak ada langsung kaitannya dengan kerajaan secara langsung dan tidak ada atas apa-apa kapasiti, selain daripada kapasitinya sebagai

Ketua Bahagian UMNO. Adakah Ketua Bahagian UMNO termasuk salah satu daripada unit jentera pentadbiran. Ini yang menjadi persoalan bagi kita dan lebih malang lagi bila ada rakyat menemui Ketua Bahagian UMNO, meminta peruntukan sedikit, dia menjawab peruntukan itu tidak ada, ia diserahkan kepada Ahli Parlimen yang menang, wakil yang menang. Jadi ini satu fitnah lagi dibuat.

Jadi, inilah yang kita minta supaya kita bukan meminta wang itu diserahkan kepada tangan kita, tidak tetapi beri hak kepada kita untuk membuat cadangan-cadangan yang akan dilaksanakan oleh SDO. Lebih-lebih lagi pada awal tahun ini diedar dalam Parlimen ini satu pekeliling oleh Ketua Backbencher yang mengatakan 10% daripada wang itu boleh digunakan oleh Ahli Parlimen Barisan Nasional bagi tujuan-tujuan tanpa diaudit. Jadi ini satu hal yang sangat mengecewakan.

Saya baru-baru ini, walaupun kita tahulah tentulah dalam muamalat macam kata Tambun tadi, ini pelaksana yang dibangkitkan yang ini undang-undang. tetapi undang-undang, adalah menjadi petunjuk ...

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Soalannya Tuan Pengerusi, soalan.

Dato' Haji Fadzil bin Md. Noor: ... petunjuk kepada pelaksana. Saya ingin memaklumkan baru-baru ini saya berkesempatan berkunjung dan membuat lawatan bertemu dengan seorang Ahli Parlimen parti konservatif di England iaitu sebagai parti pembangkang sekarang. Di England, barangkali Yang Berhormat Menteri tentu tahu, sebagaimana Kerajaan Parti Buruh membina sebuah bangunan baru berhampiran dengan Bangunan Parlimen yang ditempatkan pejabat-pejabat seluruh Ahli Parlimen 650 orang Ahli Parlimen semua mempunyai pejabat di situ lengkap dengan pegawainya, dengan setiausahanya dan pegawai penyelidikannya dengan peruntukan yang sama rata sama ada mereka daripada parti Buruh sebagai parti ruling party ataupun parti Konservatif atau Liberal party sebagai opposition party dengan peruntukan saya diberitahu sebanyak 55,000 pound sterling pada setiap tahun.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat!

Dato' Haji Fadzil bin Md. Noor: Jadi, ini tidak berlaku dalam negara kita. Saya ingin inilah hasrat sebenarnya di antara tujuan rang undang-undang pindaan yang dibuat oleh Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu dan saya harap mendapat perhatian. Terima kasih.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Pengerusi, terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Pendang, Ketua Pembangkang. Saya suka mencelah

dalam pandangan iaitu Kerajaan Negeri Kelantan misalnya hanya memberi peruntukan untuk kerja-kerja pembangunan kawasan-kawasan kepada anggota DUN pemerintahan kerajaan negeri dan tidak kepada ahli-ahli atau wakil rakyat daripada Barisan Nasional.

Keadaan ini juga tidak berubah banyak di Terengganu malah pembuangan petugas-petugas am dilakukan oleh Kerajaan Negeri Terengganu. Hal ini tidak dibangkitkan oleh Kerajaan Pusat malah Kerajaan Pusat memerhatikan juga bagaimana khazanah negara di kedua-dua negeri itu diagih-agih kepada pihak-pihak yang berkait rapat dengan pemerintah di kedua-dua negeri.

Beginilah Tuan Pengerusi, keadaan tentu akan beransur kepada keadaan yang lebih harmoni... *[Ketawa]* Antara pembangkang dengan kerajaan. Cuma, apakah ramuan harmoni yang perlu kita lakukan, ini terpaksa dihakimkan oleh zaman. Barangkali zaman kita ini zaman pancaroba yang banyak mengandungi aral, kita cubalah satu persatu tahap demi tahap memperbaiki keadaan.....

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi: Ya, ada yang bangun Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Perlu diterangkan sedikit Tuan Pengerusi, iaitu tujuan Fasal 2 rang undang-undang ini adalah semata-mata untuk memasukkan nama jawatan Timbalan Yang di-Pertua Dewan Negara dan Timbalan Yang di-Pertua Dewan Rakyat kepada takrif ahli atau anggota bagi membolehkan kedua-dua penjawat tersebut menikmati kemudahan-kemudahan yang terdapat dalam Akta Ahli Parlimen Saraan 1980.

Cadangan Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu tidak sesuai dimasukkan ke dalam takrif tersebut kerana Akta Ahli Parlimen Saraan 1980 hanya menyediakan peruntukan-peruntukan saraan dan elaun kepada Ahli Parlimen. Urusan pentadbiran dan kewangan negara seperti yang dicadangkan untuk dimasukkan ke dalam takrif tersebut tidak akan terpakai kepada akta-akta lain. Dari segi Akta Ahli Parlimen Saraan 1980 tidak mendiskriminasikan Ahli Parlimen sama ada Ahli Parlimen yang menyokong kerajaan mahupun Ahli Parlimen daripada pihak pembangkang. Cubalah lihat senarai jadual elaun dan kemudahan-kemudahan yang berkenaan. Ini akan dapat dibuktikan kenyataan yang disebut seperti sedemikian.

Tuan Pengerusi, seperkara yang saya ingin terangkan lagi ialah tentang perbezaan Jadual 1 dan kuat kuasa di bawah Seksyen 65 sebentar tadi. Di bawah Seksyen 65 yang ditakrifkan di sana ialah 'member of the administration' atau

'anggota' atau 'ahli pentadbiran' Takrif yang dibuat di bawah Jadual 1 akta tersebut ialah member yakni Ahli Dewan Rakyat. Tidak ada celaru dan tidak ada salah faham. Tinggal lagi kuasa yang dibuat di bawah Seksyen 65 ini yang mana dikuatkuasakan oleh Kabinet hanya untuk anggota pentadbiran dan tidak bagi Ahli Parlimen.

Jadi, dakwaan bahawa kononnya Kabinet meminda Jadual 1 tidak timbul dan saya mohon supaya mereka atau anggota yang telah menimbulkan soal ini melihat kepada interpretasi Seksyen 2 akta tersebut. Di sana jelas menunjukkan siapa yang ditakrif sebagai 'member' dan siapa yang ditakrif sebagai 'member of the administration'. Tinggal lagi Tuan Pengerusi, sekiranya bersesuaian dengan denyut nadi dan perjuangan di Dewan ini, tidak ada salahnya jika semua anggota Parlimen mengemukakan satu pandangan agar Jadual 1 itu ditimbang semula.

Tuan Pengerusi, saya pindah kepada pandangan-pandangan lain dari Yang Berhormat bagi Kepong, Tebrau, Parit Buntar, Gelang Patah

Tuan Kerk Kim Hock: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi: Kota Melaka minta jalan Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Pengerusi, saya mempunyai dua lagi perkara penting. Jadi, izinkan saya menamatkan balasan ini untuk kita meneruskan kepada hal-hal yang lain. Oleh kerana saya telah memberi peluang banyak

Tuan Pengerusi: Dia tidak beri jalan.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: ...kepada anggota yang telah memberi pandangan-pandangan kepada mereka.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Bercakap tanpa pembesar suara]* Mengelirukan Dewan, tadi dia bohong

Tuan Pengerusi: Perkataan 'bohong' tidak boleh digunakan.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Yang Berhormat bagi Kota Melaka jangan mendakwa pembohongan dan sebagainya*[Disampuk]*

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Kota Melaka, cukup Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: ...cuma jawapan saya belum selesai.....

Tuan Pengerusi: Dia tidak beri jalan Yang Berhormat ya.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: beri saya peluang untuk menghabiskan ayat yang hendak saya sampaikan.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Bercakap tanpa pembesar suara]* kita bincang semalam tetapi dia tidak ada cakap

Tuan Pengerusi: Dia tidak beri jalan Yang Berhormat. Saya tidak boleh buat apa.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Pengerusi, ...

Tuan Kerk Kim Hock: ...bila dia sentuh gaji saya tidak boleh minta jalan. Dia ada sembunyi satu perkara hari ini. Jawapan....

Tuan Pengerusi: Cukuplah, cukuplah.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Pengerusi, saya faham bahawa ramai ahli yang tidak puas hati tentang keadaan-keadaan di bawah seperti Yang Berhormat bagi Parit Buntar yang menyatakan, situasi seperti yang beliau gambarkan di sini. Semua ini adalah berkaitan dengan kewibawaan masing-masing untuk menentukan keberkesanan khidmat masing-masing di perenggan hubungan rakyat dan wakilnya.

Sekiranya kes yang berkaitan dengan pasport tersebut dapat dikemukakan kepada Imigresen dan diulas dengan bukti-bukti yang tertentu, saya percaya hal ini tidak akan berlaku. Pandangan saya ini pernah juga berlaku dalam satu kes di Sarawak dahulu di mana pihak berkenaan menghantar sepucuk surat aduan kepada Ketua Pengarah Imigresen dan perkara itu telah pun diperbaiki dan kedua-dua pihak telah puas hati. Barangkali Yang Berhormat bagi Parit Buntar boleh menyusul perkara ini sedemikian.

Mengenai tentang layanan di sekolah yang tidak menerima lawatan Ahli Yang Berhormat dan sebagainya. Sesungguhnya kementerian, setahu saya tidak ada membuat apa-apa arahan menghalang lawatan-lawatan tersebut tinggal lagi terserah kepada penganjur dan pegawai-pegawai sekolah tersebut yang menentukan siapa boleh melawat dan apakah program yang hendak dilakukan.

Saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Gelang Patah di atas pandangan beliau bahawa dalam dunia katanya tidak ada semua yang sempurna dan beliau menyebut kembali instansi dan kaedah-kaedah yang senang dan mudah dilihat.

Tuan Zawawi bin Haji Ahmad: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat bagi Padang Terap bangun Yang Berhormat.

Tuan Zawawi bin Haji Ahmad: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Apa yang telah disentuh oleh Yang Berhormat tentang siapa yang boleh masuk ke sekolah, siapa yang tidak boleh masuk ke sekolah. Saya alami sendiri perkara ini. Saya telah pergi ke sebuah sekolah yang saya nampak keadaan library nya teruk. Jadi, saya telah membelikan ensiklopedia untuk menyerahkan kepada sekolah ini tetapi sebaik sahaja saya keluar daripada sekolah itu, datang telefon daripada Pejabat Pendidikan Daerah memarahi pengetua ini kerana menerima orang politik. Sedangkan dua hari sebelum daripada itu UMNO Bahagian Padang Terap buat mesyuarat di sekolah. Adakah ini tidak merupakan satu diskriminasi? Minta penjelasan.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Pengerusi, sekiranya Ahli Parlimen Barisan Nasional hendak memasuki sesuatu institusi yang di bawah Kelantan atau Terengganu saya kira tidak berbeza antara perkara yang disebut tadi.

Jadi, hal inilah yang saya sebut sebenarnya. Hanya masa dan zaman yang akan menentukan di mana titik pertemuan kita dan ke arah manakah wujudnya nanti kematangan dalam menentukan hak-hak dan faedah bagi rakyat.

Tuan Pengerusi, ...

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi: Setiu bangun.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Pengerusi, hanya satu perkara lagi iaitu tentang Kota Melaka yang menyebut mengenai binaan jalan yang didiskriminasikan dan telah dianaktirikan oleh pihak-pihak tertentu.

Sekiranya Yang Berhormat boleh mengemukakan secara jelas kepada kerajaan dan saya ingin melihat pandangan itu sampai, jalan tersebut dan siapa yang membinanya, bagaimana layanan tersebut sehinggakan separuh bahagian atau sebahagian daripada jalan tersebut tidak dibina, mungkin kita boleh mengemukakan kepada pihak berkuasa di negeri agar melihat perkara itu dari dekat.

Saya mohon mencadangkan supaya pindaan ini tidak diterima sekarang.

Tuan Pengerusi : Yang Berhormat sudah habiskah. Sudah habis?

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah ialah pindaan yang dicadangkan dalam kertas pindaan hendaklah dipersetujukan.

Pindaan dikemuka bagi diputuskan, dan tidak disetujui.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Tuan Pengerusi : Dalam jawatankuasa tidak ada jawapannya.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Tuan Pengerusi: Tidak ada masa kita gulung ya. Dalam jawatankuasa tidak ada. Boleh saya kemukakan sekali lagi ya.

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah ialah pindaan yang dicadangkan dalam kertas pindaan hendaklah dipersetujukan.

Pindaan dikemuka bagi diputuskan, dan tidak disetujui.

Fasal 2 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Tuan Kerk Kim Hock: Pindaan seksyen 4.

Tuan Pengerusi: Ya, kita pergi Fasal 3 dulu. Mana satu?

Tuan Kerk Kim Hock: Iaitu seksyen 4 Akta Ibu.

Tuan Pengerusi: Kita masuk Fasal 3 sahaja. Belum lagi masuk 4.

Tuan Kerk Kim Hock: Itu belum, okay.

Fasal 3 – Pindaan

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim]: Tuan Pengerusi, pindaan yang dikemukakan di sini adalah topographical dalam angka yang berkenaan dan frasa 11,572 dalam Fasal 4A rang undang-undang diganti dengan frasa 11,752.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan sebagaimana yang tertera di dalam kertas pindaan yang diedarkan sekarang ini terbuka untuk dibahas. Ya, Kota Melaka.

3.03 ptg.

Tuan Kerk Kim Hock [Kota Melaka]: Tuan Pengerusi, memandangkan ini adalah satu pindaan teknikal, saya boleh menyokong tetapi saya ingin mengambil peluang ini untuk menyentuh sedikit apa yang saya ucap semalam iaitu berkenaan dengan status Timbalan Yang Di-Pertua di mana saya kata dari segi protokol Timbalan Yang di-Pertua adalah setaraf dengan Menteri. Jadi saya juga berharap bukan sahaja dari protokol mereka harus dipandang setaraf tetapi dari segi saraan juga.

Saya ingin merujuk kepada seksyen 5 Akta Ahli Parlimen (Saraan) yang telah memberikan kuasa pentadbiran untuk pindaan dibuat untuk memberikan kemudahan-kemudahan kepada Timbalan Yang di-Pertua seperti telah dibuat oleh Kabinet untuk menaikkan imbuhan untuk anggota sendiri. Tetapi kuasa yang boleh digunakan oleh Kabinet seperti telah dijelaskan oleh Datuk Menteri tadi ialah di bawah Seksyen 6, subseksyen (5). Tetapi saya ingin mengingatkan Dewan ini bahawa kedua-dua kuasa di bawah seksyen ini iaitu di seksyen 5 dan seksyen 6 subseksyen (5) – ini merupakan kuasa pentadbiran dan ini kalau boleh saya membawa balik iaitu bahawa ini semua cuma memberikan kuasa pentadbiran untuk mengadakan kemudahan seperti elaun mesyuarat, sewa hotel, elaun pinjaman kenderaan dan lain-lain. Tetapi kalau bagi pencen, ganjaran dan sebagainya iaitu termaktub dalam Jadual yang saya berpendapat tidak boleh dipersetujui atau dibuat tanpa meminda akta.

Kalau justifikasi ialah bahawa adanya provisi 19A di mana Yang di-Pertuan Agong boleh membuat perintah meminda maka satu arahan hendaklah dibuat di Parlimen atau digazet. Itulah sebab Tuan Pengerusi pagi ini saya begitu marah oleh kerana saya tidak nampak ada ke arah sedemikian atau di mana gazet yang mengatakan bahawa satu keputusan telah dibuat oleh Kabinet untuk meminda perhitungan ganjaran di mana tempoh had maksimum telah dihapuskan. Saya memang dedahkan perkara ini satu tahun lalu dan tiada orang bagi jawapan dan hari ini ada orang sudah bagi jawapan tetapi tidak memberikan justifikasi yang betul.

Oleh kerana saya tengok tegas seksyen 6 subseksyen (5) merupakan kuasa pentadbiran yang tidak boleh digunakan sebagai justifikasi untuk meminda Jadual Satu. Dan Tun sangat pandai faham bahasa Mandarin - orang Cina kata [*Bercakap dalam bahasa Mandarin*] yang bermakna because of your behavior or morality atau apa. Saya tidak ingin sebutkan apa sebenarnya percakapan di antara Menteri dengan saya tetapi saya rasa dia tidak adil hari ini apabila dia cuma sebut sebahagian apa saya cerita. Dia saya tidak mahu sebut, saya hormat tetapi saya kata di sini saya begitu kecewa oleh kerana apa yang saya timbulkan saya tahu bukan sangkaan. Saya tidak mahu tuduh sesiapa berbohong di sini tetapi kalau kita betul-betul hormat Parlimen, kita betul hormat apa yang kita cakap walaupun secara peribadi, secara rasmi jangan kita main politik dalam Dewan ini. Itu sahaja Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ya, Tambun.

3.07 ptg.

Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah [Tambun]: Tuan Pengerusi saya menyokong pindaan yang telah dicadangkan oleh Yang Berhormat Menteri. Ini selaras dengan Fasal 55 (3) Peraturan Mesyuarat di mana pindaan boleh dibuat ke atas mana-mana fasal sekiranya perlu yang tidak lari dengan maksud asalnya. Dan pindaan ini dibuat atas alasan terdapat typing error, dengan izin, dan perlu diperbetulkan dan saya menyokong cadangan pindaan tersebut.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa pindaan yang dicadangkan dalam kertas pindaan hendaklah dipersetujukan.

Pindaan dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Fasal 3 sebagaimana dipinda diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Fasal 4 hingga 5 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Majlis mesyuarat bersidang semula.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan mesyuarat*]

Rang Undang-undang dilaporkan dengan ada pindaan: dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG KANUN KESEKSAAN (PINDAAN) 2001**Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga****3.08 ptg.**

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan supaya rang undang-undang pindaan kepada Kanun Keseksaan 2001 dipertimbangkan dan diluluskan oleh Dewan yang mulia ini.

Berikutan dengan keputusan kerajaan supaya digubal satu undang-undang yang khusus memperkatakan pemeliharaan, perlindungan, pemulihan dan kebajikan keseluruhannya seseorang kanak-kanak maka Rang Undang-undang Kanak-kanak 2000 yang merupakan gabungan Akta Mahkamah Juvana 1947, Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973, dan Akta Perlindungan Kanak-kanak 1991 serta yang pada asasnya masih mengekalkan isi peruntukan ketiga-tiga akta itu telah dibentangkan di Parlimen ini. Rang Undang-undang Kanak-kanak 2000 yang telah diluluskan oleh kedua-dua Majlis Parlimen diwartakan sebagai Akta Kanak-kanak 2001 yakni Akta

611 pada 1 Mac 2001. Ketiga-tiga Akta Mahkamah Juvana 1947, Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973, dan Akta Perlindungan Kanak-kanak 1991 akan dimansuhkan apabila Akta Kanak-kanak 2001 dikuatkuasakan.

Penggabungan Akta Mahkamah Juvana 1947, Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973, dan Akta Perlindungan Kanak-kanak 1991 dalam Akta Kanak-kanak 2001 juga bertujuan untuk menyelaraskan apa-apa pertindihan yang terdapat dalam ketiga-tiga akta itu khususnya bagi mengelakkan berulang masalah penguatkuasaan. Dalam pada itu tindakan susulan masih perlu diambil untuk memastikan bahawa beberapa kesalahan yang diperuntukkan dalam Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973 tidak akan terhapus begitu sahaja dengan pemansuhan sepenuhnya akta tersebut. Oleh yang demikian, dicadangkan supaya Kanun Keseksaan dipinda untuk memasukkan ke dalamnya kesalahan-kesalahan tertentu berhubung dengan pelacuran dan aktiviti lucah.

Permulaan kuat kuasa Akta Kanak-kanak 2001 perlulah ditangguhkan buat sementara waktu sehingga Akta Kanak-kanak 2001 dan cadangan pindaan kepada Kanun Keseksaan ini kedua-duanya dapat dikuatkuasakan serentak. Ini bertujuan untuk mengelakkan wujud perbuatan yang sepatutnya menjadi suatu kesalahan tetapi tidak menjadi kesalahan semata-mata kerana pindaan berbangkit ekoran daripada pemansuhan Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973.

Tuan Yang di-Pertua, pindaan yang dicadangkan kepada Kanun Keseksaan ini sekali gus akan memperluas ruang lingkup kesalahan-kesalahan yang kini terkandung dalam Kanun Keseksaan dan akan terpakai bagi wanita dan lelaki kedua-duanya. Kesempatan diambil untuk menambah hukuman yang sedia ada kepada suatu hukuman yang setimpal dengan kesalahan yang dilakukan memandangkan kegiatan pelacuran dan aktiviti lucah semakin menjadi-jadi. Penambahan ini juga secara tidak langsung menyahut seruan perbagai pihak agar khususnya pertubuhan bukan kerajaan wanita tidak menganggap hukuman yang sedia ada mencerminkan keadaan yang sambil lewa.

Pindaan kepada Seksyen 372. Pindaan kepada seksyen tersebut dalam Kanun Keseksaan memperuntukkan kesalahan pelacuran dan aktiviti lucah dalam ruang lingkup yang sangat terhad berbanding kesalahan yang diperkatakan dalam seksyen 16 Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973. Dengan yang demikian dicadangkan agar kesalahan yang diperuntukkan dalam seksyen 372 kanun digantikan dengan kesalahan yang diperihalkan dalam subseksyen (1) seksyen 372

yang baru. Peruntukan yang dicadangkan ini tidak terhad hanya kepada pelacuran atau aktiviti lucah kaum wanita tetapi merangkumi juga pelacuran oleh kaum lelaki.

Pindaan yang dicadangkan akan memperlihatkan pertambahan hukuman supaya setimpal dengan kesalahan yang dilakukan memandangkan hukuman yang ada sekarang jauh tidak mencukupi. Hukuman pemenjaraan dicadangkan supaya ditambah kepada 15 tahun berbanding 10 tahun yang diperuntukkan dalam seksyen 372 Kanun Keseksaan yang sedia ada dan 5 tahun dalam Seksyen 16 Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973. Hukuman tersebut dicadangkan supaya dijadikan mandatori.

Anggapan yang terkandung dalam subseksyen (2) yang dicadangkan ialah suatu pernyataan semula seksyen 17 Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973 manakala subseksyen (3) yang dicadangkan mentakrifkan istilah pelacuran. Takrif ini mempunyai pengertian yang sama dengan takrif pelacuran yang terdapat dalam Akta Kanak-kanak 2001.

Subseksyen baru 372A, orang yang hidup atas pelacuran atau memperdagangkan pelacuran, melakukan suatu kesalahan di bawah seksyen 19, Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973. Kesalahan sedemikian dicadangkan supaya dimasukkan ke dalam Kanun Keseksaan melalui seksyen baru 372A yang dicadangkan. Hukuman sebat juga dicadangkan supaya menjadi mandatori.

Tuan Yang di-Pertua, subseksyen baru 372B, seksyen 22, Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973 menjadikannya satu kesalahan bagi mana-mana orang mencari pelanggan bagi maksud pelacuran tidak kira sama ada kegiatan itu dilakukan di tempat awam atau persendirian. Kesalahan ini juga dicadangkan supaya dimasukkan ke dalam Kanun melalui subseksyen baru 372B dengan hukuman pemenjaraan dicadangkan ditambah kepada satu tahun berbanding enam bulan yang diperuntukkan dalam seksyen 22, Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973.

Kesalahan menguruskan atau membantu menguruskan rumah pelacuran di bawah seksyen 21, Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973 juga dicadangkan supaya dimasukkan ke dalam Kanun melalui penggantian seksyen 373 rang undang-undang.

Seksyen 373 yang baru turut memperlihatkan pertambahan hukuman pemenjaraan yang boleh dikenakan iaitu kepada 15 tahun berbanding 10 tahun yang diperuntukkan dalam seksyen 21, Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973.

Kesalahan dalam seksyen 373 yang sedia ada telah dimasukkan ke dalam perenggan 372 (1)(a) yang dicadangkan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli-ahli Yang Berhormat, seksyen 373A dicadangkan supaya dipotong memandangkan kesalahan-kesalahan yang terkandung dalam seksyen ini telah diperuntukkan dalam perenggan 372 seperti yang dicadangkan.

Akhirnya, suatu kesalahan baru dikemukakan untuk dijadikan undang-undang negara iaitu jenayah *incest* yang ditakrif sebagai perbuatan jenayah melibatkan hubungan seksual yang melibatkan *consanguinity* atau *affinity* yang dilarang. Huraian adalah seperti yang terkandung dalam rang undang-undang tersebut dan apa yang telah diputuskan untuk dicadang ialah supaya denda tidak terlibat tetapi penjara dan sebatan adalah dijadikan sebagai asas hukuman sekiranya terbukti perbuatan jenayah yang dikutuk itu.

Memandangkan bahawa sumbang mahram menjadikan sebahagian daripada jenayah yang meluas pada masa ini, kerajaan telah bertindak agar ianya dikenakan peruntukannya sebaik sahaja peruntukan yang ada di perenggan seksyen 375 dalam Kanun Keseksaan. Mohon dicadangkan.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Datuk M. Kayveas]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, saya minta yang lain menyokong, ya.

Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan [Bukit Gantang]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Kanun Keseksaan dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas.

Saya minta supaya tiap-tiap ahli berucap selama 20 minit, oleh kerana kita kesuntukan masa ya. Sepang.

3.21 ptg.

Puan Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin [Sepang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana saya juga ingin turut mengambil peluang dalam perbahasan pada hari ini yang melibatkan pindaan Akta Kanun Keseksaan 2001.

Tuan Yang di-Pertua, pindaan Akta Kanun Keseksaan ini merupakan satu tindakan yang tepat pada masanya dilaksanakan oleh pihak kerajaan. Memang tidak boleh disangkal lagi, Tuan Yang di-Pertua, inilah kerajaan yang tepat dipilih oleh

rakyat kerana senantiasa berusaha meningkatkan kesejahteraan hidup rakyat dan senantiasa berusaha untuk menghindari gejala maksiat peringkat demi peringkat.

Diharapkan dengan pindaan Akta ini dapat mengawal dan menangani gejala sosial yang berkaitan dengan perdagangan seks, keganasan seksual dan kelucahan yang semakin meruncing dalam masyarakat kita hari ini. Kegiatan pelacuran, bohsia, sumbang mahram atau penyalahgunaan seks harus diberi perhatian serius oleh pihak kerajaan dan dipandang berat oleh setiap individu.

Sebagai wakil rakyat dari negeri Selangor, Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengucapkan tahniah kepada Jabatan Agama Islam Selangor yang telah pun mentauliahkan baru-baru ini semua nazir dan imam masjid dan surau di seluruh negeri Selangor sebagai penguat kuasa agama. Mereka ini mempunyai kuasa mengikut Enakmen Jenayah Syariah Negeri Selangor untuk bertindak ke atas mana-mana kesalahan jenayah syariah.

Tuan Yang di-Pertua, budaya haram dan merosakkan ini jika tidak kita tangani segera akan memberi imej yang buruk kepada negara. Penyakit sosial sebenarnya boleh menyebabkan masalah kesihatan serta keruntuhan keluarga dan masyarakat serta menghalang usaha membentuk generasi yang maju inteleknya dan peradaban sahsiahnya. Saya berharap pindaan akta ini akan menjadi ikhtiar kerajaan untuk mengawal kegiatan pelacuran.

Tuan Yang di-Pertua, Kanun Keseksaan yang disebut "Kanun" dalam akta ini dipinda dengan menggantikan seksyen yang berikut iaitu "*Exploiting any person for purposes of prostitution*", dengan izin. Seksyen ini wajar dimasukkan kerana ia memberi gambaran mengenai kegiatan pengeksploitasian yang melibatkan kegiatan pelacuran. Saya bersetuju setiap pesalah yang terlibat dikenakan hukuman penjara selama 15 tahun, disebat dan didenda kerana kita tidak mahu mereka yang tidak bersalah menjadi mangsa ketamakan material individu yang tidak bertanggungjawab.

Saya difahamkan bahawa Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu telah mengeluarkan laporan pada tahun yang lalu bahawa eksploitasi seks di kalangan kanak-kanak meningkat mendadak di seluruh Asia. Krisis ekonomi yang melanda kebanyakan negara Asia menyebabkan kanak-kanak terpinggir dan kanak-kanak ini pula digunakan dengan tujuan pengeksploitasian seks

Yang menyedihkan, Tuan Yang di-Pertua, ramai di kalangan para pelancong asing yang mencabul kanak-kanak ini pula bebas dari pendakwaan walaupun mereka berjaya dikesan oleh pihak berkuasa ini kerana berlakunya gejala rasuah di

kalangan pihak yang terbabit dan ketidaktegasan sistem perundangan di negara yang terbabit.

Kita perlu membela golongan yang dieksploitasi ini kerana terdapat kes di mana mereka ini tertipu dan terpedaya. Pihak media, kadangkala melaporkan tentang gadis-gadis yang menjadi mangsa penipuan teman lelaki, suami atau bapa sendiri untuk tujuan keuntungan. Isteri atau anak perempuan atau teman wanita dipaksa menggadaikan tubuh kepada lelaki lain untuk mendapatkan wang. Malah beberapa tahun yang lalu, pihak Jabatan Agama Islam Wilayah Persekutuan menyatakan ada beberapa sindiket yang menjadikan para pelajar di institut pengajian tinggi di selatan Lembah Kelang sebagai pelacur kelas atasan yang bergerak secara sulit.

Mereka ini menerima pendapatan yang lumayan sekitar RM500 sehingga RM1,000 sehari. Selain itu terdapat juga kes yang memalukan di mana ada pihak berkuasa yang cuba membanteras maksiat ini meminta pula rasuah berbentuk perkhidmatan menawarkan seks kepada mereka supaya pesalah dapat dilepaskan. Jelasnya, keadaan ini perlu dibendung dengan pindaan akta yang lebih mantap.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga turut menyokong seksyen baru 372A dan 372B serta pindaan seksyen 373. Seksyen ini memberi keterangan tentang kesalahan hidup dalam kegiatan pelacuran dan seksyen 373 yang memberi keterangan tentang usaha membanteras rumah-rumah pelacuran. Sememangnya kegiatan pelacuran ini perlu dikawal kerana ia memberi kesan negatif kepada imej negara, malah membawa masalah kesihatan dan keruntuhan masyarakat.

Sebagai sebuah negara yang menerap nilai-nilai keislaman dan nilai-nilai murni berteraskan acuan kita sendiri, maka kegiatan pelacuran patut disingkir di bumi Malaysia ini. Kita tidak mahu Malaysia dilabelkan sebagai sebuah negara yang memperdagangkan seks seperti mana negara jiran kita di sebelah utara yang telah sinonim dengan kegiatan haram tersebut.

Sebenarnya saya bimbang dengan laporan yang dikeluarkan oleh Pertubuhan Buruh Antarabangsa (ILO) yang mendakwa dalam laporannya setebal 300 muka surat yang mengatakan kira-kira 147,000 pelancong terbabit dalam industri seks di Malaysia. Jika dakwaan ini dibuat oleh ILO ini sah, maka kita tidak boleh memandang enteng tentang penyakit ini. Saya dapati bahawa kegiatan pelacuran ini banyak disumbangkan oleh pelacur asing selain daripada pelacur tempatan.

Ada beberapa sindiket antarabangsa yang membawa pelancong ini dan ada juga pelancong yang menyalahgunakan pas lawatan mereka. Pengarah Tenaga wanita yang menjalankan Program Pemulihan Pekerja Seks menyatakan para pelacur ini terdiri daripada warga asing seperti dari Rusia, Ukraine dan China. Para pelacur yang berkulit putih, berwajah menarik dan bertubuh menawan ini menarik para pelanggan mereka. Pada tahun 1999, seramai 294 warga asing telah ditahan termasuk 165 orang wanita Thai, 85 Indonesia dan 19 orang warga China.

Saya berharap pihak berkuasa dapat memantau dan menyekat para pelancong asing selain tempatan daripada bermaharajalela memperdagangkan tubuh mereka dan mencemarkan iklim susila negara kita. Kawasan-kawasan yang sinonim dengan aktiviti tersebut seperti Bukit Bintang, Lorong Haji Taib, lorong belakang Kowloon juga harus dipantau. Begitu juga dengan pihak pengusaha hotel atau rumah-rumah tumpangan, mereka mesti bertanggungjawab dan bekerjasama membanteras kegiatan terkeji ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya berpendapat bahawa hotel-hotel atau premis-premis yang didapati digunakan sebagai tempat maksiat atau pelacuran dibatalkan sahaja terus perniagaan mereka dan pemiliknya dihadapkan ke mahkamah kerana bersubahat. Saya juga ingin mengesyorkan kalau boleh, semua tempat-tempat yang gelap dan berpotensi untuk dijadikan tempat-tempat berlakunya maksiat, dipasangkan dengan lampu-lampu yang terang untuk menghindari mereka daripada melakukan perbuatan terkutuk ini.

Tuan Yang di-Pertua, apabila kegiatan pelacuran dan rumah pelacuran ini tidak dikawal, ia akan mengakibatkan tersebarinya penyakit kelamin seperti sifilis, AIDS dan seumpamanya. Keadaan yang buruk ini bukan sahaja mengancam mereka yang terlibat, malah boleh membunuh golongan yang tidak berdosa. Misalnya, terdapat kes seorang wanita di Pendang, Kedah yang menerima darah yang mengandungi kuman HIV, penderma darah tersebut pernah melanggangi pelacur dari Thailand.

Walaupun terdapat prosedur atau kaedah untuk mengelakkan AIDS seperti penggunaan kondom, namun ia bukanlah satu cara yang terbaik dan berkesan. Apa yang penting, kita perlu mendidik insan supaya dapat mengawal diri dengan pegangan jati diri yang teguh dan penghayatan agama yang jitu.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga turut menyokong Fasal 6....

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Ya, ada....

Puan Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: ...yang bertujuan untuk memasukkan seksyen....

Tuan Yang di-Pertua: Tebrau bangun Yang Berhormat.

Puan Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: ...baru 376A dan 376B ke dalam Kanun..... Sebentar ya YB. bagi mewujudkan kesalahan sumbang mahram. Sumbang mahram yang dahulunya begitu asing dalam masyarakat Melayu kini menjadi racun yang perlukan penawar segera. Ya, Yang Berhormat saya tidak ada masa. So, kalau saya sempat habis, nanti saya bagi.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat sila hadap ke sini ya. Jangan pandang ke sana.

Puan Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Saya mahu teruskan dahulu YB ya sebab kita tidak ada masa YB. Tuan Yang di-Pertua, berkaitan dengan sumbang mahram tadi, kejadian sumbang mahram memperlihatkan 8% kejadian rogol membabitkan bapa kandung dan 5% membabitkan bapa tiri. Keadaan ini mungkin disebabkan lemahnya sikap daya kepimpinan suami dan isteri sebagai ketua rumah tangga. Isteri berkemungkinan terlalu sibuk mengejar habuan material akibat desakan hidup sehingga mengabaikan layanan terhadap suami. Manakala suami kurang nilai ketakwaan dan kepimpinan sehingga memperkosakan anak sendiri bagi membalas dendam.

Memang tidak dinafikan wanita menyumbang 46% tenaga kerja di Malaysia, namun sebagai suami dan isteri seharusnya ada sikap toleransi dan saling memahami. Semua masalah yang disebut, Tuan Yang di-Pertua, adalah kerana kurangnya pendidikan dan penghayatan terhadap agama dan nilai-nilai moral. Golongan yang tidak berpendidikan dan gagal menghayati ajaran agama gagal mengawal sifat-sifat keji dalam diri. Mereka senang sekali terpengaruh dengan pelbagai bentuk hiburan yang berunsurkan seks. Dalam hal ini, ibu bapa sepatutnya menanamkan sifat kebal dan menjadikan iman sebagai penangkis segala kemungkaran. Jadilah seperti ikan di laut yang tidak masin walaupun berada di lautan garam.

Tuan Yang di-Pertua, kes-kes sumbang mahram dan kes-kes rogol yang lain mendatangkan kesan buruk kepada mangsa dan keluarga mangsa. Ann Wilbert Berges dan Linda Light Holmstrom dalam bukunya "*Rape Crisis and Recovery*", dengan izin, menyatakan mangsa rogol kelihatan terkejut, bingung dan ketakutan

iaitu fobia. Mereka seolah-olah tidak percaya dengan kejadian yang berlaku di atas diri mereka. Selain itu golongan ini merasa malu, tidak selesa dan memencilkan diri. Juru cakap sebuah badan bukan kerajaan yang menawarkan khidmat kaunseling kepada mangsa rogol menyatakan mangsa rogol sering menyalahkan diri mereka sendiri setelah kejadian tersebut berlaku.

Mereka kurang bermotivasi untuk menjalankan tanggungjawab seperti biasa. Keadaan ini tentunya menggelapkan masa depan mereka. Keadaan ini turut mencetuskan masalah moral yang lebih serius dalam masyarakat. Menurut laporan Human Aids Organization dalam tempoh lapan bulan pertama 1998, didapati bahawa 28 daripada 115 kes rogol yang dilaporkan adalah kes sumbang mahram. Keadaan ini menunjukkan kepincangan dalam institusi kekeluargaan dalam masyarakat kita. Anak-anak tentu merasa tidak selamat apabila bapa kandung atau saudara lelaki bertindak memperkosa mereka. Keadaan ini membuatkan anak-anak gadis lari dari rumah, menghisap dadah, melepak, membuang bayi dan sebagainya.

Mereka merasakan rumah bukan lagi satu tempat yang selamat, malah menakutkan. Kesannya mereka tidak lagi mempunyai perasaan hormat kepada orang yang lebih tua atau saudara mereka sendiri. Saya khuatir dan bimbang dengan kepincangan sosial yang berlaku dalam masyarakat kita. Kejadian sumbang mahram merupakan satu jenayah berat yang tidak sepatutnya berlaku dalam sebuah masyarakat yang bertamadun. Kehidupan kita bukan sahaja bermatlamat untuk memburu kemewahan material malah mahu mencipta masyarakat harmoni yang brtunjangkan keimanan dan nilai-nilai murni. Gejala sumbang mahram ini akan membawa imej dan mala petaka buruk dalam proses membina peradaban yang mantap dan seimbang.

Saya berharap Tuan Yang di-Pertua, agar undang-undang yang lebih tegas dikenakan selain daripada hukuman 6 tahun ataupun tidak lebih daripada 20 tahun, kerana hukuman ini tidak setimpal dengan kesengsaraan yang dihadapi sepanjang hayat oleh mangsa yang dirogol. Saya ingin mencadangkan sekiranya boleh agar kerajaan memperketatkan hukuman ke atas kes-kes sumbang mahram khasnya dan kes-kes rogol yang lain seperti mana yang dibuat oleh negara di Timur Tengah, Amnesty International yang melaporkan bahawa 37 negara telah melaksanakan hukuman bunuh atas pelbagai kesalahan jenayah, misalnya Cina, Afghanistan, Bahamas, Cuba, Mesir, Iran, Iraq, Rusia, Pakistan dan sebagainya. Elok sahaja

kalau dikenakan hukuman bunuh atau rejam seperti mana yang dibuat oleh negara-negara yang saya sebutkan tadi.

Tuan Yang di-Pertua, bagi menangani ke sumbang mahram ini, kerjasama daripada semua pihak amat diperlukan. Setiap individu terutama ibu seharusnya lebih prihatin dan peka macam mana yang dipraktikkan oleh masyarakat Melayu pada zaman dahulu bagi memastikan budaya murni terpelihara. Tuan yang menyewakan rumah pula misalnya perlu memastikan penyewa yang tinggal di dalam rumahnya itu terdiri daripada golongan yang tidak haram dari segi pergaulan sosialnya dan memastikan mereka hidup secara normal dan tidak melakukan perbuatan yang sumbang ini.

Kerjasama daripada JKK kampung juga perlu bagi memantau atau membuat satu unit khas yang dapat menerima pelbagai masalah atau aduan yang berkaitan dengan masalah sosial ini. Ahli JKK ini perlu lebih prihatin dan mendekati setiap masalah penduduk kampung. Begitu juga dengan imam-imam atau jawatankuasa masjid perlu mengadakan program-program berdakwah dari rumah ke rumah dan menggalakkan penduduknya menyertai program-program yang berfaedah seperti ceramah agama, bergotong-royong agar lebih mengenali penduduknya. Tanggungjawab Rukun Tetangga atau pengawal keselamatan perlu diperluaskan kepada mencari maklumat dan melakukan rondaan di sekitar kawasan perumahan bagi menangani masalah ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya ada beberapa cadangan untuk menangani masalah ini. Tuan Yang di-Pertua, bimbingan seks kepada remaja ataupun kanak-kanak perlu didedahkan. Golongan ini perlu mempunyai pengetahuan asas tentang seks supaya mereka sedar tentang kepentingan memelihara kehormatan diri dan berhati-hati dengan tindakan lelaki. Walau bagaimanapun, pendidikan seks perlu diselitkan dalam mata pelajaran yang relevan seperti agama, moral ataupun sains. Pelaksanaan pendidikan seks perlu mendapat bimbingan ulama, pakar psikologi agar sistemnya lebih tersusun dan lebih berkesan.

Saya juga difahamkan Tuan Yang di-Pertua, Singapura dan Indonesia telah memasukkan Pendidikan Seks sebagai sukatan pelajaran yang diwajibkan. Ibu bapa juga sepatutnya membimbing anak-anak tentang pengetahuan asas seks supaya mereka tidak merasa asing. Saya juga ingin menyeru kepada pemuda yang mampu dari segi material, fizikal dan batin supaya cepat-cepatlah kahwin. Ini merupakan satu cara untuk mengatasi masalah pergaulan bebas seperti zina daripada terus

berleluasa. Dalam agama Islam golongan yang tidak mampu mengawal desakan seks yang melampau diwajibkan berkahwin bagi menangani masalah ini.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ada yang berdiri, Yang Berhormat bagi Tebrau berdiri, Yang Berhormat.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Rasulullah bersabda, "Wahai pemuda.....

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak beri Yang Berhormat..

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin:..... barang siapa antara kamu telah mampu berkahwin maka kahwinlah kerana perkahwinan itu menutup pandangan dan menjaga kehormatan". Tuan Yang di-Pertua, apa yang perlu ditekankan bagi mengawal dan mengatasi masalah ini ialah penerapan dan pemahaman yang kukuh terhadap agama. Pendidikan agama dan moral perlu diberikan kepada anak-anak. Sebenarnya didikan agama sahaja tidak mencukupi tanpa dipraktikkan dan ditelusi intipati ajarannya. Ibu bapa sebagai modul keluarga harus menterjemahkan inti agama dalam setiap sahsiah. Bersembahyang dan berdoa harus dijadikan akar tunjang bagi mencegah kemungkaran.

Tuan Yang di-Pertua, sebagai pemimpin yang dipilih oleh rakyat yang beragama Islam di dalam Dewan yang mulia ini khasnya dan yang lain amnya kita sebenarnya semua bertanggungjawab, kerja-kerja amal makruf dan nahi mungkar ini, iaitu menyeru kepada kebaikan dan mencegah keburukan, sama ada kita daripada parti pemerintah ataupun daripada parti pembangkang, ianya bukanlah alasan untuk kita melepaskan diri kerana setiap pemimpin itu akan disoal di atas kepimpinannya dan orang yang dipimpinnya akan bertemu dengan Allah S.W.T.

Oleh itu dalam menangani masalah sosial ini tiada siapa pun di dalam Dewan yang mulia ini boleh dikecualikan dalam bekerjasama untuk bersama-sama mengambil usaha untuk membanteraskan gejala yang sedang melanda masyarakat dewasa ini. Jika setiap pemimpin dapat mengawal rakyat dan pengikut daripada kawasan masing-masing insya-Allah kerjasama yang menyeluruh dan bersepadu ini akan mendatangkan kesan yang lebih positif.

Kita boleh berbeza pendapat dalam banyak perkara tetapi apabila ianya bersangkutan dengan isu kepentingan awam, maka marilah kita bersatu

menggemblengkan tenaga untuk mengatasinya bersama. Ya, Yang Berhormat bagi Tebrau.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Ya, terima kasih kerana mengizinkan akhirnya. Itu yang saya sayang perempuan itu, akhirnya dia setuju juga. Ini cerita dia hendak mengatasi masalah pelacur, kanak-kanak dan sebagainya. Jadi, dia cadangkan kalau elok ini kahwinlah cepat satu, tidak apalah kahwin lebih. Saya hendak tanya Yang Berhormat setuju tidak? Memang saya pun setuju hendak mengelakkan dari pelacuran ini, suami ini jangan dilarang kahwin dua, tiga, empat, sign sahaja. Agaknya Yang Berhormat, bolehkah suami-suami kahwin dua, tiga, tidak ada masalah. Selalu untuk mengelakkan, kasihan tengok orang perempuan itu, kita ambil dia jangan dia jadi apa-apa. Ini Yang Berhormat setuju, bermakna tidak ada halanganlah.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Terima kasih Yang Berhormat bagi Tebrau. Sudah lari daripada topik. Walau bagaimanapun, Yang Berhormat, kita serahkan kepada isteri-isteri yang terlibat kerana agama sendiri mengizinkan. Tetapi kalau Yang Berhormat bertanya kepada diri saya, saya rasa saya hati terbuka, saya serahkan kepada suami saya. Kalau saya sudah menjalankan kerja dengan baik sebagai seorang isteri, sebagai seorang ibu, kalau dia hendak kahwin lagi satu, saya pun juga ingin menjadi seorang isteri misali ya. Jadi,

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat, masa sudah tidak cukup Yang Berhormat. Masa sudah cukup.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, maka dengan itu saya rasa saya sudah menyelesaikan masalah Yang Berhormat bagi Tebrau. Jadi, Yang Berhormat bagi Tebrau boleh balik bertanya isterilah. Mungkin isteri Yang Berhormat pun setuju.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Oi! Nanti mengamuk..

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Dengan kata-kata itu saya mohon menyokong pindaan Akta Kanun Keseksaan (Pindaan) 2001. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam.

3.41 ptg.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya mengalu-alukan pindaan Akta Kanun Keseksaan ini, saya ingin tujukan kepada seksyen 376 di mana kesalahan *incest* diasingkan daripada kesalahan rogol. Ini memang ada perbezaan kerana *incest* ini dilakukan di dalam keluarga dan mangsa yang di dalam kes *incest* bukan sahaja tubuh badannya dicerooh tetapi kehormatan dan juga kepercayaannya kepada orang-orang yang sepatutnya melindungi beliau telah mencabul kehormatannya. Saya hendak mendapat data yang ada dari tahun 1997 sampai tahun 2000 pihak polis telah menerima sebanyak 698 kes *incest* dan jumlah kes yang sebenarnya mestilah lebih daripada angka ini kerana banyak atau ramai mangsa tidak melaporkan kes kepada polis kerana rasa malu dan lain-lain sebab.

Di antara 698 kes ini, seramai 480 kes ataupun 69% mangsanya adalah di bawah umur 19 tahun. Mereka adalah merupakan kanak-kanak lagi dan ini menunjukkan bahawa *incest* ataupun rogol berlaku kepada mereka yang tidak dapat melindungi sendiri, tidak dapat mempertahankan diri sendiri. Walaupun saya sokong bahawa hukuman patut ditambah tetapi saya juga ingin melihat soal ataupun masalah *incest* ini dari segi sosial kerana apabila sebuah keluarga ditimpa dengan masalah ini keluarga ini akan menjadi satu krisis kerana masyarakat pada keseluruhannya lebih mempercayai seorang bapa daripada seorang anak.

Di dalam kebanyakan kes-kes seperti ini ibunya tidak dapat juga menolong dan kadang-kala budak ini akan dituduh pula yang membawa malu kepada keluarga. Pada amalan sekarang ialah anak ini sekiranya dilaporkan kepada polis, anak ini akan dibawa keluar daripada keluarga dan bukan bapanya ataupun perogol. Ini menjadikan anak ini lebih dipisahkan daripada keluarganya dan juga adakah kalau di dalam keluarga itu ada anak-anak yang lain, adakah anak-anak yang lain akan selamat kerana perogol itu masih di dalam rumahnya.

Jadi, adalah perlu kita melihat dari segi sosial dan keluarga kerana mereka sama ada mangsa ataupun perogol dan juga ahli-ahli keluarga yang lain perlu diberi kaunseling supaya mereka dapat mengatasi masalah-masalah ataupun kesan yang begitu serius di dalam kes *incest* ini kerana kes *incest* kesannya adalah jangka panjang. Di dalam satu kes di mana seseorang gadis dia memang dirogol oleh bapanya semasa kecil, sampai dia bekerja pun tanpa sebab selalunya pengsan. Doktor dapat mengaitkan dengan pengalaman beliau dan akhirnya dia diberi

kaunseling barulah dia dapat bersemuka dengan bapanya dan juga memberi amaran kepada bapanya supaya jangan mencabul kehormatan adik-adiknya yang di rumah itu.

Jadi, saya hendak menyeru supaya perkhidmatan-perkhidmatan kaunseling ini ditambah di hospital dan juga di mana-mana yang boleh dijalankan. Dari segi ini kita pun nampak bahawa pendidikan dan bimbingan seksual adalah sangat penting. Ada ramai yang mendengar sahaja pendidikan seksual dia akan membantah, tetapi dari segi pada masa sekarang begitu ramai kanak-kanak yang di *abuse* secara seksual. Adalah penting mereka dibimbing supaya tahu menjaga kehormatan diri ataupun keselamatan diri sendiri dan tahu apa yang dilakukan itu berniat jahat dan mereka berhak mendapatkan pertolongan dan tahu bagaimana hendak mendapatkan pertolongan.

Saya ingin juga mencadangkan bahawa seksyen-seksyen di dalam Kanun Keseksaan yang berkaitan dengan rogol perlu juga dipinda kerana ianya tidak dipinda di sini. Definisi rogol dan juga *incest* ini yang dikatakan hanya *a person is said to commit incest if he or she has sexual intercourse* dan ini menjadikan definisi itu sangat sempit, hanya *sexual intercourse* sahaja tetapi cara yang lain dan serangan yang lain seperti *carnal intercourse* ataupun *oral sex* ini tidak dijadikan *incest* ataupun rogol dan juga dengan definisi ini, kalau bapanya *abuse* anak lelakinya, dia juga tidak menjadi jenayah di bawah definisi ini dan juga lelaki tidak boleh dirogol oleh lelaki kalau dengan definisi ini walaupun perkara ini boleh berlaku. Maka saya harap ini mendapat perhatian dan diperluaskan definisinya.

Definisi rogol di atas tertumpu kepada hubungan seks yang mengehendaki bukti kemasukan zakar di dalam *vagina*, mengalihkan perhatian daripada isu keganasan kepada isu kehilangan dara dan kehormatan diri dan kehormatan suami serta keluarga. Mangsa rogol dipandang oleh masyarakat begitu aib dan kotor lebih daripada sebagai mangsa keganasan. Selanjutnya definisi yang ketinggalan zaman dan berpihak kepada lelaki itu menumpukan ke atas seks lebih daripada keganasan. Perogol selalu terlepas kerana mereka dilihat sebagai mangsa yang tidak dapat mengawal kehendak nafsu seks terhadap godaan oleh wanita.

Oleh sebab itu saya tidak bersetuju dengan apa yang dikatakan tadi oleh Yang Berhormat Sepang yang mengatakan *incest* berlaku kerana isterinya mengabaikan kehendak suaminya. Ini tidak boleh diterima kerana seorang bapa harusnya faham anak itu ialah anaknya dan tidak boleh ada apa-apa hubungan

berunsur seks. Kerana adanya anggapan akhirnya mangsa keganasan yang berunsur seks ini dipersalahkan dan bukan perogol yang disalahkan.

Dalam Kanun Keseksaan sekarang, suami-suami adalah terkecuali daripada didakwa kerana merogol isteri-isteri mereka kecuali di dalam kes di mana:

- (a) pasangan tinggal berasingan berikutan kepada perintah mahkamah untuk perpisahan, atau
- (b) perintah cerai telah diberikan oleh mahkamah tetapi belum lagi muktamad; atau
- (c) injunksi telah diberikan kepada suami melarangnya daripada mengadakan hubungan seks dengan isterinya; atau
- (d) pasangan Muslim yang tinggal berasingan semasa isterinya berada dalam edah.

Adalah diketahui umum bahawa terdapat banyak kes di mana suami memaksa isteri mereka untuk melakukan hubungan seks yang berlawanan dengan kehendak isteri mereka dengan atau tanpa serangan. Dalam kata lain, di bawah undang-undang, wanita yang berkahwin masih dikira harta kepada suaminya yang akan digunakan bila suami mengehendaki dan hak ke atas tubuhnya diketepikan.

Berikutan kepada fokus terbaru ke atas hubungan seks, perbuatan lain mengenai serangan seks seperti kemasukan objek ke dalam *vagina* atau dubur. Sodom seks secara mulut yang terpaksa tidak dikira sebagai rogol. Lelaki yang membuat serangan seks ke atas lelaki lain tidak boleh dituduh sebagai merogol sebaliknya mereka hanya boleh didakwa kerana mengadakan *camel intercourse against the order of nature* yang sekali lagi menumpukan kepada seks dan bukannya isu keganasan.

Dalam definisi '*incest*' di dalam Kanun Keseksaan ini, lelaki ataupun anak lelaki tidak dilindungi tetapi dalam kajian di luar negara, terdapat lebih kurang 25%-50% mangsa *incest* ini adalah anak-anak kecil lelaki. Jadi, saya juga ingin mencadangkan supaya rogol itu diklasifikasikan kepada beberapa jenis iaitu seperti rogol '*gang rape*' yang dilakukan lebih daripada dua orang itu. Dia mesti diasingkan atau diberikan hukuman yang lebih berat. Kalau rogol itu atau keganasan seksual itu dilakukan ke atas orang yang sangat kecil seperti bayi berusia tiga tahun, lima tahun atau mereka yang *disabled*, tidak boleh menjaga diri mereka, yang sangat tua ataupun *physically and mentally disabled* ataupun yang sedang hamil itu perlu dihukum dengan lebih berat lagi.

Tuan Yang di-Pertua, pindaan mengenai aktiviti pelacuran. Walaupun saya juga turut mengatakan bahawa aktiviti pelacuran itu perlu dikawal tetapi kita perlu juga melihat dari aspek sosial dan juga ekonomi. Saya ada satu kes di sini yang dilaporkan oleh surat khabar pada 19 Julai semasa kita masih bersidang. Di Miri ada seorang ibu tunggal yang berumur 23 tahun. Beliau ditangkap oleh polis dalam satu serbuan kerana terlibat dalam aktiviti pelacuran dalam sebuah hotel. Beliau ada seorang anak berumur satu tahun dan ditinggalkan oleh suaminya. Oleh sebab itu dia terpaksa melibatkan diri dalam aktiviti pelacuran untuk mencari rezeki untuk diri sendiri dan juga anaknya. Dalam undang-undang yang sedia ada sekarang, aktiviti pelacuran tidak melanggar apa-apa undang-undang kecuali *soliciting*. Jadi, beliau ditahan reman tiga hari dan anaknya tiada orang yang menjaganya. Dalam kes seperti ini, Tuan Yang di-Pertua, ibu tunggal ini memerlukan pertolongan dan bantuan dan bukan hukuman ataupun perbicaraan. Kita perlulah lihat dari segi ini bahawa ramai wanita yang melibatkan diri di dalam aktiviti ini bukan secara rela tetapi kerana terpaksa oleh ketegangan kehidupan.

Semasa kita melaungkan-laungkan bahawa kementerian begitu prihatin kepada ibu tunggal tetapi apakah mekanisme yang ada sekarang bahawa beliau dapat diberi pertolongan secara serta merta. Saya rasa tidak ada dan kita perlu menyediakan mekanisme seperti ini untuk kes-kes seperti ini dan bukan mengadakan seminar untuk ibu tunggal. Walaupun itu juga dialu-alukan tetapi yang lebih penting, mereka yang lebih mendesak, mereka yang betul-betul memerlukan bantuan dari hak asasi dan juga keperluan asasi. Saya juga hendak mengatakan bahawa keganasan, rogol, *incest*, *sexual harassment* ini semua merupakan keganasan seksual terhadap wanita, walaupun ada lelaki ataupun anak-anak lelaki yang diseksual tetapi kebanyakan mangsanya ialah wanita dan sebabnya ialah *the underlying causes* ialah *the equality in gender relationship* yang masih memandangkan bahawa lelaki atau suami ada hak ke atas tubuh isterinya tanpa mengira hak isterinya atau hak wanita kepada tubuh beliau sendiri. *Pornography* atau bahan-bahan lucah lebih memburukkan pandangan atau *enforcing the gender in equality* dan ini menyebabkan keganasan berlaku kepada kaum wanita.

Saya sangat kesal bahawa kempen keganasan yang dilancarkan oleh Kementerian Pembangunan Wanita dan Keluarga tidak melihat bahawa keganasan ini adalah keganasan terhadap wanita yang beliau menukar bahawa *women against violence* dan bukan *violence against women*. Ini telah memesongkan fokus kepada

keganasan terhadap wanita. Ini saya risau kerana sekiranya menteri yang dilantik untuk menjaga kepentingan wanita, beliau sendiri tidak faham isu keganasan terhadap wanita kerana keganasan yang kita hendak spesifikkan di sini ialah keganasan terhadap wanita khasnya keganasan berunsur seks. Keganasan ada bermacam-macam seperti bunuh, keganasan terhadap binatang, itu pun keganasan. Saya difahamkan bahawa mungkin kempen *women against violence* ini hendak mencari satu alat politik apabila di dalam pilihan raya yang akan datang dia akan mengatakan bahawa *women against street violence* seperti mengaitkan keganasan itu ialah demonstrasi jalanan dan implikasikan itu kepada pembangkang. Itu saya harap kementerian atau menteri yang sepatutnya menjaga kepentingan wanita itu lebih mementingkan isu dan bukan hendak bermain politik dengan posisi yang ada sekarang.

Tuan Yang di-Pertua, sekiranya kita tidak ada kesedaran bahawa keganasan ini adalah berpunca daripada *gender in equality* ataupun *relationship* antara lelaki dan perempuan. Pindaan Perlembagaan Perkara 82 itu tidak ada maknanya kerana walaupun Artikel 82 itu dipinda tetapi banyak ketidaksamaan adalah berdasarkan moral dan agama. Umpamanya ibu tunggal yang beliau....

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, penjelasan.

Puan Chong Eng: Nanti, nanti. Beliau direman tiga hari.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak bagi Yang Berhormat.

Puan Chong Eng: Sepatutnya tidak perlu direman tiga hari. Beliau dibicarakan atau dihukum bukan kerana dari segi undang-undang sahaja tetapi dari segi moral. Ya, silakan.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: Terima kasih Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam. Saya dengar Yang Berhormat telah panjang lebar menyatakan mengenai dengan keganasan terhadap wanita. Bahagian itu, saya setuju dengan Yang Berhormat. Cuma yang saya tidak bersetuju dan saya ingin penjelasan, Yang Berhormat membuat tuduhan kepada pihak Menteri Wanita yang tidak menjaga hal-hwal wanita, sebaliknya kita guna ini untuk tujuan dan kepentingan politik. Saya rasa itu tuduhan yang tidak tepat bagi saya. Saya harap Yang Berhormat berhati-

hati sedikit apabila menyebut mengenai dengan pihak menteri di sebelah kerajaan ini tidak menjalankan tugas untuk menjaga kepentingan wanita. Malah, kita juga, Barisan Nasional yang mengambil langkah untuk mempertahankan hak wanita. Malah, kita baru-baru ini sudah pinda.....[Disampuk]

Puan Chong Eng: Sudah faham, sudah faham.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: Pinda Perlembagaan, itu atas inisiatif kerajaan Barisan Nasional. Terima kasih.

Puan Chong Eng: Sudah faham.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya.

Puan Chong Eng: Tuan Yang di-Pertua, tadi saya kata saya risau dan kita akan lihat pada masa yang akan datang, sama ada kempen itu akan disalahgunakan. Tuan Yang di-Pertua, keganasan seksual ini juga berpunca daripada *double standard* masyarakat terhadap tingkah laku lelaki dan tingkah laku perempuan daripada segi seksual ini bahawa perempuan mesti menjadi isteri yang baik, ibu yang baik. Itu saya tidak bantah tetapi, jarang-jarangnya dikatakan lelaki itu mesti menjadi suami yang baik dan bapa yang baik. Begitu senang apabila kata sahaja mengenai dengan seks, bolehkah berkahwin dua, tiga atau empat? Inilah menunjukkan mentaliti bahawa daripada segi seksual, lelaki itu begitu senang hendak kahwin dua, tiga atau empat tetapi isteri mereka tidak boleh. Kalau sekali pun, tidak boleh dan boleh menjadi bunuh. [Ketawa]. Begitu senang lelaki boleh menceraikan isteri mereka dengan talak satu, talak dua, talak tiga. Tetapi, yang dioppositenya, tidak begitu. Ketidaksaksamaan inilah yang lebih enforce lagi ketidaksaksamaan wanita, kedudukan wanita di dalam masyarakat dan ini menyebabkan keganasan begitu senang dilakukan ke atas wanita.

Jadi, saya ingin memohon supaya semua Ahli-ahli Yang Berhormat dalam Dewan ini, kita adalah penggubal undang-undang dan kita perlu melihat daripada segi bukan sahaja undang-undang tetapi juga daripada segi sosioekonomi. Kedudukan sosioekonomi wanita di dalam masyarakat ini adalah jauh lebih terkebelakangan kalau berbanding dengan kaum lelaki dan sistem kebajikan kita tidak begitu menjaga mereka yang perlu bantuan khasnya ibu-ibu yang miskin, keluarga yang miskin. Oleh sebab itu, saya ingin merayu supaya kita melihat erti-erti kehancuran ini. Kita lebih bersimpati kepada mereka yang terpaksa menceburi

dalam bidang ini. Mereka perlu bantuan dan bukan *prosecution* dan bukan hukuman. Mereka tidak sepatutnya dihukum secara moral.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Masa Yang Berhormat sudah habis.

Puan Chong Eng: Oleh sebab itu, saya harap.....[*Disampuk*]

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat, masa sudah habis.

Puan Chong Eng: Saya haraplah pada suatu hari, kita akan berfikir untuk mengadakan undang-undang untuk menjaga hak asasi juga pelacur kerana pelacur juga mempunyai hak asasi. Pelacur juga mempunyai hak untuk tidak ditindas, hak untuk mendapatkan perkhidmatan kesihatan.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya.

Puan Chong Eng: Itu sahaja. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kelang.

4.05 ptg.

Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew [Kelang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana memberi peluang kepada saya untuk membahaskan Rang Undang-undang (Pindaan) Kanun Kesesakan.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Keseksaan. [*Ketawa*]

Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew: Keseksaan. Untuk maklumat Dewan yang mulia ini, pada tahun 1992, Wanita MCA telah mengemukakan suatu memorandum berkenaan dengan masalah kehilangan anak-anak gadis kepada Kementerian Undang-undang dan Kementerian Dalam Negeri. Dalam memorandum tersebut, kami telah mencadangkan supaya hukuman yang lebih berat dikenakan kepada sesiapa yang disabitkan kesalahan di bawah sesyen 16, 18 dan 19 dalam Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973 iaitu kesalahan mengenai dengan menjual, membeli atau menyewa perempuan untuk tujuan pelacuran, trafficking group perempuan dan hidup atas pelacuran seseorang.

Memorandum dengan kandungan yang sama juga diserahkan kepada Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat pada 1993. Permintaan yang sama telah disuarakan kepada kerajaan pada tahun-tahun kebelakangan ini. Kami merasa gembira sebab beberapa cadangan yang kami kemukakan di bawah Akta Perlindungan Wanita dan Gadis telah diambil kira dan

dimasukkan ke dalam pindaan Kanun Keseksaan hari ini. Misalnya, di bawah seksyen baru, 372A dan 372B, yang berasaskan peruntukan seksyen 19 dan seksyen 22 Akta Perlindungan Wanita dan Gadis, hukuman pemenjaraan telah dipanjangkan daripada tidak melebihi 5 tahun ke-15 tahun dan hukuman sebat menjadi mandatori. Walau bagaimanapun, masih terdapat beberapa peruntukan yang pada pendapat saya tidak begitu memuaskan iaitu peruntukan hukuman pemenjaraan minimum dan juga amaun denda minimum tidak disebutkan dalam pindaan baru ini.

Hari ini, kami dapati bahawa ada kes-kes yang mana penjenayah yang terlibat itu hanya dipenjarakan dua atau tiga tahun sahaja. Ada pula yang dipenjarakan hanya satu hari. Walaupun dalam pindaan ini, hukuman pemenjaraan telah ditambah dan boleh dipanjangkan sehingga 15 tahun, tetapi oleh sebab hukuman minimum tidak disebutkan, ia tidak menghalang seseorang hakim daripada mengenakan hukuman pemenjaraan yang terlalu ringan seperti yang disebutkan tadi.

Dalam Kanun Keseksaan, terdapat peruntukan hukuman pemenjaraan minimum dan maksimum untuk kesalahan rogol iaitu tidak kurang daripada 5 tahun dan tidak melebihi daripada 20 tahun. Mengapakah hukuman pemenjaraan minimum tidak boleh diperuntukkan untuk kesalahan di bawah seksyen Perlindungan Wanita dan Gadis daripada trafficking dan pelacuran?

Saya juga tidak bersetuju dengan denda yang tidak disebutkan amaunnya. Memandangkan trafficking perempuan dan menjadikan mereka pelacur merupakan suatu kegiatan jenayah yang begitu lumayan, saya berpendapat bahawa suatu denda yang lebih besar harus dikenakan kepada mereka yang disabitkan kesalahan. Misalnya RM50,000 untuk kali pertama dan RM100,000 bagi kesalahan yang berikut. Denda minimum juga harus diperuntukkan.

Tuan Yang di-Pertua, satu lagi perkara yang saya ingin sentuh di sini ialah seksyen baru 376A dan 376B, berkenaan dengan *incest* atau sumbang mahram. Ini merupakan suatu peruntukan yang amat penting dan tepat pada masanya, memandangkan kes sumbang mahram telah semakin bertambah pada tahun-tahun kebelakangan ini. Mengikut rekod Bukit Aman, pada tahun 1998, terdapat 205 kes sumbang mahram. Tahun 1999 - 186 kes, tahun 2000 - 138 kes dan tahun ini daripada bulan Januari sehingga bulan Mei - 73 kes.

Kebanyakan kes-kes ini membabitkan bapa mangsa iaitu dengan purata 46%. Ada yang membabitkan datuk juga. Jenayah ini pada pandangan saya lebih terkutuk daripada rogol dan oleh sebab pengalaman yang traumatik itu, mangsanya menderita sepanjang hayatnya. Mangsa sumbang mahram boleh diselamatkan lebih awal sekiranya ahli keluarga yang tinggal bersama-sama dengan si mangsa itu prihatin dan bila didapati hubungan seks yang salah itu berlaku, melaporkannya kepada polis. Malangnya, ramai ahli keluarga yang terlibat itu enggan melaporkan kes-kes itu kepada polis sebab kejadian itu memalukan keluarganya ataupun takut kehilangan breadwinner di dalam keluarga ataupun takut kepada orang yang melakukan kesalahan itu. Akhirnya, si mangsa itu biasanya gadis-gadis di bawah umur terus menderita. Mengikut rekod polis, 70% mangsa adalah di bawah umur 16 tahun. Ahli keluarga khususnya ibu bapa, ada tanggungjawab terhadap keselamatan anak mereka dan oleh itu, jika seorang bapa merogol anak perempuannya, dia patut dihukum seperti diperuntukkan di bawah undang-undang. Selain daripada itu, ibu atau ahli keluarga yang berkenaan itu juga harus dihukum sekiranya dia tahu kejadian itu tetapi tidak melaporkannya kepada polis.

Saya mencadangkan supaya suatu peruntukan berkenaan dengan hukuman terhadap ahli-ahli keluarga yang menutup kesalahan itu, dapat ditambahkan di Kanun ini supaya seseorang anak dapat perlindungan yang sewajarnya oleh keluarganya.

Tuan Yang di-Pertua, walaupun dunia kita sudah masuk ke millenium yang baru dan negara kita sudah dianggap sebuah negara yang maju, tetapi kaum wanita masih diperlakukan dengan *double standard* oleh masyarakat kita khususnya dalam hal berkenaan dengan isu-isu moral dan akhlak seseorang perempuan. Saya merasa sedih bila saya dapati seorang murid perempuan di Tingkatan Satu di Kedah telah digantung pelajarannya daripada sekolah atas tuduhan pihak sekolah bahawa ia mengamalkan seks bebas dan tidur dengan seseorang yang membayar. Mengikut laporan di surat khabar, ibu gadis itu terpaksa menghantar dia ke doktor untuk mengesahkan bahawa dia itu masih dara. Gadis itu hanya dibenarkan balik ke sekolah selepas pihak sekolah menerima notis daripada peguam keluarga gadis itu. Saya tidak percaya apa yang saya baca itu benar dan boleh berlaku di negara kita yang sudah menjadi *signatory* kepada Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW) sejak tahun 1995 dan The Beijing Declaration pada tahun berikutnya.

Saya ingin mendapat penjelasan daripada Kementerian Pendidikan, apakah garis panduan digunakan di sekolah-sekolah untuk menentukan moral, characters seseorang murid? Sama ada standard yang sama digunakan bagi murid-murid lelaki dan perempuan? Saya juga ingin tahu, selama ini adakah murid lelaki digantung pelajarannya sebab dia mengadakan hubungan seks? Tuan Yang di-Pertua, walaupun rang undang-undang ini tidak kena mengena dengan Kementerian Pendidikan, tetapi saya percaya Menteri di Jabatan Perdana Menteri ini boleh menyampaikan pandangan dan juga soalan saya kepada Menteri yang berkenaan dan saya dapati Setiausaha Parlimen Kementerian Pendidikan juga ada di Dewan ini dan saya harap tolonglah sampaikan pandangan saya kepada kementerian Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, dari masa.....

Puan Chong Eng: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Bukit Mertajam bangun, hendak beri jalan?

Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew: Ya.

Puan Chong Eng: Terima kasih Yang Berhormat bagi Kelang. Saya juga terbaca dalam surat khabar berapa bulan dahulu, ini berlaku di Sarawak di mana seorang murid perempuan 18 tahun. Mereka mengadakan hubungan yang mesra di tempat awam tetapi dirakam secara sulit yang beliau tidak tahu. Rakaman itu telah disiarkan. Pejabat Pendidikan menggunakan tape itu dan mengambil tindakan terhadap murid ini. Adakah ini wajar? Actually privacy dia di-violate. Itu bukan cara isunya tetapi moralnya jadi isunya.

Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew: Terima kasih. Saya rasa soalan ini patut dijawab oleh menteri yang berkenaan.

Tuan Yang di-Pertua, dari masa ke semasa kita dapati murid perempuan dipecat daripada sekolah sebab sudah hamil. Tetapi di bawah undang-undang kita sesiapa yang mengadakan hubungan seks dengan seseorang gadis di bawah 16 tahun dianggap melakukan kesalahan statutory rape. Ini bermakna gadis di bawah umur yang didapati hamil itu adalah mangsa rogol dan patut diberi perlindungan dan bukan hukuman. Saya harap pihak Kementerian Pendidikan dapat memberi garis panduan yang jelas dan tepat dengan masa kini kepada semua sekolah supaya murid-murid perempuan takkan menjadi mangsa moral lagi.

Kaum wanita berharap melalui pendidikan kita dapat memelihara dan memupuk satu generasi yang mempunyai sikap yang betul terhadap jantina.

Malahnya di dalam peristiwa tersebut pihak sekolah telah memperkukuhkan sikap diskriminasi antara jantina. Walaupun masyarakat kita menuntut agar gadis kita memelihara dara dan kesuciannya, namun kita menyediakan terlalu sedikit perlindungan kepada mereka. Kita melihat tanpa upaya, manakala kejadian-kejadian rogol, keganasan seksual dan pembunuhan gadis-gadis berlaku setiap hari di sekeliling kita. Apa yang sanggup kita lakukan hanyalah memberi nasihat kepada mereka supaya berpakaian secara sopan, tutup badan mereka dan jangan kerja (kalau cantik seperti dinasihat oleh pemimpin PAS), jangan keluar di waktu malam, jangan melayan orang yang tidak dikenali, jangan buat ini, jangan buat itu.

Dalam banyak kes rogol, mangsa menerima hukuman yang berat daripada masyarakat, sedangkan perogolnya terima hukuman yang ringan daripada mahkamah. Nurul Hanis Khamis telah dirogol dan dibunuh tetapi perogol dan pembunuhnya hanya boleh ditahan selama tempoh yang dikenakan oleh pihak berkuasa negeri oleh kerana lelaki yang terlibat berumur 17 tahun itu dianggap sebagai di bawah umur, oleh itu, hukuman mati tidak boleh dikenakan ke atasnya. Tetapi kita harus ingat bahawa Nurul Hanis berumur hanya 16 tahun semasa dia dibunuh.

Memandangkan jenayah yang serius dilakukan oleh juvana semakin meningkat, undang-undang berkenaan minor atau orang di bawah umur harus dikaji semula dengan segera. Walaupun kita bersetuju bahawa minor patut diberi perlindungan yang sewajarnya, akan tetapi pada masa yang sama keadilan untuk simangsa dan keluarganya patut dibela dan tidak boleh diketepikan. Bila seseorang minor melakukan sesuatu kesalahan serius....

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Arau berdiri, Yang Berhormat. Hendak bagi jalan? Sila.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Kelang. Saya tertarik apa Yang Berhormat sebutkan tadi, bukan satu sahaja kes Nurul Hanis tetapi beberapa kes yang lain yang melibatkan remaja di bawah undang-undang juvana telah pun terlepas daripada hukuman yang kita rasa hukuman yang sepatutnya diberikan. Mereka ditahan di bawah jagaan tetapi tidak dikenakan hukuman sebagaimana yang berlaku di bawah Kanun Keseksaan. Ini terlibat bukan sahaja satu kes, merogol dan membunuh, ini dua kes yang dilakukan dalam masa yang serentak.

Saya ingin bertanya pandangan Yang Berhormat bagaimana keadaan di luar negara. Sebab kita melihat di US misalnya ada belia yang melakukan kekejaman seperti ini tetapi dia tidak di bawah juvana, dia diberikan hukuman yang setaraf dengan orang-orang yang dewasa. Jadi, apakah hukuman kita ini agak ke belakang ataupun ketinggalan zaman? Dan apakah harapan kepada belia yang tidak mempunyai moral melakukan jenayah rogol dan sanggup membunuh? Apakah harapan kepada orang ini yang akan meneruskan kehidupannya? Tidakkah dia akan membahayakan masa depan kita? Terima kasih.

Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew: Terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat bagi Arau. Saya rasa pandangan masyarakat adalah sama khususnya pandangan daripada kaum wanita iaitu masa sudah sampai kita pinda undang-undang yang tidak sesuai pada masa kini dan pada tinjauan saya undang-undang di luar negara juga telah diubah, dipinda supaya juvana yang melakukan kesalahan yang biasanya dilakukan oleh dewasa, mereka dihukum seperti dewasa. Saya rasa undang-undang yang seperti ini patut diadakan di negara kita. Yang saya suka menegaskan masa sudah sampai untuk kita memohon kepada kementerian yang berkenaan supaya mengkaji semula undang-undang yang kita ada sekarang. Walaupun undang-undang sahaja tidak boleh memastikan keselamatan wanita dan memberi perlindungan yang sepatutnya kepada gadis-gadis kita, tetapi ia adalah deterrent effect terhadap jenayah yang terkutuk. Memandangkan kemarahan orang ramai dan orang awam atas keputusan kes Nurul Hanis, dan kelemahan undang-undang berkenaan, saya menggesa supaya pihak kementerian berkenaan mengkaji semula dan meminda undang-undang itu agar justice is seen to be done.

Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Baling.

4.23 ptg.

Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib [Baling]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Waqhalallahu subhanahu wataala. Bismillahir-Rahmanir-Rahim [membaca sepotong ayat Al-Quran] maksudnya, "Janganlah kamu menghampiri zina kerana sesungguhnya ia adalah perkara yang amat keji dan paling buruk untuk dilakukan." Saya ingin mengambil peluang dalam perbahasan Rang Undang-undang Kanun Keseksaan pada petang ini di Dewan yang mulia ini untuk menyentuh pindaan-pindaan terhadap seksyen 372A, 372B, 373 dan juga sedikit yang berkaitan dengan 376A dan 376B(I).

Tuan Yang di-Pertua, pindaan ini kena pada masanya kerana kita melihat gejala-gejala yang buruk ini begitu menular di dalam negara kita seperti mana yang telah banyak dijelaskan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat sebelum ini. Oleh itu, ingin saya tegaskan bahawa hukuman yang dikenakan bagi seksyen-seksyen ini terlalu ringan. Jabatan Agama mestilah diberikan kuasa secukupnya untuk membuat pemeriksaan dan penguatkuasaan kerana sekiranya penguatkuasaan hanya diberikan atau dikuasai oleh agensi-agensi tertentu sahaja, ini boleh menyebabkan kemungkinan mereka yang terlibat menjadi kawan pula kepada pesalah yang sebegini.

Suka saya tegaskan di Dewan yang mulia ini bahawa sebenarnya JAKIM setakat ini tidak diberikan kuasa sepenuhnya dalam hal-hal ini seperti mana yang sepatutnya, termasuklah juga kepada agensi-agensi atau jabatan-jabatan agama negeri-negeri.

Kita seronok mendengar seperti yang didakwa oleh Yang Berhormat bagi Sepang tadi mengatakan Kerajaan Negeri Selangor sendiri telah memberi tauliah baru-baru ini kepada imam-imam dan sebagainya untuk bertindak untuk melaksanakan penguatkuasaan di peringkat khariah masing-masing. Tetapi sebenarnya tauliah-auliah dalam hal ini yang diberikan termasuklah juga penguatkuasaan atau unit-unit penguat kuasa yang ada. Di jabatan-jabatan agama itu sendiri tidak memenuhi kehendak sepenuhnya penguatkuasaan yang dimaksudkan kerana mereka dalam enforcement, dengan izin, terpaksa mendapat kerjasama atau terpaksa terlebih dahulu bersama-sama dengan pihak polis dan sebagainya.

Kalau mereka pergi ke tempat-tempat yang five-star, kalau tidak bersama dengan polis, kalau penguat kuasa jabatan agama berkenaan sahaja, sebenarnya mereka tidak adapun yang mereka boleh bertindak terutama sekali perlindungan-perlindungan yang sepatutnya mereka terima. Kalau mereka diancam oleh pihak-pihak pesalah ataupun kalau oleh ibu-ibu ayam, bapa-bapa ayam ini sendiri kalau yang mengancam mereka, maka sebenarnya mereka tidak adapun yang ada kepada mereka. Lainlah yang ada pada pihak polis dan sebagainya dengan kelengkapan-kelengkapan yang tersendiri.

Jadi, daripada pindaan ini juga saya mengharapkan kepada pihak kementerian berkenaan untuk melihat supaya tugas-tugas yang seumpama ini diberi

sebenarnya, bukan sahaja tanggungjawab tetapi bentuk, bidang dan ruang penguatkuasaan itu sendiri kepada jabatan-jabatan ini.

Nampaknya juga pindaan 372A dan B ini, kalau kita lihat dalam teks ini sendiri hanyalah untuk hukuman pemenjaraan mandatori yang dicadangkan bagi kesalahan di bawah seksyen 372A. Sebenarnya kalau kita lihat dari segi pindaan ini nampaknya seolah-olah satu macam yang boleh difahami tidak mahu menghukum orang yang terlibat dalam kegiatan ini, yang terutama sekali ialah pelacur dan pelanggan itu sendiri. Sepatutnya dalam Islam, mereka inilah pelakon utama yang mesti dihukum, – disebut ataupun direjam, melihat kepada kedudukan hukum-hukum yang telah sedia ada di dalam undang-undang Islam itu sendiri.

Saya ingin juga mendapat penjelasan daripada kementerian, apakah JAKIM dan jabatan-jabatan agama negeri diberi peluang untuk memainkan peranan di dalam penyediaan rang undang-undang ini kerana saya percaya kalau agensi-agensi agama ini diberi kepercayaan, pasti mereka akan mencadangkan atau merangkakan suatu bentuk pindaan atau undang-undang ini dengan hukum Islam atau setidaknya tidaknya yang mempunyai kaitan dengan roh hukum Islam itu sendiri.

Penzina mesti dihukum, sumbang mahram juga mesti dihukum, dan semestinya hukuman yang diberikan itu kita semua, terutama sekali kepada umat Islam tidak ada suatu hukuman yang setimpal selain daripada hukum Allah S.W.T. Kegiatan-kegiatan yang membawa atau menjurus kepada kegiatan pelacuran juga mesti dikawal. Sebab itu dalam ayat yang telah saya bacakan tadi dengan sendiri boleh kita fahami bahawa peringkat menghampiri zina itu sendiri sudah merupakan satu tegahan yang ditegah oleh Allah S.W.T. Ini bermakna, apa juga aktiviti, apa juga kegiatan dan apa juga perilaku dan tingkah laku yang boleh mendorong, mengarah dan boleh ditafsirkan semacam mengusahakan ke arah berlakunya zina dan sumbang mahram ini adalah ditegah di dalam Islam dengan suatu tegahan yang begitu serius.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) **mempengerusikan Mesyuarat**]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Sri Gading.

Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib: Jangan panjang, masa pendek.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, terima kasih sahabat saya Yang Berhormat bagi Baling. Saya

menyokong penuh apa yang disarankan oleh Yang Berhormat bagi Baling. Alhamdulillah, pendapat itu sebenarnya adalah pendapat yang bersumberkan kepada Islam, tetapi seperti Yang Berhormat dari Baling lebih maklum daripada saya dan mungkin daripada kita, sebahagian besar dalam Islam ada undang-undang jenayah Islam. Undang-undang jenayah Islam ini ada hudud, ada qisas, ada takzir, ada surah, ada ti'at, ada ganti rugi. Semua ini bersumberkan kepada Al-Quran dan hadis.

Dalam hubungan ini undang-undang yang dibentang ini, sebahagian daripada undang-undang jenayah Islam termasuk dalam kategori takzir, bermakna kita juga mengikut sumber daripada Islam. Jadi, apa pendapat Yang Berhormat bagi Baling? Apa yang kita hendak jalankan ini sebenarnya tidak bercanggah dengan hukum jenayah Islam?

Jadi, apa pendapat Yang Berhormat?

Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib: Terima kasih Yang Berhormat bagi Sri Gading. Dari segi roh dan prinsipnya, kita sama-sama akui bahawa bentuk pencegahan kepada apa juga kemungkaran adalah merupakan ajaran Allah S.W.T. Di samping itu juga, kita menggiatkan perkara yang makruf atau menggiatkan untuk perkara kebaikan adalah sesuatu yang menjadi tugas dan kewajipan kita bersama. Oleh itu, maka saya mengambil peluang untuk melibatkan diri dalam perbahasan pindaan Rang Undang-undang Kanun Keseksaan ini juga adalah untuk sama-sama kita membantu dan membina. Yang mana yang baik, yang mana yang kurang kita tokok tambah. Dengan sebab itu apa yang saya telah memberi komen tadi di dalam ucapan saya tadi ialah supaya pihak-pihak yang dipertanggungjawabkan ini juga diberi satu tugas terutama sekali dengan apa yang telah saya jelaskan tadi supaya mereka juga dapat berdiri sama dalam melaksanakan tugas-tugas dan tanggungjawab ini terutama apa yang dikaitkan dengan agensi-agensi agama yang telah sedia ada.

Begitu jugalah kalau bagi saya apa yang disebutkan tadi berkenaan dengan pemenjaraan mandatori ini adalah terlalu ringan. Sebab itu kita cadangkan supaya dikenakan rotan mandatori adalah lebih kukuh ataupun lebih meyakinkan daripada apa yang

Tuan Haji Ismail bin Noh: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat bagi Baling. Apakah Yang Berhormat bagi Baling sedar bahawa dalam Islam ia mengandungi hukum hudud yang telah dihadkan oleh Allah

S.W.T. dan sekali-kali hukum ini tidak boleh ditakzirkan. Contohnya, hukum zina. Hukum zina ini Allah S.W.T. menerangkan bahawa *[Membaca sepotong Ayat Al-Quran]*. Hukum ini hukum had yang tidak boleh ditakzirkan. Jadi, kalau hukum yang sudah dihadkan oleh Allah S.W.T. yang kita hendak takzirkan, ini merupakan suatu pengubahan kepada hukum itu sendiri yang mesti kita sebagai seorang Islam jelas dalam hukum-hukum. Hukum takzir ialah hukum yang tidak dijelaskan oleh Allah S.W.T.

Apakah Yang Berhormat bagi Baling bersetuju bahawa apa yang telah kita katakan, bahawa hukum yang tidak ditentukan oleh Allah S.W.T. barulah diberi kesempatan kepada pemerintah untuk melaksanakan hukum takzir, sedangkan hukum zina ini adalah hukum hudud, hukum mencuri itu adalah hukum hudud, tidak boleh ditakzirkan semata-mata? Setujukah dengan pandangan saya itu?

Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib: Terima kasih Yang Berhormat bagi Pasir Mas. Itu sahajalah, saya ingat kalau kita hendak bahas dari segi kedudukan hukum, mungkin kita tidak mencukupi masa, tetapi jelas dalam Islam tidak lebih daripada 8 perkara yang berkaitan dengan hudud. *[Menyebut 8 perkara tersebut dalam bahasa Arab]...*

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Yang Berhormat, itu sah. Okay, jalan. Minta laluan sikit.

Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib: Nanti tidak cukup masa, Tuan Yang di-Pertua, masa?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat setuju atau tidak berikan laluan untuk beliau minta penjelasan?

Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib: Sikit sahaja. Tolong sikit sahaja fasal ada benda lagi.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Sikit sahaja. Ana bersetuju, dengan izin, hukum hudud itu hukum Allah yang tidak boleh diubah. Hukum zina teranglah, sebat, tetapi ada syarat-syarat yang berkaitan dari segi hendak melaksanakan. So, syarat itu mesti hendak diadakan dulu kerana undang-undang Islam itu pokoknya, pangkalnya dan matannya ialah keadilan supaya wujud keadilan. Saya bersetuju dengan Yang Berhormat bagi Baling, sebenarnya perkara ini kalau hendak dibahaskan panjang lebarlah. Cuma, kita tidak hendak masyarakat salah faham dan sebagainya.

Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib: Dan inilah, secara ringkasnya menceritakan, sebab itu saya lebih memberi penekanan kepada roh keislaman. Itu tadi. Kalau kita hendak bahas dari segi undang-undang Islam, memanglah ini unIslamic. Undang-undang yang ada ini tidaklah undang-undang Islam.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Peringat bangun.

Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib: Ada lagi?

Tuan Muhamad bin Mustafa: Sedikit sahaja. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat bagi Baling. Apabila kita membicarakan soal hudud, kita mesti memastikan bahawa dasar negara itu sendiri berhasrat tunduk dan patuh kepada undang-undang Allah S.W.T. di mana rujukannya adalah jelas. Soal hudud adalah suatu undang-undang yang telah ditetapkan yang mesti dilaksanakan oleh kerajaan dan umat Islam tidak boleh mencari satu jalan untuk melarikan diri daripada undang-undang ini. Kemudian dari segi pelaksanaannya, itu terpulanglah kepada suasana yang berlaku.

Tetapi sekarang ini undang-undang hudud itu sendiri pun tidak ada dan ada negeri yang cuba berusaha hendak melaksanakan undang-undang hudud itu sendiri dihalang oleh Kerajaan Pusat. Jadi, kita tidak mahu maknanya, kita melihat Islam ini sebagai tampung-tampung dan Yang Berhormat Sri Gading cuba hendak justifikasikan bahawa undang-undang ini adalah undang-undang yang sudah Islamic. Saya rasa itu tidak betul sebab undang-undang Islam ini tidak boleh hendak ambil secara serpihan begitu, mesti merujuk secara pokok dan secara dasar, tidak boleh secara tampung-tampung.

Sekian, terima kasih.

Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat bagi Peringat dan kita jelas sekarang ini dan saya menegaskan dari awal bahawa kalau kita hendak bincang masalah undang-undang Islam atau tidak Islam memanglah undang-undang yang ada ini jauh kalau kita hendak bandingkan dengan undang-undang Islam. Cuma dalam keadaan seperti mana yang telah dimaksudkan, saya faham Sri Gading tadi, maka kita cuba menjurus membawa ke arah itu. Dengan sebab itu hukum pemenjaraan secara mandatori....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, .Sri Gading bangun.

Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib: dengan rotan mandatori ini saya rasa merupakan satu perkara yang jauh berbeza. Hukuman rotan mandatori kepada penzina adalah lebih menjurus kepada cara Islam daripada cara pemenjaraan. Kalau kita hendak bahas dari segi undang-undang takzir seperti mana benda yang tidak termasuk dalam hudud baru boleh ditakzir, dan takzir itu sendiri tidak boleh diklasifikasikan secara apa yang kita mahu dan mengikut logik kita serta berasaskan kepada kehendak-kehendak kita sahaja. Mengklasifikasikan yang mana yang hudud dan mengklasifikasikan yang mana takzir adalah mengikut lunas-lunas dan syarat-syarat yang telah ditentukan dalam hukum syarak.

Maafilah kepada Yang Berhormat Sri Gading, masa untuk saya berucap ini. Sepanjang hari ini tidak dapat berucap pun. Insya-Allah waktu lain. Dua kali cukuplah. Nanti minum kopi! *[Ketawa]*

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menyatakan juga di sini iaitu kegiatan-kegiatan yang membawa atau menjurus kepada kegiatan pelacuran juga mesti dikawal dan saya yakin sebahagian besar daripada yang dimaksudkan dalam pindaan ini pun bermaksud menuju ke arah itu. Cuma, apa yang ingin juga dikaitkan ialah pusat-pusat hiburan yang menyediakan pelayan wanita seksi seperti di "The Ship", misalnya, perlu dibanteras. Mungkin tempat ini walaupun dari segi zahirnya tidak termasuk sebagai satu tempat penubuhan dan pengurusan rumah pelacuran seperti yang cuba dipinda dalam seksyen 373, tetapi sebenarnya tempat-tempat ini juga menggalak dan merangsangkan ke arah berlakunya pelacuran dan kegiatan-kegiatan ibu ayam, bapa ayam dan sebagainya ini.

Saya ingin juga menekankan bahawa ibu bapa atau saudara mara perlu diberikan hak dan kuasa untuk menyelamatkan anak-anak atau saudara mara yang diketahui sah terlibat dalam kegiatan yang sebegini tanpa mengira usia mereka.

Apa yang terjadi sekarang ini, jika sekiranya seseorang wanita itu lebih daripada umur 21 tahun, bapa atau saudara mereka sudah tidak boleh lagi masuk campur.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, boleh gulung. Sila gulung.

Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib: Gulung?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Masa sudah cukup.

Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib: Sedangkan sebagai ibu dan bapa, mereka juga turut bertanggungjawab sama ada di ketika anak di usia di bawah 21

tahun ataupun lebih daripada 21 tahun, sekurang-kurang untuk mereka bertanggungjawab memandu balik ke pangkal jalan dan ke jalan yang lurus.

Tuan Yang di-Pertua, untuk menggulung perkara ini, suka saya minta masa satu, dua minit.

Dalam hal ini, sebenarnya kegiatan pelacuran yang sebegini telah lama bertapak di bandar-bandar. Mereka berlindung di sebalik pelbagai aktiviti sosial, social escort, GRO, karaoke, parti-time dan macam-macam lagi, curi-curi makan, rumah-rumah tumpangan dan sebagainya.

Jadi, dengan kerana itu, hal-hal yang sebegini juga pindaan ini seharusnya mengambil kira. Dan yang paling malang kepada kita, sesetengahnya mendapat perlindungan dari agensi-agensi penguat kuasa dan pihak-pihak tertentu yang seolah-olah buat-buat tidak nampak dengan keadaan yang berlaku. Oleh itu, saya mencadangkan perlu ada peruntukan undang-undang untuk menghukum penjawat awam atau penguat kuasa dan sebagainya yang memberikan perlindungan kepada kegiatan yang sebegini.

Kawalan juga perlu dibuat terhadap majalah-majalah yang kuat mendorong ke arah kegiatan maksiat, berpuluh-puluh jenis majalah hiburan yang mendedahkan gambar artis dengan pakaian yang mengghairahkan. Sepatutnya juga tempat-tempat lepak seperti mana di sesetengah tempat ibu kota tidak wajar sama sekali dibenarkan, tidak sepatutnyalah di Malaysia ini diwujudkan tempat-tempat yang dikenali sebagai "red light area".

Akhir sekali saya ingin mencadangkan supaya lebih banyak badan penguat kuasa yang mempunyai kuasa untuk memeriksa dan mengambil tindakan terhadap kegiatan sebegini, tidaklah hanya dijuruskan kepada jabatan-jabatan tertentu sahaja, bahkan hendaklah dipelbagaikan atau diberikan lebih banyak badan-badan untuk bertanggungjawab dengan penguatkuasaan ini kerana dengan jalan yang demikian, barulah suatu tindakan yang komprehensif, yang ada check and balance dapat kita lakukan terhadap usaha-usaha pencegahan perkara-perkara yang begitu buruk, memalukan masyarakat, memalukan negara, lebih-lebih lagi di ketika dan saat mana muzakarah ulama yang dipengerusikan oleh penasihat kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, mengisytiharkan Malaysia negara Islam.

Kita sedang menunggu pengisytiharan rasmi dan kita ingin mendengar apa pula pendapat parti-parti komponen MCA dan MIC terhadap pengisytiharan negara

Islam oleh muzakarah ulama yang dipengerusikan oleh penasihat Perdana Menteri sendiri.

Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Batu Pahat.

4.45 ptg.

Tuan Haji Siam bin Haji Kasrin: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kerana memberi peluang kepada saya untuk turut sama membahaskan Akta Kanun Keseksaan (Pindaan) 2001 di Dewan yang mulia ini. Sesungguhnya akta ini perlu dibahaskan secara lebih serius, tanpa mana-mana pihak menuding jari kepada pihak-pihak yang lain.

Seperti yang kita ketahui, kegiatan pelacuran memang telah wujud sejak sekian lama lagi, walaupun pada hakikatnya tiada sebarang kebenaran yang diberikan oleh mana-mana pihak untuk menjalankan kegiatan-kegiatan seumpama itu.

Hari ini kegiatan pelacuran berlaku secara lebih sofistikated lagi terutama sekali sejak negara kita memperkenalkan IT kepada rakyatnya. Aktiviti pelacuran dan kegiatan lucah di negara kita memang wujud terutama di bandar-bandar dan juga di pekan-pekan kecil. Suatu ketika dahulu dan mungkin sehingga ke hari ini Bandaraya Kuala Lumpur terkenal dengan Lorong Haji Taib, Chow Kit dan Bukit Bintangnya.

Biasanya bapa-bapa ayam yang kebanyakannya daripada pemandu-pemandu teksi dan kereta sapu, penarik beca dan ibu ayam akan menjadi perantara kegiatan-kegiatan yang saya sebutkan tadi. Hari ini peranan yang dimainkan oleh golongan ini, mungkin berkurangan dan terhad untuk pelanggan kelas bawahan sahaja, tetapi kewujudan pusat-pusat pelacuran dan aktiviti mencari pelanggan bergerak lebih terancang dan sukar dikesan oleh pihak berkuasa dengan kemudahan serba canggih seperti perkhidmatan telefon bimbit dan laman web bagi golongan atasan dan pelancong serta remaja.

Tuan Yang di-Pertua, dalam usaha kerajaan untuk memerangi gejala tidak bermoral ini, saya juga ingin memberi pandangan bagi mengurangkan kegiatan tersebut. Seperti yang kita ketahui, aktiviti pelacuran dan perkara yang ada hubung kait dengannya menular ke dalam masyarakat kita, terutama penduduk-penduduk di bandar. Ini berlaku kerana sifat masyarakat di bandar kurang mengambil berat masalah peribadi orang lain terutama masyarakat di sekelilingnya.

Di samping itu, di bandarlah lebih mudah menjalankan kegiatan-kegiatan terkutuk ini apatah lagi kalau ia berbentuk komersial. Dalam usaha kerajaan mencegah kegiatan-kegiatan pelacuran, kerajaan juga harus melihat perkara-perkara sampingan yang masih lagi dibenarkan oleh pihak-pihak tertentu seperti Dewan Bandaraya Kuala Lumpur, pihak berkuasa tempatan dan pejabat-pejabat daerah.

Ya, Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih sahabat saya dari Batu Pahat. Pelacuran ini di bandar memang sudah lama kenal, tetapi di saat akhir-akhir ini telah masuk ke kampung, ke pekan-pekan kerana industri yang telah pun melimpah ke luar bandar. Jadi, saya juga berharap supaya undang-undang ini boleh atau tidak dikenakan kepada kilang-kilang yang mempunyai pekerja-pekerja terutama daripada luar negara, kalau pekerja-pekerjanya melakukan perbuatan-perbuatan terkutuk ini, diambil tindakan supaya dengan itu majikan-majikan ada rasa tanggungjawab, kerana sekarang ini majikan-majikan lepas tangan sahaja. Apa yang berlaku kepada pekerja-pekerja wanitanya, disewa orang, digonggong orang malam-malam, dibawa oleh orang malam-malam, dia seolah-olah tidak ambil kisah.

Jadi, boleh atau tidak undang-undang ini termasuk orang yang bersubahat dalam membiakkan ataupun menularkan penyakit pelacuran ini dan orang yang sengaja menggalakkan kerja terkutuk ini berlaku di kalangan pekerjaanya yang sepatutnya menjadi tanggungjawab mereka?

Tuan Haji Siam bin Haji Kasrin: Terima kasih sahabat saya Sri Gading. Dan ini adalah merupakan masalah sosial yang kita hadapi dan mungkin saya akan sentuh secara ringkas sahaja dalam perbincangan saya se lanjutnya.

Di sesetengah kawasan, masih lagi dibenarkan pusat-pusat hiburan seperti kelab-kelab malam dan disko. Pusat-pusat hiburan ini beroperasi kadang-kadang hingga jam 3.00 dan 4.00 pagi, ada pihak yang cuba membuat pengaduan tetapi takut dengan keselamatan dirinya dan juga keluarga kerana difahamkan pusat-pusat hiburan berkenaan menyediakan kaki pukul ataupun gengster yang sikapnya tidak mempunyai peri kemanusiaan. Berpunca dari pusat-pusat hiburan seperti inilah merebaknya kes-kes pelacuran dan lebih membahayakan, mereka ini juga terlibat dengan pil-pil khayal dan penyalahgunaan dadah.

Selain daripada itu, masalah pendatang secara dengan izin ataupun tanpa izin juga menimbulkan masalah pelacuran di negara kita, seperti yang dibangkitkan oleh sahabat saya daripada Sri Gading tadi. Negara kita membawa masuk pekerja

asing, lelaki Bangladesh sebagai memenuhi tenaga buruh kurang mahir negara dan dalam masa yang sama kita lebih banyak membawa masuk wanita warga Indonesia, yang mana akibat daripada kemasukan pekerja-pekerja asing yang tidak seimbang inilah, merebaknya gejala sosial seperti yang dinyatakan oleh Ahli Yang Berhormat bagi Sri Gading sebentar tadi yang mana berlaku apabila abang Bangla tadi hidup sendirian di Malaysia, bertahun-tahun lamanya.

Begitu juga dengan pendatang-pendatang haram wanita dari Filipina dan China yang banyak bekerja di pusat-pusat hiburan dan juga pelacuran secara haram.

Begitu juga dengan pendatang-pendatang daripada warga Afrika yang berkeliaran di ibu kota negara kita ini. Mereka ini bukan sahaja pengedar dadah, menjalankan kegiatan penipuan, malah juga dilihat sebagai ejen pelacur bagi pelancong-pelancong ke negara kita. Perkhidmatan call girl yang menjadi pelacur banyak berlaku di hotel-hotel mewah. Ini juga bentuk pelacuran yang harus diburu mengikut akta yang akan dipinda.

Kita juga menghadapi masalah bagi menangani kegiatan pelacuran di kalangan remaja. Seks bebas remaja banyak berlaku di rumah-rumah kediaman dan apartmen eksklusif. Kegiatan ini berpunca daripada sikap remaja yang kurang mendapat perhatian dan kasih sayang daripada keluarga mereka. Penyebaran kegiatan ini banyak dibantu oleh Internet melalui laman-laman web. Mereka ini lebih terdorong kepada golongan athiest seperti Jean Paul, yang mementingkan keseronokan peribadi melebihi segala-galanya.

Tuan Yang di-Pertua, dalam usaha kerajaan meminda akta ini, kerajaan juga harus melihat kegiatan gay dan lesbian yang semakin menjadi-jadi di negara kita. Ia banyak berlaku di lokasi tertutup dan juga terbuka. Di negara kita terutama masyarakat Melayu Islam kurang meyakini kegiatan gay iaitu dengan lain perkataan meliwat lelaki sesama lelaki. Sebab itulah ada pihak-pihak yang marah-marah dengan pihak kerajaan apabila pendakwaan kes seperti ini berlaku ke atas bekas pemimpin negara beberapa tahun yang lalu dan kononnya ini merupakan konspirasi menjatuhkannya.

Walaupun perbuatan ini memang telah wujud sejak zaman Nabi Allah Luth lagi, tetapi hari ini kita melihat golongan Yahudi menyebarkan amalan Greek kuno ini, kononnya hubungan sejenis ini adalah pendedahan awal bagi remaja atau mereka yang belum berkahwin.

Di Bandaraya Kuala Lumpur banyak lokasi kegiatan gay dikenal pasti, termasuklah yang dinamakan Titanic yang berhampiran dengan Pasar Budaya dan Lost World yang berhampiran dengan kolam mandi Tun Razak di Cheras. Dan mengikut satu laporan, kegiatan gay ini juga turut dilakukan di sebuah sauna yang terdapat di sebuah bilik gelap di sebuah bangunan di Jalan Raja Laut.

Selain daripada itu, ada juga kawasan-kawasan terbuka yang menjadi pusat kegiatan gay ini untuk menjalankan kegiatan pelacurannya seperti di bahagian belakang Bangunan DBKL dan di dataran bangunan KWSP di Jalan Raja Laut. Kawasan ini menjadi pesta keramaian untuk menikmati keseronokan seks sejenis terutama pada malam minggu dan cuti umum.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin respond sedikit dalam perbahasan yang dibuat oleh Yang Berhormat bagi Kelang tadi yang mana dalam kes-kes jenayah juvana di bawah Kanun Keseksaan saya rasa masanya telah tiba untuk kita mengkaji kes-kes pesalah juvana mengenai had umur. Saya mencadangkan supaya had umur pesalah juvana diturunkan daripada 21 tahun kepada 12 tahun. Ini bersesuaian dengan keadaan semasa di mana kemampuan mental dan fizikal remaja di negara kita pada hari ini telah terjelma lebih awal daripada remaja semasa Akta Juvana ini mula diguna pakai. Ini bersesuaian juga dari sudut Islam bahawa umur seseorang lelaki itu mula akil baligh pada usia 10 tahun hingga 12 tahun.

Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan syabas dan tahniah kepada kerajaan yang berhasrat untuk menghapuskan pelacuran dan aktiviti lucah di negara kita dengan meminda Akta Kanun Keseksaan 2001 dan mencatatkan hukuman lebih berat seperti sebat mandatori dan kedua-duanya sekali.

Dalam perkara ini saya ingin mencadangkan supaya selain daripada hukuman yang dinyatakan saya juga mengesyorkan supaya mereka yang terlibat yang disabitkan kesalahan seperti pengurus, pelacur dan pencari pelanggan segala hartanya dirampas dan selepas menjalani hukuman dimasukkan ke pusat pemulihan yang diadakan khas untuk golongan ini dalam tempoh tertentu bagi memberi lebih kesedaran kepada mereka supaya selepas menjalani hukuman mereka ini akan rasa insaf dan dapat membentuk cara hidup baru.

Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Parit Buntar.

4.25 ptg.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali [Parit Buntar]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin mengambil bahagian dalam perbahasan ini dan sebagaimana biasa Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengemukakan beberapa fakta dahulu mengenai hal pelacuran dan juga sumbang mahram ini.

Pertama sekali terima kasih saya kepada Yang Berhormat Menteri kerana mengemukakan pindaan kepada Kanun Keseksaan ini dan ini pada saya adalah merupakan satu daripada siri untuk menaikkan martabat wanita, martabat kemanusiaan dan keinsanan dan pada saya membebaskan manusia daripada kemurkaan Allah S.W.T. Perkara ini sangat besar, sebab itu teman-teman yang mengambil bahagian tadi telah cuba membawa dan mencari akar umbinya. Di mana akar umbi kepada permasalahan yang sebenarnya dan bagaimana kita bersama-sama dapat membebaskan diri kita daripada gejala yang saya fikir gejala ini sebagaimana yang berlaku dalam negara-negara lain ini adalah merupakan gejala yang menjadi sumber kepada keruntuhan mana-mana negara.

Bak kayu yang dimakan oleh anai-anai. Inilah sebenar anai-anai. Anai-anai yang meruntuhi dan yang akan menjatuhkan negara. Anai-anai itu bukan daripada KMM, bukan daripada aktivis-aktivis parti politik, bukan daripada pembangkang seperti kami tetapi inilah merupakan rangkaian anai-anai yang akan menjatuhkan kalau masalah ini tidak ditangani. Sebenarnya kita sudah pun lewat menanganinya, seolah-olah seperti nasi sudah menjadi bubur. Walau macam mana pun saya tidaklah hendak mengatakan bahawa kita pessimistic tentang perkara ini, tetapi dengan kekuatan yang ada kepada kita, dengan kekuatan fikrah yang ada pada semua orang, saya yakin insya-Allah, kalau tidak membasmi pun paling tidaknya kita dapat mengurangkan gejala yang sebenarnya memporak-perandakan masyarakat kini.

Tuan Yang di-Pertua, saya hendak memulakan dengan mengatakan bahawa Kanun Keseksaan yang dipinda ini adalah untuk mengawal pelacur dan sumbang mahram. Yang detail tidak perlulah disebutkan. Tetapi sebelum itu saya ingin memberikan sedikit tentang hasil pelacuran dalam pelbagai negara. Thailand misalnya, hampir RM85 bilion setahun adalah hasil daripada industri pelacuran. Pelacuran bukan hanya merupakan sebagai satu gejala sosial, satu fenomena biasa tetapi sudah dianggap naik kepada tahap industri yang menyumbang kepada pembangunan negara.

Di Indonesia pula merupakan RM10 bilion hingga RM12 bilion setahun begitulah di antaranya. Dan kajian yang dibuat oleh pertubuhan Buruh Sedunia (ABS) yang berpangkalan di Geneva mengatakan pelacuran di Thailand, Indonesia, Filipina dan Malaysia semakin meningkat, semakin meningkat dan semakin meningkat! Ini menggerunkan kita sesungguhnya dan bila kita bercerita tentang pelacuran ini sebagaimana yang disebut tadi oleh Yang Berhormat bagi Sepang, terdapat sehingga 142,000 orang pelacur di Malaysia. Dari 142,000, yang 10,000 dikatakan berada di Kuala Lumpur sahaja. Bayang, bayangkan kalau kita fikirkan 142,000 di Malaysia ini yang hanya yang dapat dikira melalui laporan rasmi, tidak termasuk pelacuran gadis-gadis di bawah umur, pelacuran anak-anak di sekolah yang dilaporkan oleh polis, yang dilaporkan oleh siasatan dan gerak gempur polis untuk menghapuskan gejala ini telah pun mengemukakan beberapa fakta mereka.

Tuan Yang di-Pertua, wanita Malaysia menjadi pelacur terdapat di Hong Kong, di Australia dan kita dapati bahawa mengikut kajian daripada ILO – “Sex trade key part of South East Asian economies” mengatakan tempat-tempat pelacuran itu sebagai rumah pelacuran, rumah urut, hotel, karaoke, kelab malam, disko, kedai gunting rambut wanita dan pelbagai tempat lagi yang digunakan secara rasmi dan tidak rasmi menjadi tempat sarang kepada pelacuran ini.

Apa yang hendak disebutkan berikutan dengan yang saya bentangkan tadi Tuan Yang di-Pertua, soalan yang ada pada kita sekarang ialah mengapa perkara ini berlaku? Teman-teman tadi telah menyebutkan mengapa fenomena ini berlaku dan perlakuannya pula meningkat tahun demi tahun, tahun demi tahun. Bukan sahaja di kalangan orang-orang yang major, yang sudah dewasa, tetapi sekarang pergi kepada orang-orang yang minor, orang-orang yang di bawah umur, gadis-gadis di bawah umur.

Sebab itu kita harus ada concern dan saya yakin dengan pindaan kepada Kanun Keseksaan ini merupakan kemungkinannya satu langkah walaupun langkah ini bukan satu yang ideal, tetapi agaknya kita sudah bergerak ke arah itu. Tetapi sebagaimana yang disebutkan tidak lain dan tidak bukan langkah yang paling ideal tidak lain dan tidak bukan kalau kita semak dalam bahasa manapun, dalam negara manapun, dalam manusia manapun, langkahnya tidak lain dan tidak bukan ialah langkah melalui agama.

Yang Berhormat bagi Sepang telah menyebutkan kalau saya bilang tadi paling tidaknya 10 kali diulang langkahnya ialah agama, caranya ialah agama,

pendekatannya ialah agama. Saya sokong 100% tetapi apa yang saya hendak sebut, Tuan Yang di-Pertua, mengapa berlaku budaya ini. Mengapa berlaku industri ini? Sama ada pelacuran dan selepas ini saya hendak pergi kepada sumbang mahram kerana wujudnya budaya sensate, the sensate culture di kalangan kita, di kalangan masyarakat di Malaysia ini.

Kita pergi ke New York, apa yang terdapat di New York ada di Kuala Lumpur; pergi ke Copenhagen, apa yang ada di Copenhagen ada di Kuala Lumpur; pergi ke Sweden, apa yang ada di Sweden ada di Kuala Lumpur. Pergi ke mana-mana juga dalam dunia ini, ada di Kuala Lumpur. Bahkan dalam hal-hal tertentu lebih berat lagi apa yang ada di Kuala Lumpur.

Yang kedua, ialah soal liberalism yang tidak bersebab. Kita begitu liberal. Saya ambil contoh. MSC, salah satu daripada syarat yang diberikan pelabur-pelabur luar negeri yang hendak menanam modal di MSC, syarat atau kelonggaran yang kita berikan kepada mereka untuk menarik mereka datang menanam modal dalam MSC. Apa dia? Salah satu daripadanya bahawa bahan-bahan yang terdapat dalam Internet tidak akan di censor, tidak akan ditapis. Apa yang sudah berlaku iaitu melalui kajian yang dibuat oleh Universiti Islam Antarabangsa (UIA) baru-baru ini, hampir 40% daripada 442 pengguna-pengguna yang melayari Internet menggunakan sites yang berbentuk pornografi. Apa dia pomografi? Pornografi tidak lain dan tidak bukan ialah sex-related, dengan izin. Apa yang berlaku selepas itu kepada anak-anak muda ini?

Kajian ini menunjukkan pelajar-pelajar sekolah menengah dan pelajar-pelajar universiti terlibat. Siapa yang menyediakan cyber café? Kita. Siapa yang melesenkan cyber café? Kita. Siapa yang duduk di PBT-PBT? Kita. Siapa yang sign? Kita.

Yang ketiga ialah mass media. Tuan Yang di-Pertua, kalau kita tengok mass media yang disajikan sama ada akhbar. Kalau dalam mana-mana akhbar Melayu, akhbar-akhbar Bahasa Inggeris dan akhbar-akhbar Melayu terutamanya mesti ada helaian-helaian tengah itu, beberapa helaian yang saya rasa gambar-gambar dan penceritaannya tidak lain dan tidak bukan membawa manusia kepada satu budaya. Budaya itu yang saya sebutkan pertama tadi, Tuan Yang di-Pertua, iaitu the sensate culture. Budaya nafsu, budaya syahwat. Ini yang berkembang dan ini yang dipetik oleh anak-anak kita.

Begitu juga TV-TV. Saya sebutkan berapa kali dalam Dewan ini salah satu daripada channel saluran TV di Malaysia ini. Kita sebut ntv7 misalnya, kajian menunjukkan hampir 0% daripada program-program pendidikan dan program-program agama. Bagaimana lesen boleh keluar? Bagaimana permit boleh keluar? Bagaimana dibenarkan stesen seperti ini beroperasi di Malaysia yang kita namakan sebagai negara Islam itu.

Kemudian saya ingin menyebutkan tentang bahan-bahan seks yang tidak terbatas barulah kita perangi. Bayangkan sudah hampir 20 tahun bahan-bahan ini ada dalam kehidupan kita, baru hari ini Menteri Besar Selangor - barulah minggu-minggu ini - menyebutkan, Perdana Menteri pun baru bangkit seolah-olah tidur nyenyak baru bangkit, baru hendak beritahu rakyat belajarliah fardu ain, hayatilah fardu ain.

Selama ini kalau ditanyakan, bila ditanyakan bahkan dalam Dewan ini ditanyakan apa hendak jadi kepada program-program yang ada di TV itu, apa manfaatnya kepada rakyat. program-program hiburan, program-program yang menjolok mata, program-program yang menggambarkan penceritaan dan cerita-cerita yang disajikan sampai 2.00 pagi, cerita-ceritanya banyak menjurus kepada seks. Bila ditanyakan kepada Perdana Menteri dan Menteri-menteri yang lain mereka kata kita berikan pilihan kepada rakyat yang ingin tengok, tengok, yang tidak ingin tengok, tidak ingin. Tanya kepada iman, tanya kepada hati masing-masing. Bolehlah menjawab sedemikian. Tetapi sebagai Perdana Menteri dan juga sebagai pemimpin yang bertanggungjawab, saya rasa jawapan itu bukan jawapan kepada masalah di Malaysia. Masalah anak muda Malaysia khususnya orang Melayu di Malaysia ini yang terjebak sebahagian besarnya dalam masalah yang saya bentangkan ini.

Yang kelima, Tuan Yang di-Pertua, ialah tentang desakan hidup. Selagi ada kemiskinan di Malaysia ini – kemiskinan berlaku di mana-mana di Malaysia. Sebahagian daripada kita duduk di rumah-rumah haram, sebelah kita ialah kita tengok Petronas Twin Towers tetapi mereka yang di Kampung Medan, mereka yang di Kampung Kerinchi, mereka yang di Pantai Dalam.....

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Boleh minta penjelasan sedikit?

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya ingat saya hendak teruskan sahaja.....

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Sedikit sahaja.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya minta maaf kali ini oleh kerana kita hanya diberikan 20 minit.....

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: ...Tidak, saya tertarik dan saya hendak minta penjelasan. Bila tidak faham kita minta penjelasan.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Tidak apa, tidak apa. Ini mudah hendak faham.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Penjelasan sahaja, bukan apa.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya bukan cakap bahasa Perancis.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Sedikit sahaja.....

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya cakap Bahasa Melayu dan mudah difaham.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: ...Saya tidak kaitkan dengan politik, tidak ada.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya minta maaf Dato', saya minta maaf. Kali ini saya hendak menghabiskan

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Sedikit sahaja.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: ...pasal saya ada banyak perkara ini yang saya hendak habiskan.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Sedikit sahaja, bukan ada apa. Ini tidak ada kena mengena dengan politik.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat,....

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Tuan Yang di-Pertua, soal desakan hidup ini. Kita perhati di mana-mana, di mana-mana bahkan inilah dua dunia yang begitu menjolok mata. Dunia yang kaya begitu kaya, yang miskin begitu miskin. Kita pergi Kampung Medan sebelum dan sekarang juga kita pergi Kampung Medan. Kita pergi Kampung Abdullah Hukum, kita pergi Kampung Datuk Keramat, kita pergi Kampung Bahru di sudut-sudut di sana. Macam mana manusia hidup?

Ini menggambarkan desakan kehidupan. Saya setuju dengan Yang Berhormat bagi Sepang tadi. Desakan kehidupan telah dikenal pasti sebagai salah satu daripada faktor yang menyebabkan anak-anak muda, anak-anak di bawah umur, orang Melayu terutamanya menceburkan diri mereka dalam pelacuran ini.

Kemudian, tentang keruntuhan rumah tangga, inilah yang dinamakan the paradox of development, dengan izin. The paradox of development, the maze of development, dengan izin. Apa dia? Makin kita membangun, makin kita membangun, satu institusi yang begitu tidak ada terperi nilainya, saya tidak tahulah boleh ada perkataan 'terperi' 'terparikah' atau 'terperi' nilainya. Satu institusi yang makin runtuh, makin runtuh, makin runtuh, makin runtuh! Negara membangun, membangun, membangun. Institusi ini runtuh!. Institusi itu ialah institusi kelu arga.

Saya sebagai ayah kepada lapan orang anak tidak tahulah macam mana kita menganggap keluarga dalam hidup ini. Kita dilahirkan dengan keluarga, dibesarkan dengan keluarga dan balik nanti bila tua dan mati bertemu dengan keluarga juga kita. Bayangkan kehidupan di Kuala Lumpur, bayang the black facade of the living in Kuala Lumpur, dengan izin. Dan inilah perkara saya rasa yang membuka ruang-ruang, yang membuka pintu-pintu, yang membuka jalan-jalan manusia tercebur!. Saya tidak melihat hanya sebagai satu perlakuan sosial yang kotor, yang keji tetapi saya melihat lebih daripada dosa dan pahala.

Saudara-saudara, tuan-tuan, Tuan Yang di-Pertua, yang saya hormati sekalian ini. Kemudian yang akhirnya - banyak lagi sebenarnya - lemah agama. Dahulu saya sebutkan tentang pekerja-pekerja kilang. Yalah kerana kita membangun, kita terpaksa mengimport pekerja-pekerja kilang yang sebahagian besarnya pekerja-pekerja wanita daripada Filipina, daripada Indonesia, daripada Bangladesh dan sebagainya. Tengok di mana pekerja-pekerja kilang nun di Pelabuhan Klang di Pandamaran. Saya sudah pergi mengkaji 17 tahun yang dahulu, saya mengkaji bersama-sama dengan Universiti Malaya mengkaji pekerja-pekerja kilang ini di Subang, di Shah Alam, di Senawang.

Pekerja-pekerja kilang kebanyakannya diletakkan di rumah-rumah pangsa yang menjadi asrama kepada mereka. Mereka hanya diletakkan di situ. Balik waktu petang tidur, waktu malam keluar, bekerja waktu pagi. Balik petang, tidur malam, keluar kerja waktu pagi. Mereka inilah di antaranya. Tempat-tempat ini macam di Johor Bahru terutamanya, tempat-tempat ini dikatakan sebagai Haadyai Malaysia! Saya tidak tahu apa yang kita lakukan.

Kita mendapatkan tenaga daripada mereka, mereka membantu menjana pembangunan negara ini. Tetapi setakat mereka mendapatkan wang yang berbentuk gaji, yang berbentuk bayaran 'remunerasi' untuk membantu menjana negara ini, pada masa yang sama meruntuhkan negara ini, meruntuhkan minda,

meruntuhkan akidah, meruntuhkan persepsi kehidupan manusia! Saya rasa itu tidak dapat dinilai dari segi kerugiannya! Tidak boleh dapat dinilai dalam bentuk kewangan! You cannot put any monetary value - dengan izin - dengan apa yang telah berlaku.

Kalau misalnya seorang anak kita terlibat dengan pelacuran seperti seorang terlibat dalam dadah. Ramailah datang berjumpa dengan saya, ibu-bapa yang anaknya baru hidu gam. Baru hidu gam mak bapak sudah separuh gila. Anak-anak yang masuk dalam pusat-pusat serenti, cuba kita pergi ke rumahnya jumpa bapanya, jumpa emaknya, sama ada dua-dua tersasul mental sama ada salah satu daripada mereka masuk dalam kumpulan mental derailment kerana mengenangkan anak-anak yang sedang berada di pusat serenti itu.

Inilah sebenarnya yang memburu kita dan, Tuan Yang di-Pertua, saya kena pergi kepada apa cadangannya. Kita mesti ada cadangan. Sebagai mana saya mulakan tadi, cadangannya: Saya sangat setuju kepada Sepang, sangat setuju kepada Baling, sangat setuju kepada semua yang telah bangun untuk mengambil bahagian dalam perbahasan ini. Cadangannya ialah agama. Balik kepada agama. Go back to religion. If you're a Christian then go back to Christianity. If you're a Buddhist go back to Buddhism. If you're a Hindu go back to Hinduism, ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Dengan izin.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Kalau dengan izin, saya as a Muslim I must go back to Islam. Dengan izin, hujungnya Tuan Yang di-Pertua memang hendak sebut tadi tetapi di hujung.

Tuan Yang di-Pertua, pertama ialah kita mesti, semua orang dalam dunia mengaku benda ini adalah mungkar. Dan dalam Islam - saya tidak berapa tahu agama-agama lain - memang ada dalam Islam salah satu daripada perkara yang akan menjamin terungkainya kemungkaran ialah sembahyang atau solat. *[Membacakan sepotong ayat al-Quran]* yang bermaksud "Sembahyang itu dapat mencegah perkara yang fasad yang keji dan juga yang mungkar". Tetapi apa yang berlaku?

Baru-baru ini, Tuan Yang di-Pertua, dalam hujung bulan Mei dalam cuti yang lepas sebagai mana biasa - sudah 23 tahun - saya mengadakan sekali lagi program Summer Camp namanya. Ada 379 budak-budak daripada seluruh negara termasuk Singapura, Sabah, Sarawak dan sebagainya. Di hujung program itu saya bersama-sama dengan anak-anak hampir empat jam. Panggil yang lelaki sebelah kanan yang

perempuan sebelah kiri naik ke pentas. Budak-budak tingkatan 3, tingkatan 4, tingkatan 5 yang; perempuan pun tingkatan 3, tingkatan 4, tingkatan 5. Saya buat macam intihan macam latihan menjawab begitu. Dan saya selalu memutar-mutarkan duit RM20 kalau mereka boleh menjawab 10 soalan. Betul-betul jawab kita bagi duit. Yang pertama saya tanya, saya hendak uji budak-budak tingkatan 3, tingkatan 4, tingkatan 5 ini lelaki dan perempuan.

Ujian yang pertama : Macam mana bunyi lafaz bacaan sujud sahwī? Tuan-tuan jawapannya 0/40. Kalau tuan-tuan tidak yakin dengan sedikit sampel kajian yang nipis macam ini boleh kita tanyalah anak-anak kita, boleh tanyalah anak-anak saudara kita.

Saya tanya soalan yang ke dua, macam mana lafaz bacaan doa qunut? Bila saya tanyakan begitu, daripada 20 lelaki, 20 perempuan ada satu budak yang kecil tingkatan tiga - yang lain tidak menjawab - yang kecil, tingkatan 3 bangun merapati saya. Saya cuba hendak jawab Dr., sebelum saya jawab boleh atau tidak Dr. baca baris yang pertama. Saya pula yang kena baca. Pasal kemungkinan bila dibaca baris pertama kadang-kadang itu dia sudah masuk dalam groove. Kalau tidak baca itu dia tidak masuk dalam groove. Kalau dia sudah masuk dalam groove itu biasanya, dengan izin, dia laju sikit. Maka saya pun baca Allahumahdini fiman hadait dan disambunginya. Tetapi sambungannya kita fahamlah bacaannya dari segi lafaznya, makhrajnya, agaknya tidak bertepatanlah tetapi boleh diterimalah agaknya. Baca sampai yang ketiga. Selepas itu? Dr. saya tahu juga yang berikutnya. Agaknya yang hujung ini betul atau tidak yang hujungnya pait, pait, pait, pait, pait, pait, pait. Tingkatan 3, tingkatan 4, tingkatan 5.

Tetapi satu soalan yang interesting, soalan nombor 10 saya tanya: Apa saya tanya kepada mereka? Daripada bulan Januari, saya tidak mahu tahun 2000, tidak mahu tahun 1999, tidak mahu tahun 1998. Saya ambil tahun 2001, mulai Januari sampai bulan 5. Dalam masa lima bulan ini, saya tanya, daripada 20 lelaki, 20 perempuan tingkatan 3, tingkatan 4, tingkatan 5 saya tanyakan: Sejak lima bulan ini berapa orang di antara kamu - cakap dengan hati yang putih, cakap dengan hati yang bersih - berapa orang di antara kamu yang dapat mengekalkan sembahyang 5/5. Ahli Yang Berhormat, jawapannya 0/40.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat ada satu minit lagi.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Saya berhenti, saya berhenti. Sampai satu minit saya berhenti. Bila masa kami minum seorang anak daripada Johor Bahru sebelah Tebrau – Tebrau pun sudah tidak ada - daripada Johor Bahru, datang anak-anak moden, anak kota datang “Dr. you asked us about the prayer, you know. We didn't perform the prayer. I admitted I didn't perform prayer, but why didn't you ask our parents because I have not seen my parents praying”. Itu dalam perkataannya. “Kenapa tanya kami tentang hal sembahyang? Cuba tanyakan keluarga kami, mak-bapak kami. Mak-bapak kami tidak sembahyang. Saya tidak pernah lihat mak bapak kami sembahyang”.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menutupnya dengan mengatakan kita kena balik kepada agama. We have got to be trustworthy here, dengan izin; we have got to be truthful here, dengan izin; we have got to be sincere here, dengan izin. Dan saya harap pindaan Kanun Keseksaan ini membuka jalan kita, dengan izin Allah SWT, membukakan hati kita, membukakan pemikiran kita, membukakan minda kita dan membukakan keinginan, kemahuan kita supaya mempertahankan kehidupan. Kalau boleh Allah sayang kepada kita dan kita sayang kepada Allah SWT. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Petaling Jaya Utara. Untuk menjimatkan masa Yang Berhormat, minta Petaling Jaya Utara, saya ingin mencadangkan apa yang telah dibangkitkan tidak payah sentuhlah supaya kita boleh memberi peluang yang lebih kepada lebih ramai untuk berucap. Jadi, tolonglah jimatkan masa.

5.17 ptg.

Puan Chew Mei Fun [Petaling Jaya Utara]: Terima ka sih Tuan Yang di-Pertua. Saya hanya guna sepuluh minit.

Terlebih dahulu saya ingin mengucapkan syabas kepada pihak kerajaan kerana selepas melakukan pindaan dengan memasukkan perkataan jantina ke dalam perkara 8 Perlembagaan Persekutuan Fasal 2 yang memberikan kedudukan sama rata kepada kedua-dua jantina, kini pula mengusulkan pindaan ke atas Akta Kanun Keseksaan yang berkaitan dengan perlindungan terhadap keselamatan diri kedua-dua jenis jantina. Ini telah membuktikan usaha murni kerajaan Barisan Nasional untuk membina sebuah masyarakat yang saksama di antara kedua-dua jantina.

Tuan Yang di-Pertua, disebabkan oleh pemansuhan Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973 (Pindaan) Kanun Keseksaan ini dengan memasukkan kesalahan-kesalahan yang berhubung dengan pelacuran dan aktiviti lucah ke dalam seksyen 372 dan 373 kanun, dan hukuman maksima bagi kesalahan sedemikian telah ditambah dari penjara selama 10 tahun kepada 15 tahun serta hukuman sebat dicadangkan supaya menjadi mandatori, malah bidang kuasanya diperluaskan dengan merangkumi pelacuran dan aktiviti lucah lelaki dan perempuan kedua-duanya. Ini bermakna hukuman bukan sahaja dikenakan ke atas lelaki yang memperalatkan perempuan untuk melibatkan diri dalam aktiviti pelacuran malah ianya juga dikenakan ke atas wanita yang memperalatkan lelaki untuk tujuan yang sama. Pindaan ini juga jelas akan membawa manfaat kepada kaum lelaki dan sejajar dengan semangat sama rata jantina yang dibawa oleh pindaan perkara 8 fasal 2 perlembagaan. Syabas dan tahniah diucapkan kepada kerajaan dan juga kepada setiap lelaki negara kita.

Tuan Yang di-Pertua, pindaan fasal 6 untuk memasukkan seksyen baru 376A dan 376B ke dalam kanun untuk mewujudkan kesalahan sumbang mahram adalah satu perkara yang patut dipuji, tetapi saya berpendapat pemenjaraan mandatori tidak kurang daripada enam tahun dan tidak melebihi 20 tahun adalah tidak mencukupi dan harus dikenakan sebatan secara mandatori. Kita juga harus memastikan penyelesaian di luar mahkamah dan merahsiakan kes adalah menjadi satu kesalahan kerana ramai mangsa dan ahli keluarganya terpaksa berdiam diri kerana ingin menjaga maruah keluarga dan tidak sanggup melihat pesalah dijatuhkan hukuman atau kerana dia adalah tunggak ekonomi keluarga.

Tuan Yang di-Pertua, mengikut kajian kes-kes sumbang mahram ini berlaku kerana konsep keegoan lelaki. Ramai bapa masih mempunyai tanggapan bahawa saya boleh buat apa sahaja kerana awak adalah kelahiran saya atau tanggapan bahawa saya boleh buat sesuka hati kerana kaum lelaki lebih superior.

Tuan Yang di-Pertua, jika kita membiarkan fikiran sebegini berterusan hukuman yang semakin berat kemungkinan besar akan menyebabkan ahli keluarga tidak rela hati atau tidak sudi melaporkan kes seterusnya menyebabkan ramai pesalah masih bebas daripada tindakan undang-undang.

Justeru itu, larangan terhadap penyelesaian di luar mahkamah atau merahsiakan kes secara sengaja adalah perlu. Selain itu, bimbingan atau kaunseling juga harus diberikan kepada pesalah dan mangsa supaya pesalah boleh

insaf dan membina konsep kekeluargaan yang betul, manakala mangsa dapat membina semula keyakinan untuk terus hidup dengan baik.

Tuan Yang di-Pertua, walaupun pindaan ke atas Akta Kanun Keseksaan ini telah memberi perlindungan yang lebih menyeluruh kepada kaum wanita tetapi saya rasa ia masih kekurangan berkaitan dengan *marital rape*, dengan izin, untuk mencegah perbuatan merogol di antara suami isteri.

Tuan Yang di-Pertua, dalam hubungan suami isteri yang sihat, hak kemanusiaan juga harus dipraktikkan. Kita seharusnya menggunakan undang-undang untuk memberitahu masyarakat bahawa isteri juga mempunyai hak mutlak ke atas badan sendiri dan kita tidak boleh membiarkan sebarang pihak menggunakan hubungan suami isteri sebagai alasan untuk memperkosa satu pihak lain.

Tuan Yang di-Pertua, ini adalah kerana ramai golongan isteri yang menghadapi penderaan seks oleh suami, tidak dapat meminta bantuan kerana walaupun kita mempunyai Akta Keganasan Rumahtangga 1994 tetapi ia hanya memberi perlindungan kepada setiap orang daripada menerima keganasan fizikal sahaja dan tidak merangkumi keganasan dalam aspek lain seperti daripada segi mental dan psychological dan menyebabkan ramai wanita yang menghadapi keganasan mental dan psychological tidak dapat membuat laporan.

Selain itu, semenjak berkuat kuasanya Akta Keganasan Rumahtangga 1994, sampai ke hari ini, kita masih menerima aduan bahawa ada segelintir anggota polis yang tidak menerima laporan mangsa dan memberi sebabnya adalah perkara rumahtangga. Oleh itu, kami boleh merasakan adalah sukar untuk pihak polis menerima laporan kes di mana suami melakukan penderaan seks atau memperkosa isteri. Oleh itu, kita mesti mempunyai satu undang-undang untuk menyelesaikan masalah *marital rape*, dengan izin, untuk menjamin hak seorang isteri dan menyelamatkan ramai wanita yang hidup sengsara selama ini.

Justeru itu, saya mencadangkan kerajaan untuk memasukkan perkara dan hukuman *marital rape* ke dalam akta ini supaya dapat menjamin hak kepentingan wanita dan membina semangat hormat-menghormati di antara suami isteri.

Tuan Yang di-Pertua, dengan ini saya bercadang menyokong pindaan akta ini dan berharap pindaan dapat diperluas dengan memasukkan hukuman berkaitan dengan *marital rape*. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tambun.

5.24 ptg.

Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah [Tambun]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, saya ringkas sahaja. Kita tahu bahawa fungsi utama undang-undang ialah untuk mencegah dan juga menghukum. Di samping itu, untuk memperkukuh fabrik sosial masyarakat. Saya bersetuju bahawa golongan *deviant* mesti dihukum di bawah rang undang-undang termasuk rang undang-undang ini.

Seperti mana yang dinyatakan oleh rakan-rakan tadi, saya dapati bahawa masalah yang kita hadapi adalah melebihi ataupun melampaui sempadan ataupun garisan undang-undang. Saya mengambil contoh mengenai dengan pindaan ke atas aktiviti pelacuran dikenakan hukuman yang lebih berat.

Seperti mana saya nyatakan tadi, mengadakan hukuman semata-mata tidak mencukupi di mana kita sedia maklum bahawa aktiviti pelacuran ini sebenarnya melibatkan struktur sosial yang lebih besar. Di peringkat antarabangsa, kita sedar bahawa banyak pihak cuba untuk melihat bagaimanakah usaha-usaha dapat dijalankan untuk memerangi dengan izin, *organized crime*. Jadi, saya ingin mengemukakan perkara ini ke Parlimen.

Saya berpendapat bahawa *organized crime* ini, yang sebenarnya kita hadapi yang harus kita perangi dan bagaimana kita hendak perangi itu, saya tidak tahulah macam mana kerana di seluruh dunia, inilah masalah yang dihadapi oleh semua orang dan saya bersetuju kerana *organized crime* ini daripada satu sudut ia merupakan aktiviti ekonomi, industri dan pasarannya besar, pendapa tannya banyak. Tetapi aktiviti sahaja menyalahi undang-undang seperti pelacuran, menjual orang, dadah dan sebagainya.

Oleh kerana ia satu *organized crime* yang tidak dapat kita lihat, kadangkala kita menghadapi kesukaran untuk mengenal pasti mana individu-individu yang terlibat. Itu sebabnya kita lihat, apabila pihak-pihak tertentu hendak membuat penguatkuasaan – malam tadi saya pergi ke Damansara untuk pergi makan malam dengan seorang kawan, saya makan di satu gerai. Kemudian saya berjumpa dengan kumpulan penguat kuasa hendak tangkap orang yang jual VCD lucah dan kawan saya biasa pergi situ. Saya baru pertama kali pergi situ. Dia kata, malam ini dia nampak tidak ada penjual-penjual.

Jadi, *organized crime* ini begitu tersusun. Di dalam jabatan, dia ada orang-orang yang telah mendapat masuk dalam *pay roll* dia. Jadi, yang ini yang saya lihat,

Tuan Yang di-Pertua, yang harus kita perhatikan. Jika tidak, kita tidak akan dapat atasi. Kita cakaplah apa sekalipun, kita tidak dapat atasi.

Di banyak negara, masalah pelacuran ada, masalah dadah ada, penjualan kanak-kanak, semuanya ada, selagi kita tidak menghapuskan masalah *organized crime*. Jadi, semua orang mesti ikhlas dalam kerja. Bermakna kalau.., katalah ada penguatkuasaan hendak dijalankan, tiba-tiba ada pihak yang menjual ini tidak ada di situ, tentu ada orang yang menyampaikan maklumat. Oleh itu di dalam jabatan, dalam proses penyampaian maklumat, berapa orangkah yang terlibat dan orang-orang ini dipanggil, dibuatkan siasatan. Kita cuba, walaupun bukan mudah tetapi harus kita cuba.

Jadi, soal pelacuran dan juga soal *incest*, saya hendak sentuh di sini, saya merujuk kepada buku yang ditulis oleh Profesor Ali Mazrui, *The Clash of Culture* yang ditulisnya. Seperti mana saya nyatakan tadi, ia lebih daripada undang-undang. Ini adalah *clash of culture*, di antara satu *culture*, budaya yang kita kata *western* berlawanan dengan *eastern culture* ini. Saya cuba melihat masalah ini dari sudut orang Melayu kerana kita tahu gejala sosial sampaikan *incest* ini melibatkan banyak orang Melayu.

Saya nampak antara masalah kita, dunia sentiasa bergerak ke arah modenisasi. Katakan masyarakat ini tidak begitu *compatible* dengan modenisasi. Modenisasi membawa *culture* baru. Saya ingat semasa saya kecil, Tuan Yang di-Pertua, apabila saya berpindah ke bandar Ipoh, masa itu umur saya lima tahun, semasa merdeka, empat ke lima tahun dan masyarakat Melayu ketika itu, dia daripada kampung masuk ke bandar, ini satu kejutan kepadanya dan dia tidak, dengan izin, *well equipped*, untuk berhadapan dengan budaya bandar.

Saya ambil contoh, Tuan Yang di-Pertua, ada satu keluarga datang dari India, Kerala, kalau saya tidak silap. Dia masuk ke sekolah di kampung. Bapanya selalu menekankan kepada anak-anaknya untuk belajar bersungguh-sungguh dan ketiga-tiga anaknya sekarang semua ada Ph.D tetapi ketika mereka masih kecil di sekolah rendah, masyarakat Melayu ketika itu melihat kepada keluarga ini sebagai satu yang *deviant* – mengapa suruh bersekolah, mengapa tidak kita pergi sekolah main-main, tanam pokok. Jadi, ia datang daripada satu budaya di India yang sudah berapa ribu tahun tamadunnya wujud di mana ilmu adalah salah satu daripada komponen terpenting dalam masyarakat tersebut, manakala masyarakat Melayu

ketika itu masyarakat simple yang tidak melihat kepada ilmu sebagai satu yang begitu penting.

Jadi, evolusi ini berlaku. Modernisasi bergerak begitu pantas. *Culture* kita tidak. Jadi, berlaku *the clash of culture*.

Kita ambil macam kita kata Internet, sebenarnya bukan mudah hendak censor Internet. Tidak ada satu equipment yang kita boleh censor. Inilah western culture. Jadi apakah jawapan kita kepada ini semua. Saya ambil dari segi bidang muzik, kadang-kadang saya pergi tengok group Arqam yang dahulunya Arqam dan sekarang ini sudah berbentuk lain. Muslim musical culture, saya pergi tengok. Steady juga dia punya Islamic musical culture, kemudian kita ada western muzik. Masalahnya sekarang apakah jawapan kita kepada western musical culture, saya tengok yang cuba diwujudkan oleh kumpulan ini. Kadang-kadang saya pergi, dia panggil saya, dia kata Islamic musical culture ini dia bawa untuk mendedahkannya yang ini, sebagai satu daripada alternatif tetapi sehingga ini belum berjaya lagi.

Oleh kerana kita berhadapan dengan budaya yang lebih dominant kepada kita, lebih menarik lagi daripada budaya kita, kadang-kadang kita mencari kepada escapism kita tidak mendapat jawapan kepada itu. Leaders cari kepada escapism, kita kata yang ini tidak boleh buat, dalam sistem kita tidak boleh, dalam agama kita tidak boleh, ini tidak boleh, kita tidak menyediakan alternatif itu. Inilah di antara masalah-masalah yang kita hadapi Tuan Yang di-Pertua.

Jadi, saya berpendapat kita mesti melihat masalah ini daripada sudut yang lebih luas lagi dan tentunya saya bersetuju dengan rakan-rakan semua, kita mesti memperkukuhkan institusi masyarakat, kita tahu seperti masyarakat sendiri, institusi keluarga institusi-institusi agama, institusi-institusi masyarakat dan sebagainya. Salah satu yang kita memang bersetuju tentang institusi keluarga kita dapati dengan perubahan nilai-nilai masyarakat. Sekarang ini terdapat konsep baru, kebebasan, *liberalization of family*, bebas daripada keluarga. Ini telah mencetuskan perubahan dalam fabric social keluarga.

[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Mesyuarat**]

Kalau dahulu keluarga dianggap sebagai *miniature of social system*, di situ dia mula membentuk anak, mengajar anak dengan tabiat, perangai, sekarang ini tidak lagi begitu. Peranan telah berubah di antara ibu, bapa dan anak-anak. Dari segi incest semua orang kata disalahkan kepada bapa tetapi saya tidak merasakan hanya kepada bapa disalahkan, kerana berlakunya keruntuhan keluarga masing-

masing sudah bebas. Macam di dunia Western pada tahun 50an dan 60an dia ada kebebasan seks. Masa itu orang tidak percaya kebebasan seks, tetapi kebebasan seks ini telah menjadi satu budaya di sana. Jadi, dalam proses liberalisasi ini sudah ada kebebasan seks berlaku di dalam masyarakat. Tetapi kita tidak mahu menerima hakikat itu. Kita kata tidak ada, tetapi ini sebenarnya menular dan itu yang saya katakan bukan semata-mata bapa yang perlu dipersalahkan. Ada kemungkinan juga anak-anak yang liar. Baru-baru ini kita dapat laporan di Perak Selatan, seorang perempuan darjah enam dia mempunyai seks bebas dengan ramai orang, dengan satu-satu, dengan group, jadi karektornya ada dalam rumah dan kita tidak tahu apa dia buat kepada bapa dia.

Memanglah bapa dia bersalah, sebagai bapa sepatutnya dia tidak begitu, tetapi masalah ini lebih besar daripada kita menganggap ini bapa yang tidak bertanggungjawab. Masalah ini cukup besar. Jadi saya kemukakan perkara ini Tuan Yang di-Pertua, supaya kita lihat..

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam bangun.

Puan Chong Eng: Tuan Yang di-Pertua, itulah satu kebimbangan bahawa incest ini akan dilihat bahawa kedua-duanya bersalah kerana dalam undang-undang ini yang mangsa ini perlu membuktikan bahawa kebenaran tidak diberi dan ini sangat susah diberi dan apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat bagi Tambun itu juga membimbangkan saya, kerana itu bukan kes biasa yang berlaku, ini adalah exceptional, kerana yang banyak berlaku seperti saya katakan lebih kurang 70% mangsa itu ialah berumur di bawah 16 tahun dan berlaku kepada anak-anak yang kecil ini. Jadi, kita tidak boleh menggunakan exceptional case itu untuk membuat general statement seperti itu. Apakah pandangan Yang Berhormat Tambun? Terima kasih.

Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah: Saya tidak kata saya tidak bersetuju dengan Yang Berhormat. Saya kata kita mesti melihat lebih daripada undang-undang, saya sudah qualified awal lagi tadi. Saya tahu statutory rape bawah umur 16 tahun, tanggungjawab bapa untuk mendidik, betul. Saya melihat dari segi kontek sociology, perubahan-perubahan yang berlaku dalam masyarakat. Kalau Yang Berhormat bimbang saya juga turut bimbang. Apakah akan terjadi pada masa akan datang kerana kita bercakap tentang yang dilaporkan mungkin berapa ribu. Yang tidak dilaporkan, yang kadangkala kita dengar sudah lama sudah ada banyak anak, jadi maknanya tidak dilaporkan. Hanya pada satu ketika tiba-tiba ada seorang

anggota masyarakat melihat satu yang ganjil dia yang melaporkan. Perkara-perkara ini berlaku, jadi saya cuba melihat dari sudut sociology. Saya menyatakan lebih daripada undang-undang. Kalau undang-undang orang yang melaporkan ada penghukumnya itu - Tuan Yang di-Pertua pun sudah batuk. Jadi, saya melihat lebih daripada itu. Jadi, saya berbalik kepada, saya menyatakan kita mesti memperkukuhkan institusi-institusi masyarakat. Saya bersetuju kita kukuhkan institusi agama.

Jadi mari kita lihat masalah ini bukan dari sudut kita tuduh menuduh. Saya melihat begini, kita ambil masjid dan surau. Di atas kemampuan kerajaan sekarang ini kita ada 23,000 masjid dan surau. Itulah kemampuan kita, tetapi di atas kemampuan itu sebenarnya 23,000 itu merupakan bilangan yang terbanyak dalam dunia. Kalau kita menganalisis pada satu waktu sembahyang maghrib berjemaah di masjid dan surau, ada yang 50 orang, ada 100 dan yang 300 dan ada yang 500, secara purata 100. Bermakna satu malam ada 2.3 juta orang sembahyang secara berjemaah di masjid dan surau. Mendirikan masjid dan surau adalah tanggungjawab kerajaan manakala untuk menentukan orang sembahyang, yang lain-lain tentulah tanggungjawab keluarga. Jadi, kita tidak boleh apabila melihat seorang dia tidak sembahyang semata-mata kita hendak menyalahkan orang lain, tanpa kita sebenarnya melihat kepada masalah dalam keluarga tersebut dan mengapa terjadi begitu.

Jadi, apa yang ingin saya nyatakan di sini Tuan Yang di-Pertua, dalam kita membincangkan masalah-masalah ini cuba kita ketepikan sentimen-sentimen menyalah, kita melihat pada subjek ini Tuan Yang di-Pertua. Saya pernah pergi ke Jabatan Agama Islam, saya berbincang, di negeri Perak Tuan Yang di-Pertua, kita ada 550 buah masjid dan kita ada lebih kurang 3,000 lebih surau. Selama 10 tahun saya bersama dengan Jabatan Agama Islam, saya bekerja dengan mereka, saya sebagai Pegawai Perbadanan Ekonomi Islam di negeri Perak. Saya concern, saya dengan Datuk Mufti dengan imam besar dan kita buat kajian. Sebenarnya apa yang menjadi masalah di dalam masjid dan surau kita, saya tidak menyalahkan parti politik tetapi ada individu-individu atas nama guru-guru dia mengajarkan benda yang tidak betul.

Tuan Yang di-Pertua: Ha, minta gulung Yang Berhormat.

Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah: Saya cuba mengkaji, Tuan Yang di-Pertua, dari segi tamadun Islam, saya ambil contoh macam Imam Abu

Hanifah, guru dia ada sampaikan 2,000 orang. Dia belajar di masjid daripada satu tempat ke satu tempat dan akhirnya dapat menjadi seorang tokoh agama yang cukup hebat. Dia menulis banyak buku, ini berlaku beratus tahun lalu. Jadi, saya bercakap kepada Jabatan Agama Islam tidakkah boleh kita mengembalikan yang ini, biar kita mengajar di masjid dan surau betul-betul ilmu tentang usuluddin, tauhid, fikah, tasawuf, tafsir, ajar betul-betul.

Saya percaya jika ini dilakukan institusi masjid akan dapat bangkit untuk menjadi satu pusat kepada pembangunan masyarakat terutama orang Islam. Oleh kerana ada individu-individu yang menyalahgunakan, inilah yang menjadi masalah macam mana kita hendak buat *adjustment* dan *correction* ke atas masalah ini untuk dapat kita melahirkan satu budaya yang betul di masjid dan surau. Saya tidak mahu menyalahkan sesiapa, ada kelemahan-kelemahan dari segi kerajaan dan pihak lain pun ada. Tetapi di sinilah kita perlu tengok secara serius untuk kita mengatur macam mana pada masa akan datang kita dapat menghapuskan masalah pelacuran dan juga incest dan lain-lain keganjilan sosial yang berlaku di negara kita. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ya Kuala Pilah.

5.41 ptg.

Datuk Napsiah binti Omar [Kuala Pilah]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya hanya ada dua tiga perkara sahaja yang hendak saya bangkitkan. Saya telah pun baca rang undang-undang ini dua tiga kali, saya ucapkan syabas dan tahniah kepada kerajaan kerana mengambil kesempatan ini untuk membuat pindaan ini. Hanya saya baca juga dalam ini dua tiga kali saya sebut tadi ada perkara di sini kalau tidak silap saya, "seorang isteri tidak boleh memberi *evidence* atau bukti atau maklumat dalam mahkamah terhadap suaminya," kalau tidak silap saya. Jadi apakah

Tuan Yang di-Pertua: Itu undang-undang Inggeris, Yang Berhormat. Kita tidak ada yang itu.

Datuk Napsiah binti Omar: Ya? Undang-undang....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat kata tadi ialah undang-undang lama Inggeris.

Datuk Napsiah binti Omar: Undang-undang lama Inggeris.

Tuan Yang di-Pertua: Sekarang tidak ada undang-undang itu.

Datuk Napsiah binti Omar: Tidak ada lagi? Ha, baiklah.

Tuan Yang di-Pertua: Tak ada dah.

Datuk Napsiah binti Omar: Sebab saya bangkitkan ini kerana pernah berlaku di mana kes seorang lelaki pergi dengan secara baik melamar dan menikahi seorang gadis kampung siap dengan kereta besar, jadi ibu bapa pun begitu senang hati untuk menerima menantu yang berkereta besar ini. Tetapi selepas bernikah, dibawanya isterinya tadi, anak gadis kampung ini ke bandar dan bila sampai di bandar gadis ini atau isterinya tadi disuruh untuk membuat kerja-kerja pelacuran. Bila ini berlaku dan saya buat interpretasi saya sendiri, dalam penggantian seksyen 372 itu, *Exploiting any person for purposes of prostitution*, dan 372(1) saya baca;

(a) *sells, lets for hire or otherwise disposes of, or procures buys or hires or otherwise obtains possession of.*

Inilah yang saya interpretasikan sebagai menikah dengan seseorang itu dan selepas itu memaksa sebenarnya isterinya tadi untuk melacurkan diri. Di dalam kes ini, bagaimanakah isteri ini boleh dapat pengadilan dalam mahkamah kita? Itu soalan yang saya minta menteri untuk menjawab nanti.

Yang keduanya, saya baca juga dua tiga kali tentang ini, Tuan Yang di-Pertua, saya perhatikan hukuman ada untuk mereka yang memaksa mereka, *Exploiting any person for purposes of prostitution*, dengan izin ataupun dengan seksyen baru 372A dan 372B ini, *Persons living on or trading in prostitution*. Tetapi malangnya saya belek kertas ini, apakah hukumannya kepada pelanggan-pelanggannya. Kenapakah pelanggan ini dia *go scot-free*. Itu soalan saya, apakah hukumannya kepada pelanggan-pelanggan ini. Kalau tidak silap saya, dalam Economic, kalau tidak ada *demand, there will be no supply*.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Larut, Yang Berhormat Larut bangun di belakang sana.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih. Sebab tadi saya hendak tanya Parit Buntar dia tidak bagi. Sedikit sahaja hendak tanya. Kita sekarang sedang bincangkan masalah sosial. Kita tahu kerajaan, Perdana Menteri tidak tidur kerana kita tahu fardu kifayah adalah tanggungjawab pemerintah kerajaan, fardu ain adalah tanggungjawab individu. Kalau tidak mudah benarlah kalau kita boleh suruh orang lain sembahyangkan untuk kita. Cuma masalah sekarang ini saya hendak tanya Yang Berhormat, negara mana dalam dunia ini

termasuk negara Arab yang tidak menghadapi masalah sosial. Minta penjelasan sedikit supaya pihak sana faham.

Datuk Napsiah binti Omar: Terima kasih Yang Berhormat bagi Larut. Sebenarnya dalam pengetahuan saya Tuan Yang di-Pertua, tidak ada satu negara dalam dunia ini termasuklah negara-negara Arab, Saudi Arabia yang tidak mempunyai masalah. Semua mempunyai masalah. Jadi, saya juga ingin hendak menyambung lagi tentang hukum-hukum bagi pelanggan-pelanggan ini. Jadi, saya harapkan menteri akan cuba juga masukkan dalam ini apakah hukumannya seperti mana saya tadi bagi pelanggan-pelanggan.

Yang kedua, tadi saya juga kurang puas hati tentang hukuman-hukuman ini juga. Ada kes-kes yang saya baca dalam mahkamah, bila seseorang itu didapati salah, dia dihukum atas kesalahan, misalnya satu kesalahan itu hukumannya enam tahun. Selepas itu kesalahan keduanya hukumannya pula lagi enam tahun. Tetapi selalunya hukuman itu dijalankan bersama, *concurrent*, saya rasa kurang puas hati. Dalam kes-kes ini rasa saya eloklah kita bagi hukuman itu berasingan supaya dalam kes ini dia menerima hukuman bukannya enam tahun tetapi 12 tahun. Barulah kami kaum wanita ini puas hati.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin mendapat penjelasan kalau boleh. Di dalam rang undang-undang ini muka surat 5 di bawah *Punishment for incests*, ada satu para hujung yang menyatakan, "*A person who is under sixteen years of age, if female, or under thirteen years of age, if male shall be deemed to be incapable of giving consent.*". Soalannya, kenapakah dibezakan umur? Adakah bukti-bukti yang menyatakan anak muda yang berumur 13 tahun ini boleh memberi apa yang disebutkan *consent*, dengan izin. Saya sebutkan ini kerana saya tahu di dalam kebanyakan undang-undang kita, kita menyebut umur minor itu 18 tahun ke bawah. Mengapakah ada perbezaan ini dan mungkin Yang Berhormat Menteri dapat memberi penjelasan adakah bukti-bukti medical evidence misalnya yang mengatakan perbezaan umur ini.

Yang akhir sekali Tuan Yang di-Pertua ialah berkenaan dengan, saya ingin membuat pembetulan sedikit. Bukit Mertajam tadi sebut berkenaan dengan bila kita tukar dan pinda Perlembagaan Perkara 8 iaitu jadi wanita dan kaum lelaki dalam negara ini sama tara, *same status*, saya ingin menyatakan iaitu katanya kalau kaum lelaki boleh kahwin empat, mengapa kaum wanita tidak boleh? Kalau tidak silap saya, begitulah bunyinya. Tetapi sebenarnya Bukit Mertajam ini tidak ada orang lain,

anak murid saya dahulu. Jadi sana hendak betulkan juga. Sebenarnya bagi kaum Islam, sungguhpun kita hendak sama status tetapi barang di jauhkan Allah saya tidak hendak rupa sama macam Pendang. Tidak hendak bermisai, berjanggut, masya-Allah, tidak mahu saya macam itu. Kita mahu sifat kewanitaannya kita. Kita berterima kasih kepada kerajaan *but as a muslim*, sebagai orang Islam, kita masih memegang kepada hukum-hukum syarak. Itu sahaja, dan dengan ini saya akhiri...

Puan Chong Eng: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Ada yang bangun, hendak beri jalan tidak?

Datuk Napsiah binti Omar: Hendak beri jalan? Berilah

Puan Chong Eng: Terima kasih Yang Berhormat Kuala Pilah. Sebenarnya itu bukan maksud saya. Yang saya katakan ialah bahawa ada dua *standard*. Satu *standard* untuk lelaki dan satu *standard* untuk perempuan dari segi tingkah laku seks, umpamanya yang saya beri ialah dalam perkahwinan, itu satu. Yang kedua, cara untuk cerai, contoh yang kedua. Bukan saya yang katakan bahawa kaum wanita hendak sama dengan lelaki. Itu bukan maksud saya. Terima kasih.

Datuk Napsiah binti Omar: Terima kasih Bukit Mertajam. Saya harap dengan itu kita sama-sama faham tentang perkara ini. Jadi, sampai di sini sahajalah. Itulah perkara-perkara yang ingin saya bangkitkan dalam pindaan rang undang-undang ini dan saya mohon menyokong. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, ada dua orang lagi, ya. Bolehkah saya minta Yang Berhormat-Yang Berhormat berucap 10 minit, boleh tidak seorang? Boleh tidak? Boleh ya. Ya, Yang Berhormat bagi Bukit Bintang, selepas itu Yang Berhormat bagi Pasir Mas. 10 minit, ya.

17.50 ptg.

Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Izinkan saya turut serta dalam perbahasan Rang Undang-undang Kanun Keseksaan (Pindaan) 2001. Saya telah menyemak rang undang-undang untuk meminda Kanun Keseksaan dalam Seksyen 372, 373 dan 376. Saya mendapati bahawa pada Seksyen 372, iaitu, *'mempergunakan mana-mana orang untuk tujuan pelacuran'* sebagai penggantian seksyen lama yang dikeluarkan pada maksud baik. Ia bukan lagi melibatkan budak-budak bawah umur 21 tahun lagi tetapi sudah merangkumi mereka yang dilacurkan berumur lebih 21 tahun. Hukuman yang disediakan dalam Seksyen 372(1) ialah melanjutkan hukuman penjara sehingga 15 tahun dan disebat

dan juga didenda sedangkan seksyen lama hanya menyediakan hukuman penjara sehingga 10 tahun dan boleh juga didenda.

Begitu juga pada Seksyen 372A dan 372B iaitu, mereka yang hidup daripada hasil kegiatan pelacuran yang dijalankan dan Seksyen 373. Pengusaha rumah persundalan juga dikenakan hukuman penjara sehingga 15 tahun, disebat dan didenda. Yang anehnya, mereka menjadi bapa ayam atau pimp hanya dikenakan hukuman penjara tidak lebih satu tahun atau didenda atau kedua-duanya sekali. Nampaknya, kerajaan bertindak mengetatkan hukuman di satu sudut tetapi melonggarkan di satu sudut yang lain. Keringanan hukuman kepada pimp tidak memberi apa-apa makna dalam membanteras kegiatan, kalau boleh disebut industri pelacuran di negara kita. Ia sudah sampai ke tahap yang membimbangkan. Kerajaan seolah-olah hendak mengajar sindiket pelacuran anak gadis dan wanita tetapi di satu pihak lagi, kerajaan masih menggalakkan pelacuran.

Tuan Yang di-Pertua, jika tidak percaya, sila lihat faktor ini, satu hukuman kepada pimp sangat ringan. Selepas penjara atau didenda, mereka boleh bergiat semula dalam cara yang lain. Kedua, mana hukuman orang yang menjadi pelacur dan orang yang melanggan pelacur? Saya tidak menjumpai seksyen tersebut. Jika tidak silap, ini bererti aktiviti pelacuran tidak akan mati atau gulung tikar tetapi boleh terus tumbuh. Barangkali dalam bentuk baru yang kini sedang difikirkan oleh sindiket iaitu cara mana untuk melepasi undang-undang. Ini menunjukkan kerajaan tidak tegas. Orang menjadi pimp, pengusaha rumah persundalan dan orang yang memperdaya wanita dan gadis boleh dijatuhi hukuman sampai 15 tahun dan sebatan tetapi pelanggan mereka dan barang dagangan mereka boleh dikecualikan. Saya tidak faham maksud kerajaan berbuat demikian. Apakah bermaksud untuk melindungi industri pelancongan?

Tuan Yang di-Pertua, apa yang dimaklumkan oleh Dewan Bandaraya Kuala Lumpur dan penduduk-penduduknya mengenai kegiatan pimp secara terbuka di Jalan Bukit Bintang, mereka menunggu di tepi jalan, di lorong-lorong, di tepi-tepi hotel dan kedai, mengajak orang ramai yang lalu-lalang di situ. Mereka tidak segan-silu mengetuk cermin kereta orang ramai yang berhenti di tepi jalan dan orang-orang yang berjalan kaki. Walaupun pihak polis Bandaraya telah menjalankan operasi menangkap pimp dari semasa ke semasa atas aduan orang ramai tetapi mereka terus berdegil menjalankan kegiatan mencari pelanggan sehinggakan anak-anak muda remaja dan budak sekolah bimbang melalui Jalan Bukit Bintang.

Oleh itu, kita tidak boleh mendiamkan perkara ini. Sehubungan itu, hukuman ke atas pimp juga perlu ditambah menjadi berat dengan pengusaha rumah pelacuran dan sindiket pelacuran gadis dan wanita. Bukan pimp sahaja turut dikesan tindakan dengan hukuman berat, iaitu ke atas mereka yang menjadi pelacur lelaki dengan izin, gigolo yang mencari pelanggan-pelanggan wanita walaupun kegiatan mereka terancam, sulit dan sukar dikesan tetapi Bahagian Risikan polis dengan bantuan orang ramai perlu ditingkatkan dari semasa ke semasa di hotel-hotel besar dan kelab eksklusif. Saya ingin menyeru polis dan pihak berkuasa supaya bukan sahaja hanya bertindak ke atas rumah pelacuran, hotel-hotel besar dan kecil tetapi ke atas kelab-kelab sulit tanpa nama yang membekalkan pelacur kelas atasan. Apa makna di bawah tangan dibuat tetapi di atas iaitu kelas atasan bermaharajalela. Jika hendak bertindak, maka bertindak tanpa memilih kelas.

Tuan Yang di-Pertua, di Kuala Lumpur, kegiatan pelacuran berpusat di banyak tempat kerana permintaan tinggi. Perbuatan melanggan pelacur adalah tidak sihat dan dikutuk agama dan masyarakat. Kerajaan patut memikirkan, apakah jalan untuk menyekat rakyat sendiri daripada terjebak dalam perzinaan dan pelacuran yang membawa banyak keburukan, menghidap penyakit STD, HIV dan lain-lain serta kehilangan wang yang patut disalurkan secara lebih berfaedah. Jalan terbaik ialah institusi keluarga hendaklah memainkan peranan menyekat anak-anak daripada terjebak. Yang menjadi masalah selepas pindaan ini dikuatkuasakan, adakah pihak berkuasa akan bertindak tegas menangani masalah ini? Pindaan ini terkandung pelaksanaan kepada pihak polis dan agensi lain. Jika aduan telah dibuat tetapi ada atau kurang tindakan, pindaan baru ini tidak ada makna.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai hukuman bagi sumbang mahram yang melibatkan ahli-ahli keluarga sendiri, ini satu perbuatan terkutuk dan patut dibanteras habis-habisan. Langkah kerajaan memperhebat gerakan memusnahkan VCD lucah yang melambak dalam pasaran serta memberi sagu hati kepada pemberi informasi atau maklumat-maklumat sehingga tertangkap sindiket yang tidak bertanggungjawab ini patutlah dipuji.

Kejadian kes rogol luar keluarga dan sumbang mahram banyak berpunca daripada keadaan masyarakat yang mudah terdorong kepada benda-benda tersebut. Serbuan ke pasar malam, lorong ke lorong, premis-premis yang disyaki perlulah dipertingkatkan dan dilaksanakan atas nama-nama dan kesejahteraan hidup rakyat Malaysia, walaupun tindakan ini akan menutup sumber pendapatan tambahan

sesetengah pihak berkuasa yang hidup mewah dan lumayan melebihi daripada pendapatan tulen yang mereka terima.

Saya ingin menyelar golongan pihak berkuasa yang melindungi kegiatan mencetak dan mengedar filem dan VCD lucah seperti juga melindungi mesin judi haram. Kalau mereka melindungi pengusaha mesin judi, mereka juga melindungi pengusaha video lucah. Masyarakat Malaysia mesti dibersihkan sebersih-bersihnya daripada anasir ajaran songsang, penyelewengan dan kegiatan haram yang merosakkan anak-anak dan keluarga sendiri. Oleh itu, saya menyokong langkah mengadakan peruntukan baru dalam Kanun Keseksaan di bawah Seksyen 376A dan 376B yang membawa hukuman penjara mandatori tidak kurang 6 tahun dan tidak lebih 20 tahun serta sebatan. Bila hukuman baru ini telah ditetapkan, maka menjadi tanggungjawab kerajaan dan masyarakat mengheboh-hebohkan hukuman baru ini bagi menakutkan mereka yang berperangai macam haiwan.

Akhirnya Tuan Yang di-Pertua..., tetapi hukuman ini sebenarnya tidak mencukupi. Mereka yang terlibat perlu menjalani terapi pemulihan bagi membuang tabiat buruk ini. Memperketat hukuman bukan bererti kejadian sumbang mahram boleh berhenti dengan sendiri jika tidak disertai dengan penerangan, perbincangan dan ceramah untuk mengajar manusia berkelakuan baik.

Mereka yang melakukan perbuatan yang terkutuk ini biasanya sudah menyimpang daripada norma-norma agama. Dalam kesibukan kita mengejar kemajuan ekonomi, kerajaan hendaklah bertegas bagi memastikan pembangunan rohani juga berjalan serentak. Perbuatan sumbang mahram boleh dilakukan kerana sipelaku sudah kurang siuman, hilang akal dan pertimbangan, dikuasai nafsu yang didorong dengan menonton video lucah, gambar lucah mahupun terjebak dalam kumpulan tidak sihat seperti kaki perempuan.

Tuan Yang di-Pertua, apa yang saya bimbang ialah pihak berkuasa akan gemar menangkap dan mendakwa kes sumbangan mahram tetapi kurang menguatkuasakan kes rumah pelacuran, sindiket pelacuran. Maka saya minta satu badan peringkat atasan memastikan tindakan bagi kedua-dua kesalahan sama diambil dan dikuatkuasakan. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Pasir Mas, selepas itu Menteri menjawab.

6.02 ptg.

Tuan Haji Ismail bin Noh [Pasir MAS]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih kepada semua. Bismillahir-rahmanir-rahim. *[Membaca sepotong*

ayat *Al-Quran*] "Demi Tuhan kamu, sesungguhnya mereka belum beriman sehingga mereka menjadikan kamu wahai Muhammad sebagai hakim dalam perbalahan-perbalahan yang berlaku di kalangan mereka sehingga akhir hayat".

Tuan Yang di-Pertua, Islam adalah agama, sebahagian besar daripada Ahli-ahli Yang Berhormat di Dewan yang mulia ini. Sudah tentu ianya tidak bercanggah dengan kehidupan manusia. Perkara ini telah dibuat kajian oleh pakar-pakar sejarah dan juga para orientalis Barat. Walaupun seramai manusia ini dari Adam dan Hawa sampai hari penghabisan, Islam tidak pernah bercanggah dengan sebab ramainya manusia itu. Tidak bertemu satu pun daripada ayat-ayat Allah S.W.T. yang bercanggah dengan fitrah ataupun kejadian manusia yang berlaku percanggahan dengan Islam semata-mata hawa nafsu dan peribadi masing-masing. Islam dengan tegas dan jelas mengatur dan menyusun secara umum dan detail soal-soal kehidupan umat manusia sama ada mereka mahu mengikut atau tidak, itu terpulanglah kepada mereka sendiri, sebab akibat daripada menerima atau menolak hukuman Allah S.W.T. tersebut telah dijelaskan sejelas-jelasnya ialah sama ada ke syurga ataupun ke neraka.

Berbalik kepada apa yang dibahaskan pada hari ini ialah soal Kanun Keseksaan yang menyentuh soal pelacuran, sumbang mahram dan hukumannya. Pendekatan Islam dalam menangani kemelut ini amat jelas dan nyata sekali. Awal-awal lagi Islam melarang penganut-penganutnya mendekati perkara-perkara yang boleh membawa kepada zina sebagaimana yang telah dibaca oleh Yang Berhormat bagi Baling sekejap tadi. Firman Allah S.W.T. [*Membaca sepotong ayat Al-Quran*] "Jangan kamu sekali-kali menghampiri zina, sesungguhnya zina itu ada perbuatan yang keji dan suatu jalan yang terlalu buruk."

Dalam hal ini, Islam lebih cenderung kepada unsur-unsur pencegahan suatu perkara daripada mengubatinya apabila sudah parah. Justeru itu, Islam menyediakan garis panduan yang jelas sebagai langkah pencegahan zina, umpamanya dalam masalah pergaulan lelaki dan perempuan yang bukan mahram, kaedah berpakaian yang menutup aurat, hukuman ke atas penzina, kepentingan mewujudkan persekitaran yang baik, mendidik individu dan masyarakat yang patuh kepada perintah Allah dan menutup segala pintu-pintu kemungkaran dan kemaksiatan yang boleh membawa kepada berlakunya zina. Dalam masalah ini bukan sahaja Islam menegahnya, malah semua faktor penyumbang yang membantu kepada berluasnya gejala ini perlu disekat dan dihindar jauh.

Tuan Yang di-Pertua, begitu juga dengan ajaran yang terdapat dalam agama - agama lain khususnya dalam agama Buddha di mana ajaran Buddha menetapkan tiga asas latihan utama untuk mengumpulkan berkat daripada semua, kejahatan jangan dilakukan, melakukan kebaikan dan menyucikan hati sendiri kerana istilah Budist jangan melakukan kejahatan bermakna mengamalkan sila. Terdapat lima sila asas yang harus dipatuhi untuk kebajikan ataupun keselamatan diri sendiri. Sekiranya mereka melanggar sila ini ianya akan membawa kepada keadaan yang menderita. Saya cuma petik dua sila sahaja untuk menghindari perbuatan zina dan juga menghindari minuman keras yang dapat melemahkan kesedaran. Ini bererti tentangan sesetengah pihak terhadap dasar yang telah dilakukan oleh Kerajaan Negeri Kelantan. Barangkali mereka menentang dalam keadaan mereka tidak tahu keadaan yang berlaku sebenarnya di mana Kerajaan Negeri Kelantan telah pun menghadkan minuman arak. Di Bandar Kota Bharu sahaja misalnya daripada sebanyak 30 premis arak, hanya dibenarkan kepada enam sahaja untuk kegunaan orang yang bukan Islam.

Dalam masalah jangan menghampiri zina ini Kerajaan Negeri Kelantan telah lama cuba sedaya upaya untuk menutup lubang-lubang kecenderungan ke arah itu. Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah menasihati pekerja-pekerja kilang dan pengusaha-pengusahanya supaya memberi kelonggaran kepada pekerja-pekerja wanita supaya tidak pulang lewat malam dan pihak kilang menyusun semua shift kerja demi menjaga keselamatan pekerja wanita. Kerajaan negeri juga menggalakkan dan membuat peraturan supaya kakitangan kerajaan dan restoran yang melibatkan pekerja wanita mestilah berpakaian yang menutup aurat.

Begitu juga hotel-hotel dan pasar-pasar raya, alhamdulillah, arahan dan peraturan ini difahami dan dilaksanakan oleh mereka. Selain daripada itu juga, kedai-kedai gunting ataupun unisex tidak dibenarkan pekerja wanita menggunting rambut lelaki yang beragama Islam. Walau bagaimanapun, mereka yang tidak beragama Islam dibenarkan. Pun begitu masih ada sindiran-sindiran yang tidak bertanggungjawab terhadap langkah Kerajaan Negeri Kelantan ini yang dianggap kolot dan terkebelakang tanpa melihat hasil dan kesannya. PAS hanya menawarkan apa yang telah ditetapkan oleh Allah S.W.T. kepada hambanya yang beragama Islam seperti mana firman Allah S.W.T. [*Membawa sepotong ayat Al-Quran*] "Dan diwajibkan kepada mereka melabuhkan kain tudung ke dada-dada mereka". Ini

adalah ayat Allah S.W.T. kepada muslimat-muslimat supaya melabuhkan kain tudung mereka ke dada-dada mereka.

Salahkah PAS memberi peringatan terhadap arahan Allah S.W.T. terhadap hambanya. Kita ini hambanya, persoalannya juga bolehkah seorang hamba mempertikaikan arahan Tuhannya, arahan Allah S.W.T. Seorang manusia tidak boleh mempertikaikan sebarang hukum yang digubal oleh mereka sendiri, tetapi mereka tidak berhak untuk mempertikaikan arahan Allah S.W.T. selagi mereka bernama muslim.

Begitu juga semasa Kerajaan Negeri Kelantan mengharamkan video games dan snooker, ramai daripada kalangan parti politik tertentu yang menentang dan memandangkan remeh terhadap langkah-langkah yang telah dilakukan oleh kerajaan negeri.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Sri Gading bangun.

Tuan Haji Ismail bin Noh: Ya, sila.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih. Kita menyokong penuh siapa sahaja untuk menjalankan hukum-hakam Islam, untuk hidup dengan cara Islam. Kalau PAS berasa bahawa dia menunaikan, tidak ada apa-apa masalah. Tetapi janganlah dalam waktu yang sama menyindir pula UMNO seolah-olah tidak menjalankan hukum Islam. Soal pendidikan, TV kita tiap-tiap hari suruh tutup aurat, jangan minum arak, jangan menghampiri zina, itu ialah satu alat kerajaan hendak menyedarkan rakyat terutama orang Islam supaya mematuhi hukum Islam. Seolah-olah PAS ini apabila sudah buat benda-benda baik ini orang lain tak pernah buat. Ini yang menyebabkan PAS memandang orang lain salah sahaja. Saya tak pernah hendak menyalahkan kalau PAS hendak menjalankan hukum-hakam Islam, saya pun sokong kerana kita orang Islam yang patuh kepada Allah S.W.T. tetapi janganlah sindir orang lain pula tak buat.

Tuan Haji Ismail bin Noh: Terima kasih Yang Berhormat Sri Gading. Saya tidak menyindir orang lain. Saya hanya sekadar membuat sedikit penerangan supaya benda-benda sedemikian tidak dipadang ringan ataupun tidak dipandang serong oleh pihak-pihak yang melihat bahawa kerja-kerja di negeri Kelantan ini ialah soal-soal yang tidak baik. Tetapi kita melakukan apa ini ialah suatu yang baik untuk melihat negara kita ini terdiri daripada orang-orang yang soleh, orang-orang yang baik. Saya rasa tidak bercanggah.

Tuan Muhamad bin Mustafa: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat bagi Pasir Mas.

Tuan Yang di-Pertua: Masa Yang Berhormat sudah hampir hendak habis.

Tuan Muhamad bin Mustafa: Adakah Yang Berhormat sedar bahawa apabila Kerajaan Negeri Kelantan meluluskan Rang Undang-undang Jenayah Syariah di Kelantan dan berusaha bersungguh-sungguh untuk melaksanakannya di negeri Kelantan iaitu mengikut hak negeri Kelantan di bidang agama, tiba-tiba Kerajaan Pusat menghalang undang-undang ini untuk dilaksanakan. Ini adalah jelas bahawa Kerajaan Pusat menghalang Kerajaan Negeri Kelantan untuk melaksanakan undang-undang Jenayah Syariah, sedangkan Undang-undang Jenayah Syariah ini ialah undang-undang Allah S.W.T. Apa pandangan Yang Berhormat?

Tuan Haji Ismail bin Noh: Itulah yang saya diberi maklumat bahawa di mana Kerajaan Pusat telah pun ataupun tidak membenarkan kerajaan negeri melaksanakan hukum syariah ataupun pindaan Kanun Acara Jenayah ketiga yang telah kita bentangkan dalam Dewan Undangan Negeri dahulu. Terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Peringat.

Dalam soal melaksanakan tindakan terhadap aktiviti pelacuran...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Boleh saya mencelah sedikit.

Tuan Haji Ismail bin Noh: Saya tidak ada masa sekarang Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tidak, ini soal Peringat ini sudah membuat satu keterangan yang salah.

Tuan Haji Ismail bin Noh: Dalam soal melaksanakan tindakan terhadap aktiviti pelacuran ini, kita ambil satu contoh....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat....sudah habis dah, biarlah Menteri menjawab yang itu ya.

Tuan Haji Ismail bin Noh:....yang amat terkenal iaitu Lorong Haji Taib misalnya, di Chow Kit Road misalnya. Nama Haji Taib telah dicemari dengan sindrom aktiviti di situ. Ianya terkenal sejak lama lagi. Dari dulu kini dan mungkin selama-lamanya akan terus beroperasi kerana tindakan-tindakan yang dilakukan oleh pihak penguat kuasa tidak menjurus kepada keseriusan. Kalau kita labelkan menghambat pelacur itu seperti menghalau ayam di lesung, maka samalah juga tindakan menghambat itu sendiri dengan "hangat-hangat tahi ayam".

Mungkin kalau aktiviti pelacuran itu dianggap merbahaya kepada kuasa kerajaan seperti anggapan bahayanya demonstrasi jalanan, mereka barulah bertindak secara agresif dan tegas. Akan tetapi oleh kerana aktiviti pelacuran itu tidak mengganggu kerajaan, maka ianya dilihat sebagai sambil lewa sahaja. Menurut laporan Kontinjen Polis Kuala Lumpur pada tahun 1997 seramai 205 orang gadis di bawah umur yang terlibat dengan pelacuran berjaya ditahan dan diselamatkan. Pada tahun 1998 seramai 130 orang dan pertengahan tahun 1999 seramai 41 orang, manakala pelacuran-pelacuran warga asing yang ditahan dan dihantar pulang ialah seramai 733 orang pada tahun 1977. 527 orang pada tahun 1998 dan 224 orang pada pertengahan tahun 1999.

Kita percaya angka-angka ini lebih kecil jika dibandingkan dengan apa yang masih tersembunyi di Kuala Lumpur. Saya ingin menarik perhatian mengenai Fasal 3...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat...minta gulung, Yang Berhormat.

Tuan Haji Ismail bin Noh: Ya, gulung Tun. Saya ingin menarik perhatian mengenai Fasal 3 di bawah seksyen 372A yang melarang mana-mana orang daripada hidup di atas pelacuran keseorangan dan seksyen baru 372B yang melarang kegiatan mencari pelanggan bagi maksud pelacuran tidak kira sama ada kegiatan itu dilakukan di tempat awam ataupun persendirian – tempat-tempat seperti rumah urut, hotel, tempat karaoke, kelab malam dan sebagainya.

[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Haji Muhamad bin Abdullah)
mempengerusikan Mesyuarat]

Umum mengetahui kegiatan pelacuran ini berselindung di sebalik perkhidmatan urut, rawatan kesihatan, GRO, call girls dan sebagainya. Aktiviti pelacuran dapat dibahagikan kepada beberapa bahagian yang telah sama-sama kita saksikan. Untuk itu Tuan Yang di-Pertua, saya melihat bahawa tidak ada cara lain melainkan hendaklah kita kembali kepada ayat Al-Quranul Karim di dalam surah Al-Ankabut. Selagi ayat ini tidak dapat dilaksanakan oleh kita dalam Parlimen ini, maka sudah tentu bahawa ianya tidak berkesan.

Allah S.W.T. telah contohkan kepada kita yang telah meminda peraturan, meminda undang-undang dan sebagainya yang tidak berdasarkan kepada Al-Quranul Karim, contohnya, sebagaimana yang disebut oleh Allah S.W.T. [*Membaca sepotong ayat Al-Quran*] – Contoh orang-orang yang mengambil yang lain daripada Allah S.W.T. sama ada mengambil peraturan hidup, ibadah, aqidah dan lain-lain lagi,

mengambil daripada selain daripada Allah S.W.T. sebagai pelindung-pelindung mereka. Contoh mereka sama seperti labah-labah yang menjadikan sarang-sarang bagi rumahnya yang mengambil sarangnya sebagai rumah, sebagai tempat perlindungannya. Sesungguhnya rumah yang paling mudah runtuh adalah rumah iaitu sarang labah-labah.

Ertinya beberapa kali kita pinda tetapi peraturan dan undang-undang yang kita telah pindahkan itu tidak dapat menyelamatkan sehingga anak-anak kecil dibuang di merata-rata tempat. Anak-anak kecil dirogol, dibunuh dan sebagainya. Kesemuanya ini adalah kelemahan kita sendiri kerana kita tidak kembali kepada Pencipta alam ini iaitu Allah S.W.T.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Yang Berhormat. Masa sudah cukup, Yang Berhormat.

Tuan Haji Ismail bin Noh: Allah S.W.T. sebagai engineer yang buat dunia, yang buat kita, yang buat segala-galanya, maka dia mengetahui dengan peraturan-peraturan yang sesuai untuk seluruh manusia dan seluruh zaman yang manusia berada di dalamnya.

Kerana itulah saya sekali lagi mengharapkan supaya Yang Berhormat Menteri supaya meneliti kepada ayat suratul An-Kabut khususnya ditafsir di dalam surah di dalam kitab Fi-Zilal Al-Quran yang ditulis oleh Syed Kutub Rahimahullahu Taala anhu yang sudah diterjemah edisinya kepada bahasa Malaysia yang memudahkan untuk kita melihat dan mengambil hukum-hukum ini dan dijadikan sebagai sandaran kepada rang undang-undang kita dan hukum-hukum di negara kita bagi kita menyelesaikan masalah-masalah yang sering berlaku dan tidak sudah-sudah berlaku sehingga kita benar-benar kembali kepada Allah dan kembali kepada Nabi Muhammad s.a.w. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, sila Menteri menjawab.

6.16 ptg.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan diucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada semua yang telah mengambil bahagian dalam membahaskan pindaan kepada Kanun Keseksaan 2001. Seramai 11 orang telah mengambil bahagian dengan tidak mengira Ahli-ahli Yang Berhormat yang mencelah ataupun mengambil bahagian secara sampingan.

Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya, bagi menggariskan jawapan secara am lebih dahulu. Pertamanya, ialah nampak bahawa seakan-akan kekeliruan berkaitan dengan rogol dan incest atau dalam istilah amnya sumbang mahram. Keadaan ini memang diduga dan adalah diharapkan dengan peruntukan seksyen 376A dan 376B ini maka masyarakat lebih memahami di atas perbezaan tersebut.

Pertama, diakui iaitu kesalahan incest mula berlaku dalam sejarah manusia pada tahun 1650 semasa pihak berkuasa Stuart di United Kingdom atau semasa itu dikenal dengan England menghadapi masalah-masalah tersebut. Terdahulu dari itu incest tentulah dirakamkan dalam sejarah negara Mesir dan kelakuan Firaun dan sebagainya telah menyebabkan banyak pihak membuat perundangan di negara masing-masing.

Sedemikian pun keadaan sejarahnya, dalam peruntukan baru yang dicadangkan oleh kerajaan ini ialah sementara hukuman minimum incest 6 tahun, hukuman minimum kepada rogol 5 tahun. Hukuman maksimum kepada rogol 20 tahun, hukuman maksimum kepada incest juga 20 tahun dan dicampur kemungkinan disebut.

Secara am juga perlu dinyatakan wanita tidak boleh disebut di bawah peruntukan undang-undang Kanun Keseksaan. Oleh yang demikian, sekira sabit perkara-perkara yang berkaitan dengan perbuatan tersebut melibatkan wanita maka sebutan itu tidaklah dapat dilakukan.

Yang Berhormat bagi Kuala Pilah telah membuat pertanyaan berkaitan dengan situasi isteri yang memberi keterangan terhadap suami. Wajar saya nyatakan iaitu di bawah seksyen 122 Akta Keterangan, maka ianya telah meliputi hubungan antara suami dan isteri. Tiada seseorang yang berkahwin boleh dipaksa, yakni siisteri tadi, memberi keterangan, yakni apa-apa hubungan semasa terjalannya perkahwinan tersebut. Ini memang diperuntukkan.

Kecuali dalam kes-kes yang berkaitan dengan persoalan undang-undang, hubungan kekeluargaan atau sabit dengan kes melibatkan kedua-dua pihak. Berkaitan dengan umur kenapa 16 tahun untuk perempuan dan 13 tahun untuk lelaki seperti yang diuraikan di bawah bab huraian explanation Seksyen 376A dan Fasal 6 di bawah pindaan, persoalan umur berdasarkan statutory rape atau rogol statutory 16 tahun untuk perempuan yakni Seksyen 375 Kanun Keseksaan dan bagi lelaki menurut Seksyen 113 Akta Keterangan 1950 yang memperuntukkan bahawa had umur itu yakni 13 tahun bagi lelaki dari segi perubatan, dari segi keterangan

manusia, umur itu tidak boleh melibatkan seseorang melakukan persetubuhan. Ini adalah perakuan yang telah dibuat sepanjang zaman dan menerusi Common Law, menerusi undang-undang sedunia dan juga setelah penelitian dibuat terhadap kemanusiaan seluruhnya.

Tuan Yang di-Pertua, mengapa tiada hukuman untuk pelanggan pelacur. Kuala Pilah juga bertanya, agak inovatif Kuala Pilah. Bagi saya, memang menjadi satu persoalan yang amat menarik dan tidak ada diperuntukkan dalam undang-undang sama ada 375 ataupun yang dicadangkan ini, oleh kerana situasi pelacuran sama ada dalam negara

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ada yang minta penjelasan.

Datuk Napsiah binti Omar: Tuan Yang di-Pertua, sedikit sahaja. Terima kasih. Adakah oleh kerana orang lelaki yang membuat undang-undang ini, menggubal undang-undang, maka dia terlupa ataupun sengaja dilupakan untuk mengadakan hukuman untuk pelanggan yang terdiri dari 100% orang lelaki. Itu persoalan saya.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Tidak agaknya Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Saya bersetuju dengan Tuan Yang di-Pertua ini. Ini merupakan satu assumption yang amat mudah barangkali dan saya percaya Peguam Negara yang sekarang seorang wanita, tentu terfikir soal tersebut semasa kami membincangkan soal pindaan tersebut. Tetapi ulasan saya tadi belum habis, sebenarnya kesalahan boleh berlaku jika pelacur itu tidak memberi kerelaan. Boleh dikenakan terhadap pelanggan, bagaimanapun sekiranya pelacur itu seorang di bawah 18 tahun, maka pelanggan pelacur itu melakukan kesalahan di bawah Seksyen 43(1)(k) di bawah undang-undang berkaitan dengan Akta Kanak-kanak tahun 2001. Jadi, tidaklah lepas juga daripada cengkaman undang-undang negara kita.

Tuan Yang di-Pertua, daripada Petaling Jaya Utara mengenai sebatan mandatori. Perlulah diingatkan bahawa menurut Seksyen 289 Kanun Tatacara Jenayah terdapat tiga kategori pesalah yang tidak boleh dihukum sebat, pertama, perempuan, kedua lelaki yang telah dijatuhi hukuman mati, ketiga, lelaki yang berumur lebih daripada 50 tahun.

Isu mengenai keadaan gay dan lesbian daripada persoalan yang dikemukakan untuk dijawab, kesalahan ini boleh ditangani menurut Seksyen 377A, 377B, 377C dan 377D Kanun Keseksaan.

Tuan Yang di-Pertua, mengapa tiada peruntukan hukuman penjara minimum mandatori bagi kesalahan trafficking on women atau prostitution, dengan izin.

Soalan ini adalah soalan undang-undang juga, tetapi bagi negara untuk menentukan di perenggan ini dalam peruntukan tersebut tidaklah dirasakan perlu untuk menyatakan perlakuan trafficking atau mengedarkan wanita. Perkataan 'edar', trafficking, biasanya digunakan untuk dadah dan belum lagi diiktiraf sebagai terma undang-undang bagi manusia.

Persoalan itu sebahagiannya ada jurisprudentially, dengan izin, dan insya-Allah sekiranya menjadi satu lumrah kepada masalah undang-undang, kita akan cuba menukikan istilah yang lebih tepat berkaitan trafficking in women seperti yang disebutkan itu.

Tuan Yang di-Pertua, sekarang beredar kepada masalah diadakan peruntukan kesalahan marital rape. Kalau dilihat Seksyen 375, rogol adalah rogol. Jika seseorang itu tidak lagi bersuami isteri dan jika si suami bertukar fikiran dan naik selera, maaf Tuan Yang di-Pertua, maka itu adalah rogol dan tiada ada soal sama ada marital atau non marital selepas itu, yakni selepas cerai sama ada dari segi undang-undang sivil atau setelah jatuh talak dalam konsep dan dasar undang-undang syariah.

Hukuman yang lebih tegas perlu dikenakan bagi kesalahan sumbang mahram dan rogol, demikian dari Sepang. Ahli Yang Berhormat perlu menyedari bahawa kita selalu hendakkan hukuman itu lebih berat tetapi perlu diingatkan di sini yakni perbuatan keji incest ini adalah perbuatan yang pertamanya, kadangkala melibatkan consent atau keizinan. Tetapi rogol tidak melibatkan persetujuan atau consent, apabila katalah A dan B berincest, soalnya ialah adakah mereka itu tergolong dalam affinity atau sanguinity yang disebutkan dalam undang-undang, erti pertaliannya.

Dalam agama Hinduisme, terdapat golongan masyarakat tertentu yang mengizinkan perkelaminan antara bapa saudara dengan anak saudara. Jadi, soal itu perlu diambil kira sekali dengan ketegasan perlaksanaan penguatkuasaan undang-undang yang hendak kita lakukan berbanding dengan peruntukan yang wujud di bawah Seksyen 376A dan B yang dicadangkan ini.

Hukuman bagi kesalahan sumbang mahram ialah tidak kurang daripada enam tahun dan juga boleh dikenakan hukuman sebat. Hukuman pemenjaraan ini ialah hukuman minimum dan mandatori, hakim bolehlah mengenakan sehingga 20 tahun.

Pengelasan kesalahan rogol supaya hukuman yang dikenakan boleh berbeza, contohnya sekiranya kanak-kanak yang terlalu muda atau dirogol secara berkumpulan dan dilakukan gang rape, dengan izin, Yang Berhormat Bukit Mertajam mempersoalkan isu ini. Hukuman yang diperuntukkan adalah hukuman mandatori minimum yang boleh dikenakan. Mahkamah mengambil kira biasanya semasa menilai sesuatu butiran keterangan itu, dan boleh menentukan setakat mana severity atau penentuan ketegasan sesuatu kes itu perlu dipergantungkan.

Bergantung kepada sesuatu kes, hukuman maksimum yang boleh dikenakan oleh mahkamah ialah 20 tahun. Tetapi dalam sejarah kes-kes rogol, belum dikenakan maksimum seperti itu. Ini menunjukkan bahawa penilaian yang dikenakan oleh para hakim adalah penilaian yang objektif dan bukan subjektif.

Definisi rogol dan sumbang mahram, terlalu sempit kata Yang Berhormat dari Bukit Mertajam. Benarlah seperti orang yang mempersoalkan kenduri kendara, mula-mula kita makan dengan puas hati dalam kenduri kendara itu, tetapi bila sampai ke pintu luar ada sahaja yang tidak kena dengan makanan tadi, garamnya tidak cukup, cilinya tidak cukup, samalah dengan kita manusia membuat undang-undang dan sekiranya takrif serta definisi ini tidak menepati kehendak yang tinggi dari Yang Berhormat, saya harap sabarlah dahulu sementara penguat kuasa kita menjalankan tugas untuk menentukan supaya kedua-dua peruntukan undang-undang ini memberi kesan.

Yang Berhormat dari Baling menimbulkan masalah mewujudkan peruntukan bagi menghukum penjawat awam yang mengambil rasuah untuk melindungi pesalah-pesalah.

Kesalahan-kesalahan ini sudah pun wujud dalam Akta Pencegahan Jenayah 1997 dan Kanun Keseksaan. Kita juga perlu merujuk kepada beberapa peruntukan enakmen atau ordinan syariah di negeri masing-masing termasuk yang ada di Kelantan dan di Terengganu. Peruntukan itu boleh dipakai oleh pihak berkuasa negeri, Jabatan Agama Islam serta mereka yang melaksanakan tanggungjawab meneliti, memeriksa dan menjalankan tugas di bawah enakmen-enakmen yang berkenaan.

Yang Berhormat bagi Baling juga menanyakan sama ada JAKIM atau Jabatan Agama Negeri diberi peluang untuk mengambil bahagian dalam penggubalan rang undang-undang ini. Semua pihak yang berkenaan telah dipinta pandangan daripada mereka dan setelah mendapat pandangan-pandangan tersebut, maka dibuatlah cerakannya dan analisisnya sebelum pihak-pihak penguat kuasa seperti Polis Diraja dan pihak-pihak yang menjalankan tugas untuk menentukan supaya jenayah dan penjenayahan tidak berlaku, mereka juga memberi pandangan. Dengan lain perkataan ini adalah usaha sama dan juga penegasan yang dibuat oleh kerajaan.

Perlu saya nyatakan iaitu Kabinet Kerajaan Malaysia telah mengarahkan saya agar perlakuan incest yang dikutuk ini dan juga penjenayahan bersabit dengan seksual mendapat perhatian yang tegas dan pelaksanaan yang berkesan. Insyallah, kita akan lakukan semua ini dan sebahagian besar daripada expectancy Ahli-ahli Yang Berhormat saya percaya akan dipenuhi.

Ahli Yang Berhormat bagi Kelang mempersoalkan isu hukuman mati yang tidak boleh dijatuhkan ke atas seseorang juvana. Saya pernah membuat sedikit kenyataan tentang hal ini dan unjuran daripada masyarakat ialah pelbagai-bagai. Satu, tidak setuju bahawa juvana yang melakukan jenayah misalnya dikenakan hukuman berat atau waima sebat, hukuman gantung dan sebagainya. Pihak yang lain memberi maklum balas, ayuh! mesti kita laksanakan lantaran fizik atau jasad seseorang manusia moden sudah tidak sama dengan jasad atau fizik manusia kira-kira beberapa dekad yang lalu. Dengan lain perkataan pertumbuhan fizikal seseorang itu yang menyebabkan kelakuannya menjurus kepada jenayah ataupun meletakkan dirinya pada tahap yang dipertikaikan daripada segi undang-undang.

Seorang yang bernama Jerry Loll di New York, umurnya 16 tahun tetapi melakukan rogol dan bunuh, maka mahkamah di tempat tersebut telah menggunakan undang-undang jenayah yang biasa dan hakim dalam menjatuhkan hukuman menyatakan bahawa Jerry merupakan seorang yang sudah matang setelah diuji pencapaian mental dan diuji keupayaan fizikalnya.

Saya tidak perlu merumuskan sama ada kita hendak berbuat sesuatu di perenggan ini tetapi saya telah meminta pihak Polis Diraja dan juga Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat membuat penilaian di atas kemungkinan-kemungkinan kita mengenakan hukuman yang lebih berat atau setimpal kepada juvana yang melakukan kesalahan di sisi undang-undang.

Saya setuju dengan kata-kata yang dikeluarkan oleh Yang Berhormat bagi Pasir Mas. Apa pun dipinda ianya mungkin tidak berhasil. Dan walaupun Kelantan telah melakukan pelbagai kaedah akhirnya menyatakan seperti yang dilafazkan tadi, dihalang konon oleh Persekutuan terhadap perjalanan hukuman Hudud dan juga undang-undang Islamiah yang hendak dilaksanakan.

Saya suka membetulkan fakta terutama yang dibuat oleh Yang Berhormat bagi Peringat. Kerajaan Pusat tidak pernah menghalang apa-apa. Sebenarnya di bawah Perlembagaan dinyatakan dengan jelas jenayah berada di bawah bidang kuasa Persekutuan

Tuan Muhamad bin Mustafa: *[Bangun]*

Tuan Haji Ismail bin Noh: *[Bangun]*

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: oleh itu Kerajaan Malaysia tidak ada mengatakan, jangan dilakukan sesuatu. Yang saya ketahui dan sebagai fakta ialah Kerajaan Negeri Kelantan tidak mampu melaksanakannya sebab alasan-alasan politik dan alasan-alasan sosial yang lain...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dua orang berdiri Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Nanti dahululah, ada tiga orang berdiri.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Okay.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Datuk Menteri.

Undang-undang Hudud yang cuba dibuat di Kelantan itu sebenarnya memang tidak digalang oleh Kerajaan Pusat tetapi walaupun tidak digalang oleh Kerajaan Pusat, Kerajaan Negeri Kelantan pun tidak berani hendak menjalankan undang-undang ini kerana Enakmen Undang-undang Keluarga Kedua Kelantan ini bercanggah dengan undang-undang Hudud Islam yang sebenarnya. Kerana banyak perkara yang kita semak, bercanggah dengan kehendak hukum Hudud mengikut Islam. Sebagai contohnya, orang kalau kena rogol pun boleh dituduh zina, orang kafir tidak termasuk dalam hukum ini.

Jadi, banyak contoh yang lain yang bercanggah dengan hukum Hudud Islam yang sebenarnya tetapi oleh sebab politik dan fil orang PAS hanya hendak menuduh Kerajaan UMNO Barisan Nasional ini salah inilah yang diwar-warkan di mana-mana

dan orang yang tidak faham, dia seolah-olah mempercayai apa yang diperkatakan oleh PAS.

Jadi, ini saya minta sedikit penjelasan.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, ringkasnya apa yang saya sebutkan tadi dan cantuman pandangan Yang Berhormat bagi Sri Gading memanglah tepat.

Jadi, dalam keadaan sedemikian, Dewan harus faham Terengganu dan Kelantan sekarang masih menggunakan Enakmen Keluarga Islam, Enakmen Jenayah Islam, Enakmen Keluarga Islam yang digubal oleh kerajaan menurut kehendak negeri-negeri dahulu khususnya di negeri Terengganu. Saya dapati supaya hal ini tidak disambung ke perenggan krisis, perlulah kita kira bahawa kemampuan Kerajaan Pusat untuk memelihara keadaan di semua negeri, maka penjenayahan walau apa pun takrifannya kita sama-samalah menjaga agar takrif Persekutuan di bawah kanun jenayah kita, berkuat kuasa dengan baik.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, yang mana Yang Berhormat. Ada dua orang.

Tuan Muhamad bin Mustafa: *[Bangun]*

Tuan Haji Ismail bin Noh: *[Bangun]*

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Pasir Mas.

Tuan Haji Ismail bin Noh: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri. Soalan saya iaitu apakah jaminan Yang Berhormat Menteri kepada Kerajaan Negeri Kelantan sekiranya Kerajaan Negeri Kelantan melaksanakan Enakmen Jenayah Syariah yang telah dipinda baru-baru ini?

Yang keduanya, sebagaimana yang disebut oleh Yang Berhormat Menteri tadi bahawa seorang yang melakukan jenayah ataupun rogol di bawah umur juvana 15 tahun ke bawah, apakah kementerian tidak semak kepada kitab-kitab fikah Islam? Di sana ada menunjukkan bahawa umur 15 tahun ke atas yang dikira akil baligh ataupun 16 tahun, ia bukan hanya semata-mata 18 tahun. Sekiranya kita mengambil pendekatan fikah syariah ini, maka sudah tentu kita dapat mengatasi banyak masalah tetapi oleh kerana kita berlandaskan kepada hukuman ataupun undang-undang Inggeris yang sudah ketinggalan zaman untuk menyelesaikan masalah-masalah yang berlaku khususnya di negara kita, negara yang dikira sebagai negara Islam yang disebutkan oleh pimpinan-pimpinan kerajaan kita.

Jadi, apakah kerajaan tidak berusaha untuk melihat kepada fikah-fikah Islam yang ada di hadapan kita, yang ditulis oleh ulama-ulama besar. Imam Abi Hanifah, Imam Malek, Imam Shafie dan sebagainya dan mereka mengutarakan bahawa umur 15 tahun boleh dimasukkan apabila melakukan sesuatu kes-kes rogol, kes-kes yang terlibat dengan jenayah tersebut boleh diambil tindakan di bawah undang-undang syariah. Sekian.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, saya minta supaya Yang Berhormat merujuk kepada Enakmen Jenayah Syariah Negeri Kelantan dan juga merujuk kepada Enakmen Jenayah Syariah Negeri Terengganu. Di situ terutamanya bahagian tiga bolehlah menerangkan segala Yang Berhormat sebutkan sebentar tadi. *[Membaca sepotong ayat Al-Quran]* Akhirnya, yang batil itu akan lenyap jua.

Tuan Yang di-Pertua, akhir sekali

Tuan Muhamad bin Mustafa: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ada yang berdiri lagi Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: ...saya hanya secara am.....

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Peringat berdiri Yang Berhormat. Hendak beri jalan?

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: saya sudah membentangkan tiga... *[Ketawa]* Instrumen di sini Tuan Yang di-Pertua.....

Tuan Muhamad bin Mustafa: Akhir, last-last.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: jadi saya fikir kita selesaikanlah sedikit sebanyak perasaan

Tuan Muhamad bin Mustafa: Last, akhir sekali.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak beri Yang Berhormat nampaknya.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: yang berat kerana itu izinkan saya menyelesaikan kerja saya dahulu dan mungkin di dalam bab yang lain Kanun acara jenayah boleh Yang Berhormat sambung.....

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, dia tidak beri Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Saya suka menyentuh tentang pandangan daripada Yang Berhormat bagi Parit Buntar dan pandangan itu saya kira adalah pandangan yang boleh diterima oleh kerajaan bahawa masyarakat perlu diajak secara yang teratur ke arah nilai-nilai yang lebih baik. Kita tidak menolak perlunya dan tepatnya keagamaan itu diutamakan.

Dengan kata-kata ini

Tuan Muhamad bin Mustafa: Sedikit sahaja.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: saya mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, sudah selesai Yang Berhormat ya, sudah selesai.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang, hendaklah disetujukan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]

mempengerusikan Jawatankuasa]

Fasal 1 hingga 6 -

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Fasal 1, ya sila Batu Gajah.

7.43 ptg

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin merujuk kepada Fasal 6 iaitu Seksyen 376B (Subseksyen 1) di mana saya menyokong hukuman yang lebih berat seperti hukuman sebat ke atas pesalah yang melakukan sumbang mahram ini. Akan tetapi saya agak risau di mana hukuman sebat ini tidak dapat dikenakan atau dijatuhkan atas pesalah tersebut kerana melalui maklumat yang saya perolehi pada tahun 2000 terdapat 136 kes yang dilaporkan mengenai kes sumbang mahram. Daripada jumlah kes tersebut, 67 kes pesalah adalah bapa dan 34 kes pesalah adalah bapa saudara.

Kerisauan saya adalah menurut undang-undang yang sedia ada, sesiapa yang melebihi umur bagi lelaki 50 tahun juga akan terlepas daripada hukuman sebat. Oleh itu saya risau walaupun ada dinyatakan hukuman sebat tetapi pesalah terlepas kerana ada satu kes di mana seorang bapa berumur 63 tahun telah merogol anaknya yang hanya berumur 5 tahun sahaja. Jadi, saya ingin tahu, apakah kementerian mempunyai cadangan untuk meminda meningkatkan umur daripada 50 tahun atau 56 tahun di mana baru-baru ini kita baru meminda umur persaraan agar yang telah bersalah akan mendapat hukuman yang setimpal dan tidak terlepas kerana umurnya. Itu adalah perkara pertama ya.

Perkara kedua adalah seksyen 376B(2) di mana dalam seksyen ini saya nampak kedua-dua pihak yang melakukan kelakuan atau kes sumbang mahram ini boleh dibuka kepada pendakwaan. Kerisauan saya adalah kalau melibatkan seorang anak perempuan berumur 17 tahun dan bapanya. Kerana dalam kes ini peruntukan ini memperuntukkan bahawa anak perempuan itu boleh mengemukakan pembelaan bahawa beliau tidak memberi kebenaran tetapi saya risau adalah ketidakupayaan untuk membuktikan bahawa beliau tidak membenarkan tindakan tersebut kerana kita sentiasa tahu kes-kes sedemikian, kelakuan seksual sedemikian selalu berlaku di tempat persendirian – itu pertama.

Yang kedua adalah kalau anak perempuan ini kena membuktikan beliau tidak memberikan kebenaran kepada tindakan bapanya tersebut. Ini meletakkan mangsa ini kepada tekanan kali yang kedua selepas tekanan jiwa semasa perlakuan ke atasnya dan ketika melalui kes mahkamah. Kita tahu ya, memberi keterangan di mahkamah bukannya perkara yang mudah. Kita ada peguam-peguam yang hebat-hebat soal sampai tidak tentu ya, boleh bawa tilam apa-apa pun boleh berlaku ya. Jadi apa yang saya risau ialah tekanan jiwa ke atas seseorang anak perempuan yang berumur lebih 17 tahun.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya Yang Berhormat, itu sudah banyak dibincangkan tadi.

Puan Fong Po Kuan: Tetapi tidak.... Saya, agar perkara yang berlaku, kes yang berlaku di Kota Bharu, di Mahkamah Tinggi Syariah di mana seorang perempuan berumur 17 tahun didakwa selepas bapanya dihukum penjara dua tahun. Jadi saya ingin minta penjelasan dalam aspek ini agar mangsa tidak didakwa dan dipaksa melalui proses di mana beban bukti telah dipindahkan ke atas mangsa. Sekian terima kasih.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, sila Menteri menjawab.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Pengerusi, mengenai cadangan supaya lelaki yang umurnya 50 tahun ini, yang disangsikan kerana tidak kena hukuman sebat, sebenarnya ini adalah keadaan yang mengikut kepada lunas-lunas undang-undang sejagat di mana umur seseorang yang 50 tahun ke atas itu daripada segi kemanusiaan tidak harus didera dengan satu lontaran fizikal yang boleh mencacatkan anggotanya. Tetapi sekiranya berdasar kepada kemungkinan-kemungkinan kesihatan yang lebih baik pada tahun-tahun akan datang, barangkali tidak dalam dekad ini, mereka yang berumur 55 tahun pun boleh disebat. Tetapi buat masa ini, inilah yang diperuntukkan dan sama-samalah kita lihat dahulu sama ada ia berkesan atau tidak. Sekurang-kurangnya pemenjaraan itu akan memberi kesan jua.

Mengenai mangsa yang tidak didakwa, ini pun boleh dilaksanakan daripada segi implementasi dengan syarat pihak pendakwa mempunyai satu persepsi yang jelas tentang sesuatu kes tadi. Ini bermakna IP atau Investigation Paper yang dibuat oleh pihak Polis Diraja misalnya mengandungi pembuktian-pembuktian tertentu semasa menentukan tahap kesalahan sesuatu kes tadi dan ia mesti dibawa kepada pengetahuan pendakwa. Apa yang berlaku biasanya ialah dalam Kertas Penyiasatan tidak dimasukkan butir-butir yang penting untuk pengetahuan dan pengamatan pendakwaan. Berasas kepada pengalaman saya juga dalam bidang undang-undang dan pembuktian di peringkat mahkamah, saya setuju dengan pandangan bahawa oleh kerana kebijaksanaan beberapa peguam maka boleh sesuatu keterangan itu tenggelam sama ada atas soal irrelevancy atau inadmissibility, maaf dan mohon izin. Kedua-dua ini penting dilawan atau ditegaskan oleh pendakwa agar non-admission ataupun irrelevancy dengan izin, tadi dapat diketepikan.

Sekiranya kita mempunyai azam tersebut dan pihak Polis Diraja khususnya, mempunyai pandangan serta pengamatan yang lebih tajam sebagai penyiasat, saya yakin kebanyakan kes rogol dan kes sumbang mahram ini dapat diatasi.

Saya mohon mencadangkan.

Fasal 1 hingga 6 jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

**RANG UNDANG-UNDANG KANUN TATACARA JENAYAH
(PINDAAN) 2001**

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

6.52 ptg.

Dato' Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, Ahli-ahli Yang Berhormat, saya mohon mencadangkan bahawa Rang Undang-undang bernama suatu Akta bagi meminda Kanun Tatacara Jenayah dibacakan kali yang kedua.

Tuan Yang di-Pertua, pindaan-pindaan yang dicadangkan ini adalah susulan kepada peristiwa kita meluluskan di Dewan ini undang-undang berkaitan dengan Akta Mental Disorder atau Akta Kecelaruhan Mental. Sebahagian besar daripadanya adalah terjurus kepada usaha tersebut. Selain itu, Akta Kanak-kanak 2001 juga telah diperkenankan oleh Yang di-Pertuan Agong pada 15 Februari 2001. Apabila akta itu berkuat kuasa kelak, antara akta yang akan termansuh ialah Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973. Dengan termansuhnya Akta Perlindungan Wanita dan Gadis 1973 ini, maka beberapa kesalahan yang terkandung dalamnya akan turut terhapus.

Untuk memastikan kesalahan-kesalahan ini tidak terhapus begitu sahaja, pindaan telah dibuat kepada Kanun Keseksaan seperti yang terkandung dalam Rang Undang-undang Kanun Keseksaan (Pindaan) 2001 yang baru kita luluskan.

Selain itu, kesalahan sumbang mahram juga semakin berleluasa di kalangan masyarakat, Kanun Keseksaan telah dipinda bagi mewujudkan kesalahan sumbang mahram tersebut.

Berikutan dengan pindaan kepada Kanun Keseksaan itu, Jadual Pertama kepada Kanun Tatacara Jenayah perlu juga dipinda dengan sewajarnya bagi mewujudkan tatacara berkaitan dengan kesalahan-kesalahan itu. Dengan lain perkataan, pindaan-pindaan yang dicadangkan ini hanyalah semata-mata *consequential*, dengan izin.

Jadual Pertama Kanun Keseksaan Tatacara Jenayah memperuntukkan klasifikasi kesalahan-kesalahan dalam Kanun Keseksaan dan undang-undang lain iaitu sama ada kesalahan-kesalahan itu lazimnya boleh ditangkap tanpa waran atau

sebaliknya. Kes waran atau kes saman, kes yang boleh melibatkan jamin atau sebaliknya dan kes yang boleh dikompaun atau sebaliknya.

Pindaan yang dicadangkan dalam Fasal 20 rang undang-undang ini akan memperuntukkan tatacara yang sewajarnya berkaitan dengan kesalahan-kesalahan tersebut. Tatacara yang dicadangkan itu menggambarkan betapa kerajaan memandang berat kesalahan-kesalahan yang melibatkan penganiayaan seksual dan sumbang mahram.

Tuan Yang di-Pertua, selain itu, Rang Undang-undang Kesihatan Mental 2001 yang telah diluluskan oleh Dewan yang mulia ini perlu diberi susulan dengan tatacara yang berkenaan dan setimpal pula. Pindaan-pindaan yang berbangkit daripada Rang Undang-undang Kesihatan Mental 2001 perlu juga dibuat dalam Kanun Tatacara Jenayah bagi menyelaraskan peruntukan-peruntukannya dengan peruntukan-peruntukan Rang Undang-undang Kesihatan Mental.

Pindaan yang dicadangkan dalam Fasal-fasal 2, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 dan 21 rang undang-undang ini akan mencapai matlamat tersebut.

Fasal 2 bertujuan untuk menggantikan gelaran jawatan "Medical Superintendent" dengan "Medical Director" selaras dengan pewujudan jawatan Pengarah Perubatan di bawah Fasal 5 dan 6 Rang Undang-undang Kesihatan Mental 2001 dan memperuntukkan bahawa dalam Kanun Tatacara Jenayah, istilah "Medical Director" merangkumi "Deputy Medical Director". Kedudukan ini serupa dengan situasi yang sedia ada iaitu takrif "Medical Superintendent" merangkumi "Assistant Medical Superintendent", dengan izin.

Fasal 9 hingga 17 dan 18 bertujuan untuk menggantikan istilah-istilah yang berkaitan dalam Kanun Tatacara Jenayah bagi menyelaraskannya dengan Rang Undang-undang Kesihatan Mental iaitu menggantikan istilah "mental hospital" dengan istilah "psychiatric hospital", menggantikan istilah "Medical Superintendent" dengan istilah "Medical Director", mengemaskinikan tatacara lain berbangkit daripada Rang Undang-undang Kesihatan Mental 2001.

Fasal 19 bertujuan memansuhkan pengubahsuaian Bab 33, Kanun Tatacara Jenayah dalam pemakaiannya kepada Sabah dan Sarawak. Pengubahsuaian itu terkandung dalam Jadual Ketiga Kanun Tatacara Jenayah. Jadual Ketiga itu juga akan dimansuhkan selaras dengan pemansuhan Ordinan Orang Gila (Sabah) 1951 dan Ordinan Kesihatan Mental (Sarawak) 1961 apabila Rang Undang-undang Kesihatan Mental 2001 berkuat kuasa kelak.

Pemansuhan Jadual Ketiga ini dicadangkan dalam Fasal 21 rang undang-undang.

Tuan Yang di-Pertua, siasatan awal dan perbicaraan dengan juri dan 'pengapit' telah dimansuhkan apabila Kanun Tatacara Jenayah dipinda oleh Akta Kanun Tatacara Jenayah (Pindaan) 1995 dahulu. Bagi mengemaskinikan Kanun Tatacara Jenayah, peruntukan-peruntukan yang masih ada dalam Kanun Tatacara Jenayah yang berkaitan dengannya dan tidak diperlukan sekarang, perlulah dimansuhkan.

Pindaan yang dicadangkan dalam Fasal-fasal 4, 5, 6, 7, 8 dan 10 rang undang-undang akan mengemaskinikan Kanun Tatacara Jenayah selaras dengan pemansuhan siasatan awal dan perbicaraan dengan juri dan pengapit. Sekali ditegaskan Tuan Yang di-Pertua pindaan-pindaan ini tidaklah melibatkan pindaan-pindaan *substantive* melainkan hanya turutan atau *consequential*. Saya mohon mencadangkan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan [Tuan Hashim bin Ismail]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Kanun Tatacara Jenayah dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahaskan.

[Tiada perbahasan]

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan dipersetujukan.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Haji Muhamad bin Abdullah)

mempengerusikan Jawatankuasa]

Fasal 1 hingga 21 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

USUL PERDANA MENTERI

Penyata Khas Jawatankuasa Peraturan-Peraturan Mesyuarat Dewan Rakyat

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, saya dengan hormatnya mohon mencadangkan supaya Perintah bahawa Penyata Khas Jawatankuasa Peraturan-peraturan Mesyuarat Dewan Rakyat menurut peraturan 86(3) untuk dibentangkan di atas meja mesyuarat yang telah dibentangkan di hadapan majlis ini sebagai kertas Dewan bilangan DR 2/2001 diterima.

Tuan Yang di-Pertua, Penyata Khas ini mengandungi cadangan pindaan kepada Peraturan Mesyuarat 1, 17, 18(2), 18(7), 26(1)(p), 27(3) dan 68A(1) peraturan-peraturan Mesyuarat Dewan Rakyat. Pindaan yang dicadangkan kepada peraturan mesyuarat 1 bertujuan meminda dengan memasukkan perkataan "termasuklah" dan potong perkataan "ialah" di hujung para 1. Peraturan tersebut juga dicadangkan dipinda dengan memasukkan perenggan baru (d) dan (e) bertujuan memilih Timbalan Yang di-Pertua Dewan dan usul memerintah Ketua Polis Negara memberi kemudahan lalu lalang kepada Ahli-ahli Dewan.

Tuan Yang di-Pertua, pindaan yang dicadangkan kepada Peraturan Mesyuarat 17 ialah untuk memasukkan selepas perkataan-perkataan dalam perenggan (2) yang hendak dikeluarkan perkara itu di baris 3 muka surat 19 dengan perkataan-perkataan seperti berikut:

"Hendaklah disertakan bersama satu teks ucapan yang tidak boleh melebihi daripada 400 perkataan. Tuan Yang di-Pertua, boleh mengedit isi ucapan itu dan ahli itu hendaklah membaca teks yang diluluskan itu sahaja."

Peraturan Mesyuarat 17 juga dicadangkan dipinda iaitu menjadikan sebagai perenggan (3) ayat dalam perenggan (2) yang bermula "Tuan Yang di-Pertua hendaklah membenarkan tidak lebih daripada dua orang...." tetapi perkataan-perkataan "Dengan syarat telah diberitahu seperti yang dikehendaki ini, maka ..." hendaklah dipotong.

Perenggan (3) yang asalnya dicadangkan supaya dimansuhkan manakala perenggan (4) yang baru berbunyi seperti berikut:

"Dalam masa ucapan penangguhan tidak boleh mana-mana ahli meminta penjelasan atau mengganggu mana-mana ahli yang sedang berucap."

Perenggan (4) yang asal dicadangkan supaya diubah supaya menjadi perenggan (5).

Tuan Yang di-Pertua, Peraturan Mesyuarat 18(2) dicadangkan dipinda dengan memasukkan perkataan "tidak termasuk hari kelepasan" selepas sahaja perkataan "...dua puluh empat jam".

Manakala Peraturan Mesyuarat 18(7) dipinda dengan mengubah Peraturan Mesyuarat 18(7)(b) menjadi Peraturan Mesyuarat 18(7)(c). Peraturan Mesyuarat 18(7)(b) yang baru adalah dicadangkan seperti berikut:

"(b) Jika sesuatu perkara itu telah dibincangkan dalam mesyuarat yang sedang berlangsung dan telah diberi penerangan oleh pihak kerajaan dalam perkara itu."

Tuan Yang di-Pertua, pindaan juga dicadangkan kepada Peraturan Mesyuarat 26(1)(p) iaitu dengan menambah perkataan-perkataan "semasa kejadian itu berlaku" pada penghujung peraturan tersebut.

Demikian juga dengan Peraturan Mesyuarat 27(3) dicadangkan dipinda dengan memasukkan perkataan "dan 26(1)(b)" selepas angka 86 di baris 3.

Akhir sekali Peraturan Mesyuarat 68A(1) hendaklah dipinda dengan memotong perkataan-perkataan "perbincangan atas undang-undang ini tidak boleh termasuk perkara-perkara dasar dan tadbir kerajaan atau tujuan-tujuan perbelanjaan itu" dan diganti dengan perkataan-perkataan "hendaklah diputuskan dengan tidak boleh dibahas."

Tuan Yang di-Pertua, berdasarkan huraian yang tersebut di atas saya mohon mencadangkan supaya Penyata Khas ini diterima. Terima kasih.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Haji Noh bin Haji Omar]: Saya menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ahli-ahli Yang Berhormat masalah di hadapan Majlis ialah suatu Usul yang dicadangkan oleh Yang Berhormat Menteri itu tadi terbuka untuk dibahas.

Puan Fong Po Kuan: *[Bangun]*

Dato' Kamarudin bin Jaffar: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya ada dua orang, saya kira beri masa 15 minit seorang. Jadi saya minta Yang Berhormat bagi Batu Gajah dahulu selepas Yang Berhormat bagi Tumpat dan selepas itu Menteri menjawab. 15 minit seorang ya.

Puan Fong Po Kuan: Terima kasih.

Puan Chong Eng: Peraturan

Puan Fong Po Kuan: Tuan Yang di-Pertua, tidak cukup korum.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Bunyikan loceng.

[Loceng dibunyikan]

[Timbalan Yang di-Pertua Datuk Lim Si Cheng masuk Dewan]

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih Yang Berhormat bagi Senai.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Oh! elok benar, betul-betul 26 orang. Jadi sila Menteri, cukup kuorum.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Yang Berhormat bagi Batu Gajah.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Sorry, minta maaf Yang Berhormat bagi Batu Gajah, sila teruskan.

Puan Fong Po Kuan: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, pemindaan ke atas Peraturan Mesyuarat ini saya hanya boleh nampak satu faktor sahaja iaitu untuk menghadkan kebebasan bersuara dan berucap Ahli-ahli di dalam Dewan. Oleh itu saya pohon Menteri nanti boleh memberi satu penjelasan yang baik agar tujuan utama Dewan ini tidak diketepikan dengan pemindaan ke atas peraturan mesyuarat ini. Saya ingin merujuk kepada Peraturan 17(2) iaitu pengenalan ucapan penangguhan. Di mana dengan pemindaan ini menghadkan setiap teks ucapan kepada tidak melebihi 400 perkataan dan Tuan Yang di-Pertua pula mengedit isi ucapan dan Ahli-ahli hendaklah membaca teks yang telah diluluskan itu sahaja.

Ini saya ingin maklumkan bahawa saya amat kesal dengan tindakan pemindaan tersebut kerana pemindaan itu hanya menunjukkan bahawa Ahli-ahli tidak boleh mengeluarkan sepenuhnya apa yang mereka ingin ucapkan kerana kita mesti tahu apa yang kita ucapkan di dalam Dewan ini adalah masalah rakyat. Ada setengah isu di dalam teks ucapan kita tidak boleh dihadkan kepada 400 perkataan sahaja. Ada isu yang kita boleh hadkan tetapi ada banyak isu yang kita tidak boleh

hadkan. Di dalam ucapan penangguhan sepanjang masa ini kita boleh nampak adalah isu-isu yang spesifik. Mengapakah kita kena hadkan kepada 400 perkataan padahal sekarang kita telah hadkan masa 7 setengah minit sahaja untuk teks ucapan penangguhan. Tambahan pula saya tidak faham mengapa kita kena memberikan tanggungjawab yang berat kepada Tuan Yang di-Pertua untuk mengeditkan isi ucapan kami pula. Ini macam Tuan Yang di-Pertua, terpaksa menjalankan kerja-kerja yang saya percaya itu adalah diluar tugas seorang Tuan Yang di-Pertua sebagai editor dengan izinnya. Kerana saya percaya telah mempunyai peraturan yang mencukupi untuk memastikan bahawa teks ucapan itu bersopan atau kami tahu di mana semua teks ucapan ini kami tahu bagaimana bahasa-bahasa yang patut digunakan, yang mana tidak patut digunakan. Tetapi belah sana saya tidak ada confident nya dengan izin sebab apa yang saya ucap di dalam Dewan ini juga tidak tepat. Jadi saya rasa kita telah mempunyai peraturan mesyuarat yang mencukupi.

Mengapakah kita kena ada satu peraturan di mana teks ucapan ahli-ahli perlu dieditkan tambahan pula teks ucapan itu hanya yang telah diluluskan sahaja. Apa yang akan berlaku jika teks ucapan yang telah dieditkan sebenarnya telah menyeleweng daripada mesej yang ingin disampaikan dalam teks tersebut. Oleh itu saya pohon satu jawapan yang memuaskan dalam aspek ini.

Tambahan pula saya ingin rujuk kepada Peraturan Mesyuarat 17(4) mengenai ucapan penangguhan tidak boleh mana-mana ahli meminta penjelasan atau mengganggu mana-mana ahli yang sedang berucap. Kita sudah sedia maklum bahawa Peraturan Mesyuarat yang sedia ada tidak membenarkan mana-mana ahli untuk mengganggu tetapi dalam ucapan penangguhan, saya rasa adalah lebih baik jangan kita tidak membenarkan ahli yang berucap itu meminta penjelasan apabila pihak kerajaan atau kementerian menjawab sebab kita sentiasa nampak menteri-menteri atau Timbalan Menteri cuba mengelak daripada menjawab. Jadi kalau dalam ucapan penangguhan itu juga tidak membenarkan ahli itu menjawab, kita *defeat* dengan izin, *the whole purpose* untuk mengemukakan ucapan penangguhan. Kita ada contoh Kota Melaka mengemukakan ucapan penangguhan kepada Kementerian Pendidikan, Yang Berhormat bagi Seremban tidak menjawab dengan tepat. Begitu juga dengan ucapan penangguhan oleh Yang Berhormat Cheras.

Jadi saya rasa Peraturan Mesyuarat itu adalah tidak baik kerana ini akan bercanggah dengan sistem di negara kita sepatutnya *adversarial*. Kita di sini adalah

untuk *check and balance* kerajaan. Jadi saya rasa ahli-ahli yang mengemukakan ucapan penangguhan tersebut haruslah dibenarkan untuk meminta penjelasan. Itu perkara yang kedua. Perkara yang ketiga adalah berkenaan dengan Peraturan 18(2) mengenai Usul Tergempar. Apa yang kita kata Usul Tergempar itu adalah perkara yang tertentu, yang berkepentingan orang ramai, yang berkehendak disegerakan. Kita nampak ada banyak kali usul tersebut tidak dapat dibahaskan kerana perkara itu tidak perlu disegerakan. Tetapi dengan pindaan Peraturan 18 (2) ini nampaknya akan membuka satu ruangan kepada semua usul yang akan kami pohon untuk dibahaskan akan boleh ditolak kerana dalam permintaan tersebut.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: [*Bangun*]

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Menteri.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Minta penjelasan Tuan Yang di-Pertua, boleh Ahli Yang Berhormat sebut tentang 18 (2) apa yang dikatakan tidak puas hati itu? Perkataan apa?

Puan Fong Po Kuan: Peraturan 18 (2) adalah...

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Ya, pindaan yang hendak dikemukakan ini pindaan baik tetapi...

Puan Fong Po Kuan: Tidak termasuk hari kelepasan. Mengenai masa 24 jam, pengiraan 24 jam itu tidak termasuk hari Sabtu dan Ahad jika kedua-dua hari Sabtu ialah hari kelepasannya. Sebagai contoh, kalau kami kemukakan atau beri notis pada hari Jumaat, hari Isnin kita tidak dapat bahaskan, hanya hari Selasa sahaja kita boleh bahaskan. Tetapi *you have look at working days* kalau kami kemukakan pada hari Isnin ada hari pertama persidangan, kalau kami ada perkara penting, kami boleh masukkan hari Jumaat dalam kes-kes sedemikian. Alasan yang diberi saya nampak dalam dokumen ini ialah kerana isu-isu berkenaan tidak ada masa menyemak dan membuat jawapan pada pagi Isnin.

Tuan Yang di-Pertua, ucapan Usul Tergempar ini hanya dibahas pada pukul 4.30, bukan pada masa pagi. Kita Malaysia boleh, kenapa data-data tidak disimpan dengan baik? Atau kena ada *consultation* dengan Yang Amat Berhormat dulukah? Jadi saya harap jangan atas alasan ini ya.

Puan Chong Eng: [*Bangun*]

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Bukit Mertajam.

Puan Chong Eng: Adakah Yang Berhormat Batu Gajah sedar bahawa dulunya Emergency Motion ini hanya perlu empat jam notis, dia dipinda sehingga 24 jam dan sekarang dia hendak pinda sekali lagi tidak termasuk hari kelepasan. Saya rasa ini tidak selaras dengan waktu sekarang di mana ini merupakan era ICT di mana satu mesej yang hendak dihantar ke Amerika pun hanya tiga minit sudah boleh sampai ke sana dan ini hanya logistik sahaja yang mengatakan tidak ada orang kerja pada Sabtu petang atau hari kelepasan. Ini boleh diuruskan, ini logistik yang begitu *simple* dan saya berpendapat bahawa masalah logistik ini tidak

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, persoalan Yang Berhormat. Ini minta penjelasan, bukan Yang Berhormat berucap. Minta penjelasan tidak begitu.

Puan Chong Eng: Saya faham tetapi saya diberi floor oleh Yang Berhormat Batu Gajah. Dia tidak bantah. Terima kasih [*Ketawa*] tetapi maksud di sini ialah dengan kemajuan teknologi seharusnya notis ini dipendekkan dan bukan dipanjangkan dan tidak dikira lagi hari kelepasan. Emergency Department di hospital tidak tutup walaupun ada hari kelepasan. Jadi saya rasa ini yang tidak boleh diterima pada waktu ini dan pada zaman ini. Apakah pendapat Batu Gajah.

Puan Fong Po Kuan: Saya setuju dengan apa Yang Berhormat Bukit Mertajam katakan tadi. Jadi saya risau dengan sendirinya pindaan ini membuka kepada satu alasan kepada semua Usul Tergempar ditolak. Sebab dalam *lack of times* hari Sabtu dan Ahad, dengan sendiri usul yang kami pohon dibahaskan itu akan jadi tidak perlu disegerakan. Atas alasan itu cukup kerana mungkin boleh ditolak kerana sekarang kerajaan sudah ambil tindakan. Dalam masa 24 jam, kerajaan boleh ambil tindakan. Padahal sebenarnya perkara itu satu perkara yang penting.

Saya cuba ingin rujuk kepada Peraturan 18 (7) di mana usul-usul boleh ditolak di dalam kamar. Saya ingin tahu apakah garis panduan jika Tuan Yang di-Pertua, berpuas hati, apakah garis panduan kepada puas hati bahawa usul itu patut ditolak di dalam kamar. Apakah garis panduan tersebut dan tambahan pula pindaan ini menyatakan bahawa jika sesuatu perkara itu sudah dibincangkan di dalam mesyuarat yang sedang berlangsung dan telah diberi penerangan oleh pihak kerajaan dalam perkara itu, Tuan Yang di-Pertua, boleh tolak usul itu di dalam kamar.

Tuan Yang di-Pertua, kita tahu di dalam Dewan ini, sepanjang masa persidangan apa perkara pun kita boleh bincang terutama dalam Perbekalan Tambahan. Apa makna isu yang kita tidak pernah sentuh. Jadi kalau kita masukkan pindaan ini, ia hanya mengehendkan peluang kami untuk bangkitkan kesedaran kepada kerajaan bahawa itu adalah usul yang penting. Kalau hanya dalam kamar, rakyat tidak tahu. Rakyat ingat semua ahli dalam Dewan ini tidak menganggap perkara itu sebagai penting. Tambahan pula bahawa jika Tuan Yang di-Pertua berpuas hati perkara itu telah dibincangkan, penerangan telah diberi. Saya ingin dapatkan definisi penerangan seperti saya katakan banyak kali menteri tidak jawab tetapi dalam Peraturan Mesyuarat ini tidak ada menyatakan bahawa menteri mesti menjawab kalau tidak dapat jawab, mestilah ada dalam Peraturan Mesyuarat ini dicatat kalau menteri tidak dapat jawab, harus memberikan jawapan secara bertulis tetapi tiada dalam Peraturan Mesyuarat mesti menjawab. Kalau tidak ada peraturan sedemikian kita boleh nampak Parlimen sebenarnya tidak dapat berfungsi dengan baiknya.

Itulah yang saya ingin bangkitkan. Saya pohon satu jawapan yang baik daripada Yang Berhormat. Saya tahu Yang Berhormat seorang yang sangat arif dalam bidang undang-undang oleh itu saya pohon satu jawapan yang baik. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, sila Tumpat. Selepas ini Menteri menjawab.

7.21 mlm.

Dato' Kamarudin bin Jaffar [Tumpat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya juga ingin turut terlibat dalam perbahasan mengenai penyata khas ketetapan-ketetapan berkaitan dengan Peraturan Mesyuarat Dewan yang mulia ini.

Pertamanya, saya ingin merujuk kepada cadangan pindaan berkaitan dengan 1D, melantik Timbalan-timbalan Yang di-Pertua. Saya mungkin ingin mengambil kesempatan ini mewakili semua ahli Dewan ini mengucapkan tahniah kepada kedua-dua Timbalan Yang di-Pertua Dewan yang ada dalam Dewan hari ini, kerana telah dilantik sebagai Timbalan Yang di-Pertua secara sepenuh masa.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Terima kasih.

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Saya yakin perubahan ini akan membawa kepada perjalanan Dewan kita yang mulia ini dengan lebih baik, lebih licin. Ditambah

pula, saya harap dengan pindaan yang dicadangkan dan pandangan-pandangan kita di pihak pembangkang ingin berikan kepada cadangan-cadangan ini dalam semangat untuk menjadikan Dewan ini lebih baik apabila sudah mempunyai sekurang-kurangnya dua Timbalan Yang di-Pertua yang berkhidmat secara sepenuh masa. Selain daripada jawatan Tuan Yang di-Pertua sepenuh masa, Timbalan-timbalan Yang di-Pertua sepenuh masa dalam Dewan yang mulia ini juga, ada beberapa jawatan yang penting.

Pertamanya, sudah tentu jawatan Ketua Majlis, Leader of the House, yang saya yakin dan kita akui sangat penting. Selepas Ketua Majlis, Ketua Pembangkang yang merupakan jawatan yang penting dan sebagaimana saya sebut dalam perbahasan Rang Undang-undang Saraan tadi, saya harapkan di pihak kementerian, di pihak Jabatan Perdana Menteri, memberikan tumpuan kepada jawatan Ketua Pembangkang supaya benar-benar dapat memainkan tugas dalam konteks demokrasi berparlimen ini.

Selepas itu, sebagaimana saya sebutkan juga, saya ingin cadangkan bahawa jawatan-jawatan yang penting lagi ialah jawatan Chief Whip atau Ketua Whip di pihak kerajaan yang seboleh-bolehnya dan seelok-eloknya dan untuk efficiency Dewan ini, dengan izin, bukan daripada jawatan Perdana Menteri, Timbalan Perdana Menteri ataupun Menteri Kabinet sekali pun supaya seorang Chief Whip itu dapat benar-benar membantu Tuan Yang di-Pertua dan Timbalan-timbalan Yang di-Pertua untuk mentadbirkan di pihak kerajaan urusan yang berkaitan dengan Dewan ini.

Begitu juga di pihak pembangkang, seharusnya ada seorang juga Ketua Whip yang bukannya Ketua Pembangkang supaya mereka ini dapat menjalankan tugas bersama dan dengan itu, tidak perlu lagi Backbenchers Club misalnya, melantik seorang ketua yang mana sekadar mengikut budi bicara Yang di-Pertua Dewan sebenarnya, mengiktiraf dan berunding dengan pihak Ketua Backbenchers.

Yang sebenarnya, tidak ada jawatan yang jelas, dan yang sah serta rasmi dalam struktur Dewan kita ini. Jadi, jika dilantik di kalangan ahli-ahli backbenchers yang aktif ini misalnya sebagai Ketua Whip dan di kalangan pembangkang yang aktif Ketua Whip, maka mereka ini dapat menjalankan urusan untuk membantu Yang di-Pertua dan Timbalan Yang di-Pertua, Ketua Pembangkang dan Ketua Majlis untuk perjalanan Dewan ini dengan sebaik-baiknya. Saya harap pihak Menteri di Jabatan Perdana Menteri mengambil pandangan tentang cadangan itu untuk kebaikan, kepentingan dan keefisienan perjalanan Dewan yang mulia ini.

Seterusnya, di bahagian 1B(e) iaitu berkaitan usul memerintah Ketua Polis Negara memberi kemudahan lalu-lalang kepada Ahli-ahli Dewan. Saya terima bahawa ini merupakan tradisi Dewan ini di setiap-tiap kali permulaan mesyuarat, diluluskan usul itu. Sebenarnya, tidak ada maksud yang jelas. Kita kalau tertahan di traffic jam di bandar, tertahan begitulah *crest* Dewan Rakyat kita, *crest* Menteri dan sebagainya, mungkin tidak dapat membantu sangat. Jadi, untuk memberi kekuatan kepada usul ini dan untuk memberi kemuliaan kepada anggota Dewan, mungkin kita perlu memikirkan suatu pindaan supaya Ahli-ahli Dewan diberikan.....

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih sahabat saya.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhammad bin Abdullah]: Ya, ya, Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Adakah ini juga termasuk kalau kita daripada Johorlah, terlebih sikit dia punya lari, itu pun boleh dimaafkan. [Ketawa]. Maknanya, 140kah, maknanya tidak perlu disaman. Apakah itu maksud daripada sahabat saya Yang Berhormat bagi Tumpat?

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Saya tidak terfikir itu. Tetapi, kalau itu cadangan pun, saya boleh terima. Itu untuk memudahkan dan tidak di atas sebab-sebab yang kecil-kecilan dihalang kita daripada menghadiri Dewan dengan baiknya. Tetapi, yang lebih penting lagi Tuan Yang di-Pertua, yang saya bimbangkan ialah bahawa terdapat anggota-anggota Dewan kita yang mulia ini, kadang-kadang ditahan oleh polis, dengan begitu sahaja atas ceramahlah, atas ISAlah, itu yang saya fikir kita sedang bincang dan bersama-sama tadi iaitu seboleh-bolehnya di dewan-dewan yang lain dalam negara di dunia ini, saya difahamkan bahawa ada suatu konsep immunity yang tertentu, sekurang-kurangnya ketika Dewan bersidang.

Saya tidak maksudkan jenayah-jenayah besar, membunuh, merompak dan sebagainya tetapi atas kesalahan-kesalahan yang dianggap kesalahan tetapi berbentuk politik ataupun kesalahan-kesalahan kecil seperti kesalahan lalu lintas dan sebagainya, seharusnya diberikan kelonggaran oleh pihak kerajaan dan pihak polis supaya tidak menghalang orang-orang ini daripada menghadiri sidang ketika Parlimen sedang bermesyuarat.

Seterusnya, sahabat saya Yang Berhormat bagi Batu Gajah telah sebutkan tadi, dan saya ingin ulangi berkaitan dengan ucapan penangguhan yang ditambah ini iaitu, Yang di-Pertua boleh mengedit isi ucapan itu dan hendaklah membaca teks yang diluluskan itu sahaja. Ini kita bimbang mengedit itu pengertiannya amat luas.

Bekas pensyarah akan faham dan tahu ertinya. Kita bimbang apabila dikatakan mengedit, yang kita maksudkan teks itu bentuk A, yang diedit itu lain dan lari daripada maksudnya. Saya rasa perlu dijamin di sini bahawa mengedit itu dan ditambah di situ tanpa merubah maksud, tujuan teks asal dan sebagainya, saya fikir amatlah adil jika ianya diberikan jaminan pengertian yang demikian. Tidaklah pengertian edit itu untuk tujuan merubah maksud asal seseorang Ahli Yang Berhormat yang ingin memberikan ucapan penangguhan.

Seterusnya, dalam perkara paragraf tiga ini - "Dalam masa Ucapan Penangguhan tidak boleh mana-mana ahli meminta penjelasan atau mengganggu mana-mana ahli yang sedang berucap." Ini pun saya fikir kita tidak dapat bersetuju kerana ada kes-kes yang baru berlaku dalam mesyuarat ini juga, Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri menjawab balas Ucapan Penangguhan oleh Yang Berhormat bagi Kota Melaka yang berkaitan dengan, kalau saya tidak lupa pampasan terhadap seorang anggota polis dan seterusnya ceritanya, yang Ucapan Penangguhannya lain maksudnya, yang dijawab oleh Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri, lain pula maksudnya.

Jadi, kalau itu berlaku dan tidak ada ruang untuk memohon penjelasan ataupun mengganggu di sini, maka mungkin tidak tercapai maksud yang amat penting dalam Ucapan-ucapan Penangguhan ini iaitu untuk membawa kes-kes pentadbiran kerajaan ke Dewan yang mulia ini untuk mendapat penjelasan daripada pihak kerajaan.

Jadi, saya pohon supaya perkara ini kalau boleh dikekalkan supaya semangat ataupun tujuan asal perkara peruntukan dalam Peraturan Mesyuarat ini tidak dipinda dan ditukar dengan memasukkan pindaan yang dicadangkan ini.

Saya juga bersetuju dengan sahabat saya bagi Batu Gajah berkaitan dengan tempoh 24 jam itu sudah dicadangkan untuk dipinda supaya tidak termasuk hari kelepasan.

Tuan Yang di-Pertua, saya fikir sebagaimana pandangan sahabat-sahabat saya yang bercakap tadi, kita mempunyai Parlimen yang efisien dan alhamdulillah, hari ini kita ditambah dengan dua Timbalan Yang di-Pertua yang bekerja sepenuh masa. Jadi, saya yakin Timbalan-timbalan Yang di-Pertua yang bekerja sepenuh masa ini, hendak bekerja dan hendak menunjukkan kesediaan mereka untuk bekerja kerana mereka sudah sepenuh masa dan mempunyai tanggungjawab sepenuh masa. Tetapi, kalau hendak dikurangkan kerja mereka dengan ditambah syarat-

syarat yang baru, 24 jam tidak termasuk hari kelepasan, ini seolah-olah kita memperuntukkan kemudahan yang banyak untuk Parlimen, tetapi seolah-olah kita mengurangkan tugas, jawatan-jawatan dalam Parlimen.

Saya ingin mencadangkan, kalau pun tidak dipercepatkan kepada empat jam sebagaimana yang dicadangkan, sekurang-kurangnya kita kekalkan peruntukan yang sedia ada dan oleh kerana sudah ada jawatan-jawatan tinggi sepenuh masa, kita kekalkan ini dan kalau terpaksa dan perlu dan mungkin kalau belum ada, kita wajibkan di kalangan pegawai-pegawai Parlimen ini, ada apa yang dipanggil pegawai bertugas atau *duty officer*, dengan izin, di waktu-waktu hari cuti supaya segala ini dapat kita jalan kan dengan sebaik-baiknya.

Puan Chong Eng: Penjelasan, penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Bukit Mertajam minta penjelasan. Ya, sila.

Puan Chong Eng: Ada satu perkara yang perlu disebut di dalam Peraturan Mesyuarat 8(2) ini. Bukan selalunya Dewan ini bermesyuarat, hanya lebih kurang 80 hari dalam satu tahun. Maka, hari kelepasan yang di dalam 80 hari ini tidak banyak, maka saya tidak nampak apakah perlunya untuk mengadakan peruntukan ini. Apakah pendapat Yang Berhormat Tumpat?

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Ya, saya bersetuju sangat dengan Bukit Mertajam itu dan sebenarnya saya fikir kalau dipinda maka ianya effectively, dengan izin, mengurangkan hari-hari di mana ucapan usul tergepar ini boleh kita lakukan dan ini saya fikir mengurangkan peluang dalam hari-hari sidang yang sudah pun tidaklah begitu banyak kalau dibandingkan dengan Parlimen-Parlimen negara lain, dikurangkan lagi dengan syarat-syarat yang memerlukan masa yang lebih banyak dan tidak meliputi hari-hari cuti ini. Ini akan merugikan peluang untuk anggota-anggota Dewan yang mulia ini untuk mengambil kesempatan membahaskan perkara-perkara yang tergepar. Yang dipilih untuk dibahas pun terletak kepada kuasa dan budibicara Tuan Yang di-Pertua tertakluk kepada Peraturan Mesyuarat yang kita sedang bahaskan ini. Jadi, saya pohon supaya peruntukan yang dicadangkan itu tidak dimasukkan dalam cadangan ini.

Seterusnya yang nombor 4 Peraturan Mesyuarat 18(7), jika dimasukkan satu lagi syarat baru oleh Tuan Yang di-Pertua dalam menimbangkan untuk diberikan atau diterima ucapan usul tergepar itu, jika sesuatu perkara itu telah dibincangkan dalam mesyuarat yang sedang berlangsung dan telah diberi penerangan oleh pihak

kerajaan dalam perkara itu, pada umumnya kita dapat bersetuju tetapi ada kes-kes tertentu yang berlaku berulang-ulang.

Misalnya, dalam sidang mesyuarat kita kali ini, kes ISA. Awal sidang misalnya, di bawah ISA ditangkap kumpulan yang dipanggil aktivis reformist. Akhir-akhir ini ditangkap pula di bawah ISA, digulungkan mereka ini kumpulan Mujahidin Malaysia dan sebagainya. Jadi, kes ini sama dan mungkin kerajaan boleh mengatakan sudah pun diberi penerangan. Tetapi kes ini tidak sama sebenarnya. Kes ini walaupun melibatkan akta dan undang-undang yang sama, tetapi kesnya berbeza. Oleh itu kalaulah digunakan peruntukan baru ini untuk menghalang kita membahaskan perkara berkaitan dengan penahanan di bawah ISA misalnya, kerana sudahpun diberi alasan, sudah pun diberi penerangan, maka itu mungkin sudah tentu tidak memberi keadilan kepada wakil-wakil rakyat yang berhasrat untuk membangkitkan usul yang kita anggap penting ini.

Jadi, inilah Tuan Yang di-Pertua, beberapa perkara yang ingin kita bangkitkan untuk diberi pertimbangan oleh pihak kerajaan. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, sila Menteri menjawab.

7.33 mlm.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, diucapkan terima kasih kepada Batu Gajah dan juga Tumpat yang khusus membuat pemerhatian terhadap beberapa peruntukan yang dicadangkan oleh Jawatankuasa Peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Rakyat yang berada di hadapan Ahli-ahli Yang Berhormat.

Sebelum saya cuba menerangkan sebanyak sedikit berkaitan dengan pindaan-pindaan ini, saya merujuk kepada minit yang telah pun diedarkan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat bertarikh 6 Februari 2001, jam 10.00 pagi. Wakil-wakil yang disebutkan di sana yang relevan ialah Yang Berhormat Tuan Mohd. Yusoff bin Mohd. Nor dari Machang dan Yang Berhormat Tuan Kerk Kim Hock.

Perbincangan Ahli-ahli pada masa isu-isu ini dibangkitkan adalah bersesuaian belaka. Barangkali Ahli-ahli Yang Berhormat itu tidak melunaskan pandangan dan rationale yang diputuskan dalam mesyuarat tersebut kepada ahli-ahli yang bersampingan dengan isu-isu tersebut. Kalau dilihat dari segi realitinya tidak ada hak bersuara yang dihadkan di sini. Cuma yang terkena sedikit sebanyak ialah tentang masa ucapan penangguhan. Masa Menteri memberi jawapan boleh

dicelah, boleh disoal. Masa seseorang lain itu bertanya kepada Menteri, beliau itu pun boleh dicelah sekiranya Tuan Yang di-Pertua tidak ada halangan. Oleh itu, mengatakan bahawa pembaharuan menerusi pindaan ini adalah menghadkan hak bersuara tidaklah tepat.

Kita maklum iaitu Tuan Yang di-Pertua mempunyai tanggungjawab yang amat rumit. Bahasa yang kita gunakan di sini dalam ungkapan penyampaian haruslah yang tertib, yang wajar sebagai dikeluarkan, dihamburkan oleh Ahli Parlimen. Dan semasa mengemukakan ucapan yang hendak diperbuat di bawah Peraturan Mesyuarat 18 misalnya, hendaklah perkara-perkara yang tertib bersesuaian dengan kehendak kita berhujah. Itu sahaja.

400 perkataan adalah satu karangan yang panjang. Bukan sesuatu yang singkat. Justeru jika dirumus bahawa ini semua tidak berpatutan. tidaklah jelas rasionalnya. Dan katalah Menteri mengelat dari memberi jawapan. Ini adalah tohmahan yang am. Menteri mana yang tidak mahu memberi jawapan? Tetapi pada pandangan pembangkang tentulah ada pihak-pihak tertentu yang seharusnya memberi kepuasan kepada mereka tetapi tidak memberi jawapan yang menelurkan kepuasan tersebut. Ini tidak dapat diatasi oleh kerana seseorang mempunyai performance, dengan izin, yang berlainan antara seorang manusia dengan manusia yang lain.

Tentang 18(2), usul tergepar. Hari kelepasan misalnya, Hari Raya, Deepavali, Merdeka, siapa yang bekerja di Dewan ini untuk meneliti huraian, hujah, surat yang disampaikan? Sebab itu dikira lebih baik hari-hari kelepasan seperti itu dan hari-hari kelepasan lain dikecualikan daripada diambil kira atau days of reckoning, dengan izin, dalam kita menentukan...

Puan Chong Eng: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Bukit Mertajam berdiri, Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: urusan kita tentang had masa dan tempoh-tempoh tersebut.

Puan Chong Eng: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Sekarang kita ada perkhidmatan telefon di mana ia boleh transfer call. Bolehkah kita check bahawa adakah ia boleh dipakai untuk fax machine? Kalau ia boleh dipakai, maka masalah ini boleh diselesaikan dengan begitu easy sahaja.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, saya kira fax machine memang boleh diguna dan apabila sampai message fax itu maka pejabat Parlimen akan mengecopnya dan tarikh serta masanya ditentukan di atas cop tersebut. Maka berjalanlah masa tersebut apabila surat atau message itu diterima. Cuma yang hendak ditegaskan, kalau keesokannya Hari Raya, Hari Raya Cina, Hari Deepavali, oleh kerana tiada orang yang bertugas, tentulah masa itu tidak harus kita ambil kira sebab urusan rasmi tidak berjalan. Itu sahaja dan tidak ada mengandungi hajat yang hendak mengehendkan hak mana-mana pihak.

Tuan Yang di-Pertua, untuk

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Larut hendak minta penjelasan? Larut, ya.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat. Saya hendak penjelasan sedikit. Apa rasionalnya ucapan penangguhan dihadkan masa tujuh minit setengah dan masa juga ditetapkan kepada Menteri untuk menjawab. Sekarang ini katakanlah dia mengajukan ucapan penangguhan setengah jam, terberhenti tujuh minit setengah, bermakna Menteri boleh menjawab dalam teks yang tidak habis dibaca. Begitu maksudnya?

Katakanlah dia buat dalam tempoh masa tiga jam. Adakah Menteri akan jawab juga dalam tempoh tiga jam yang dia tidak habis baca itu? Itu saya minta penjelasan sedikit, mungkin agak keliru. Maksud saya tadi, tujuh minit setengah diberikan kepada mana-mana ucapan penangguhan. Katakanlah dia buat itu dalam tempoh setengah jam, sampai tujuh minit setengah dia kena berhenti. Bermakna Menteri kena jawab juga apa yang terkandung dalam teks yang tidak habis dibaca itu. Begitu maksudnya? *[Disampuk]*

Ya, maknanya kalau yang tidak habis dibaca itu kena dijawab juga oleh Menteri. Katakanlah dia buat itu panjang dalam masa sejam. Ha, adakah Menteri juga akan menjawab kesemua yang tidak habis dibaca kerana Menteri juga diberikan had masa tujuh minit setengah untuk satu ucapan penangguhan? Saya minta penjelasan, keliru sedikit ini.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, mesej atau ucapan yang tidak dibaca, tidak perlulah dijawab, jadi peruntukan yang telah diberi ialah kalau tujuh minit setengah, kadang-kadang sampai lapan minit. Tuan Yang di-Pertua beri juga laluan. Bab yang tidak terkeluar dalam ucapan, tidak perlu dijawab oleh menteri, sebab itu yang disebut di sini agar tempoh itu bersesuaian dengan

jumlah perkataan, tetapi ini adalah anggaran dan tidak ada sesuatu yang betul-betul tepat atau split second, dengan izin, kita dapat mengeluarkan sesuatu.

Tuan Yang di-Pertua, tentang pindaan kepada Fasal 1 ...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Batu Gajah berdiri, Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Saya hendak menjawab yang had yang diberikan kepada Fasal 1 ...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia hendak menjawab dahulu, Yang Berhormat. Duduk dahulu, Yang Berhormat.

Puan Chong Eng: Usul di bawah 18(2).

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak beri jalan lagi, Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Selama ini kita tidak mempunyai peruntukan bagi Timbalan Yang di-Pertua untuk dilantik atau dipilih, tetapi sekarang dimuatkan di sana. Dan sekiranya konvensyen memerintah Ketua Polis Negara memberi kemudahan lalu lalang kepada ahli-ahli ini tidak berkesan, kita ingin menentukan di mana ketidakberkesanannya. Dan sekiranya diterjemahkan ayat ini, "Memerintah Ketua Polis Negara memberi kemudahan lalu lalang kepada ahli-ahli", kesannya meluas, yakni KPN hendaklah patuh kepada arahan Parlimen.

Cuma dari segi implementasinya, pentadbiran Parlimen mesti menyampaikan arahan ini, misalnya menyatakan jalan mana yang harus sentiasa dalam keadaan lalu lalang yang selesa. Bulatan Bank Negarakah? Atau bulatan dekat Bank Rakyatkah? Dan ia juga saya kira meliputi keadaan di mana Ahli Parlimen itu tersekat di Kuala Lumpur dalam perjalanannya hendak kemari.

Oleh itu, tidak salah kiranya Ahli Yang Berhormat itu menelefon pihak Polis Diraja yang selepas ini hendaklah sentiasa menerima panggilan daripada mana-mana Ahli Yang Berhormat di sekitar Kuala Lumpur agar perjalanan beliau sampai kemari untuk bersidang.

Oleh yang demikian, kesan kepada pindaan ini sangat memudahkan perjalanan Ahli-ahli Yang Berhormat dalam menugaskan tanggungjawab kita.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, berdiri lagi, Yang Berhormat.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat. Cuma saya hendak tahu, Yang Berhormat tadi sebut mungkin akan

menghadapi masalah dari segi pelaksanaannya. Kadang-kadang ada Ahli Yang Berhormat akan datang pada pagi Isnin sebagai contoh, dan dia akan menghadapi masalah hendak menelefon, walaupun ada handphone dengan perjalanan di lebuhraya, yang ini akan menimbulkan masalah.

Adakah akan dipertimbangkan supaya halangan kepada Ahli-ahli Dewan ini dibuat selama-lama ia menjadi Ahli Yang Berhormat? Kenapa hanya sewaktu persidangan? Itu saya minta penjelasan sedikit kerana mungkin ada Ahli-ahli yang memikirkan kadang-kadang mereka macam kata Tumpat tadilah, tetapi bukan untuk tujuan ceramah. Macam hari ini contohnya, saya minta sedikit penjelasan. Kenapa tidak diberikan perintah ini pada bila-bila masa, kerana Ahli Dewan Rakyat adakah merupakan penggubal undang-undang? Jadi kenapa hanya sewaktu ada persidangan? Lagi pun kalau sewaktu persidangan misal katalah, 100 orang duduk di tempat yang berlainan, bagaimana arahan boleh dikeluarkan?

Ini akan menimbulkan masalah. Minta sedikit penjelasan Yang Berhormat.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, tentulah kalau semua Ahli Dewan ini memerlukan pantauan dari polis atau bimbingan lalu lintas secara yang khusus, tidak terbuat. Oleh itu, semasa Dewan bersidang sahajalah maka perolehan kemudahan itu dianggarkan atau dianggap harus berjalan. Tetapi saya sendiri merasakan peruntukan ini tidak pernah dilaksanakan.

Jadi, kalau begitu miriplah kepada kata-kata lama: "Undang-undang mahir, bicara kalah". Kita tidak mahu begitu. Selepas ini perlu misalnya, Setiausaha Dewan menguruskan dengan Polis Diraja jalan-jalan mana yang harus diberi facility atau kemudahan tersebut menghala ke Dewan Rakyat.

Pada asalnya itulah yang dimaksudkan, bukan bagi setiap kita yang hendak ke hulu hilir, mundar-mandir untuk menjalankan tugas biasa. Itu tidaklah termasuk di dalam pindaan yang dicadangkan tersebut.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ya, Bukit Mertajam.

Puan Chong Eng: Terima kasih, saya ingin minta penjelasan berkenaan Peraturan 18(2) berkenaan hari kelepasannya. Tadi Yang Berhormat kata hari kelepasan adalah rujuk kepada hari seperti Tahun Baru Cina atau Deepavali iaitu hari perayaan di mana tiada orang akan bekerja. Itu saya boleh terima. Kalau sedemikian, mengapa kita tidak pinda kepada "tidak termasuk hari cuti awam Malaysia", dengan izin, Malaysian public holidays, kalau ia bukan berniat untuk rujuk

kepada hari Sabtu dan hari Ahad? Saya pohon apa dimaksudkan dengan 'hari kelepasan'. Terima kasih.

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Tuan Yang di-Pertua, kalau bak kata Inggeris, nak split hairs pun boleh juga, tetapi rasanya hari dah larut, dan sebahagian daripada yang beragama Islam telah tidak dapat menunaikan fardunya.

Secara ringkas izinkan saya menyatakan hari kelepasan adalah terma yang biasa bagi hari-hari yang mana orang awam bercuti. Itulah takrif yang biasa kita terima. Tinggal lagi sama ada hendak masukkan semua hari di mana rakyat Malaysia cuti atau tidak, ini adalah soal yang tidak perlu kita masukkan di sini, lantaran itu dimasukkan sahaja hari kelepasan, ertinya hari kelepasan am.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Sudah habis, Yang Berhormat?

Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim: Ya.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Terima kasih. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Majlis ini mengikut Peraturan Mesyuarat 86(5) mengambil ketetapan iaitu penyata khas Jawatankuasa Peraturan-Peraturan Mesyuarat Dewan Rakyat yang telah dibentangkan di hadapan Majlis Dewan pada 7 Ogos 2001 sebagai Kertas Dewan Bilangan DR2/2001 hendaklah diterima.

Usul dikemuka bagi diputuskan dan disetujui.

Diputuskan,

"Bahawa Majlis ini mengikut peraturan Mesyuarat 18(5) mengambil ketetapan iaitu:

Penyata Khas Jawatankuasa Peraturan-peraturan Mesyuarat Dewan Rakyat, yang telah dibentangkan di hadapan Majlis Dewan pada 7 Ogos 2001 sebagai Kertas Dewan Bil. D.R. 2 tahun 2001 hendaklah diterima".

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ahli-ahli Yang Berhormat, Yang Amat Berbahagia Tun, Tuan Yang di-Pertua Dewan Rakyat, saya dan rakan saya Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng] mengucapkan tahniah dan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat, kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri, Menteri-menteri, Timbalan-timbalan Menteri, Setiausaha Parlimen, pegawai-pegawai

dan kakitangan kementerian-kementerian dan jabatan-jabatan, yang telah memberikan kerjasama bagi menyelesaikan persidangan kita di kali ini *[Tepuk]* dengan memuaskan.

Saya ucapkan selamat pulang ke kawasan dan rumah masing-masing bagi meneruskan tugas-tugas yang berkaitan seterusnya.

Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan ditangguhkan sehingga ke satu tarikh yang belum ditetapkan.

Dewan ditangguhkan pada pukul 7.49 malam.

Julai 2001

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Amat Berbahagia Tuan Yang di-Pertua, Tun Dr. Mohamed Zahir bin Haji Ismail, S.S.M., P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K. J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Dato Seri Dr. Mahathir bin Mohamad, D.K.(Brunei), D.K.(Perlis), D.K.(Johor), D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J., D.P. (Sarawak), D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.M.N., P.I.S. (Kubang Pasu)

“ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, Dato’ Seri Abdullah bin Haji Ahmad Badawi, D.G.P.N., D.S.S.A., D.M.P.N., D.J.N., K.M.N., A.M.N., S.P.M.S. (Kepala Batas)

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, Dato’ Seri Dr. Ling Liong Sik, S.P.M.P., D.G.S.M., D.P.M.P. D.P.M.S. (Labis)

“ Menteri Kerja Raya, Dato’ Seri S. Samy Vellu, S.P.M.J., S.P.M.P., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput)

“ Menteri Perusahaan Utama, Dato’ Seri Dr. Lim Keng Yaik, S.P.M.P., D.G.P.N, D.P.C.M. (Beruas)

“ Menteri Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Datuk Amar Leo Moggie anak Irok, D.A., P.N.B.S. (Kanowit)

- “ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato’ Seri Rafidah Aziz, S.P.M.P., S.P.M.T., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar)
- “ Menteri Pertahanan, Dato’ Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak, S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P., D.P.M.S., P.N.B.S., D.U.B.C.(T). (Pekan)
- “ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Dato’ Law Hieng Ding, P.N.B.S., K.M.N., P.B.S., P.B.J. (Sarikei)
- “ Menteri Luar Negeri, Datuk Seri Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar, S.P.M.J., S.P.D.K., D.P.M.J., S.M.J., A.M.N. (Kota Tinggi)
- “ Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Tan Sri Dato’ Haji Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin, P.I.S., B.S.I., S.M.J., P.S.M., S.P.M.J. (Pagoh)
- “ Menteri Kesihatan, Datuk Chua Jui Meng, D.I.M.P., S.I.M.P., S.M.J, P.I.S (Bakri)
- ” ***Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dato’ Dr. Siti Zaharah binti Sulaiman, D.S.A.P., D.I.M.P. (Paya Besar)***

- Yang Berhormat Menteri Penerangan, Tan Sri Dato’ Seri Mohd. Khalil bin Yaakob, P.S.M., S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P., J.S.M., S.M.P. (Kuantan)
- “ Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato’ Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir, P.G.D.K., D.S.D.K., A.M.K. (Kulim-Bandar Baharu)
- “ Menteri Sumber Manusia, Datuk Dr. Fong Chan Onn, D.M.S.M. (Selandar)
- “ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Dato’ Seri Ong Ka Ting, D.P.M.P. (Pontian)
- “ Menteri Pembangunan Usahawan, Dato’ Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz, D.M.S.M., A.M.P., B.K.T. (Chenderoh)
- “ ***Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato’ Haji Azmi bin Khalid, D.P.M.P., S.M.P., P.J.K. (Padang Besar)***

- “ Menteri Belia dan Sukan, Dato’ Hishammuddin bin Tun Hussein, D.S.A.P., D.P.M.J. (Tenggara)
- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tan Sri Bernard Giluk Dompok (Kinabalu)
- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim, S.P.N.S., D.S.N.S. (Jelebu)
- “ Menteri Pertanian, Datuk Effendi Norwawi (Kuala Rajang)
- “ Menteri Pembangunan Wanita dan Keluarga, Dato’ Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil, D.I.M.P. (Lembah Pantai)
- “ Timbalan Yang di-Pertua, Dato’ Haji Muhamad bin Abdullah, D.I.M.P., S.M.P., P.J.K. (Maran)
- “ Timbalan Yang di-Pertua, Datuk Lim Si Cheng, P.I.S. (Senai)
- “ Timbalan Menteri Penerangan Dato’ Haji Mohd. Khalid bin Mohd. Yunus, D.S.N.S. (Jempol)
- “ Timbalan Menteri Luar Negeri, Datuk Dr. Leo Michael Toyad, P.G.D.K., J.B.S. (Mukah)
- “ Timbalan Menteri Kesihatan, Dato’ Seri Dr. Suleiman bin Mohamed D.P.M.S., S.S.S.A(Titiwangsa)
- “ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Datuk Peter Chin Fah Kui, P.G.B.K. (Miri)
- “ Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato’ Kerk Choo Ting, D.P.M.P. (Taiping)
- “ Timbalan Menteri Kewangan, Dato’ Chan Kong Choy, D.S.A.P., D.P.M.S. (Selayang)
- Yang Berhormat Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Dato’ S. Subramaniam, D.P.M.J., D.S.N.S., S.M.J. (Segamat)
- “ Timbalan Menteri Pertahanan, Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal, P.G.D.K. (Semporna)
- “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri Datuk Douglas Uggah Embas, P.G.B.K., P.B.S., A.B.S., A.M.N. (Betong)
- “ Timbalan Menteri Kewangan, Dato’ Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh, D.S.S.A., S.M.S., S.S.A., K.M.N. (Kuala Langat)
- “ Timbalan Menteri Dalam Negeri, Dato’ Chor Chee Heung, D.S.D.K., A.M.N., J.P. (Alor Setar)
- “ Timbalan Menteri Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Datuk Tan Chai Ho, P.J.N., K.M.N., A.M.N. (Bandar Tun Razak)

- “ Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato’ G. Palanivel, D.S.S.A., S.S.A., P.J.K. (Hulu Selangor)
- “ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, Datuk Ong Tee Keat, P.J.N., S.M.S. (Ampang Jaya)
- “ Timbalan Menteri Pengangkutan, Tan Sri Dato’ Seri DiRaja Ramli bin Ngah Talib, P.C.M., S.P.C.M., A.M.N., J.P. (Pasir Salak)
- “ Timbalan Menteri Pertanian, Dato’ Seri Mohd. Shariff bin Haji Omar, D.G.P.N., D.M.P.N., P.P.T. (Tasek Gelugor)
- “ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Dato’ Zainal bin Dahalan, P.J.K., K.M.N., J.S.M., D.P.M.S. (Sabak Bernam)
- “ Timbalan Menteri Dalam Negeri, Dato’ Zainal Abidin bin Zin, D.P.M.P., P.M.P. (Bagan Serai)
- “ Mulia Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tengku Dato’ Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar, S.P.T.J., D.S.A.S. (Jerantut)
- “ Timbalan Menteri Kerja Raya, Tuan Mohamed Khaled bin Haji Nordin P.I.S. (Johor Bahru)
- “ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, Datuk Anifah Aman (Beaufort)
- “ Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dr. Tan Kee Kwong (Segambut)
- “ Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dr. Tiki anak Lafe (Mas Gading)
- " Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato’ Dr. Ng Yen Yen (Raub)
- “ Timbalan Menteri Sumber Manusia, Dr. Abdul Latiff bin Ahmad (Mersing)
- Yang Berhormat Timbalan Menteri Pendidikan, Dato’ Hon Choon Kim, D.S.N.S. (Seremban)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian, Dato’ Abu Bakar bin Taib, D.S.D.K., S.D.K., B.C.K., K.M.N., P.J.K. (Langkawi)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri, Datuk Seri Abu Zahar bin Isnin, D.G.S.M., D.M.S.M., A.M.N. (Jasin)
- “ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Puan Hajah Khamsiyah binti Yeop, P.P.T., A.M.N., A.M.P., P.M.P. (Gerik)

- “ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Haji Noh bin Haji Omar, D.P.M.S., D.M.S.M., K.M.N., A.S.A., P.J.K., J.P. (Tanjong Karang)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pengangkutan, Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai (Petaling Jaya Selatan)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kerja Raya, Datuk Yong Khoon Seng, D.S.P.N., K.M.N. (Stampin)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan, Tuan Hashim bin Ismail, P.P.N., P.I.S. (Ledang)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Tuan Chia Kwang Chye (Bukit Bendera)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Tuan Wong Kam Hoong, K.M.N. (Bayan Baru)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, Tuan S. G. Sothinathan (Telok Kemang)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dr. Robia binti Dato' Kosai (Muar)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dato' S. Veerasingam, P.M.P., A.M.P., A.M.N. (Tapah)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Usahawan, Datuk Rizalman bin Abdullah, P.G.D.K., J.P. (Tenom)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Puan Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim, P.B.S., P.P.B., (Santubong)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pendidikan, Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir (Sungai Petani)
- " Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Datuk Fu Ah Kiow, D.I.M.P. (Mentakab)
- " Drs. Haji Abu Bakar bin Othman (Jerlun)
- “ Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron, S.M.K. (Rantau Panjang)
- Yang Berhormat Tun Abdul Ghafar bin Baba, S.S.M. (Batu Berendam)
- “ Dato' Seri Haji Abdul Hadi bin Haji Awang, D.S.S.S.M.T. (Marang)
- “ Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman (Sungai Benut)
- “ Tan Sri Dato' Seri Dr. Abdul Hamid Pawanteh, P.S.M., S.P.M.P. (Kangar)

- “ Dato’ Haji Abdul Kadir bin Annuar, S.P.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I., A.M.N. (Pulai)
- “ Tuan Abd. Rahman bin Yusof (Kemaman)
- “ Tan Sri Datuk Patinggi Abdul Taib Mahmud, S.P.M.J., S.P.M.T., S.S.S.A, S.S.A.P., S.S.D.K., P.S.M., S.P.M.B., D.G.S.M., P.K.C, D.P. (Kota Samarahan)
- “ Dato’ Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang)
- “ Datuk Wira Abu Seman bin Haji Yusop, B.K.T., J.P., D.M.S.M., K.M.N., D.C.S.M. (Alor Gajah)
- “ Dato’ Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah, P.P.T., A.M.P. (Tambun)
- “ Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi, D.M.S.M., P.P.T., P.J.K. (Bagan Datok)
- “ Raja Dato’ Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar (Larut)
- “ Tuan Alexander Nanta Linggi, A.B.S. (Kapit)
- “ Tuan Alwi bin Jusoh (Pasir Puteh)
- “ Tuan Haji Amihamzah bin Ahmad (Lipis)
- “ Datu Amirkahar bin Tun Datu Haji Mustapha (Marudu)
- “ Dato’ Haji Badrul Hisham bin Abdul Aziz, D.P.M.S., A.S.A. (Hulu Langat)
- “ Tuan Billy Abit Joo, K.M.N. (Hulu Rajang)
- “ Tuan Bung Moktar bin Radin, A.D.K., A.S.D.K. (Kinabatangan)
- “ Tuan Chang See Ten, P.I.S. (Gelang Patah)
- “ Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak, P.J.K. (Setiu)
- “ Puan Chew Mei Fun (Petaling Jaya Utara)
- “ Puan Chong Eng (Bukit Mertajam)
- “ Tuan Chow Kon Yeow (Tanjong)
- “ Tun Dato’ Daim Zainuddin, D.G.S.M., S.S.M., S.P.M.S., D.H.M.S., S.S.A.P. (Merbok)
- “ Dato’ Haji Fadzil bin Md. Noor, D.S.D.K. (Pendang)
- Yang Berhormat Tuan Fong Kui Lun (Bukit Bintang)
- “ Puan Fong Po Kuan (Batu Gajah)
- “ Tuan Goh Kheng Huat (Nibong Tebal)
- “ Dato Goh Siow Huat (Rasah)
- “ Dato’ Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali, D.I.M.P., S.M.S. (Parit Buntar)

- “ Tuan Hassan bin Mohamed (Besut)
- “ Tuan Henry Sum Agong, A.K. (Bukit Mas)
- “ Dato’ Hew See Tong, D.P.M.P., J.P. (Kampar)
- “ Dato’ Ho Cheong Sing, P.M.P., A.M.N. (Ipoh Barat)
- “ Tuan Hoo Seong Chang (Kluang)
- “ Tuan Husam bin Haji Musa (Kubang Kerian)
- “ Tuan Haji Ismail bin Noh (Pasir Mas)
- “ Tuan Jacob Dungau Sagan, J.B.S., K.M.N., P.P.B. (Baram)
- “ Dato’ Dr. Haji Jamaludin bin Dato’ Mohd. Jarjis, D.I.M.P., (Rompin)
- “ Dr. James Dawos Mamit, P.P.B., P.P.S. (Mambong)
- “ Tuan Jawah anak Gerang (Lubok Antu)
- “ Tuan Jimmy Lim Donald (Sri Aman)
- “ Tuan Joseph Mauh anak Ikeh (Selangau)
- “ Datuk Seri Panglima Joseph Pairin Kitingan, P.G.D.K., P.N.B.S., S.S.A.P., S.P.D.K. (Keningau)
- “ Tuan Joseph Salang anak Gandum (Julau)
- “ Tuan Juslie bin Ajirol, A.S.D.K. (Libaran)
- “ Dato’ Kamarudin bin Jaffar, B.C.M, D.S.N.S. (Tumpat)
- “ Tuan Kerk Kim Hock (Kota Melaka)
- “ Tan Sri Dato’ Dr. K.S. Nijhar, P.S.M., S.P.M.J., J.M.N. (Subang)
- “ Tuan Kong Cho Ha (Lumut)
- “ Datuk Lau Ngan Siew, A.D.K., K.M.N., P.G.D.K. (Sandakan)
- “ Tuan Lee Kah Choon (Jelutong)
- “ Puan Lim Bee Kau, A.M.K., B.K.M., P.J.K. (Padang Serai)
- ” Tuan Lim Hock Seng (Bagan)
- ” Tuan Liow Tiong Lai, S.M.P. (Bentong)
- Yang Berhormat Dato’ Loke Yuen Yow, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim)
- ” Tuan Mah Siew Keong (Teluk Intan)
- ” uan Haji Mahfuz bin Haji Omar (Pokok Sena)
- ” Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin (Arau)
- “ Tuan Haji Mat Basir bin Rahmat (Parit)
- “ Dr. Maximus Johnity Ongkili, A.S.D.K., J.P. (Bandau)

- “ Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz, P.N.J., S.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I., A.M.N., P.P.N. (Sri Gading)
- “ Tuan Mohamad bin Sabu (Kuala Kedah)
- “ Tuan Mohamed Nasir bin Che Daud (Kuala Krai)
- “ Tuan Mohamed Sayuti bin Said, P.P.T., P.J.K., P.P.N. (Kuala Selangor)
- “ Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan, P.J.N., S.M.J., K.M.N., P.I.S., A.M.N., P.P.N. (Tebrau)
- “ Tuan Mohd. Amar bin Abdullah (Pengkalan Chepa)
- “ Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad (Jeli)
- “ Datuk Seri Panglima Mohd. Salleh bin Tun Md. Said Keruak, P.G.D.K. (Kota Belud)
- “ Datuk Mohd. Sarit bin Haji Yusoh (Temerloh)
- “ Tuan Mohd. Yusoff bin Mohd. Nor, P.P.N., J.M.N. (Machang)
- “ Dato' Mohd. Zain bin Omar, D.S.P.N., K.M.N., P.J.K., P.J.M., (Balik Pulau)
- “ Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed, D.P.T.J., J.P. (Shah Alam)
- “ Tuan M. Shukrimun bin Shamsudin (Kuala Nerus)
- “ Tuan Muhamad bin Mustafa (Peringat)
- “ Tuan Haji Muhyidin bin Haji Abd. Rashid (Hulu Terengganu)
- “ Dato' Mustafa bin Ali, D.P.M.T. (Dungun)
- “ Datuk Napsiah binti Omar (Kuala Pilah)
- “ Tuan Nasharudin bin Mat Isa (Yan)
- “ Tuan Ng Lip Yong (Batu)
- “ Datuk Osu bin Sukam, S.P.D.K., P.G.D.K., D.A. (Papar)
- “ Datuk Peter Tinggom anak Kamarau, P.P.B., P.P.C., K.M.N., P.N.B.S., J.B.S., A.M.N., P.B.S. (Saratok)
- “ Tuan Philip Benedict Lasimbang, A.S.D.K. (Penampang)
- Yang Berhormat Puan P. Komala Devi, P.P.T. (Kapar)
- “ Datuk Railey bin Haji Jeffrey, P.G.D.K., J.M.N. (Silam)
- “ Tuan Ramli bin Ibrahim (Kota Bharu)
- “ Mulia Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang)
- “ Tuan Richard Riot anak Jaem (Serian)

- “ Tuan Robert Lau Hoi Chew , J.B.S., (Sibu)
- “ Tuan Ronald Kiandee, A.S.D.K. (Beluran)
- “ Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad, D.M.S.M., P.I.S. (Parit Sulong)
- “ Tuan Saupi bin Daud (Tanah Merah)
- “ Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin, D.S.S.A (Sepang)
- “ Dato’ Shahnnon bin Ahmad, D.S.D.K., K.M.N. (Sik)
- “ Tuan Shaziman bin Abu Mansor, A.N.S. (Tampin)
- “ Tuan Shim Paw Fatt, J.P. (Tawau)
- “ Tuan Haji Siam bin Haji Kasrin, K.M.N., P.I.S. (Batu Pahat)
- “ Datuk Song Swee Guan, P.G.B.S. (Bandar Kuching)
- “ Dato’ Suhaili bin Abdul Rahman, D.I.M.P., A.S.D.K. (Labuan)
- “ Puan Sukinam Domo (Batang Sadong)
- “ Tan Sri Datuk Seri Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud, S.I.M.P., D.A., D.S.S.A., P.N.B.S., J.B.S. (Petra Jaya)
- “ Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi (Kuala Terengganu)
- “ Tuan Taib Azamudden bin Md. Taib, J.B.S., A.M.N. (Baling)
- “ Tuan Tan Kok Wai (Cheras)
- “ Dr. Tan Seng Giaw (Kepong)
- “ Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew, D.S.S.A (Kelang)
- “ Puan Teresa Kok Suh Sim (Seputeh)
- “ Tuan Thong Fah Chong (Ipoh Timur)
- “ Dato’ Dr. Ting Chew Peh, D.P.M.S., D.P.M.P. (Gopeng)
- “ Dato’ Seri Tiong King Sing, D.S.S.A., J.P. (Bintulu)
- " Dato’ Tiong Thai King, (Lanang)
- " Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail (Permatang Pauh)
- “ Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar, J.B.S., P.B.S. (Batang Lupar)
- Yang Berhormat Tuan Wan Nik bin Wan Yussof (Bachok)
- " Tuan Wilfred Madius Tangau, J.P., A.D.K. (Tuaran)
- " Dato’ Yap Pian Hon, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Serdang)
- “ Dr. Yee Moh Chai (Tanjong Aru)
- “ Datuk Yong Teck Lee, P.G.D.K., P.J.N. (Gaya)

- “ Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob, P.G.D.K., A.D.K. (Sipitang)
- “ Dato' Seri Hajah Zaleha binti Ismail, D.P.M.S., S.M.S, K.M.N (Gombak)
- “ Tuan Zawawi bin Haji Ahmad (Padang Terap)
- “ Dato' Zulhasnan bin Rafique, D.I.M.P., A.M.N. (Wangsa Maju)

MENTERI/TIMBALAN MENTERI (SENATOR)

- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Brig. Jen. (B) Datuk Abdul Hamid bin Haji Zainal Abidin, K.M.N., P.A.T., D.P.M.P., J.S.M., P.J.N.
- “ Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Tan Sri Datuk Kasitah Gaddam, P.S.M., P.G.D.K., J.S.M.
- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Pandikar Amin Haji Mulia
- “ Menteri Pendidikan, Tan Sri Dato' Seri Musa bin Mohamad, P.S.M., D.P.M.N., D.P.C.M.
- “ Timbalan Menteri Pendidikan, Dato' Abdul Aziz bin Shamsuddin, D.M.S.M., D.P.M.S.
- " Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tengku Dato' Adnan bin Tengku Mansor, K.M.N., D.S.D.K., D.I.M.P., D.S.A.P., P.J.N.
- " Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Datuk M Kayveas, P.J.N.
- " Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, Datuk Zainudin bin Maidin, P.J.N., J.M.N., S.M.S., A.M.K.

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat

Datuk Mohd. Salleh bin Haji Hassan

Ketua Penolong Setiausaha

Roosme binti Hamzah
Zamani bin Haji Sulaiman
Haji Mustakin bin Salamat
Shahrom bin Haji Hasan

Penolong Setiausaha

Haji Mustafa bin Abdul Rahman
Ruhana binti Abdullah
Riduan bin Rahmat

JURUBAHASA SERENTAK

Ungku Fauzie bin Ungku A. Rahman
Mazidah binti Mohamed
Hajah Paizah binti Haji Salehuddin

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Abdul Halim bin Haji Ali
Mejar (B) Zakaria bin Salleh
Mejar (B) Kamaruddin bin Abdullah

PETUGAS -PETUGAS CAWANGAN DOKUMENTASI

Azhari bin Hamzah
Monarita binti Mohd. Hassan

Hajah Shamsiah binti Mohd. Yusop
Mohd Saleh bin Mohd. Yusop
Mohamed bin Osman
Hajah Norishah binti Mohd. Thani
Shamsina binti Janor
Ramlah binti Mohd. Yusuff
Jamilah Intan binti Haji Bohari
Nurziana binti Ismail
Noor Effarizan binti Mat Satib
Taharah binti Mohamed
Nik Elyana binti Ahyat
Marzila binti Muslim
Abu Bakar bin Hasan

PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN KOMPUTER

Mohd Shah bin Rahman
Sulaiman bin Sirad
Azzahar bin Hashim

PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN MESIN CETAK

Kamal bin Oyub
Haji Latif bin Ismail
Kamaroddin bin Mohd. Yusof

PARLIMEN KESEPULUH**PENGGAL KETIGA****MESYUARAT KEDUA**

Jilid III**Bil. 43****Khamis****9 Ogos 2001**

K A N D U N G A N**RANG UNDANG-UNDANG:**

Rang Undang-undang Ahli Parlimen (Saraan) (Pindaan)(No. 2) 2001
(Halaman 1) Rang Undang-undang Kanun Keseksaan (Pindaan) 2001
(Halaman 80) Rang Undang-undang Kanun Tatacara Jenayah (Pindaan) 2001
(Halaman 155)

USUL:

Waktu Mesyuarat dan Urusan Dibebaskan Daripada Peraturan Mesyuarat
dan Penangguhan
(Halaman 42)

USUL PERDANA MENTERI:

Penyata Khas Jawatankuasa Peraturan-peraturan Mesyuarat Dewan Rakyat
(Halaman 158)